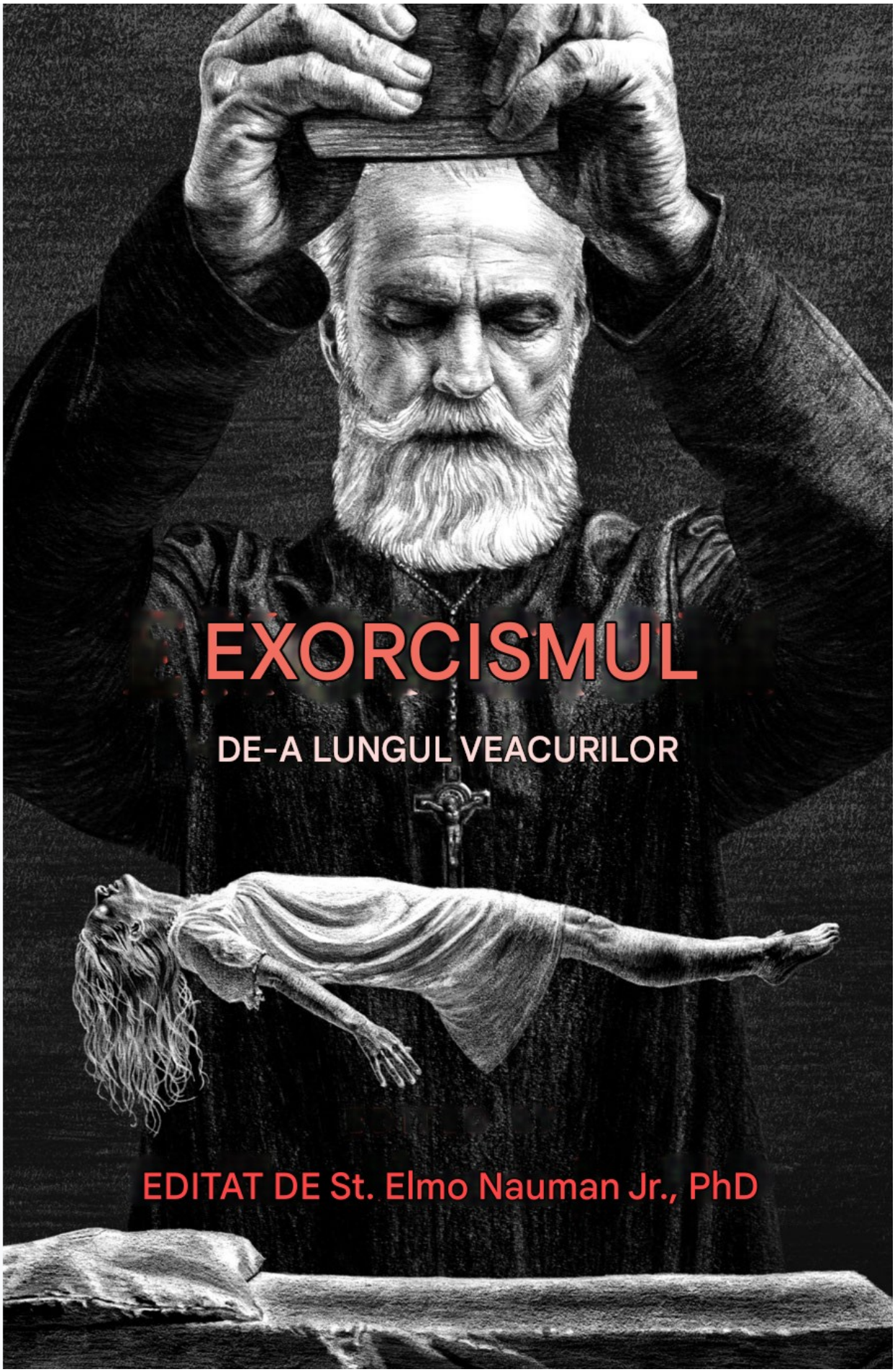
EXORCISMUL
DE-A LUNGUL VEACURILOR
EDITAT DE St. Elmo Nauman Jr., PhD

Exorcismul de-a lungul veacurilor

Editat de St. Elmo Nauman Jr., PhD

CUPRINS

Prin introducere

Erichtho

Diavolii din Loudun

Exorcismul și Biblia

Exorcismul și credința catolică

Exorcismul și Biserica Ortodoxă Greacă

Exorcisme sau rugăciuni de eliberare pentru uz general

Exorcismul și satanismul în Germania medievală

Conceptele de posesie și obsesie

Conceptul de „Dybbuk” (Demon) în literatura și gândirea ebraică

Legenda Golemului

Geneza și dispariția posesiei

Întâlniri demonice

Elisabeta Knapp din Groton

Călugărițele din Aix-en-Provence

Exorcism

Istoria Diavolului

Străluciri ale exorcismului în religie

Despre autor

Cu titlul de introducere

Ne putem întreba de ce, după două secole de scepticism, a apărut un interes atât de intens pentru ocultism. De ce, în apogeul progresului științific, a apărut un asemenea interes pentru satanism și exorcizare?

O parte a răspunsului ar putea consta în distrugerea mitului progresului științific. Nu mai este evident că știința va crea un rai pe pământ.

Această lucrare majoră pe această temă prezintă, într-un limbaj viu, o panoramă a teoriilor și practicilor exorcismului. Contribuitorii la acest volum – care acoperă fascinanta istorie a obsesiilor și a expulzării lor – au selectat din vasta istorie a subiectului cazuri frapante în care demonii au pus stăpânire pe sufletul omului.

Aceasta nu este o operă de ficțiune sau o carte menită să distreze, să amuze sau să îngrozească cititorul. Este o carte de fapte istorice și cercetare istorică care dezvăluie paginile sacre ale unuia dintre marile mistere ale predominanței religioase.

Paginile următoare sunt recomandate cititorului pentru interesul, iluminarea, meditația și analiza sa.

Sfântul Elmo Nauman Jr.

Demon exorcizat dintr-o femeie posedată. Un preot efectuează ritul exorcizării. (Xilogravură, din Pierre Boaistuau, Histoires Prodigieuses et Memorables ..., Paris, 1598, G. De Givoy, Witchcraft, Magic and Alchemy. Prin amabilitatea lui George Harrap & Co. Ltd.)

Sfânta Tereza exorcizează demonii. Gravură din Vita B. Virginia Theresiae ..., Anvers, 1613. (Prin amabilitatea Muzeului Metropolitan de Artă, Harris Brisbane Dick Fund, 1943.)

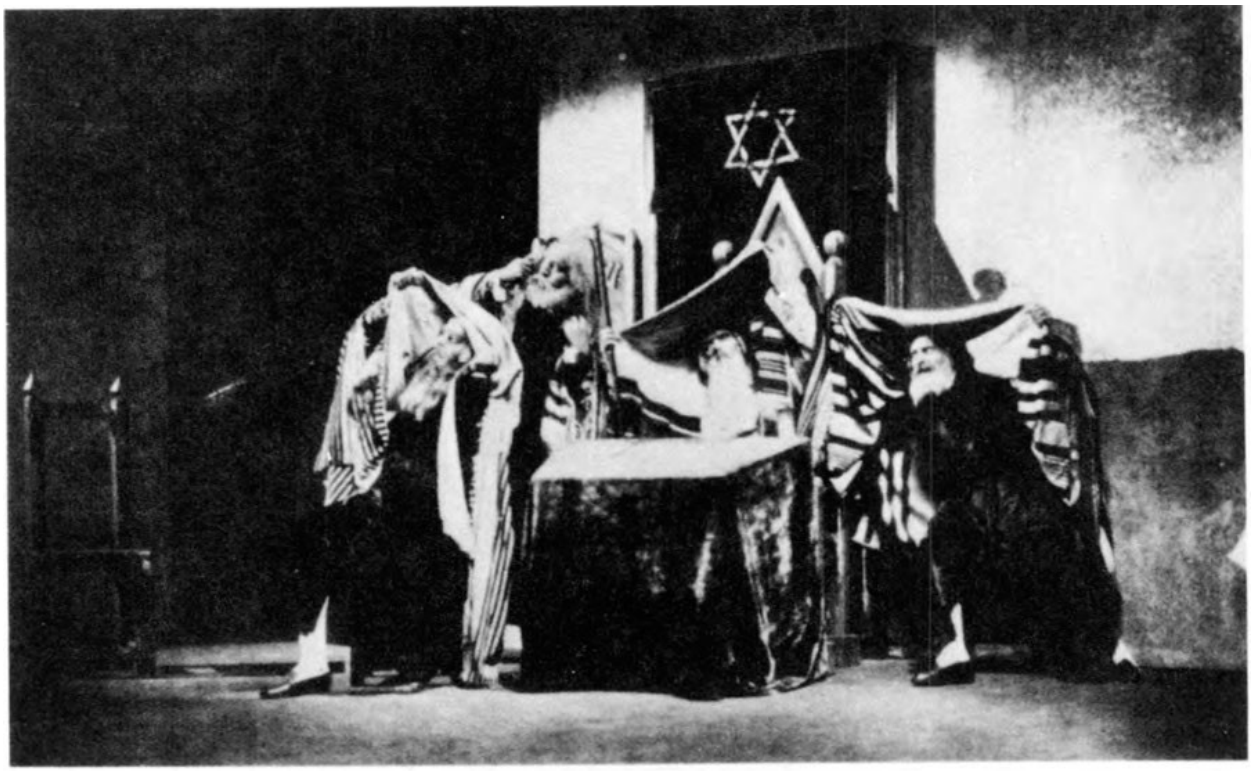

Scenă din The Dybbuk (Producție Habima Theatre. Prin amabilitatea lui David S. Lifson, autorul cărții The Yiddish Theatre in America.)

Părintele Urbain Grandier a fost condamnat la ardere de viu. Ilustrări, după o schiță contemporană, la Loudun, 1634.

Urobach, un demon de ordin inferior. (Illus, în Dictionnaire Infernal, Collin de Plancy, 1863.)

Țapul Sabatic, Satanul din Sabatul Vrăjitoarelor, care a apărut sub forma unui țap. (Desen de Eliphas Levi, în Doctrina și Ritualul Înaltei Magii.)

Golemul, „creat” de rabinul Loew în Praga medievală pentru a proteja ghetoul de atacurile vecinilor creștini incitați (c. Muzeul Evreiesc, Praga)

Demoni și draci chinuindu-l pe fratele Anthony. Superstiții de acest gen au invadat peisajul rural al Europei medievale (Sasse Ha)

(c. Universitatea Yale)

Erichtho

de Wade Baskin

Un artist care a trăit în Epoca Pietrei Vechi a realizat o imagine a Zeului cu Coarne pe peretele unei peșteri întunecate din sudul Franței. Cel mai vechi zeu cunoscut reprezenta fiecare forță necunoscută din univers. Unele dintre aceste forțe erau bune, altele rele. Zeul paleolitic reprezenta atât binele, cât și răul, blestemul bolii și binecuvântarea sănătății, lipsurile și abundența, nașterea și moartea. Mii de ani mai târziu, miturile au început să facă o împărțire dublă a forțelor din univers, separându-le pe cele bune de cele rele. Mitologiile antice legau fenomenele bune de un zeu, fenomenele rele de un alt zeu. După ce dualismul a intrat în mitologie, Zeul cu Coarne a fost izolat și transformat în reprezentarea forțelor răului. El a devenit întruchiparea fiecărui fenomen malefic din univers. Cornul și coada preistorice ale zeului a cărui asemănare apare pe peretele peșterii din sudul Franței încă supraviețuiesc în Diavolul creștin.

Alte culturi au tratat mitul răului în alte moduri. Babilonienii antici au făcut din Tiamat simbolul întunericului și al haosului. Ea apare sub forma apelor haotice, a unui șarpe furios sau a unei păsări cu coarne și gheare ascuțite. Egiptenii l-au făcut pe Set zeul întunericului și dușmanul zeilor luminii. El reprezintă seceta și furtuna, dușmanii celor care plantează și recoltează culturi. Mai vechi decât grecul Tifon, el este legat de zeul suprem al hicsoșilor. Hindușii au făcut-o pe Kali Diavolul lor. Ea apare cu un colier de capete umane atârnând la centură și o sabie însângerată într-una dintre numeroasele sale mâini. Diavolul din Vechiul Testament este amintit în principal ca ispititorul lui Iov. Noul Testament îl înfățișează pe Satana ca ispititorul lui Hristos și întruchiparea răului. Prin el, spiritele rele apucă trupurile sau sufletele victimelor nevinovate și le îndepărtează de Dumnezeu. Posedarea diabolică continuă până când aceste spirite rele sunt alungate. În acest sens, Hristos a fost primul dintr-o lungă serie de exorciști care fac parte din cultura creștină.

Grecii i-au atribuit lui Tifon, cel mai teribil dintre Titani, rolul lui Satan. Un simbol puternic al răului, el își folosește forțele pentru a-l combate pe Zeus, zeul suprem al grecilor. Deși închis sub un munte, el continuă să încerce să răstoarne cosmosul și să-și distrugă inamicul. La fel ca Satan, el este legat de șarpe. Și-a ales ca mireasă o jumătate femeie, jumătate șarpe, și a dat naștere multor monștri.

Lumile greacă și romană erau pline de vrăjitoare care comandau forțele răului. În ceea ce astăzi este partea de nord-vest a Greciei a trăit Erichtho, una dintre cele mai faimoase babe din toate timpurile. Vrăjitoarele din ținutul Tesaliei erau cunoscute în întreaga lume antică, de la Roma și Atena până la Memphis și Babilon. Solul Tesaliei producea plante care ajutau vrăjitoarele să controleze forțele răului. Faimoasa babă din Tesalia ne este cunoscută astăzi prin scrierile lui Lucan.

Poetul latin Lucan (Marcus Annaeus Lucanus) s-a născut în anul 39 AD. După ce a eșuat în încercarea sa de a-l răsturna pe Nero, Lucan a trebuit să se sinucidă. Înainte de moartea sa în 65 AD, el scrisese un poem epic despre războiul civil dintre Caesar și Pompei, Pharsalia. Zece cărți din Pharsalia au supraviețuit. Într-o parte a Cărții a VI-a, Lucan povestește cum fiul lui Pompei, Sextus, a încercat să afle ce urma să se întâmple cu romanii. Sextus credea că faimoasa bătrână tesaliană cunoscută sub numele de Erichtho îi putea dezvălui viitorul.

Erichtho nu avea casă. Trăia în morminte părăsite și în morminte din care alungase fantomele morților. Sextus știa că era în relații bune cu puterile răului. Nu a fost dezamăgit de performanța ei. Ea a reușit să facă o fantomă să intre în corpul unui cadavru și să-i răspundă la întrebări. Acest exemplu de exorcizare inversă face parte din cea mai detaliată relatare scrisă vreodată despre vrăjitorie în timpurile antice. Ceea ce urmează este extras din poemul lui Lucan.

Sextus ar fi putut afla despre viitor consultând Oracolul din Delfi sau Oracolul din Dodona, ucigând un animal și examinându-i măruntaiele sau vorbind cu cineva priceput în artele babiloniene de a citi stelele sau aruncând o mână de pământ pe jos și observând rezultatele. În schimb, a ales să apeleze la vrăjitorie. Știa că anumite vrăjitoare tesaliene se aflau în apropierea taberei sale și că puteau îndeplini isprăvi aparent imposibile.

Tesalia are multe plante otrăvitoare și pietre magice. Vrăjitoarele folosesc aceste plante și pietre pentru a-i face pe zei să le slujească. Vocile lor ajung în cele mai îndepărtate locuri și îi obligă pe zei să neglijeze alte treburi și să le acorde atenție cererilor. Ele amestecă băuturi tari care pot topi cele mai împietrite inimi și pot umple bătrânii de pasiune. Folosesc cuvinte pentru a distruge mințile oamenilor. Mișcând firele pe o roată magică, ele pot inspira pasiune între două persoane care nu au simțit niciodată cea mai mică atracție fizică unul pentru celălalt. Pot face să se lase noaptea înainte de sfârșitul zilei, pot stârni furtuni, pot opri o cascadă, un pârâu sau revărsarea Nilului.

Fiecare creatură mortală se teme de vrăjitoarele tesaliene și le slujește. Tigrii și leii le ling blând mâinile. Șerpii se desfac pentru ele pe pământul rece. Pot ucide șerpi veninoși suflând pe ei. Pot smulge stelele de pe cer, pot face luna să se întunece și pot opri mareele. Totuși, Erichtho era chiar mai rea decât celelalte vrăjitoare din Tesalia. Ea a refuzat să locuiască într-o casă decentă. A preferat să alunge fantomele din mormintele lor și să locuiască acolo unde trăiseră ele. Acolo putea vorbi cu morții și putea afla secretele lui Pluto, zeul lor.

De ce se supun zeilor dorințelor vrăjitoarelor? Au semnat un pact cu ele? Se tem că vrăjitoarele îi vor pedepsi? Sau lucrează prin intermediul creatorului tuturor zeilor? Lucan ridică întrebări, dar nu oferă răspunsuri.

Părul încâlcit acoperea fața slabă și urâtă a lui Erichtho. Ea părăsea mormintele doar în nopțile ploioase sau înnorate, otrăvind aerul și ucigând plantele de pe aleea ei. Putea închide bărbații într-un mormânt, privându-i de o viață normală. Fura bucăți de carne și oase din corpurile arse ale copiilor. Își folosea degetele pentru a scoate ochii morților neîngropați și chiar smulgea bucăți de carne din fălcile fiarelor sălbatice. Dacă avea nevoie de sânge cald pentru vrăjile ei, nu ezita să taie gâtul. Efectua operații cezariene pentru a avea copii pentru altarul ei. Îi smulgea barba de pe fața unui tânăr pe moarte sau îi smulgea o șuviță din păr.

Sextus a pornit la miezul nopții în căutarea bătrânei babe. A trecut prin câmpuri pustii și a vizitat mormânt după mormânt. În cele din urmă, a găsit-o stând pe o stâncă abruptă, făcând noi planuri pentru a prelua controlul asupra unor fantome importante. El a fost primul care a vorbit: „Am venit aici să obțin informații despre bătălia care este pe cale să înceapă. Ești faimoasă în Tesalia. Toată lumea știe că poți dezvălui viitorul și schimba cursul evenimentelor. Nu sunt un necunoscut. Sunt fiul lui Pompei și voi moșteni fie suveranitatea asupra lumii, fie o nenorocire totală. Sunt nervos din cauza incertitudinii viitorului. Dacă aș ști viitorul, aș putea înfrunta orice pericol. Tu mă poți salva de teama unei nenorociri subite.”

El i-a spus că ea poate decide cum să afle adevărul, dar că ar dori ca ea să o cheme pe Regina Morții în persoană și să o forțeze să-i numească pe cei care vor muri în luptă a doua zi. Flatat de remarcile sale, Erichtho i-a spus că, în multe cazuri, ea avea puterea de a schimba decretele destinului, dar că era neputincioasă să acționeze atunci când evenimentele fuseseră predeterminate de la începutul timpurilor. În astfel de cazuri, salvarea sau uciderea unei persoane ar fi derutat destinele întregii omeniri.

Erichtho i-a spus lui Sextus că există multe mijloace simple de a descoperi adevărul, dar că cea mai ușoară cale ar fi să găsească cadavrul unui soldat care murise recent pe câmpul de luptă. Și-a folosit puterile supranaturale pentru a întuneca noaptea, și-a înfășurat un nor negru în jurul capului și a început să meargă printre trupurile neîngropate ale soldaților care muriseră în ziua respectivă. A alungat lupii și păsările flămânde care se hrănesc cu morții, examinând fiecare cadavru în căutarea celui potrivit. Voia să găsească un cadavru ai cărui plămâni erau suficient de sănătoși pentru scopurile ei. Plămânii trebuiau să fie suficient de puternici pentru a permite cadavrului să vorbească clar.

În cele din urmă a găsit cadavrul potrivit. I-a pus un laț în jurul gâtului și l-a târât peste stânci și pietre până a ajuns în locul pe care îl alesese dinainte. Acolo, într-o râpă adâncă, la poalele unei pante abrupte, aproape la fel de adânc ca regatul lui Pluto, a început să încerce să aducă cadavrul la viață. În loc de panglici, a folosit șerpi pentru a-și ține părul la locul lui. Înfățișarea ei l-a speriat pe Sextus. A încercat să-l consoleze: „Nu te alarma de ceea ce vezi. Pur și simplu voi învia un cadavru, astfel încât să poată vorbi inteligibil ca un om normal. Nu tu, ci morții ar trebui să se teamă de mine!”

Ea a tăiat pieptul cadavrului în mai multe locuri, a spălat sângele din venele sale și a turnat în acest sânge alt sânge cald amestecat cu tot felul de otravă nefirească. Apoi a început să scoată sunete ciudate, inumane: lătratul unui câine, urletul unui lup, huhăitul unei bufnițe, răgetul unei fiare sălbatice, șuieratul unui șarpe, vocea tunetului care scăpa dintr-un nor. Apoi a rostit cuvintele unei vrăji tesaliene care călătorea direct în lumea de dincolo. A numit toate zeitățile lumii de dincolo, rugându-le să-i asculte vocea. Le-a spus că vrea ca unul dintre soldații morți ai lui Pompei să-i spună lui Sextus cum se va termina războiul civil.

Avea spumă pe buze când și-a ridicat ochii și s-a uitat la fantoma de lângă ea. Dar fantoma s-a abținut. Nu voia să reintre în corpul cadavrului și să devină prizonieră. Erichtho s-a înfuriat. A bătut cadavrul rigid cu șerpi vii, a deschis magic un pasaj către lumea de dincolo și s-a adresat puterilor infernale în termeni clari: „Nu m-ați auzit? Înainte să vă numesc Bunătăți... Atenție acum, târfe, sau vă voi hărțui din mormânt în mormânt, în plină zi!” Lui Pluto i-a strigat: „Dacă nu mă ascultați, intenționez să sparg acoperișul fortăreței voastre și să las lumina soarelui să vă orbească!”

Apoi a amenințat că îl va invoca pe cel mai puternic dintre zei, cel care trăiește sub lumea subterană a lui Pluto. Sângele cadavrului s-a încălzit și a început să circule prin fiecare arteră. A ajuns la degetele de la mâini și de la

picioare. O nouă viață s-a răspândit prin cadavru, pe măsură ce ambii plămâni au început să funcționeze. Deodată, cadavrul a sărit în sus și a stat în picioare, dar a rămas palid și tăcut. Putea oferi informații doar atunci când i se puneau întrebări. Erichtho i-a spus că, dacă va răspunde sincer la întrebările ei, nicio vrăjitoare nu-l va mai deranja vreodată. De asemenea, i-a spus că Moartea îi va folosi vocea pentru a comunica orice informație ar dori ca Sextus să audă.

Vorbind prin intermediul cadavrului reînviat, Moara a încercat să-l consoleze pe Sextus spunându-i că un loc sigur fusese rezervat pentru Pompei și familia sa în partea cea mai luminoasă a lumii subterane și că, datorită morții, rivalii din războiul civil vor fi cu toții egali.

După ce a încetat să vorbească, soldatul a așteptat cu tristețe. Erichtho a adunat niște bușteni și i-a pus într-o grămadă. Soldatul s-a urcat în vârful grămezii de bușteni și s-a întins. Erichtho a dat foc bușteni lor, permițându-i soldatului să moară în cele din urmă. Apoi l-a dus pe Sextus înapoi în tabăra lui, folosindu-și puterea magică pentru a ține zorii până când au trecut pe lângă gărzi.

Wade Baskin, doctor în educație, fost angajat la Southeastern State College.

Diavolii din Loudun

de Wade Baskin

Mănăstirea Ursulinelor înființată la Loudun, în Franța, a fost scena unei epidemii de posedare diabolică în anul 1633. O relatare detaliată a uneia dintre cele mai extraordinare obsesii ale timpurilor moderne a fost prezentată într-o lucrare franceză publicată în 1839. Comportamentul straniu al călugărițelor din Loudun a inspirat o carte remarcabilă scrisă de Aldous Huxley, „Diavolii din Loudun”, publicată în 1952. Trei exorciști renumiți care au participat la procesele care au urmat epidemiei au avut motive să-și regrete rolul. Unul dintre ei a experimentat posedarea diabolică timp de douăzeci de ani.

Urbain Grandier a fost canonic al bisericii catolice și un predicator popular în orașul Loudun, din vechea provincie franceză Anjou. Un bărbat înalt, chipeș și bine îmbrăcat, se distinsese prin elocvență, evlavie și strălucire. Unchiul său era preot, iar tatăl său notar. Tânărul preot studiase la Colegiul Iezuit din Bordeaux și fusese lăudat de profesorii săi pentru puterile sale intelectuale. Părea a fi pe punctul unei cariere de succes când au început nenorocirile sale. În august 1634, Urbain Grandier, care fermecase multe dintre tinerele domnișoare din Anjou, a fost acuzat că a folosit vrăjitoria pentru a provoca anumite călugărițe din mănăstirea din Loudun posedări diabolice.

Mai multe călugărițe care locuiau în mănăstirea Loudun dăduseră semne de posedare diabolică. Vorbeau în limbi străine și se comportau într-un mod extraordinar. Maica Superioară a mănăstirii, Jeanne des Anges (fosta doamnă de Beifiel), și alte cinci călugărițe au fost primele posedate. Mica lor mănăstire fusese înființată într-o casă închiriată în orașul angevin și își plăteau cheltuielile educând tinere domnișoare. Bătăliile ideologice ale Reformei erau încă în desfășurare, iar ordinul ursulinelor, săracul, își îndrepta eforturile spre reabilitarea fiicelor familiilor de clasă superioară care îmbrățișaseră protestantismul. Primul lor duhovnic, părintele Mussaut, murise și își lăsase postul vacant. Grandier aplicase pentru post chiar dacă fusese acuzat că arăta un interes secular față de tinerele domnișoare care locuiau acolo. A fost respins în favoarea dușmanului său de moarte, părintele Mignon.

Noul duhovnic a auzit povești interesante despre Grandier. Unele dintre fete au spus că l-au văzut chiar în mănăstire și au auzit încăierări ciudate. Unele chiar l-au simțit în carne și oase lângă ele în timpul nopții. Mignon s-a confesat Maicii Superioare. Fie fără să vrea, fie pentru a-și promova diversele scopuri - politice, religioase, economice - Jeanne des Anges ar fi putut face ca semnele posedării diabolice să se înmulțească. Curând, toate deținutele au fost infectate. Mignon l-a chemat pe Pierre Barre, un preot local cu o reputație de evlavie extremă, iar cei doi au început să o exorcizeze pe Maica Superioară și pe două dintre călugărițele ei. Un al treilea preot a invitat doi magistrați să asiste la exorcizarea călugărițelor posedate.

Prima expunere a avut loc pe 11 octombrie 1632. Mignon a relatat că maicile fuseseră tulburate de ceva vreme de vizite demonice și erau acum posedate de demoni. Maica Superioară era posedată de marele demon Astaroth, o altă călugăriță a lui Sabulon. Demonii vorbeau în limbi clasice prin gura surorilor Ursuline. Mignon a început interogatoriul demonului posesor:

„De ce ai intrat în trupul acestei fecioare?”, a întrebat el.
„Eram furios”, a răspuns demonul prin gura victimei.
„Prin ce pact?”
„Flori.”
„Ce fel de flori?”
„Trandafiri.”
„Cine a trimis trandafirii?”
„Urbain.”
„Care este numele lui de familie?”
„Grandier.”

Mignon a adus la iveală informația că florile fuseseră aduse de un demon. El a explicat semnificația lucrurilor teribile pe care magistrații le văzuseră și le auziseră și le-a amintit de ceea ce se întâmplase la o altă mănăstire ursulină cu două decenii mai devreme. În acel caz, Louis Gaufridi fusese găsit vinovat de o acuzație similară. Demonstrația nu a reușit să convingă pe toată lumea că măicuțele fuseseră posedate, rezultatul fiind că arhiepiscopul a interzis orice exorcizare ulterioară din partea lui Mignon. Persecuția lui Grandier a continuat însă, cu încurajarea cardinalului Richelieu.

Trei exorciști cunoscuți au intrat în scenă. Părintele franciscan Lactance, părintele iezuit Surin și părintele capucin Tranquille s-au angajat să exorcizeze public călugărițele posedate. Sub exorcizare, călugărițele l-au

denunțat pe Grandier în fața mulțimilor uriașe care au venit să asiste la spectacol. Unele dintre amantele sale respinse i-au prejudiciat cazul acuzându-l de incest, adulter, sacrilegiu comis „în cele mai secrete locuri ale bisericii sale, cum ar fi în sacristie, unde era păstrată sfânta ostie, în toate zilele și la orice oră”. Întrucât susțineau că el era responsabil pentru starea lor, Grandier însuși a fost în cele din urmă forțat să încerce să le exorcizeze pe călugărițe. I-a vorbit uneia dintre ele în greacă, dar ea l-a certat: „Știi că una dintre primele condiții ale pactului nostru a fost să nu vorbim niciodată greacă”. Maica Superioară a mărturisit că Grandier reușise să le vrăjească aruncând trandafiri peste zidurile mănăstirii. Pe 30 noiembrie 1633, a fost închis în castelul din Angers.

Anchetele nu au reușit să dovedească în mod concludent că avea vreun semn al Diavolului pe corp. Procuratura a reușit să prezinte un pact cu Diavolul, despre care se presupune că a fost scris chiar de mâna lui Grandier și dat instanței de către demonul Asmodeus, care îl luase din dulapul lui Lucifer:

Noi, atotputernicul Lucifer și subordonații săi - Satan, Belzebub, Leviathan, Elimi, Astaroth și alții - am acceptat astăzi pactul de alianță cu Urbain Grandier, care este de partea noastră. Îi promitem dragostea femeilor, floarea fecioarelor, castitatea călugărițelor, onoruri seculare, plăceri și comori. Se va deda la curvie la fiecare trei zile; va prețui intoxicația. O dată pe an ne va înmâna un tribut marcat cu sângele său; va disprețui sacramentele bisericii și ni se va adresa rugăciunilor sale. Acest pact îl împuternicește să trăiască fericit pe pământ timp de douăzeci de ani, apoi să vină printre noi și să-L blesteme pe Dumnezeu. Făcut în iad, în consiliul demonilor.

Pactul a fost semnat de Satan, Beelzebub, Lucifer, Elimi, Leviatan și Astarot. A fost autenticat prin semnătura și semnătura diavolului șef și prin cele ale „stăpânilor săi, prinții iadului”. A fost contrasemnat de arhivarul Beelberit.

Instanța nu a permis mai multor călugărițe să își retragă declarațiile pe care le făcuseră anterior împotriva preotului. Maica Superioară a apărut în instanță cu un laț în jurul gâtului, spunând că se va spânzura pentru a ispăși mărturia falsă pe care o făcuse anterior. Unora dintre martorii lui Grandier nu li s-a permis să ofere dovezi în apărarea sa. Pe 18 august 1634, preotul defăimat, protestându-și încă nevinovăția, a fost declarat vinovat de crima de posedare demonică asupra mai multor călugărițe, precum și asupra altor femei seculare. A fost condamnat să fie ars de viu. Cenușa sa urma să fie împrăștiată în vânt. Înainte de a fi ars, i s-a ordonat să fie supus primului și

ultimului grad de tortură. S-a aplicat tortură, o tortură atât de severă încât măduva i-a curs din oasele rupte, dar și-a menținut nevinovăția până la sfârșit. Acuzatorii săi l-au dovedit a fi vrăjitor argumentând că, de fapt, îl invoca pe Diavol, propriul său zeu, ori de câte ori se rugau lui Dumnezeu.

În decurs de o lună, părintele Lactance, care exorcizase personal trei demoni din corpul priorei de Loudun, a murit nebun. Ultimele sale cuvinte au fost acestea: „Grandier, nu am fost responsabil pentru moartea ta.” În timp ce îi exorciza pe alții, fusese adesea atacat de demoni. În decurs de cinci ani, părintele Tranquille a murit nebun. Unii oameni au spus că a fost în cele din urmă ucis de demoni, la ceva timp după ce hotărâse să-și încerce puterile asupra ursulinelor posedate, doar pentru a fi atacat pe drum de Diavol, care l-a slăbit astfel încât abia putea merge. Un alt exorcist de la Loudun, părintele Lucas, a fost chinuit de demoni până când i s-a aplicat extrema-ungere. Abia atunci l-au abandonat și s-au îndreptat către un călugăr care era prezent la patul său de moarte. Demonii s-au răzbunat intrând în corpul bietului călugăr. Se spune că călugărul „a lovit cu piciorul cadavrul până când a fost luat cu forța din cameră”.

Moartea lui Grandier nu a pus capăt posesiunii demonice a călugărițelor. Principala demonizată, Jeanne des Anges, și-a relatat experiențele în autobiografia sa. Cuvintele ei sugerează că ea credea cu tărie că era posedată:

La început am fost într-o stare mentală tulburată timp de trei luni întregi... Demonii erau puternici, iar Biserica folosea exorcismul pentru a-i combate, zi și noapte. Mintea mea era plină de blasfemii... Îl uram pe Dumnezeu. Diavolul mă confuza într-atât încât abia puteam separa dorințele lui de ale mele... În drum spre Împărtășanie, diavolul m-a apucat de mână și m-a pus să arunc în fața preotului hostia pe jumătate umezită pe care o primisem. Sunt sigur că nu am făcut asta de bunăvoie, dar știu și că i-am permis diavolului să o facă. Nu cred că ar fi putut face asta dacă nu aș fi avut un pact cu el.

Demonii care le posedau pe călugărițele ursuline au devenit mai tărăgănași ca niciodată și au răspuns cu superficialitate la numele de Asmodeu, Leviathan, Behemot etc. Fratele Surin, un călugăr fragil și nesănătos, a fost însărcinat să pună capăt afacerii. După multe lupte în rugăciune, a reușit în cele din urmă să exorcizeze demonii.

Exorcismul și Biblia

de Charles Buck

Exorcism

Expulzarea demonilor din persoanele posedate, prin intermediul conjurărilor și rugăciunilor. Evreii făceau mari prefăcătorii ai acestei puteri. Josephus povestește câteva povești minunate despre marele succes al mai multor exorciști. Un anume Eleazar, un evreu, a vindecat mulți demonizați, spune el, cu ajutorul unei rădăcini puse într-un inel. Această rădăcină, cu inelul, era ținută sub nasul pacientului, iar diavolul era evacuat imediat. Majoritatea sceleraților din această clasă erau impostori, fiecare pretinzând că dețin un veleum secret sau o vrajă care era mai bună decât diavolul. Isus le-a comunicat ucenicilor săi o putere reală asupra demonilor sau cel puțin asupra bolilor despre care se spunea că sunt cauzate de demoni.

Exorcismul reprezintă o parte considerabilă a superstiției bisericii Romei, al cărei ritual interzice exorcizarea oricărei persoane fără permisiunea episcopului. Ceremonia se desfășoară la capătul inferior al bisericii, spre ușă. Exorcistul face mai întâi semnul crucii persoanei posedate, o pune în genunchi și o stropește cu apă sfințită. Urmează litaniile, psalmii și rugăciunea; după care exorcistul îl întreabă pe diavol cum îl cheamă și îl îndeamnă, pe misterele religiei creștine, să nu mai chinuie persoana; apoi, punându-și mâna dreaptă pe capul demonizatului, repetă forma exorcizării, care este următoarea: „Te exorcizez, duh necurat, în numele lui Isus Hristos; tremură, Satan, dușman al credinței, dușman al omenirii, care ai adus moartea în lume; care i-ai lipsit pe oameni de viață și te-ai răzvrătit împotriva dreptății; seducătorul omenirii, rădăcina tuturor relelor, izvorul lăcomiei, al discordiei și al invidiei.” De asemenea, romaniștii exorcizează casele și alte locuri despre care se spune că sunt bântuite de spirite necurate; iar ceremonia este aproape aceeași cu cea pentru o persoană posedată.

Diavol

Conducătorul îngerilor căzuți și dușmanul cel mare al lui Dumnezeu și al oamenilor. Matei 25:41. Numele, la fel ca în franceză diable, germană teuffel, latinescă diabolus, este doar o formă modificată a cuvântului grecesc diabolos, care, din diaballein, adică a calomnia, înseamnă în mod propriu calomniator, detractor, acuzator fals etc. În limba siriacă, el este numit achelkartzo, „devoratorul de calomnii", ceea ce exprimă cel mai emfatic plăcerea pe care o simte în fiecare încercare de a distruge caracterul oamenilor buni și sfinți. Merită remarcat în mod special faptul că, deși termenul „diavoli", la plural, apare frecvent în versiunea engleză, în ceea ce privește spiritele căzute, cuvântul original nu este, în astfel de cazuri, diaboloi, ci daimones sau daimonia. Când este folosit la plural, diabolos nu se referă niciodată la îngeri căzuți, ci la ființe umane. Vezi 1 Timotei 3:11, 2 Timotei. 3:43. Tit 2:3. Există, așadar, conform strictei proprietăți a limbajului Scripturii, un singur diavol, care este caracterizat altfel prin epitete - dumnezeul și prințul acestei lumi; prințul întunericului; prințul puterii văzduhului; acuzatorul; Belial; ispititorul; un adversar, înșelător, mincinos etc. Puterea sa, deși infinit de scurtă ca fiind omnipotentă, este reprezentată ca fiind mare și extinsă; iar influența sa, exercitată fie direct de el însuși, fie prin intermediul nenumăratei multitudini de duhuri rele care sunt înrolate în slujba sa, este prezentată ca fiind extrem de înfricoșătoare. Totuși, oricât de îngrozitoare sunt puterea și influența acestui demon malign, este totuși un fapt, confirmat nu mai puțin de mărturia Scripturii, ci și de experiența omenirii, că acestea pot fi rezistate cu succes de cel mai slab agent moral care se va folosi de mijloacele puse la dispoziția sa în acest scop de către Creatorul său binevoitor și milostiv. Prin urmare, nimic nu poate fi mai absurd decât ca păcătoșii să încerce să se exonereze de vină aruncând vina pentru acțiunile lor rele asupra diavolului. Îi poate ispiti, iar metodele sale de seducție sunt variate și bine adaptate pentru a-și atinge scopurile; dar nu-i poate forța să comită un singur păcat. „Împotriviți-vă diavolului și el va fugi de la voi."
„Împotriviți-vă lui, tari în credință." Iacov 4:7. 1 Petru 5:9. Poziția pe care au încercat să o susțină socinienii, conform căreia prin Satan trebuie doar să înțelegem „o persoană simbolică", „principiul răului personificat", „un personaj fictiv", „o dispoziție rea" etc., nu poate fi reconciliată cu niciun principiu rațional sau consecvent al interpretării Scripturii și merită să fie clasificată alături de ipoteza că Mântuitorul nostru însuși nu a avut o existență reală, ci, așa cum este descris de evangheliști, este doar o personificare a virtuții sau a excelenței morale.

Satana

Satan este un cuvânt ebraic care semnifică un adversar sau dușman și este folosit în mod obișnuit în Scriptură pentru diavol sau conducătorul îngerilor căzuți. „Prin colectarea pasajelor", spune Cruden, „în care este menționat Satana, sau diavolul, se poate observa că a căzut din cer cu toți cetățenii lui; că Dumnezeu l-a aruncat de acolo pentru pedepsirea mândriei sale; că, prin invidia și răutatea sa, păcatul, moartea și toate celelalte rele au venit în lume; că, cu permisiunea lui Dumnezeu, el exercită un fel de guvernare în lume asupra subordonaților săi, asupra îngerilor apostați ca el; că Dumnezeu îl folosește pentru a-i dovedi pe oamenii buni și a-i pedepsi pe cei răi; că este un spirit mincinos în gura profeților falși, a seducătorilor și a ereticilor; că el, sau unii dintre ai săi, sunt cei care chinuie sau posedă oamenii; care îi inspiră planuri rele, așa cum a făcut cu David, când i-a sugerat să-și numere poporul; lui Iuda, să-l trădeze pe Domnul și Învățătorul său; și lui Anania și Safira, să ascundă prețul câmpului lor. Că el rătăcește plin de furie ca un leu care răcnește, pentru a ispiti, a trăda, a distruge și a ne implica în vinovăție și răutate; că puterea și răutatea sa sunt restrânse în anumite limite..." „... este controlat de limite și este controlat de voința lui Dumnezeu. Într-un cuvânt, că este un dușman al lui Dumnezeu și al omului și își face toate eforturile pentru a-L jefui pe Dumnezeu de slava Sa și pe oameni de sufletele lor."

Mai precis, în ceea ce privește ispitele lui Satana: — 1. El le adaptează la temperamentul și circumstanțele noastre. 2. El alege cel mai potrivit moment pentru a ispiti: tinerețea, bătrânețea, sărăcia, prosperitatea, devoțiunea publică, după manifestări fericite; sau când se află într-o stare proastă; după un serviciu semnificativ; când este singur sau în prezența obiectului; când este șomer și neatenți; în moarte. 3. El își pune masca prieteniei religioase, 2 Corinteni 11:14. Matei 4:6. Luca 9:50. Gen. 3. 4. El gestionează ispita cu cea mai mare subtilitate. La început cere puțin; pleacă pentru o perioadă pentru a-și reînnoi atacul. 5. El îi conduce pe oameni la păcat cu speranța unei pocăințe rapide. 6. El creează instrumente potrivite, obiceiuri proaste, rude, Gen. 3. Iov 2:9, 10.

Demoni

Demoni; (greacă, daimon și daimanion) un nume dat în Noul Testament îngerilor căzuți sau spiritelor rele din punct de vedere moral și impure și, în

unele cazuri (cum ar fi Faptele Apostolilor 17:18, 1 Corinteni 10:20, 21, 1 Timotei 4:1, Apocalipsa 9:20) zeilor păgâni, spiritelor umane pe care păgânii le zeificau și le venerau și sfinților canonizați ai bisericilor corupte. Potrivit filozofilor păgâni, demonii ocupau un rang mediu între zeii cerești și oamenii de pe pământ și desfășurau toate legăturile dintre ei; transmițând adresele oamenilor către zei și beneficiile divine către oameni. De asemenea, credeau că unii dintre ei erau angajați în executarea răzbunării zeilor asupra celor nelegiuiți. În conformitate cu această părere, ei și-au împărțit demonii în două feluri: agathodaimon, eudaimon, un demon bun sau geniu tutelar, pe care l-au atribuit fiecăruia la naștere, pentru a veghea asupra caracterului, soartei etc.; și kakodaimon, un demon malign, care zădărnicește, supără și rănește pe oricine.

Demoniac

Persoană posedată sau afectată de un demon sau demoni. Subiectul posedării demonice a dat naștere la multe discuții. O clasă de scriitori au presupus că demoniacii erau doar nebuni; alții, că trupurile ființelor umane erau de fapt posedate, controlate, guvernate și locuite de spirite rele și impure. Printre susținătorii primei opinii se numără Heinsius, Mede, Sykes, Mead, Farmer, Lardner și, aproape fără excepție, scriitori socinieni și raționaliști. De cealaltă parte a problemei se poate plasa interpretarea uniformă a pasajelor din Noul Testament în care se vorbește despre acest subiect, în sensul lor literal, de către biserica antică, cei mai buni comentatori și cei care poartă în general numele de ortodocși în fiecare epocă și printre toate sectele care se încadrează sub această denominațiune.

Următorul este un scurt rezumat al argumentelor respective de ambele părți, începând cu cele care au fost avansate împotriva posedării reale. 1. Cuvântul demon semnifică în mod propriu sufletul unei persoane decedate, despre care nu se poate presupune că se face referire acolo unde discursurile și acțiunile sunt imputate demonizatului imaginar. Ca răspuns la aceasta, s-a considerat suficient să se susțină că termenul nu denotă în mod uniform spiritele celor decedați. - 2. Printre păgâni, nebunia și epilepsia erau atribuite acțiunii anumitor demoni, care erau de aceea numiți larvati și cerriti. La aceasta s-a răspuns că nu este imposibil ca păgânii să nu aibă dreptate; dar că, în orice caz, opinia lor, fie ea corectă sau greșită, nu este o dovadă că evreii au greșit; căci demonizații din Scriptură sunt reprezentați ca fiind diferiți de persoanele nebune și epileptice. În Matei

10:1, puterea de a scoate demoni este distinctă în mod expres de puterea de a vindeca tot felul de boli și tot felul de afecțiuni. Vezi și Luca 4:33-36; comparați în special versetul 41 cu versetul... 40, unde contrastul este cel mai izbitor. — 3. Se susține că evreii aveau aceeași idee despre aceste boli și se citesc exemplul nebuniei lui Saul și Matei 17:14, 15, Ioan 7:20, 8:48, 52, 10:20 pentru a dovedi afirmația. Aceste pasaje dovedesc cu siguranță că nebunii, epilepticii și demoniacii sunt uneori termeni sinonimi; dar această recunoaștere va demonstra doar că au fost identificați ocazional; în timp ce argumentul dedus din contrastul dintre nebuni și demoniaci din pasajele citate mai sus nu va fi distrus. — 4. Se spune că Hristos a adoptat limbajul comun al poporului, pe care nu era necesar să-l schimbe. El nu a fost trimis să corecteze greșelile care existau în filosofia populară a vremii în care trăia. Acest argument consideră de la sine înțeles chiar punctul care trebuie demonstrat. Dar oare o astfel de adaptare, așa cum o presupune, poate fi reconciliată pentru o clipă cu caracterul unui astfel de învățător precum Isus? Dacă demonii ar fi fost pur și simplu boli naturale, nu a fost de cea mai mare importanță pentru el să-și fi dezamăgit contemporanii în aceste privințe și să fi corectat filosofia falsă și dăunătoare a epocii? Dacă am urma acest principiu de acomodare, am putea explica majoritatea doctrinelor Domnului nostru și le-am considera simple noțiuni evreiești, ceea ce a fost într-adevăr făcut de socinieni și de raționaliștii din Germania. — 5. Nu se poate oferi niciun motiv pentru care ar trebui să existe posesiuni demonice în timpul Domnului nostru și nu în prezent, când nu avem motive să presupunem că există exemple de acest gen undeva. Ca răspuns la această obiecție, se poate observa că aceste posesiuni au fost permise atunci pentru a da o demonstrație oculară ostilității diavolului față de om; pentru a pune într-o lumină clară puterea și bunăvoința Domnului Isus în înfrângerea scopurilor dăunătoare ale acestui vechi dușman al rasei umane și pentru a combate eroarea atât de răspândită printre saduchei, care afirmau că nu exista nici înger, nici spirit.

Pe lângă argumentele tocmai prezentate pentru a-i respinge pe antidemoniști, următoarele poziții pot fi prezentate în sprijinul posesiei reale:

1. Doctrina posesiunii demonice este în concordanță cu întregul conținut al Scripturii. Răul este reprezentat acolo ca fiind introdus de o ființă de acest gen, care a influențat într-un mod minunat principiul imaterial din om. Continuarea răului în lume este adesea atribuită acțiunii continue a aceleiași ființe. Plăcerea sa este în orice mod posibil să hărțuiască și să rănească omenirea, atât în ceea ce privește mintea, cât și starea exterioară. (Vezi Iov passim).

2. Doctrina este în concordanță cu dictatele rațiunii. Dacă un om poate cauza rău altuia, lucru care se întâmplă în mii de cazuri în fiecare zi, nu este oare posibil ca rele de alt fel să fie produse prin intermediul altor ființe, în timp ce guvernarea morală a lui Dumnezeu rămâne neatinsă?

3. Presupunerea că demoniacii despre care se vorbește în Scriptură erau nebuni este plină de numeroase și insurmontabile dificultăți. Faptele consemnate despre ei demonstrează că nu erau doar nebuni. Persoanele nebune fie raționează corect pe temeiuri greșite, fie greșit pe temeiuri corecte, fie amestecă binele și răul. Dar acești demoniaci au raționat corect pe temeiuri corecte. Ei au rostit propoziții incontestabil adevărate și care erau întotdeauna perfect adaptate ocaziilor. Îi întreceau, prin acuratețea cunoștințelor lor, pe ucenicii înșiși; cel puțin nu găsim niciodată pe niciunul dintre aceștia aplicându-I Domnului nostru epitetul de „Sfântul lui Dumnezeu”. Erau la fel de consecvenți în cunoștințele și limbajul lor. Corpurile lor erau agitate și convulsionate. Puterea acțiunilor lor era nerezonabilă: totuși, ei I se adresau Domnului nostru într-un mod consecvent și rațional, deși într-un mod îngrozitor și misterios. Domnul nostru le-a răspuns nu apelând la indivizii ale căror acțiuni fuseseră atât de iraționale, ci la ceva distinct de ei, căruia El îi cere și poruncește să-i părăsească: adică la duhurile rele, al căror mod de a continua răul în astfel de cazuri fusese atât de înfricoșător demonstrat. Aceste duhuri rele îi răspund printr-o cunoaștere intimă a persoanei și caracterului său, care era ascunsă de cei înțelepți și pricepuți ai națiunii. Înaintea lui, ca viitor judecător al lor, ei credeau și tremurau, spunând: „Ai venit să ne chinuiești înainte de vreme?”

Este o observație admirabilă a lui Jortin în această privință că, acolo unde se adaugă circumstanțe referitoare la demonizați, acestea sunt în general de așa natură încât arată că a existat ceva supranatural în acel caz; căci aceste persoane afectate s-au unit în unanimitate în a aduce omagiu lui Hristos și apostolilor săi: toți îl cunoșteau și se unesc în a-i mărturisi divinitatea. Dacă, dimpotrivă, ar fi fost nebuni, unii l-ar fi venerat, iar alții l-ar fi hulit, în funcție de diferitele moduri în care boala le-a afectat mințile.

4. Celelalte fapte consemnate despre demoniaci sunt de așa natură încât fac imposibilă, pe baza oricăror principii de interpretare corecte, concluzia că aceștia erau pur și simplu nebuni. Principalul dintre acestea este evenimentul extraordinar al posedării turmei de porci de către aceiași demoni care își arătaseră anterior malignitatea în formă umană. Acest eveniment extraordinar nu poate fi explicat decât pe baza interpretării literale, în mod obișnuit, a narațiunii evanghelice în care este consemnat.

Nimic nu poate fi mai absurd și mai banal decât încercările care au fost făcute pentru a-l explica pe alte temeiuri.

Indiferent de dificultățile care par să apară în interpretarea comună, simplă și antică a diferitelor cazuri de posedare, aceasta trebuie considerată ca fiind cel mai probabil corectă, din acest motiv foarte satisfăcător, că dificultățile noii interpretări sunt întotdeauna mai mari. Pe de o parte, avem minunata doctrină conform căreia Celui Atotputernic i-a plăcut să permită ființelor invizibile și malefice să posede, într-un mod de neînțeles, trupurile și sufletele oamenilor. Pe de altă parte, îl avem pe Hristos, revelatorul adevărului, care stabilește falsitatea, sancționează eroarea sau încurajează înșelăciunea. Îi avem pe evangheliști inconsistenti cu ei înșiși și o narațiune, care este recunoscută ca fiind inspirată și destinată celor neînvățați - neinteligibilă și falsă. Între astfel de dificultăți, o prefer pe prima; și dacă nu pot înțelege cum ar putea fi astfel de lucruri, mă supun înțelepciunii și puterii infinite a Supremului și îmi supun rațiunea îndrumării revelației divine. Diferența dintre creștinism și filosofie, sau modul de speculare care își asumă acest titlu, se poate spune că constă în aceasta: în materie de filosofie, vulgul poate greși, iar speculanții pot avea dreptate; Însă în creștinism, opinia populară este în general corectă. Filosoful care ar modela afirmațiile Scripturii conform propriilor sale noțiuni despre adevăr și falsitate, cu siguranță va ajunge la o concluzie greșită.

Charles Buck, fost editor al Dicționarului teologic.

Exorcismul și credința catolică

de Patrick J. Toner

Exorcism

Exorcismul este (1) actul de a alunga sau de a îndepărta demonii sau spiritele rele de la persoane, locuri sau lucruri care sunt sau se crede că sunt posedați sau infestați de aceștia sau care sunt susceptibili de a deveni victime sau instrumente ale răutății lor; (2) mijloacele folosite în acest scop, în special aducere aminte solemnă și autoritară a demonului, în numele lui Dumnezeu sau al oricărei puteri superioare căreia îi este supus. Cuvântul, care nu este în sine biblic, este derivat din exorcisto, care este folosit în Septuaginta (Gen. xxiv, 3 = a face să jure; III (I) Regi xxii, 16 = a jura) și în Matei xxvi, 63, de către marele preot către Hristos: „Te jur pe Dumnezeul cel Viu...”. Orkisto, care nu este un termen intensiv, și substantivul exorkistes (exorcist) apar în Faptele Apostolilor xix, 13, unde acesta din urmă (la plural) este aplicat anumitor evrei ambulanți care pretindeau că pot scoate demoni. Expulzarea prin aspru este, prin urmare, sensul principal al exorcismului, iar atunci când, ca în uzanța creștină, această aspru este în numele lui Dumnezeu sau al lui Hristos, exorcismul este un act sau un rit strict religios. Dar în religiile etnice, și chiar și printre evrei din vremea când există dovezi că este la modă, exorcismul ca act religios este în mare parte înlocuit de utilizarea unor simple mijloace magice și superstițioase, cu care scriitorii necatolici din ziua de azi asimilează uneori, pe nedrept, exorcismul creștin. Superstiția nu trebuie confundată cu religia, oricât de mult împletită ar fi istoria lor, nici magia, oricât de albă ar fi ea, cu un rit religios legitim.

În religiile etnice

Utilizarea mijloacelor de protecție împotriva molestărilor reale sau presupuse ale spiritelor rele decurge în mod natural din credința în existența lor și este și a fost întotdeauna o caracteristică a religiilor etnice, sălbatice și civilizate. În acest context, doar două dintre religiile antichității, cea egipteană și cea babiloniană, merită atenție; dar nu este o sarcină ușoară, chiar și în cazul acestor două, să izolăm ceea ce are legătură strict

cu subiectul nostru, din masa de simplă magie în care este încorporat. Egiptenii atribuiau anumite boli și diverse alte rele demonilor și credeau în eficacitatea farmecelor și incantațiilor magice pentru a-i alunga sau a-i risipi. Morții aveau nevoie, în special, să fie bine fortificați cu magie pentru a-și putea îndeplini în siguranță călătoria periculoasă spre lumea de dincolo. Dar despre exorcizare, în sens strict, nu există aproape nicio urmă în înregistrările egiptene.

În celebrul caz în care un demon a fost expulzat din fiica prințului din Bekhten, intervenția umană a fost în zadar, iar zeul Khonsu însuși a trebuit să fie trimis tot drumul din Teba în acest scop. Demonul s-a retras cu grație când a fost confruntat cu zeul și acesta din urmă i-a permis să i se ofere un banchet grandios înainte de a pleca „la locul său". Magia babiloniană era în mare parte legată de medicină, anumite boli fiind atribuite unui fel de posesiune demonică, iar exorcismul fiind considerat cea mai ușoară, dacă nu singura, modalitate de a le vindeca. În acest scop, se foloseau anumite formule de îndemnare, în care un zeu sau o zeiță, sau un grup de zeități, era invocat pentru a-l evoca pe cel rău și a repara răul pe care îl provocase. Se poate cita următorul exemplu: „Demonul (care posedă) și care prinde un om, demonul (ekimmu) care prinde un om; Demonul (care prinde) și care face rău, spiritul pământului."

Printre evrei

Nu există nicio situație în Vechiul Testament în care demonii să fie expulzați de oameni. În Tobie, viii, 3, îngerul este cel care „l-a luat pe diavol și l-a legat în deșertul Egiptului de Sus"; iar instrucțiunea dată anterior tânărului Tobie (VI, 18 și 19), de a prăji inima peștelui în camera nupțială, pare să fi fost doar o parte a planului îngerului de a-și ascunde propria identitate. Dar în literatura evreiască extracanonică există incantații pentru exorcizarea demonilor, exemple ale cărora pot fi văzute în Talmud (Schabbath, xiv, 3; Aboda Zara, xii, 2; Sanhedrin, x, 1). Acestea erau uneori înscrise pe suprafața interioară a bolurilor de lut, a căror colecție (estimată a fi din secolul al VII-lea AD) este păstrată la Muzeul Regal din Berlin; iar inscripțiile din colecție au fost traduse.

Principala caracteristică a acestor exorcisme evreiești este numirea unor nume considerate eficace, adică nume de îngeri buni, care sunt folosite fie singure, fie în combinație cu El (=Dumnezeu); într-adevăr, dependența de simple nume devenise cu mult timp în urmă o superstiție la evrei și se

considera extrem de important să se folosească numele potrivite, care variau în funcție de timp și ocazie. Fără îndoială, această credință superstițioasă i-a determinat pe fiii lui Sceva, care fuseseră martori la exorcismele reușite ale Sfântului Pavel în numele lui Isus, să încerce pe cont propriu formula „Vă conjur prin Isus, pe care îl propovăduiește Pavel", cu rezultate dezastruoase pentru ei (Faptele Apostolilor, xix, 13). Era o credință populară evreiască, acceptată chiar și de un cosmopolit învățat precum Josephus, că Solomon primise puterea de a expulza demonii și că compusese și transmisese anumite formule care erau eficiente în acest scop. Istoricul evreu consemnează cum un anume Eleazar, în prezența împăratului Vespasian și a ofițerilor săi, a reușit, prin intermediul unui inel magic aplicat pe nasul unei persoane posedate, să scoată demonul prin nări - virtutea inelului datorându-se faptului că conținea o anumită rădăcină rară indicată în formulele lui Solomon și care era extrem de dificil de obținut (Ant. Jud. VIII, ii, 5; cf. Bell. Jud. VII, vi, 3).

Dar, lăsând la o parte superstițiile și magia, în răspunsurile lui Hristos către farisei, care L-au acuzat că scoate demoni prin puterea lui Beelzebul, este implicit că unii evrei din vremea Sa au exorcizat cu succes demonii în numele lui Dumnezeu: „Și dacă eu scot demonii prin Beelzebul, prin cine îi scot copiii voștri?" (Matei, xii, 27). Nu pare rezonabil să înțelegem acest răspuns ca fiind simplă ironie sau ca un simplu argumentum ad hominem care nu implică nicio recunoaștere a faptului; cu atât mai mult cu cât în alte părți (Marcu, ix, 37-38) avem o relatare despre o persoană care nu era un ucenic care scotea demoni în numele lui Hristos și a cărei acțiune Hristos a refuzat să o mustre sau să o interzică.

Exorcismul în Noul Testament

Presupunând realitatea posedării demonice, pentru care este garantată autoritatea lui Hristos, trebuie observat că Isus a apelat la puterea Sa asupra demonilor ca fiind unul dintre semnele recunoscute ale mesianismului (Matei, xii, 23, 28; Luca, xi, 20). El a scos demoni, a declarat El, prin degetul sau duhul lui Dumnezeu, nu, așa cum susțineau adversarii Săi, prin complicitate cu prințul demonilor (Matei, xii, 24, 27; Marcu, iii, 22; Luca, xi, 15, 19); și că El nu a exercitat o simplă putere delegată, ci o autoritate personală care îi era proprie, reiese clar din modul direct și imperativ în care El poruncește demonului să plece (Marcu, ix, 24; cf. i, 25 etc.): „A scos duhurile cu cuvântul Său și a vindecat pe toți cei bolnavi" (Matei, viii, 16). Uneori, așa cum s-a întâmplat în cazul fiicei femeii

cananeane, exorcismul avea loc de la distanță (Matei, XV, 22 și următoarele; Marcu, VII, 25). Alteori, spiritelor expulzate li se permitea să-și exprime recunoașterea lui Isus ca „Sfântul lui Dumnezeu” (Marcu, I, 24) și să se plângă că El venise să-i chinuie „înainte de vreme”, adică de vremea pedepsei lor finale (Matei, VIII, 29 și următoarele; Luca, VIII, 28 și următoarele). Dacă posedarea demonică era în general însoțită de o boală, totuși cele două nu erau confundate de Hristos sau de evangheliști. În Luca, XIII, 32, de exemplu, Învățătorul însuși face distincție în mod expres între expulzarea duhurilor rele și vindecarea bolilor.

Hristos i-a împuternicit, de asemenea, pe Apostoli și Ucenici să scoată demoni în numele Său cât timp El Însuși era încă pe pământ (Matei, X, 1 și 8; Marcu, VI, 7; Luca, IX, 1; X, 17), iar credincioșilor în general le-a promis aceeași putere (Marcu, XVI, 17). Dar eficacitatea acestei puteri delegate era condiționată, după cum vedem din faptul că Apostolii înșiși nu au avut întotdeauna succes în exorcismele lor: anumite tipuri de spirite, așa cum a explicat Hristos, puteau fi scoase afară doar prin rugăciune și post (Matei, XVII, 15, 20; Marcu, IX, 27, 28; Luca, IX, 40). Cu alte cuvinte, succesul exorcizării de către creștini, în numele lui Hristos, este supus acelorași condiții generale de care depind atât eficacitatea rugăciunii, cât și folosirea puterii carismatice. Totuși, a fost promis un succes evident (Marcu, XVI, 17). Sfântul Pavel (Faptele Apostolilor, 16, 18; 19, 12) și, fără îndoială, ceilalți Apostoli și Ucenici, au folosit în mod regulat, ori de câte ori se ivea ocazia, puterea lor exorcizantă, iar Biserica a continuat să facă acest lucru neîntrerupt până în zilele noastre.

Exorcisme ecleziastice

Pe lângă exorcismul în sensul cel mai strict, adică pentru alungarea demonilor din posedați, ritualul catolic, urmând tradițiile timpurii, a păstrat diverse alte exorcisme, iar acestea merită menționate și aici. (1) Exorcismul posedaților. Avem, conform autorității tuturor scriitorilor timpurii care se referă la acest subiect, că în primele secole nu numai clerul, ci și creștinii laici erau capabili, prin puterea lui Hristos, să elibereze demoniaci sau energumeni, iar succesul lor a fost recunoscut de primii apologeți ca un argument puternic pentru divinitatea religiei creștine (Justin Martirul, Apol., 6; PG, VI, 453; Dial., 30, 85; ibid., 537, 676 sq; Minutius Felix, Octav., 27, PL, III; Origen, Contra Celsum., I, 25; VII, 4, 67; PG, XI, 705, 1425, 1516; Tertullian, Apol., 22, 23; PL, I, 404 sq; etc.). După cum reiese clar din mărturiile la care se face referire, nu s-au folosit mijloace magice sau

superstițioase, ci în acele secole timpurii, ca și în vremurile ulterioare, un simplu și Ajuratiunea autoritară adresată demonului în numele lui Dumnezeu și mai ales în numele lui Hristos răstignit, era forma obișnuită de exorcizare.

Dar uneori, pe lângă cuvinte, se folosea o acțiune simbolică, cum ar fi respirația (insufflatio), punerea mâinilor pe subiect sau semnul crucii. Sfântul Iustin vorbește despre demoni care zboară de „atingerea și respirația creștinilor" (II Apol., 6) ca de o flacără care îi arde, adaugă Sfântul Chiril al Ierusalimului (Cat., xx, 3, PG, XXXIII, 1080). Origen menționează punerea mâinilor, iar Sfântul Ambrozie (Paulinus, Vit. Ambr., n. 28, 43, PL, XIV, 36, 42), Sfântul Efrem Syrus (Greg. Nyss., De Vit. Ephr., PG, XLVI, 848) și alții au folosit această ceremonie în exorcizare. Semnul crucii, cea mai scurtă și simplă modalitate de a exprima credința în Cel Răstignit și de a invoca puterea Sa divină, este preamărit de mulți Părinți pentru eficacitatea sa împotriva tuturor tipurilor de molestare demonică (Lactantius, Inst., IV, 27, PL, VI, 531 și sq.; Atanasie, De Incarn. Verbi., n. 47, PG, XXV, 180; Vasile, In Isai., XI, 249, PG, XXX, 557; Chiril al Ierusalimului, Cat., XIII, 3 col. 773; Grigore de Nazianz, Carm. adv. iram, v. 415 și sq.; PG, XXXVII, 842). Părinții recomandă, de asemenea, ca rugăciunile însoțitoare și rugăciunile care o însoțesc să fie formulate în cuvintele Sfintei Scripturi (Chiril al Ierusalimului, Procat., n. 9, col. 350; Atanasie, Ad Marcell., n. 33, PG, XXVII, 45). Ritul actual al exorcismului, așa cum este dat în Ritualul Roman, este pe deplin în acord cu învățătura patristică și este o dovadă a continuității tradiției catolice în această chestiune.

(2) Exorcismul baptismal. La o vârstă fragedă a fost introdusă în Biserică practica exorcizării catehumenilor ca pregătire pentru Sacramentul Botezului. Aceasta nu implica faptul că erau considerați obsedați, precum demoniacii, ci pur și simplu că erau, ca urmare a păcatului originar (și a păcatelor personale în cazul adulților), supuși mai mult sau mai puțin puterii diavolului, ale cărui „lucrări" sau „pompe" erau chemați să le renunțe și de a cărui stăpânire harul botezului urma să-i elibereze. Exorcismul, în acest context, este o anticipare simbolică a unuia dintre principalele efecte ale sacramentului regenerării; și, din moment ce era folosit în cazul copiilor care nu aveau păcate personale, Sfântul Augustin putea apela la el împotriva pelagienilor, ca implicând în mod clar doctrina păcatului originar (Ep. cxciv, n. 46, PL, XXXIII, 890; C. Jul. III, 8, PL, XXXIV, 705 și în alte locuri). Sfântul Chiril al Ierusalimului (Procat., 14, col. 355) oferă o descriere detaliată a exorcismului baptismal, din care reiese că ungerea cu ulei exorcizat făcea parte din acest exorcism în Orient. Singura mărturie occidentală timpurie care tratează ungerea ca parte a

exorcismului baptismal este cea din Canoanele arabe ale lui Ipolit (n. 19, 29). Exsufjatio, sau expirarea demonului de către candidat, care uneori făcea parte din ceremonie, simboliza renunțarea la lucrările și pompele sale, în timp ce Insufflatio, sau insuflarea Duhului Sfânt, de către slujitori și asistenți, simboliza infuzia harului sfințitor prin sacrament. Majoritatea acestor ceremonii antice au fost păstrate de Biserică până în zilele noastre în ritul ei pentru botezul solemn.

(3) Alte exorcisme. Conform credinței catolice, demonii sau îngerii căzuți își păstrează puterea naturală, ca ființe inteligente, de a acționa asupra universului material și de a folosi obiecte materiale și de a direcționa forțele materiale pentru propriile lor scopuri rele; și se crede că acestei puteri, care este în sine limitată și este supusă, desigur, controlului providenței divine, i s-a permis un domeniu de activitate mai larg ca urmare a păcatului omenirii. Prin urmare, locurile și lucrurile, precum și persoanele, sunt în mod natural predispuse la infestarea diabolică, în limitele permise de Dumnezeu, iar exorcismul în ceea ce le privește nu este nimic mai mult decât o rugăciune către Dumnezeu, în numele Bisericii Sale, pentru a reține această putere diabolică în mod supranatural și o mărturisire de credință în voința Sa de a face acest lucru în numele slujitorilor Săi de pe pământ.

Principalele lucruri exorcizate în mod oficial în rugăciunea de binecuvântare sunt apa, sarea și uleiul, iar acestea, la rândul lor, sunt folosite în exorcisme personale și în binecuvântarea sau consacrarea locurilor (de exemplu, bisericile) și a obiectelor (de exemplu, altarele, vasele sacre, clopotele bisericești) legate de cultul public sau destinate devoțiunii private. Apa sfințită, sacramentalul cu care credincioșii obișnuiți sunt cel mai familiarizați, este un amestec de apă exorcizată și sare exorcizată; iar în rugăciunea de binecuvântare, Dumnezeu este rugat să înzestreze aceste elemente materiale cu o supracredință împotriva tuturor atacurilor diavolului. Acest tip de exorcizare indirectă prin intermediul obiectelor exorcizate este o extindere a ideii originale; dar nu introduce niciun principiu nou și a fost folosită în Biserică din cele mai vechi timpuri.

EXORCIST

(1) în general, oricine exorcizează sau pretinde că exorcizează demoni (cf. Faptele Apostolilor, XIX, 13); (2) în special, cineva hirotonit de un episcop pentru această funcție, hirotonirea fiind a doua dintre cele patru ordine minore ale Bisericii Apusene. Practica exorcismului nu se limita la clerici în

primele epoci, așa cum reiese clar din Tertulian (Pologet., 23, PL, I, 410; cf. De Idolat., 11) și Origen (C. Celsum, VII, 4, PG 1425). Acesta din urmă afirmă în mod expres că până și cei mai simpli și mai grosolani dintre credincioși alungă uneori demonii, printr-o simplă rugăciune sau îndemn (Marcu, xv, 17) și insistă asupra acestui fapt ca dovadă a puterii harului lui Hristos și a incapacității demonilor de a-i rezista. În Biserica Răsăriteană, nu a fost niciodată înființată o ordine specială de exorciști (sau de acoliți, sau paznici ai ușilor), dar în Biserica Apuseană, aceste trei ordine minore (cu cea a lectorilor ca a patra) au fost instituite cu puțin timp înainte de mijlocul secolului al III-lea. Papa Cornelius (251–252) menționează în scrisoarea sa către Fabius că existau atunci în Biserica Romană patruzeci și doi de acoliți și cincizeci și doi de exorciști, cititori și paznici ai ușilor (Eusebiu, Hist. Eccl., VI, xliii; PG, XX, 621), iar instituirea acestor ordine și organizarea funcțiilor lor par să fi fost opera predecesorului lui Cornelius, Papa Fabian (236–251).

Al patrulea Conciliu de la Cartagina (398), în al șaptelea canon, prescrie ritul hirotonirii exorcistului; episcopul trebuie să-i dea cartea care conține formulele exorcizării, spunând: „Primește și memorează și ai puterea de a-ți impune mâinile asupra energumenilor, fie ei botezați, fie catehumeni”; și același rit a fost păstrat, fără schimbare, în Pontificalul Roman până în prezent, cu excepția faptului că în loc de vechea Carte a Exorcismelor, Pontificalul, sau Misalul, este pus în mâinile celor hirotoniși. Din această formă este clar că una dintre principalele îndatoriri ale exorciștilor era să participe la exorcizarea baptismală. Faptul că catehumenii erau exorcizați în fiecare zi, o perioadă de timp înainte de botez, poate fi dedus din canonul xc al aceluiași conciliu, care a prescris impunerea zilnică a mâinilor de către exorciști. O altă îndatorire este prescrisă în canonul xcii, și anume: să furnizeze hrană și, în general, să aibă grijă de energumenii care frecventau în mod obișnuit Biserica. Nu se menționează energumenii păgâni, din motivul evident că slujirile oficiale ale Bisericii nu le erau destinate. Dar chiar și după instituirea acestei rânduieli, exorcismul nu a fost interzis laicilor, cu atât mai puțin clerului superior; nici cei care exorcizau nu foloseau întotdeauna formele conținute în Cartea Exorcismelor. Astfel, Constituțiile Apostolice (VIII, 26; PG, I, 1122) spun în mod expres că „exorcistul nu este hirotonit”, adică pentru funcția specială de exorcist, ci că, dacă cineva posedă puterea carismatică, acesta trebuie recunoscut și, dacă este nevoie, hirotonit diacon sau subdiacon. Aceasta este practica care a supraviețuit în Biserica Ortodoxă de Răsărit.

Ca exemplu al discreției permise în Occident, în utilizarea mijloacelor de exorcizare, putem face referire la ceea ce relatează Sulpitius Severus despre Sfântul Martin din Tours (Dial., III (II), 6; PL, XX, 215), că acesta

avea obiceiul de a alunga demonii doar prin rugăciune, fără a recurge la impunerea mâinilor sau la formulele folosite de obicei de clerici. După un timp, pe măsură ce condițiile s-au schimbat în Biserică, funcția de exorcist, ca funcție independentă, a încetat cu totul și a fost preluată de clerici în hirotoniile majore, la fel cum funcțiile inițiale ale diaconilor și subdiaconilor au trecut, cu trecerea timpului, în mare măsură în mâinile preoților; și, conform disciplinei actuale a Bisericii Catolice, doar preoții sunt autorizați să folosească puterea de exorcizare conferită prin hirotonire. Schimbarea se datorează faptului că catehumenatul, de care era legat în principal funcția de exorcist, a încetat, botezul copiilor a devenit regulă și, odată cu răspândirea creștinismului și dispariția păgânismului, puterea demonică a fost redusă, iar cazurile de obsesie au devenit mult mai rare. Doar misionarii catolici care lucrează în țări păgâne, unde creștinismul nu este încă dominant, sunt cei care se vor confrunta cu cazuri destul de frecvente de posedare.

În țările creștine, uneori apar cazuri autentice de posedare și fiecare preot, mai ales dacă este preot paroh sau pastor, este susceptibil de a fi chemat să-și îndeplinească datoria de exorcist. Procedând astfel, el trebuie să țină cont de prescripțiile Ritualului Roman și de legile sinoadelor provinciale sau diecezane, care, în cea mai mare parte, cer consultarea episcopului și obținerea autorizației sale înainte de a se încerca exorcizarea. Principalele puncte importante din instrucțiunile Ritualului Roman, prefixate ritului în sine, sunt următoarele:

(1) Posesiunea nu trebuie considerată de bună. Fiecare caz trebuie examinat cu atenție și trebuie manifestată o mare prudență în a distinge posesia autentică de anumite forme de boală.
(2) Preotul care îndeplinește această slujbă trebuie să fie el însuși un om sfânt, cu o viață ireproșabilă, inteligent, curajos, smerit; și trebuie să se pregătească pentru lucrare prin acte speciale de devoțiune și mortificare, în special prin rugăciune și post (Matei, 17, 20).
(3) Trebuie să evite în cursul ritului tot ceea ce are miros de superstiție și trebuie să lase aspectele medicale ale cazului în seama medicilor calificați.
(4) Trebuie să-l avertizeze pe cel posedat, în măsura în care acesta din urmă este capabil, să se pregătească pentru exorcism prin rugăciune, post, spovedanie și împărtășanie și, în timp ce ritul este în desfășurare, să trezească în sine o credință vie în bunătatea lui Dumnezeu și o resemnare răbdătoare față de voința Sa sfântă.
(5) Exorcismul trebuie să aibă loc în Biserică sau în alt loc sacru, dacă este convenabil; dar dacă, din cauza unei boli sau din alte motive legitime, are loc într-o casă privată, martorii (de preferință membri ai familiei) ar trebui

să fie prezenți: acest lucru este în mod special recomandat, ca măsură de precauție, în cazul în care subiectul este o femeie.
(6) Orice interogare inutilă și curioasă a demonului trebuie evitată, iar rugăciunile și îndemnurile trebuie citite cu mare credință, smerenie și fervoare și cu o conștiință a puterii și autorității.
(7) Preasfântul Sacrament nu trebuie adus aproape de corpul obsedatului în timpul exorcizării, de teama unei posibile ireverențe; ci crucifixul, apa sfințită și, atunci când sunt disponibile, moaștele sfinților trebuie folosite în acest fel.
(8) Dacă alungarea duhului rău nu se obține imediat, ritul trebuie repetat, dacă este nevoie, de mai multe ori.
(9) Exorcistul trebuie să fie îmbrăcat în surplis și stolă violetă.

Patrick J. Toner, DD, fost profesor de teologie dogmatică la Colegiul St. Patrick, Dublin; redactor colaborator la Enciclopedia Catolică.

Exorcismul și Biserica Ortodoxă Greacă

de George C. Papademetriou

Pentru a înțelege viziunea și practica ortodoxă a exorcismului, trebuie să cunoaștem presupozițiile ortodoxe ale răului și doctrina lui Satan. Dovezile patristice indică faptul că cauza răului în lume este diavolul. Diavolul a fost creat de Dumnezeu ca un înger, care era liber și, ca agent liber, a ales să se opună planului lui Dumnezeu. Adică, diavolul este un înger căzut. Satan nu este rău prin natură sau în esență, ci prin voință și acțiune. În Satan nu există niciun adevăr; Satan este falsitate și înșelăciune absolută. Satan nu este doar un negativ sau o privare de bine, ci o forță pozitivă cu liber arbitru care alege întotdeauna răul. Diavolul are capacitatea de a recunoaște Puterea Divină, ca în incidentul recunoașterii lui Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu (Matei 4: 1-11; Luca 4: 1-3). Satan are sub conducerea sa legiuni și puteri invizibile, cu propriile lor „învățături satanice". Diavolul și duhurile rele știu că Dumnezeu există și îi recunosc pe creștinii adevărați și devotați. Iar creștinii pioși descoperă planurile diavolului. Diavolul, însă, folosește în mod constant orice metodă de înșelăciune pentru a-l înrobi pe om forțelor satanice. Diavolul este cauza răzvrătirii împotriva lui Dumnezeu. Diavolul este cauza corupției și a dezordinii; o putere parazitară în lume care va fi în cele din urmă distrusă de puterea lui Dumnezeu în „zilele din urmă". Deoarece nu există compromis între Dumnezeu și diavol, lupta va continua până la sfârșit.

Doctrina ortodoxă despre Dumnezeu este că El este veșnic, necreat și netrupesc. Toate celelalte creaturi, atât cele vizibile, cât și cele invizibile, au fost create de Dumnezeu ca fiind libere. Puterea diavolului va fi în cele din urmă distrusă prin învierea morților și prin reînnoirea întregii creații. Mântuirea de tot răul va fi obținută prin ascultarea de Dumnezeu și de planul Său. Această lume este un câmp de luptă între acceptarea binelui și a răului. Trebuie subliniat faptul că lumea, ca și creație a lui Dumnezeu, nu este rea, ceea ce este rău este puterea satanică, care a fost distrusă prin puterea crucii și învierea lui Hristos.

Moartea nu este dată de Dumnezeu ca pedeapsă, ci este îngăduită de Dumnezeu pentru a distruge răul prin înviere. Puterea diavolului asupra morții este temporară până la „sfârșitul timpurilor", când toți vor învia spre slava lui Dumnezeu, iar apoi Satana va fi exilat în condamnarea veșnică. În

acel moment, slava lui Dumnezeu și Împărăția Lui vor fi stabilite pentru totdeauna.*

Acum, că am văzut pe scurt doctrina despre Satan în Biserica Ortodoxă, să trecem la metoda de respingere și exorcizare a puterilor malefice. În Noul Testament, Hristos și-a trimis apostolii să vindece și să „scoată dracii" (Matei 10:8, Luca 10:17-20). Îl vedem pe Hristos Însuși alungând demonii din cei posedați (Marcu 1:23-27); Luca 4:33-35; 9:43; Matei 10:1; Marcu 16:17; Matei 7:22). Cu toate acestea, Noul Testament a respins utilizarea populară a formelor sau riturilor magice pentru a alunga puterile satanice din oameni, deoarece acestea profitau de religiozitatea lor superstițioasă (Faptele Apostolilor 19:13).

În numele lui Hristos, cineva poate scoate afară demonii și distruge puterile rele (Matei 10:8). Părinții Bisericii au acceptat această doctrină și au dezvoltat-o. Iustin Martirul (Apologia 85, 2) spune că în numele lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu care a fost răstignit și a înviat, fiecare demon exorcizat este învins și supus. (Biblioteca Părinților și Scriitorilor Bisericești Greci, Atena: Apostolike Diakonia 1955, vol. 3, pp. 288–9. În această lucrare, aceasta va fi denumită Bibliotecă). Puterile satanice sunt distruse prin puterea crucii și a numelui lui Hristos. Obiectele posedate de demoni, atunci când sunt exorcizați în numele Dumnezeului celui viu, sunt eliberate de posedarea răului. Dovezile patristice sunt abundente că aceștia credeau în posedarea și alungarea diavolului prin puterea cuvântului lui Dumnezeu. (Ignatios, Epistola către Filipeni 3 și 12. Bibliotecă … vol. 2, pp. 333 și 336. Clement din Alexandria, Stromata 4: 14, Bibliotecă, vol. 8, p. 82. Origen, Împotriva lui Celsus, 6: 44, Bibliotecă …, vol. 10, p. 93).

Dovezile posedării demonice se află în canonul LX al Sinodului Quinisext 692 AD, unde se afirmă că „oricine se va preface că este posedat de un diavol, va îndura penitența demonizaților".* Posedarea demonică a indivizilor (chiar și a obiectelor) a făcut parte din Biserica Ortodoxă de Răsărit de la începuturile sale până în prezent, așa cum reiese din Părinții Bisericii și din textele liturgice.

Exorcismul se practică astăzi în Biserica Ortodoxă Greacă în Taina Botezului, în exorcizarea puterilor satanice în cazul deochiului (vaskania) și în exorcizarea diavolului în cazul unei persoane posedate.

În biserica primară, exorcismele erau efectuate de o persoană special instruită și numită să se roage pentru cei care urmau să fie botezați, pentru a alunga răul. Începând cu secolul al IV-lea, locul exorcistului, precum și

alte funcții și slujiri, au fost preluate de preot. Exorcismele sunt rugăciuni prin care se invocă Dumnezeu pentru a alunga spiritele rele:

Spiritul erorii, spiritul
de viclenie, spiritul idolatriei
și orice poftă necurată,
spiritul înșelăciunii și fiecare
necurăția care lucrează prin
îndemnul diavolului.*

Ritul botezului începe cu preotul care suflă** asupra candidatului în semnul crucii, invocând numele Sfintei Treimi. Preotul citește trei frumoase rugăciuni de exorcizare, cerându-i lui Dumnezeu să alunge răul de la persoana care urmează să fie botezată. Rugăciunile sunt prea lungi pentru a fi citate aici în întregime.

Referirile la exorcizare sunt următoarele:

Mă rog ca Domnul să te mustre,
O, Satan, Cel care ai venit în
lumea și a trăit printre oameni,
pentru ca tirania ta să fie
distruse și omenirea ar putea fi eliberată;

iar preotul citește mai departe:

Te conjur pe Dumnezeu...
Fă mustrare și pleacă;
Căci te conjur pe El

Cine a pășit pe
suprafața mării...
se depărtează de această creație a Lui
imagine și nu mai intra,
nici să te ascunzi în ea, nici
să o întâlnească, nici să o posede,
nici noaptea, nici de
ziua, sau în zori sau
amiază; dar pleacă la ai tăi
propriul Tartar până la marele
ziua Judecății. *

În a doua rugăciune, preotul Îl cheamă din nou pe Dumnezeu, în patimile și crucea lui Hristos, să-l alunge pe diavol, zicând:

Te conjur pe
pasiunea noastră de a salva
Domnul Isus Hristos și
Trupul Său prețios și
Sânge și prin cumplitul Lui
venind din nou. **

A treia rugăciune citită de preot este următoarea:

O, Doamne al oștirilor, Dumnezeul
al lui Israel, Cel ce vindeci pe toți
boala și toate bolile,
privește de sus la al tău
slujitor, a căuta, a examina
și a o alunga de la el (ea)
toată lucrarea Diavolului.
Mustră duhurile necurate,
alungă-i, purifică-i
lucrarea mâinilor Tale...
zdrobește-l pe Satana ... dăruiește
victoria lui (ei) asupra
el (diavolul) și impurul său
spiritele.... *

Apoi, preotul se roagă la Dumnezeu să-i ofere candidatului îngeri și putere divină pentru a abate răul și a obține mântuirea.
Preotul suflează de trei ori în formă de Cruce asupra candidatului, spunând:

Alungă de la el (ea) orice rău
și spirit impur, ascuns și
ascuns în inima lui (ei). **

Preotul continuă să se roage pentru a alunga tot răul, duhul rătăcirii, al idolatriei, al lăcomiei, al minciunii și orice faptă necurată care vine din învățăturile diavolului.

Urmează dialogul renunțării la diavol. Candidatul se întoarce spre Vest (simbol al întunericului), iar preotul întreabă de trei ori:

**Îl renunți pe Satana,
și toate lucrările sale și toate
adorația lui și toată a lui
îngeri și toată mândria lui?**

iar sponsorul răspunde de fiecare dată:

Eu fac

Preotul întreabă de trei ori:

L-ai renunțat pe Satana?

Sponsorul răspunde de fiecare dată:

Eu fac

Preotul îi cere sponsorului să respire și să scuipe pe el, ca un act de respingere completă a lui Satana.

Apoi, candidatul este întors spre Est, sursa luminii. Preotul întreabă de trei ori:

Te unești cu Hristos?

Sponsorul răspunde de fiecare dată:

Fac asta și face mărturisirea credinței ca un semn vizibil că orice eroare și rău este respins. *

Preotul continuă cu botezul binecuvântând apa. De fapt, din nou exorcizează apa înainte de a fi sfințită. Face semnul crucii deasupra ei. Rugăciunea citită de preot spune, printre altele: „și niciun demon al întunericului să nu se ascundă în această apă".
Renunțarea la diavol în botez este folosită în fiecare botez săvârșit în Biserica Ortodoxă Greacă. Cu toate acestea, exorcismul puterilor satanice este săvârșit de Biserica Ortodoxă Greacă și în alte rituri, cum ar fi cel al deochiului (vaskania).

Vaskania provine din cuvintele homerice grecești antice „faessi Kainein", care înseamnă a ucide cu ochii. Vaskania este un fenomen acceptat de oamenii primitivi ca fapt. Primitivii credeau că anumiți oameni au*

sentimente atât de puternice de gelozie și invidie, încât atunci când privesc un obiect sau o persoană frumoasă, acest lucru le aduce distrugere.

Vaskania sau deochiul este recunoscut de Biserică ca fiind gelozia și invidia unor oameni pentru lucrurile pe care nu le au: frumusețea, tinerețea, curajul sau orice altă fericire. Biserica creștină a respins, în esență, Vaskania ca fiind în contradicție cu conceptul de providență divină. Rugăciunile bisericii pentru a alunga deochiul sunt însă o recunoaștere tăcută a acestui fenomen ca un sentiment psihotic de invidie. Cu toate acestea, Biserica interzice oamenilor să apeleze la cititori sau la alte persoane pentru a folosi ritualuri magice pentru a învinge deochiul. Așa-zișii cititori profită de slăbiciunea umană a oamenilor superstițioși și îi distrug spiritual și financiar, jucându-se cu imaginația lor.

Rugăciunea pentru alungarea deochiului spune:

Doamne Dumnezeul nostru, Împăratul veacurilor, Atotputernicul
și Pantocrator, Cel care creează și transformă
toate lucrurile prin simpla voință a acestora ...,
medic și vindecător al nostru
suflete, siguranța tuturor
cei ce nădăjduiesc în Tine,
Te implorăm și te implorăm:
alunga, alunga și
ia de la capăt tot ce e diabolic
acțiune, fiecare satanism
atac și agresiune,
curiozitate malefică și rău
și vraja răului
ochi cauzat de răuvoință
și oameni răi din tine
servitor — și dacă acesta
a avut loc frumusețe sau
bărbăție sau prosperitate,
sau gelozie și invidie,
sau ochi rău, Stăpâne, ...
întinde mâna Ta cea puternică...
Vizitează-l cu un înger liniștit,
un puternic gardian al corpului
și suflet care va mustra și
alungă-l în fiecare zi
plan malefic, fiecare vrăjitorie
și vraja deochiului

de oameni corupți și invidioși….*

Există un rit secret îndeplinit de oameni superstițioși pentru a alunga deochiul, care este aproape de magie. Deși Biserica încurajează oamenii (chiar și pe laici) să se roage și să exorcize răul, ea respinge practicile și ritualurile magice. Acest rit secret este descris astfel: „Exorcistul (nu un preot, ci o bătrână) pregătește o fiolă cu ulei de măsline și un pahar mic cu apă. Își înmoaie un deget în ulei, îl freacă în semn de cruce pe fruntea victimei și lasă o picătură să cadă pe apă; repetă procesul, făcând o cruce pe frunte, pe bărbie, apoi pe obraz, apoi pe celălalt obraz.

Dacă diavolul este într-adevăr prezent, cele patru picături de ulei din apă se unesc pentru a forma forma elipsoidă a unui ochi.

Ritualul prevede apoi citirea rugăciunilor și repetarea celor patru semne ale Crucii; picăturile de ulei nu se vor uni în apă, ci se vor dispersa.

„Deochiul a dispărut, simptomele victimei sunt ameliorate…”* Ne întrebăm cât de eficient este acest tip de ritual magic atunci când este efectuat în locul rugăciunii, folosind Crucea lui Hristos ca adevărată armă împotriva puterii diavolului.

Un teolog ortodox american contemporan relatează propria sa întâlnire cu deochiul. El afirmă:

„Am avut multe lupte cu Diavolul chiar și în trecutul meu recent. Vraja vaskaniei nu este o chestiune academică pentru mine, ci o chestiune de experiență reală. Îmi amintesc cum mama îl chema pe tatăl meu (care era preot) să-și scoată sutana, epitraheliul (stola) și tămâia pentru a mă exorciza. Imediat ce s-a citit rugăciunea de exorcizare cu stola deasupra capului și tămâia arzând în fața mea, m-am simțit complet ușurat și am revenit la normal.”

Semnul de ușurare pe care îl enunță este următorul:

În mod obișnuit, ușurarea începe cu un căscat adânc care indică o relaxare interioară după ce stresul și opresiunea interioară s-au diminuat. De fapt, orice căscat adânc brusc în mijlocul zilei sau cam pe acolo era întotdeauna interpretat de mama mea ca un semn de vaskanie inițială sau parțială. Femeile grecești par să fie deosebit de conștiente de acest tip de vrajă, în special în ceea ce privește copiii lor.*

Părintele Stephanou relatează o întâlnire recentă pe care a avut-o cu diavolul. El afirmă:

Îmi amintesc că în anii următori, după hirotonire, am experimentat vaskania în cel puțin două sau trei ocazii. Ultima dată când mi s-a întâmplat a fost acum șase ani, când ocupam o cameră la etajul doi al infirmeriei din campusul Universității Notre Dame. A fost în anul în care am predat la Departamentul de Teologie și mi s-a oferit cazare două nopți pe săptămână, făcând naveta de la Fort Wayne o dată pe săptămână. Cu câteva minute înainte, stăteam de vorbă cu o călugăriță în vârstă care supraveghea acel etaj. Eram atât de apăsată și întinsă atât de jos încât nu mă puteam ridica de la podea să-mi iau Euhologionul și am furat din mașina mea, care era parcată jos, în fața clădirii. Abia am reușit să cobor scările până la mașină și să urc din nou în cameră. Am crezut că voi muri. Abia am putut aduna puterea necesară pentru a deschide gura și a rosti rugăciunea de exorcizare. A fost nevoie de trei lecturi până când am putut începe să simt vreo ușurare.

Părintele Eusebiu povestește o întâmplare despre

... un băiat chipeș care stătea pe un scaun și poza pentru o fotografie într-un studio fotografic. O femeie de vreo 50 de ani care trecea întâmplător pe acolo a gâfâit literalmente, cuprinsă de o izbucnire de admirație, și a strigat: „Oh! Ce copil frumos!” Instantaneu, copilul a căzut pe podea. Era mort. Un caz rar, într-adevăr, de vaskanie (ochi deochi) extremă, dar care demonstrează amploarea puterii influenței demonice.*

Părintele Stephanou afirmă: „Faptul că avem o rugăciune concepută special pentru cazurile de vaskanie este o dovadă convingătoare că Biserica Ortodoxă o recunoaște ca o influență autentică a puterilor demonice.”**

Biserica, așa cum reiese din ceea ce am spus, nu neagă realitatea deochiului ca gelozie și invidie, ci luptă împotriva celor care apelează la cititori pentru ritualuri magice, precum și împotriva celor care poartă simboluri idolatrice pentru a alunga puterile demonice.
Posedarea indivizilor de către diavol și puteri demonice și vindecarea în numele lui Hristos sunt evidențiate în Noul Testament. (Faptele Apostolilor 3: 2-8; 9: 32-42; 20: 7-12; Matei 10: 8; Marcu 16: 17-18). Biserica continuă în riturile liturgice ceea ce Hristos a săvârșit în slujirea Sa. Biserica recunoaște influența răului și o înfruntă în numele lui Hristos în rugăciune și post. Rugăciunile de exorcizare în Biserica primară erau oferite de o slujire specială; exorcistul, astăzi, însă, este preotul. Acest lucru este

evidențiat de rugăciunile timpurii care au supraviețuit până în zilele noastre.

Toate cărțile de rugăciuni ortodoxe grecești conțin rugăciuni de exorcizare pentru preoți în lupta împotriva puterii răului. Chiar dacă funcția exorcistului a dispărut în secolul al IV-lea ca slujire separată, ritul și forma au continuat să fie îndeplinite de preot.

Rugăciunile de exorcizare incluse în Euchologionul lui Mega sunt trei de Sfântul Vasile și patru de Sfântul Ioan Gură de Aur. Acestea sunt citite „pentru cei care suferă de posedare demonică și de orice boală". Prin aceste rugăciuni, Diavolul este exorcizat (renunțat) „în numele lui Dumnezeu Atotputernicul și al Domnului Iisus Hristos: și i se poruncește să iasă din victimă, care este eliberată și răscumpărată de Dumnezeul cel veșnic de energiile (puterile) duhurilor necurate.* Marile rele pe care le suferă omenirea sunt atribuite diavolului și puterii demonice de către teologul ortodox american menționat mai sus. El afirmă:

Multe tulburări emoționale, nevroze, căderi nervoase, temeri nefondate, anxietăți, migrene, astm, alergii și alte boli psihosomatice sunt adesea cauzate de un demon care și-a luat sălășluirea în sufletul și corpul unei persoane. Unii creștini ar râde de ideea de a avea un demon. Dacă cineva ar sugera așa ceva, ar considera-o o insultă.

Din punct de vedere teologic ortodox, exorciștii sunt următorii: Hristos este exorcistul prin excelență - Cel care a câștigat victoria asupra puterii diavolului. Preoții în săvârșirea Sfintelor Taine și în predicarea cuvântului lui Dumnezeu. Toți creștinii ortodocși (inclusiv laicii) sunt exorciști în lupta lor împotriva păcatului personal și a răului social. De fapt, „întreaga biserică, trecută, prezentă și viitoare, are sarcina unui exorcist de a alunga păcatul, răul, nedreptatea, moartea spirituală, Diavolul din viața umanității.* Arhiepiscopul Iakovos a vorbit recent despre exorcism în felul următor: „Atât vindecarea, cât și exorcizarea se slujesc prin rugăciuni, care izvorăsc din credința în Dumnezeu și din dragostea pentru om... Toate rugăciunile de vindecare și exorcizare, compuse de Părinții Bisericii și utilizate încă din secolul al III-lea, încep cu declarația solemnă: «În Numele Tău, Doamne».”**

Exorcismele sau rugăciunile de eliberare sunt oferite de preot pentru alungarea răului dintr-o persoană care a fost posedată de duhuri rele. În timpul Sfântului Ioan Gură de Aur (344–407 AD) cei posedați s-au adunat în curtea bisericii împreună cu cei care cădeau în păcat grav. Episcopul a înălțat rugăciuni speciale pentru vindecarea lor.

Cele patru rugăciuni de exorcizare ale Sfântului Ioan Gură de Aur și cele trei ale Sfântului Vasile cer în numele lui Dumnezeu eliberarea celor posedați din robia diavolului. Sunt prezentate aici integral:

Rev. George C. Papademetriu, pastor al Bisericii Ortodoxe Grecești Sfinții Constantin și Elena, Annapolis, Maryland, și autor al cărții Introducere la Sfântul Grigore Palama.

* Pentru o expunere bine documentată a doctrinei răului și a diavolului, vezi John S. Romanides, To Propatorikon Hamartema (Păcatul originar. Atena: Apostolike Diakonia, 1957), Capitolul III, „Satan", pp. 60–91.
* Părinții Bisericii Creștine din perioada niceeană și postniceeană, seria a doua (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1956), p. 392.
* Eustathios D. Skarpas, (ed.), Mikron Enchologism (Atena: Michael I. Saliverou Press, nd) p. 251.
Alexander Leondis (ed.), Carte de slujbă, (Albany, NY: The Holy Wisdom Press, 1970), p. 137 și urm. IF Hapgood. Cartea de slujbă a Sfintei Biserici Ortodoxe-Catolice Apostolice. (New York: Arhiepiscopia Antiohiană Siriană, 1965), pp. 271–5.
Dumnezeu a suflat asupra lui Adam pentru a-i da viață. Cel nebotezat este vechiul Adam (omul) care este înnoit prin botez. Suflarea asupra candidatului este înnoirea spirituală în Dumnezeu.
* Carte de service, op. cit., p. 142.
** Ibidem, p. 146.
* Ibidem, p. 148.
** Ibidem, p. 150.
* Ibid., pp. 154–155. Totul este repetat de trei ori ca simbol al Sfintei Treimi. Preotul este un agent al lui Dumnezeu care alungă răul prin puterea divină și nu prin propria sa putere magică. Vezi și Methodios Kontostanou, Teletourgike. Vol. I (Kerkyra: GX Vlahos Press, 1958), pp. 217–218. El oferă note interesante despre exorcizarea diavolului înainte de botez.
** Ibid., p. 174. Vezi și Constantine Callinicos, Templul creștin și funcțiile sale (în greacă. Atena: Ekthesis Christianikou Vivliou, 1958), pp. 411–19.
* John Papadopoulos. Poimantike (Atena: FG Tsirone, 1958), p. 240.
* Traducere de Eusebius A. Stephanou, Logosul (Vol. V, nr. 4, aprilie 1972), p. 83. Mikron Euchologion, op. cit., p. 48. Biserica Ortodoxă nu efectuează o investigație pentru a confirma posedații și nici preotul nu are nevoie de aprobare pentru a efectua un exorcism. În alte Biserici, condițiile de mai sus sunt necesare. Vezi William Peter Blatty, Exorcistul (New York, Bantam Books, 1974), pp. 236–8.
* Jack Drimeyer, „Conversație cu părintele Lawdis" în The Hellenic Chronicle (4 aprilie 1974), p. 6. Lawdis afirmă că a învățat acest ritual de la mătușa sa. Chiar

dacă crede în acest lucru, mi se pare că este vorba doar de superstiție. Credința în Dumnezeu a persoanei, însă, îndepărtează orice rău.
* Eusebius A. Stephanou, „Cel mai mare asupritor al omului - Diavolul”, op. cit.,p.17. Părintele Stephanou se plânge că episcopii și preoții contemporani resping Vaskania ca fiind magică. Poziția sa este că puterile satanice influențează răul asupra omului prin intermediul anumitor oameni. Exorcismul alungă puterile demonice.
** Ibidem, p. 17.
* Ibidem, p. 17.
** Ibidem, p. 17.
*** John Papadopoulos, op. cit., pp. 244–5. Alții au scris pentru a informa publicul neinformat despre practicile și ritualurile magice distructive. – Vezi He Solomonike (Atena: Anaptyxis, nd, p. 5. „O cercetare științifică” de Dr. Antonios Pissanos. El susține că influența magică reprezintă „influențe psihologice de la distanță”. p. 5.
**** Euhologion către Mega. Editat de Nicholas Pan. Papadopoulos (Atena: Michael I. Saliverou Press, 1927), pp. 107–8, n. 3. Se afirmă că exorcistul făcea parte din clerul inferior (citeți, subdiaconi, cântăreți) care erau însărcinați de episcop prin punerea mâinilor. Funcția de exorcist este preluată astăzi de preot încă din secolul al IV-lea.
* Aceste rugăciuni se găsesc în Euchologion către Mega, op. cit., pp. 107 și următoarele. Acesta conține note de subsol foarte interesante din ediții anterioare. Aceste rugăciuni au fost traduse pentru prima dată în engleză de Eusebius A. Stephanou, op. cit., pp. 19–21.
** Stephanou, op. cit., p. 16.
* Orthodox Observer, „Exetastes.” Vol. 40, nr. 682 (20 martie 1974), p. 4. Nu voi face nicio referire la celelalte tradiții, deoarece mă ocup doar de ortodoxia greacă, deoarece alții se vor ocupa de propria lor tradiție.
„Exorcismul și exorciștii în tradiția ortodoxă greacă.” O predică rostită de Eminența Sa Arhiepiscopul Iakovos la Universitatea Cornell, Convocarea Sage Chapel, 10 martie 1974, Ithaca, New York. Comunicat de presă al Arhiepiscopiei Ortodoxe Grecești a Americii de Nord și de Sud, p. 5. Arhiepiscopul subliniază responsabilitatea individuală și influența malefică pentru faptele păcătoase. p. 4. De asemenea, el respinge exorciștii (adevărații) din afara Bisericii. Exorciștii au nevoie de consimțământul credincioșilor și este un dar de la Dumnezeu. p. 6. El mai spune: „Răul există în toate formele urâte, iar sarcina noastră este să luptăm împotriva adevăratului diavol.” p. 30.
*** Euhologion Către Mega, op. cit., p. 111, n. 1. Preotul este avertizat să nu confunde fiecare persoană bolnavă cu cea posedată de demoni. Folosirea exorcismelor trebuie făcută cu înțelepciune. De asemenea, unii posedați pot fi vindecați prin credință însoțită de post și purificare, p. 112, n. 1.

Exorcisme sau rugăciuni de eliberare pentru uz general*

Așa cum se găsește în Cartea ortodoxă a Oficiilor Divine (Euchologion) și tradusă acum din greaca originală de Eusebius A. Stephanou.

de Sfântul Ioan Gură de Aur (344–407 AD)

I

„O, Dumnezeule Veșnic, care ai mântuit neamul omenesc din robia Diavolului, izbăvește-l pe slujitorul Tău de toate lucrările duhurilor necurate. Poruncește duhurilor rele și necurate și demonilor să se îndepărteze de sufletul și trupul slujitorului Tău și să nu rămână și să nu se ascundă în el. Să fie izgoniți din această creație a mâinilor Tale, în Numele Tău cel sfânt și al singurului Tău Fiu și al Duhului Tău cel de viață dătător, pentru ca, după ce va fi curățit de orice influență demonică, să trăiască cu evlavie, dreptate și dreptate și să fie învrednicit să primească Sfintele Taine ale singurului Tău Fiu și Dumnezeului nostru, cu care ești binecuvântat și slăvit împreună cu Atotsfântul și bunul și cel de viață dătător Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.”

II

O, Tu, care ai mustrat toate duhurile necurate și cu puterea cuvântului Tău ai alungat legiunea, vino acum, prin Fiul Tău unul-născut, asupra acestei făpturi, pe care ai zidit-o după chipul Tău și izbăvește-o de potrivnicul care o ține în robie, pentru ca, primind mila Ta și curățindu-se, să se alăture rândurilor sfintei Tale turme și să fie păstrată ca un templu viu al Sfântului Duh și să primească Dumnezeiești și Sfintele Taine prin harul, îndurarea și bunătatea iubitoare a Fiului Tău unul-născut, cu care ești binecuvântat împreună cu Duhul Tău preasfânt și bun și de viață dătător, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

III

Te rugăm, Doamne, Dumnezeule Atotputernic, Preaînalt, Împărat neispitit și pașnic. Te rugăm, Cel ce ai creat cerul și pământul, căci din Tine a ieșit Alfa și Omega, începutul și sfârșitul, Cel ce ai rânduit ca fiarele cu patru picioare și fără rațiune să fie supuse omului, căci le-ai supus. Doamne, întinde mâna Ta cea puternică și brațul Tău cel sublim și sfânt și, cu grija Ta veghetoare, privește spre această făptură a Ta și trimite asupra ei un înger pașnic, un înger puternic, păzitor al sufletului și al trupului, care va certa și va alunga de la ea orice demon rău și necurat, căci Tu singur ești Doamne, Preaînalt, atotputernic și binecuvântat în vecii vecilor. Amin.

IV

Facem această mare, divină, sfântă și minunată invocație și rugăminte, o, Diavole, pentru a te expulza, precum și această mustrare pentru anihilarea ta completă, o, Apostat!

Dumnezeu, care este sfânt, fără început, înfricoșător, invizibil în esență, infinit în putere și de neînțeles în divinitate, Regele gloriei și Domnul Atotputernic — El te va mustra, „Diavole! — El, care a alcătuit toate lucrurile bine prin cuvântul Său din neant în ființă; El, care umblă pe aripile văzduhului.

Domnul te mustră, Diavole! – Cel ce cheamă apa mării și o varsă pe fața întregului pământ. Domnul oștirilor este Numele Lui. Diavole: Domnul te mustră! Cel ce este slujit și lăudat de nenumărate ordine cerești și adorat și glorificat cu frică de mulțimi de oști îngerești și arhanghelice. Satana: Domnul te mustră! Cel ce este onorat de Puterile înconjurătoare, minunatele Heruvimi și Serafimi cu șase aripi și cu mulți ochi, care își acoperă fețele cu două aripi din cauza dumnezeirii Sale de nepătruns și nevăzute și cu două aripi își acoperă picioarele, ca să nu fie arse de slava Sa de negrăit și de măreția Sa de neînțeles, și cu două aripi zboară și umplu cerurile cu strigătele lor de „Sfânt, sfânt, Doamne Savaot, cerul și pământul sunt pline de slava Ta!”

Diavolul: Domnul te mustră! Cel ce S-a pogorât din sânul Tatălui și, prin sfânta, inexprimabila, imaculata și adorabila Întrupare din Fecioară, S-a arătat în mod inefabil în lume ca să o mântuiască și te-a aruncat din ceruri, cu puterea Sa autoritară, te-a arătat oricărui om un proscris.

Satana: Domnul te mustră! El, care a zis mării: „Taci, stai liniștită!”, și îndată S-a potolit la porunca Lui. Diavolul: Domnul te mustră! El, care a făcut lutul cu scuipatul Său curat și a refăcut mădularul lipsit al omului orb din naștere și i-a dat vederea.

Diavolul: Domnul te mustră! Cel care prin cuvântul Său a înviat-o pe fiica mai-maeștrilor sinagogii și l-a smuls pe fiul văduvei din gura morții și l-a dat întreg și nevătămat mamei sale. Diavolul: Domnul te mustră! Domnul care l-a înviat pe Lazăr în patru zile din morți, neputrezit, ca și cum n-ar fi murit și fără pată, spre uimirea multora.

Satana: Domnul te mustră! Cel care a nimicit blestemul prin lovitura peste față și cu lancea coastei tale imaculate a ridicat sabia în flăcări ce păzea Paradisul. Diavolul: Domnul te mustră! Cel care a șters toate lacrimile de pe fiecare față prin scuiparea pe scumpa sa imagine exprimată. Diavolul: Domnul te mustră! Cel care și-a pus Crucea ca sprijin, mântuirea lumii, spre căderea ta și a tuturor îngerilor de sub tine.

Diavolul: Domnul te mustră! Cel ce a pus glas în Crucea ta și perdeaua templului s-a rupt în două și stâncile s-au despicat și mormintele s-au deschis și cei morți din veacuri au înviat. Diavolul: Domnul te mustră! Cel ce prin moartea a omorât moartea și prin învierea Sa a dăruit viață tuturor oamenilor.

Domnul să te mustre, Satanule! – adică Cel care S-a coborât în iad și a lepădat mormintele lui și a eliberat pe cei ținuți prizonieri în el, chemându-i la Sine; înaintea căruia paznicii iadului s-au cutremurat când L-au văzut și, ascunzându-se, au dispărut în chinurile iadului. Domnul să te mustre, Diavole! – adică Hristos Dumnezeul nostru, care a înviat din morți și a dăruit învierea Sa tuturor oamenilor.

Domnul să te mustre, Satano! – Cel ce S-a suit în slavă la cer la Tatăl Său, șezând la dreapta maiestății pe tronul slavei. Diavolul: Domnul să te mustre! El ce va veni iarăși cu slavă pe norii cerului cu sfinții Săi îngeri ca să judece pe cei vii și pe cei morți. Diavolul: Domnul să te mustre! El ce a pregătit pentru tine foc nestins, viermele neadormit și întunericul dinafară spre pedeapsa veșnică.

Diavolul: Domnul să te mustre! Căci înaintea Lui toate lucrurile tremură și se cutremură dinaintea puterii Sale și mânia avertismentului Său asupra ta este de nestăpânit. Satana: Domnul te mustră prin Numele Său înfricoșător! Cutremurați-vă, tremurați-vă, înfricoșați-vă, plecați, fiți nimiciți cu desăvârșire, fiți alungați! Voi, cei care ați căzut din cer și împreună cu voi

toate duhurile rele: fiecare duh rău al poftei, duhul răului, un duh de zi și de noapte, un duh de amiază și de seară, un duh de miezul nopții, un duh imaginativ, un duh de întâlnire, fie al uscatului, fie al apei, sau unul într-o pădure, sau printre stuf, sau în șanțuri, sau pe un drum sau la o răscruce, în lacuri sau pâraie, în case, sau unul stropit în băi și camere, sau unul care schimbă mintea omului.

Pleacă repede de la această făptură a Creatorului Hristos Dumnezeul nostru! Și pleacă de la slujitorul lui Dumnezeu — din mintea lui, din sufletul lui, din inima lui, din rărunchii lui, din simțurile lui, din toate mădularele lui, ca să devină întreg, sănătos și liber, cunoscându-L pe Dumnezeu, Stăpânul său și Creatorul tuturor lucrurilor, Cel ce adună laolaltă pe cei rătăciți și le dă pecetea mântuirii prin renașterea și restaurarea botezului divin, pentru ca să fie socotit vrednic de neprihănite, cerești și minunate Tainele Sale și să fie unit cu adevărata sa turmă, locuind într-un loc de pășune și hrănit cu apele odihnei, călăuzit pastoral și în siguranță de toiagul Crucii spre iertarea păcatelor și viața veșnică.

Căci a Lui se cuvine toată slava, cinstea, închinarea și măreția, împreună cu Tatăl Tău cel fără de început și cu Duhul Său preasfânt, bun și de viață dătător, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

De Sfântul Vasile cel Mare (300–379 AD)

I

O, Dumnezeule al zeilor și Domn al domnilor, Creatorul rândurilor înflăcărate și Artizanul puterilor fără trup, Artizanul lucrurilor cerești și pământești, pe care niciun om nu L-a văzut și nici nu-L poate vedea, înaintea căruia toată creația tremură și se teme, care ai aruncat pe pământ pe acel arhanghel care odinioară s-a îngâmfat și, din cauza neascultării, și-a pierdut funcția împreună cu toți îngerii care au căzut odată cu el, devenind demoni; care i-ai aruncat în întunericul abisului Tartarului: fă ca această eliberare, care se săvârșește în Numele Tău minunat, să devină eficientă prin frica acestui conducător al răului și a tuturor rândurilor sale care au căzut odată cu el din înălțimile purtătoare de lumină și îl izgonește în exil și poruncește-i lui și demonilor săi să plece complet, pentru ca niciun rău să nu se facă împotriva chipului Tău pecetluit. Dar să primească cei pecetluiți puterea ca să calce peste șerpi și scorpioni și peste toată puterea

vrăjmașului. Căci preasfântul Tău Nume este lăudat, mărit și slăvit prin toată suflarea Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

II

Te exorcizez, începătorul păcatului și al blasfemiei, conducătorul răzvrătirii și lucrătorul răului! Te exorcizez pe tine, cel care ai fost aruncat din înălțimile purtătoare de lumină și a fost aruncat în întunericul abisului din cauza aroganței. Te exorcizez pe tine și toate puterile decăzute care îți urmează propriul plan! Te exorcizez, duh necurat, pe Dumnezeul Savaot și pe toate rânduielile îngerilor lui Dumnezeu, Adonai, Elohi, Dumnezeul Atotputernic! Ieși și pleacă de la slujitorul lui Dumnezeu!

Vă rog pe Dumnezeu, Care a creat toate lucrurile prin cuvântul Său și prin Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul Său unul-născut, născut mai înainte de toate veacurile în mod inefabil și nepătimitor; Care a creat făptura văzută și nevăzută și care a modelat omul după chipul Său; Care l-a educat inițial prin mijloace naturale și care l-a ocrotit prin grija îngerilor.

Te rog pe Dumnezeu! Care de sus ai inundat păcatul cu apă și care ai deschis adâncurile cerurilor și ai nimicit pe uriașii nelegiuiți și ai zguduit turnul celor necredincioși și ai prefăcut țara Sodomei și a Gomorei în cenușă cu foc și pucioasă și de unde se degajă fum nesfârșit ca mărturie veșnică; care ai sfâșiat marea cu un toiag și ai călăuzit poporul pe uscat și care ai nimicit în valurile apelor pentru totdeauna pe tiranul Faraon și armata luptătoare împotriva lui Dumnezeu și vrăjmășia nelegiuirii; care în zilele din urmă S-a întrupat în mod inefabil din Fecioara cea curată și ai păstrat intacte pecețile curăției; care a binevoit să spele în botez necurăția noastră străveche pe care o îmbrățișasem prin neascultare.

Te rog pe Iisus Hristos, care a fost botezat în Iordan și s-a făcut un chip al nestricăciunii prin har în apă, înaintea căruia îngerii și toate puterile cerurilor au stat uimiți, privind pe Dumnezeu întrupat și moderat, căci Tatăl cel fără de început a descoperit nașterea fără de început a Fiului, iar pogorârea Sfântului Duh a mărturisit unitatea Treimii.

Vă exorcizez pe Iisus Hristos! Care a certat vântul și a potolit valurile mării; care a alungat ceata demonilor și a poruncit ca pupilele ochilor, lipsă din pântece, să fie redate vederii cu ajutorul lutului; care a reînnoit creația

străveche a neamului nostru și a redat graiul muților și a curățit rănile leprei și a înviat morții din morminte; care a purtat legătura cu omul până în clipa mormântului și care prin învierea Sa a distrus iadul și care a făcut întreaga omenire nepieritoare prin moartea Sa.

Vă exorcizez pe Dumnezeu Pantocreatorul, care a insuflat Duhul Său în oameni prin glasul inspirat de Dumnezeu și care a lucrat împreună cu apostolii și a umplut lumea de evlavie.

Frică! Fugi! Fii alungat! Pleacă, demon necurat și abominabil! Infernal, abisal, înșelător, fără formă, vizibil datorită nerușinării tale, invizibil datorită ipocriziei tale – oriunde se întâmplă să pleci sau să exiști sau dacă ești același Belzebul, un demon care se clatină, sau unul care seamănă cu un dragon, sau unul cu față de fiară, sau unul ca vaporii sau care apare ca fumul, sau ca un bărbat sau ca o femeie, sau ca o târâtoare, sau care apare ca o pasăre, sau ca unul care vorbește noaptea, sau unul care este surd sau mut, sau ca unul care sperie prin invazie sau care are convulsii sau atacă sau există în somn adânc sau boală sau în boală sau rostogolindu-se în râs, sau incitând la lacrimi senzuale, sau ca un spirit indecent sau urât mirositor, sau lacom, sau pofticios, sau vrăjitor, sau erotic, sau horoscopic, sau care locuiește într-o casă, sau unul care este nerușinat, sau certăreț, sau instabil, sau schimbător în funcție de fazele lunii sau unul care fuge la o anumită oră, sau una de dimineață, sau unul... al amiezii sau al miezului nopții, sau unul al unui timp nepotrivit pentru această perioadă, sau al zorilor sau unul întâlnit instantaneu, sau dacă ai fost trimis de cineva sau dacă te-ai apropiat pe neașteptate, sau unul în mare sau într-un pârâu sau din pământ sau dintr-o fântână sau dintr-un mal abrupt sau dintr-un șanț, sau dintr-un lac sau o livadă de stuf sau din materie sau un lucru necurat, sau dintr-o pădure sau dintr-un crâng de stejari sau dintr-un copac sau dintr-o pasăre sau dintr-un tunet sau dintr-o baie sau dintr-un fântână cu apă sau dintr-un mormânt fantomă sau de unde știm sau nu știm, fie cunoscut, fie necunoscut, și dintr-un loc nebănuit.

Împărțiți-vă și îndepărtați-vă! Rușinați-vă de chipul creat și făurit de mâna lui Dumnezeu! Temeți-vă de chipul Dumnezeului întrupat și nu vă ascundeți în slujitorul lui Dumnezeu _____! Căci vă așteaptă un toiag de fier, un cuptor de foc, tartarul, scrâșnirea dinților și răsplata neascultării.

Nu vă întoarceți și nu vă ascundeți cu vreun alt duh rău și necurat! Ci plecați în ținutul fără apă, pustiu, necultivat și în care nu locuiește niciun om și unde numai Dumnezeu veghează, care îi leagă pe toți cei ce săvârșesc vraja deochiului și îi atacă chipul; care, cu lanțurile întunericului, te alungă în Tartar, la o lungă noapte și zi pe tine, Diavolul, lucrătorul iscusit și

născocitorul a tot răul! Căci mare este frica de Dumnezeu și mare este slava Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. Amin.

III

Dumnezeule al Cerurilor! Dumnezeul luminilor! Dumnezeul îngerilor care sunt sub stăpânirea Ta, Dumnezeul arhanghelilor care sunt sub puterea Ta, Dumnezeul slăvitelor domnii, Dumnezeul sfinților, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, Tu, care ai dezlegat sufletele legate de moarte; Tu, prin singurul Tău Fiu, ai luminat pe omul care era în întuneric; Tu, care ne-ai eliberat pe noi de durerile noastre și ne-ai eliberat de orice povară; Tu, care ai ținut departe de noi orice atac al vrăjmașului.

Și Tu, Fiule și Logos, Cel ce ne-ai făcut nemuritori prin moartea Ta și ne-ai glorificat prin slava Ta; Cel ce prin învierea Ta i-ai dat omului să înainte către Dumnezeu; Cel ce prin crucea Ta ai purtat orice legătură a păcatelor noastre; Cel ce ai luat asupra Ta și ai vindecat greșeala noastră; Cel ce ne-ai pus pe calea Cerului, Doamne, și ai schimbat stricăciunea în nestricăciune: Ascultă-mă când strig către Tine cu dorință și frică! Doamne, înaintea Căruia munții se topesc de frică sub ceruri și pe firmament; înaintea Căruia sufletele mute ale elementelor se cutremură din cauza puterii Tale, păzindu-și propriile hotare; prin care focul răzbunării nu depășește hotarele rânduite pentru el, ci mai degrabă așteaptă voința Ta cu gemete; pentru care toată făptura se chinuie, gemând în suspine de negrăit și este poruncită să aștepte anotimpurile; de care fuge toată firea și prin care oastea vrăjmașului a fost supusă și Diavolul a căzut și șarpele a fost călcat în picioare și balaurul este nimicit; prin care neamurile care Te mărturisesc au fost luminate și în Tine au fost făcute puternice, Doamne; prin care viața s-a arătat, nădejdea s-a întărit, credința s-a întărit, Evanghelia a fost propovăduită; prin care omul a fost refăcut din pământ, crezând în Tine. Căci cine este ca Tine, Dumnezeule Atotputernic?

De aceea, ne rugăm Ție, Dumnezeul părinților noștri și Doamne al milei, veșnic și supraesențial! Primește-L pe Cel ce a venit la Tine în Numele Tău cel sfânt și al iubitului Tău Fiu, Iisus Hristos, și al sfântului și atotputernicului și de viață dătătorului Tău Duh.

Alungă din sufletul lui orice boală, orice necredință, orice duh necurat convulsiv, infernal, în flăcări, urât mirositor, lacom, lacom, avar, desfrânat, furtunos, orice demon necurat întunecat, fără formă și fără rușine! Da,

Dumnezeule, ia de la slujitorul Tău orice lucrare a Diavolului, toată vrăjitoria, vrăjitoria, dependența de droguri, idolatria, astrologia, horoscopia, necromanția, orneoscopia, divinația, patima plăcerii, erosul, lăcomia, mânia, cearta, nestatornicia și orice închipuire rea.

Da, Doamne Dumnezeul nostru! Suflează în el Duhul Tău pașnic, ca, fiind ocrotit de Tine, să aducă roade de credință, virtute, înțelepciune, puritate, înfrânare, dragoste, bunătate, minte sănătoasă, chibzuință, căci slujitorul Tău Te-a chemat în Numele lui Iisus Hristos, crezând în Treimea de o singură ființă, având-u-i ca martori pe îngeri, precum și pe arhangheli și pe slăvite principate și pe toată oastea cerească. Împreună cu El păzește și inimile noastre, căci Tu ești puternic, Doamne, și Ție aducem slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin."

Istorii de cazuri de posedare

De-a lungul secolelor, experiențele Bisericii Ortodoxe Grecești în confruntarea cu diavolul și posedarea satanică sunt numeroase. Aici voi oferi câteva studii de caz, așa cum sunt prezentate în registrele mănăstirilor implicate și publicate de acestea în ultimii ani. Vindecările posesiunilor individuale au fost frecvente în anumite locații și centre religioase creștine unde cei suferinzi erau aduși pentru a fi eliberați de spiritele rele.

Ni se povestește despre următoarea minune care s-a petrecut pe vremea când preotul Damaschenos era stareț la mănăstirea Maicii Domnului din Kounistra (în jurul anului 1726). Când mulțimi de oameni veneau la mănăstirea Maicii Domnului din Kounistra pentru a fi vindecați de diverse boli fizice și mentale, un tânăr a fost adus la mănăstire dintr-un sat, Xerohorion din Euripou, care suferea de posedare demonică. Scrâșnea din dinți și făcea spume ca un maniac. Era o priveliște teribilă. Bărbații puternici nu-l puteau ține, nici măcar un lanț puternic nu-l putea ține. Fugea ca un nebun și toți cei din jur tremurau de frică. Doar omul lui Dumnezeu, starețul Damaschenos, a putut să-l calmeze lovindu-l cu toiagul său. Tânărul se temea de stareț și îl asculta. Acest maniac era capabil să dezvăluie lucrurile pe care le făcuseră oamenii, atât bărbați, cât și femei, și toți se temeau să se înfățișeze înaintea lui pentru că le-ar demasca. Când acest tânăr s-a vindecat în cele din urmă, a fost hirotonit preot. În timpul hirotonirii, când episcopul hirotonit a rostit aceste cuvinte „harul divin...", s-a auzit un zgomot mare și teribil care i-a surprins pe toți cei prezenți în biserică, care au scandat „Doamne, miluiește-te". Episcopul a interpretat

enoriașilor că acest zgomot nu era pentru cei posedați, ci pentru ca enoriașii să creadă că, după invocarea Duhului Sfânt, toată puterea satanică, care era ascunsă în ființa sa interioară, a fost alungată. Toți cei prezenți au fost cuprinși de uimire și L-au slăvit pe Dumnezeu pentru această mare minune.*

Un alt tânăr din satul Zagoras, care suferea de posedarea unor demoni malefici, a fost adus la mănăstire și s-au făcut rugăciuni constante de exorcizare pentru vindecarea lui. Dar duhul rău a refuzat să iasă, chiar și atunci când sfântul stareț Damaschenos s-a rugat. Starețul a simțit o durere imensă pentru tânărul nenorocit. Starețul, cu mare convingere în puterea lui Dumnezeu, și-a ridicat mâinile către Dumnezeu, invitând harul și puterea divină să alunge acest duh rău. Apoi, starețul a spus: „Îți poruncesc, duh rău și necurat, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, Tu, care ai jefuit Iadul și i-ai eliberat pe toți cei care au fost captivi de veacuri, alungă acest duh rău și necurat.” Duhul a vorbit prin posedat, întrebând: „Cum?” Bătrânul stareț i-a poruncit demonului să iasă din unghia mică a mâinii sale stângi și să nu-i facă niciun rău tânărului. Când demonul a ieșit, scuturându-l pe posedat, a venit un vânt care a rupt un copac din apropiere. Tânărul și-a revenit la minți și s-a vindecat, cu excepția unghiei mâinii stângi, care a rămas uscată și nu a mai funcționat.*

Ni se spune că în Levadia (nord-vestul Atenei, lângă Delfi), fiica unui domn faimos pe nume Filon suferea de epilepsie severă. Nu au putut găsi niciun leac, chiar dacă au cheltuit mulți bani. Într-o zi, când fata a avut un atac grav și a crezut că va muri, un vizitator i-a informat că în Skiathos, unde se afla icoana miraculoasă a Kounistrei, se petrec nenumărate minuni și că, dacă o vor duce pe fată acolo, se va vindeca. Când mama fetei a auzit acest lucru, a chemat imediat Fecioara Maria să-și vindece fiica suferindă. De atunci, fiica ei s-a însănătoșit și nu a mai suferit niciodată.*

Mulți bărbați și femei erau maniaci, nebuni, voiau să cadă de pe stânci înalte în mare, umblau goi și spuneau lucruri nebunești, cuvinte indecente și nerușinate, care și-au primit sănătatea mintală atunci când au fost aduși la Biserica Fecioarei Maria. Mulți dintre cei care s-au însănătoșit sunt și ei cunoscuți, pentru că mulți dintre ei sunt încă în viață.

Într-o altă mănăstire, Prousos (lângă Karpenisi, la nord-vest de Atena), se găsesc relatări despre demonizați. În jurul anului 1764, un tânăr, fiul unui om bogat, din Mesologgi, a fost posedat de duhuri demonice. Rudele sale l-au adus la mănăstire pentru a fi vindecat și a deveni călugăr. Demonul era atât de puternic încât posedații vorbeau despre lucruri îndepărtate, absente și viitoare. Așa că monahii au trimis la Anastasios Gordion (un învățător

înțelept din acea vreme) să ceară îndrumări despre ce să facă cu acest demonizat și cum să-l vindece. Învățătorul a răspuns în spirit evanghelic că unele tipuri de duhuri rele nu sunt alungate decât prin rugăciune și post. Posedații le-au prezis monahilor că mesagerul va veni să-l întâmpine și să-l întrebe ce i-a spus învățătorul despre el însuși. Mesagerul a venit după o oră, iar monahii au rămas uluiți. Așa că au pus în practică instrucțiunile învățătorului. Mai întâi l-au pus pe posedat sub un post strict, doar pâine și apă la fiecare trei zile. Apoi, monahii l-au convins pe posedat să se roage cu credință lui Isus și Mamei Sale atunci când avea momentele sale stabile. Călugării înălțau, de asemenea, rugăciuni speciale pentru el încontinuu. În cele din urmă, a fost eliberat de demon și a devenit un om cu înțelepciune și chibzuință.

În 1788, o creștină din satul Zetounion, pe nume Demos, avea o fiică, Elena, care suferea de un demon teribil și rău. Când tatăl ei a auzit despre minunile mănăstirii Proussos, a adus-o în acest loc sacru pentru a fi vindecată. În câteva zile, după rugăciuni lungi și grele, a fost eliberată de diavol și complet vindecată.*

În 1810, un anume Emanuel a înnebunit. Cei doi frați ai săi l-au dus la mănăstirea dedicată Maicii Domnului din Proussos pentru a fi vindecat. Când s-au apropiat de mănăstire, s-au oprit să se închine Fecioarei Maria. Apoi, frații l-au rugat pe posedat să facă același lucru. Când a făcut asta, posedatul a fost atacat și a căzut de pe un munte mare. Frații se rugau fierbinte pentru siguranța lui. Cu siguranță au crezut că a murit, dar când au venit să-l adune, l-au găsit stând bine, eliberat de demon și slăvindu-L pe Dumnezeu.*

În 1891, o anume Argyro Pladena suferea de nebunie și fusese internată timp de doi ani într-un spital grecesc din Smirna. Când era într-o stare mintală mai bună, a văzut o femeie care o îndemna să meargă pe insula Tinos, la faimoasa biserică a Fecioarei Maria. Curând, a început să strige pe holurile azilului de nebuni că vrea să meargă la Tinos. Toți cei care o vedeau credeau că are o nouă criză mintală. Dar sora ei, Athanasia, care era servitoare la o casă bogată, a crezut că aceasta era o îndrumare divină. A adus-o la Tinos de sărbătoarea Bunei Vestiri, pe 25 martie 1891. Când a pășit în biserică, s-a vindecat complet. Apoi s-a întors acasă cu mintea întreagă.

Mai multe miracole contemporane de vindecare a persoanelor posedate pot fi găsite și în centrele sacre din Grecia și de către preoți sfinți. Pe 20 iulie 1938, în jurul orei 13:00 A.M.

Dimineața, Panagiota Temponera s-a trezit din cauza zgomotelor fiului ei, care blasfemia numele lui Hristos. Din acel moment a fost posedată de o manie. Uneori își pierdea cunoștința, alteori voia să se sinucidă. A căpătat atâta putere încât nici trei sau patru bărbați nu au putut să o țină. Medicul nu a putut găsi nimic în neregulă din punct de vedere fiziologic. Preotul satului s-a rugat și ea nu a simțit nicio îmbunătățire. Blasfemia tot ce era sacru. Când un diacon a întrebat-o dacă este posedată de diavol, ea i-a spus că un tânăr din Mesologgi era posedat și s-a însănătoșit de sărbătoarea Sfântului Spiridon (12 decembrie). Acest lucru a fost verificat prin telegramă. Ea a continuat să rămână în starea de posedată și, de fapt, starea ei s-a înrăutățit. L-a văzut în vis pe Sfântul Spiridon spunându-i că se va însănătoși atunci când va vizita Biserica dedicată în cinstea lui din Kerkyra. Când în sfârșit a ajuns la Biserică, nu a putut intra din cauza unei forțe invizibile. Trei bărbați puternici au ținut-o și a fost cuprinsă de frenezie. Apoi s-a calmat, a simțit o ușurare și o senzație de revigorare. A rămas inconștientă până la ora două dimineața. În jurul orei 2:30. A.M. ea zâmbea și când s-a trezit la ora 3 P.M. a scuturat-o puternic, s-a ridicat complet sănătoasă și i-a recunoscut pe toți cei care erau din același sat.*

Pe 12 iulie 1946, printr-o minune, psihopata Dina Rarakou a fost vindecată. Dina avea o personalitate calmă. Deodată a devenit nervoasă și în cele din urmă a devenit psihopată. Starea ei se înrăutățea și nu mai mânca. Medicul a sugerat ca ea să fie internată în secția de psihiatrie. În drum spre spitalul de psihiatrie, bolnava cerea să fie dusă la Biserica Sfântul Spiridon. Când a fost adusă la biserică, a intrat și a căzut la pământ în fața icoanei Sfântului spunând: „Sfinte Spiridon, îți mulțumesc. Greutatea pe care o aveam în cap a dispărut. Sufletul meu este vindecat. Îți mulțumesc. M-am însănătoșit.” Apoi a rămas acolo toată noaptea. A participat la Sfânta Liturghie (13 iulie 1946) și s-a întors acasă cu mintea și sufletul sănătoase.*

În 1948, Angeliki Papafloratou, în vârstă de 42 de ani, din Patras, a fost vindecată de o posedare demonică pe care o îndurase timp de zece ani. Medicii și medicului nu au putut să-i ajute boala mintală. A fost adusă la Biserica Sfântul Spiridon în ajunul sărbătorii Sfântului (11 decembrie). S-a dus la preot pentru spovedanie și apoi pentru Sfânta Împărtășanie. Duhul rău care o îmbolnăvea mintal a fost alungat și ea s-a însănătoșit complet și s-a însănătoșit mintal.

Soția mea, Athanasia, mi-a povestit următoarea întâmplare adevărată pe care a trăit-o întregul ei sat, Tanagra, în 1955. O tânără pe nume Maria s-a călugărit împotriva voinței părinților ei. Când părinții au găsit-o, au scos-o cu forța din mănăstire și au adus-o înapoi acasă. Apoi a fost posedată și a scos niște țipete îngrozitoare, care se auzeau în tot satul. A fost dusă la

psihiatri, fără nicio îmbunătățire. A fost dusă la biserică zi și noapte, unde s-au înălțat multe rugăciuni speciale pentru ea și, în cele din urmă, s-a însănătoșit. S-a căsătorit și a avut copii. Această experiență este relatată de soția mea, care o cunoștea pe fată și i-a auzit țipetele îngrozitoare, frenetice, care au pus tot satul în vâlvă.

De asemenea, laicii exorcizează și puterile satanice. George Dezes mi-a povestit următoarea întâmplare. Cumnatul său, John Christo, l-a sunat odată și i-a spus că o anumită putere făcea lucrurile să meargă prost. George i-a sugerat să meargă la ușă și să spună de trei ori „ieși afară, dracule” și apoi să tragă de trei ori. John s-a simțit ușurat de depresie, dar câteva zile mai târziu a plouat și a apărut scurgerea din acoperiș. Această poveste a fost confirmată de John Christo ca fiind adevărată.

Aceste povești sunt indicii ale faptului că credința învinge răul prin puterea lui Hristos cel victorios și înviat.

Biserica Ortodoxă Greacă se confruntă cu diavolul și exorcizează răul în toate formele sale. Preotul, ca reprezentant al lui Hristos, alungă demonii în numele lui Dumnezeu. Biserica Ortodoxă îi îndeamnă pe credincioși să lupte constant împotriva răului și să-L accepte pe Dumnezeu și Bunătatea Sa. Numai în ascultare de voința lui Dumnezeu omul își poate atinge scopul suprem, care este să devină asemenea lui Dumnezeu (theosis). Atunci se va realiza victoria supremă asupra răului și se va instaura Împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

* Stephanou, op. cit., pp. 19–21. El a pus la dispoziție aceste rugăciuni în limba engleză pentru prima dată și sunt citate aici integral (cu amabilitatea revistei Logos). Exorcismele grecești originale se află în Euchologion To Mega, op. cit., pp. 107 și următoarele.
* George Regas, Panagia He Kounistra, ediția a doua (Atena: np, 1956), pp. 15–16. Se afirmă că lanțurile cu care erau legați posedații se află și astăzi în mănăstirea Kounistra din insula Skiathos din Marea Egee. p. 16, n. 11.
* Ibid., pp. 16–17. Îi sunt recunoscător fratelui meu, reverendul Spyridon C. Papademetriou, pastor la Biserica Sfântul Spyridon din Newport, Rhode Island, pentru că mi-a pus la dispoziție broșurile care conțineau aceste istoricuri de caz.
* Ibid., pp. 17–18. Stropirea cu apă sfințită alungă și demonii. Biserica respinge doar actele idolatre sau practicile magice de manipulare a puterilor malefice în beneficiul personal.
**Ibid., pp. 18. Biserica Ortodoxă nu respinge validitatea științei medicale. De fapt, Ortodoxia, de-a lungul secolelor, încurajează cercetarea medicală pentru o mai mare bunăstare umană. Atunci când știința este incapabilă să vindece posedarea

diavolului, Biserica se roagă și, în numele lui Hristos, exorcizează răul de pretutindeni.**
*** Germanos Stathoyiannes, Hiera Diegesis (Atena: Tarousopouloi Press, 1927), p. 70–71.
* Ibidem, p. 78.
** Ibidem, p. 83.
*** Theodore K. Tingas, He Eikona Tes Megalohares: He Historia Kai ta Thavmata tes (Atena: np, 1951), p. 172.
* Methodios, episcop de Kerkyra și Paxos, Asmatiki Akolouthia Kai Bios Tou en Agiois Patros Hemon Spyridonos. (Kerkyra: np, 1951), p. 118–120.
* Ibid., p. 122. Pe lângă rugăciuni și renunțări la rău, Biserica are și alte slujbe de rugăciune, cum ar fi binecuvântarea apelor (agiasmos), adică stropirea cu apă sfințită (în special de Bobotează). Preotul exorcizează și animalele și lucrurile care ar putea fi posedate de rău.
** Ibidem, p. 126.

Exorcismul și satanismul în Germania medievală

de Sfântul Elmo Nauman, Jr.

Forțele sinistre din Germania medievală erau mai degrabă satanice decât politice. După cum declara Ciocanul vrăjitoarelor (Malleus Maleficarum) din 1489:

Diavolul ne atacă din exterior și din interior. De aceea, Apa Sfințită este rânduită împotriva atacurilor sale din exterior; dar exorcizarea împotriva celor din interior.

Unul dintre cele mai devastatoare atacuri externe a fost Moartea Neagră, care a făcut ravagii în Europa între 1347 și 1349 și a distrus un sfert din întreaga populație.

Atacurile din interior, bolile mintale de astăzi, se credea la acea vreme că se datorează acțiunii demonilor, diavolilor și spiritelor rele care preluau controlul asupra indivizilor și îi obligau să le facă voia.

Nu doar indivizi, ci grupuri întregi de oameni erau implicați în epidemii de posedare, precum coreomania (dansul Sfântului Vitus), care izbucnea în mănăstiri, orfelinate, spitale și orașe mici. Ocazional, astfel de epidemii puteau fi vindecate prin refuzarea publicității celor afectați.
Viața și literatura medievală erau pline de exemple de posedare și eliberare. Mintea medievală considera lumea ca o arenă a luptei dintre bine și rău, sfinți și diavoli, Dumnezeu și Satana.

Mulțimi de oameni s-au adunat pentru a-l urmări pe Sfântul Norbert de Magdeburg (d. 1134) purtând o „luptă între preot și demon”, o încercare de a exorciza diavolul dintr-o tânără femeie. În timpul celebrării dramatice a unei sfinte liturghii, spiritul rău din femeie „a izbucnit în râs” în timpul ridicării sacre a ostiei, strigând: „Vezi cum își ține micul dumnezeu în mâini!” Preotul s-a înfuriat și a folosit arma sa supremă, un atac de rugăciune îndreptat direct asupra demonului. Doi bărbați puternici au ținut-o cu forța pe fată în timpul liturghiei și al rugăciunii. Dintr-o dată, spiritul rău a abandonat-o pe fată și a scăpat, lăsând în urmă „o dâră de urină urât mirositoare”. „Ea s-a prăbușit, a fost dusă înapoi la casa tatălui ei, a mâncat și în curând s-a însănătoșit complet. (Acta Sanctorum, 6 iunie)”.

Posedarea permanentă sau demența a fost observată în zoo-antropia din Evul Mediu timpuriu. Crezându-se a fi animale sălbatice, indivizii afectați se comportau ca atare, câini sălbatici (cinatropie) sau lupi (licantropie). Locuiau în păduri, își lăsau părul și unghiile să crească lungi și se comportau ca niște fiare sălbatice. Uneori năvăleau asupra copiilor nebănuitori, pe care îi sfâșiau în bucăți și îi devorau. Aceștia erau „vârcolacii”. Niciun călător noaptea nu se putea abține să nu se gândească la ei și puțini preoți se aventurau singuri în noapte pentru a exorciza aceste creaturi diabolice.

Sfântul Bernard s-a aventurat într-adevăr în locuri similare pentru a salva un suflet rătăcitor, și anume în terenul perfid al unei certuri domestice. Soția era posedată de un demon care l-a insultat pe Sfântul Bernard de Clairvaux (Ernaldus, Vita Bernardi Abbatis Claravallensis, în Patrologiae Cursus completus de Migne, vol. clxxxv, p. 282) numindu-l „acest mâncător de praz, acest devorator de verze”. Evident, o astfel de insultă nu poate rămâne fără răspuns, iar sfântul s-a ridicat la înălțimea provocării. Demonul s-a încăpățânat să reziste chemării de a ieși din locuința sa confortabilă pentru a rătăci rece și singur prin univers în căutarea unei alte persoane pe care să o posede. Niciodată, a declarat demonul, nu va fi alungat din „mica mea cățea”. Insultele înrăutățindu-se, sfântul și-a intensificat atacul, aruncând rugăciuni și formule cu un zel sporit. În cele din urmă, demonul și-a schimbat tonul, declarând că ar dori foarte mult să iasă din ea, dar „nu poate”. Întrucât devenea mai cooperant, demonul și sfântul au stat de vorbă, schimbând povești, spiritul rău amintindu-și de vremurile bune de altădată când era „în glorie” cu diavolul și îngerii, când trăiau împreună în rai. „Câți dintre noi au căzut odată cu Lucifer”, a spus el, în încercarea sa nereușită de a-L răsturna pe Dumnezeu. Sfântul Bernard a ignorat-o pe femeie și s-a adresat demonului, într-un fel de ședință de consiliere. Nu ar prefera să se întoarcă la vechii săi prieteni „în glorie?”, a întrebat sfântul. Se părea că da, că a răspuns la bunătatea și considerația exorcistului, căci „cel rău s-a retras învins”. „Femeia, revenită la sine, a rostit mulțumiri cât a putut de mult.” Când doamna s-a întors acasă, a suferit un eșec. A fost sechestrată la ușă și era mai rău decât înainte. Demonul era reticent în a lăsa un lucru bun. „Nefericitul soț nu știa încotro să se întoarcă. Ce era să facă? I se părea foarte periculos să trăiască cu o demonizată, dar nelegiuit să o abandoneze.” A adus-o înapoi pentru a-i duce sfântului plângerea sa. După o noapte întreagă de rugăciune, femeia și-a revenit. De data aceasta, i s-a dăruit un colier pe care scria:

„În numele Domnului nostru Iisus Hristos îți poruncesc, demone, să nu mai îndrăznești să te atingi de această femeie!”

Exorcismul a avut succes, iar vindecarea, conform poveștii, a fost permanentă.

Putem vedea din aceste exemple că istoria posedărilor și a exorcizării a fost o parte importantă a literaturii medievale. Cei mai eminenți oameni ai vremii, modele pentru viața oamenilor de rând, erau plini de povești despre întâlniri personale dramatice cu diavolul. Mulțimile se adunau pentru a vedea care parte va câștiga. Era un sport grozav. Soții și soțiile își puteau da vina pe activitățile directe ale lui Satan pentru dificultățile lor conjugale. Consilierea, într-un astfel de caz, avea loc în biserică și consta adesea într-o liturghie rostită de preot. Constrângerile îi legau pe oameni de locurile lor din sanctuar în timpul acestor activități în numele lor. Ei nu puteau pleca, dar diavolul din ei putea.

Viața era văzută ca o confruntare constantă cu răul. Călătorii și copiii, pe un drum pustiu, noaptea, își aminteau că vârcolacii și vrăjitoarele pândeau în locuri întunecate pentru a-i apuca și a le face rău. Lupta și pericolul erau tovarășii pelerinilor. Tânjeau și se rugau după o licărire de lumină adânc în Pădurea Neagră. Chiar și sfinții vremii admiteau existența „nopții întunecate a sufletului”. Atunci ce trebuiau să facă oamenii de rând, care nu erau membri ai „religioșilor”, care nu aveau privilegiul de a cunoaște secretele lui Dumnezeu?

1) Satanismul

Sentimentul întunecat și sinistru din Pădurea Neagră a sufletului era răul supranatural, conform minții medievale. Răul care ataca din interior și din exterior nu era nimic natural. Nici nu era impersonal. Acel rău era o forță malefică activă. Răul era personificat. El era Lucifer, Satan, Diavolul.

„Satan” este o transliterare a cuvântului ebraic pentru adversar. În cartea lui Iov și următoarele, Satan era un fel de înger negativ, însărcinat de Dumnezeu cu scopul de a ispiti diverși oameni pentru a afla cât de mult pot suporta.

„Diavol” provine din grecescul diabolos, care înseamnă acuzator sau calomniator, probabil pe baza presupunerii că un procuror este un persecutor, că o acuzație este o condamnare.

„Lucifer” (în Isaia 14:12) era numele lui Satan înainte de căderea sa în timpul războiului din ceruri. Având în vedere această schimbare de nume, el ar putea fi numit „Lucifer, alias Satan”.

După ce au admis existența reală a unei puteri malefice active, liderii medievali au trebuit să decidă câtă putere avea Satana. Posibilitățile variau de la putere subsidiară la putere eternă.

Prima concepție, conform căreia Satana avea o putere reală, dar limitată, era perfect ortodoxă și îi încânta nesfârșit pe oficialii bisericii și pe liderii politici. Satana era supus supravegherii generale a lui Dumnezeu. Satana era un fel de vicepreședinte executiv însărcinat cu ispitele. Dumnezeu îl putea oricând depăși dacă scăpa de sub control. În orice competiție, Dumnezeu câștiga întotdeauna. În cele din urmă, Satana trebuia să se mute în Iad, în locuri destul de nedorite. Putea domni, dar numai peste genul de tovarăși cu care nimeni nu ar vrea să se asocieze. În cele din urmă, nu se va bucura niciodată de beneficiile aerului condiționat și, în cele din urmă, i se va întrerupe alimentarea cu energie.

A doua concepție, conform căreia Satana avea putere reală și eternă, a fost o extindere a primei. Satana s-a transformat în satanism. Răul temporar s-a transformat în rău permanent. Satana a devenit un principiu coetern cu Dumnezeu. Răul era la fel de puternic în sfera sa ca și Dumnezeu în a Sa. Într-o competiție, rezultatul ar fi o înfruntare. Dumnezeu nu ar pierde, dar nici Satana.

De-a lungul Evului Mediu, conducătorii s-au temut întotdeauna de dezvoltarea acestei a doua concepții. Părea a fi un pericol clar și prezent. Biserica și autoritățile civile erau alarmate de această putere rivală, care le era mai aproape decât turcii.

Faptul că Satana avea o anumită putere, fie prin delegație, fie prin drept, îl făcea un candidat probabil pentru închinare („vremuri”), atribuirea de valoare răului. Răul era un fapt, un fapt puternic.

Oamenii de rând, spre deosebire de liderii lor religioși sau laici, au văzut o oportunitate în această situație. În timp ce Biserica oferea atunci beneficiile liturghiei, Statul oferea atunci beneficiile impozitării. Țăranii care nu vedeau beneficii în niciuna dintre ele se puteau adresa diavolului pentru a obține ceea ce își doreau. Satanismul a devenit modalitatea de a-și urma dorințele private. Care era dorința cuiva? Dragoste? Răzbunare? Înțelepciune? Dacă Dumnezeu nu-ți asculta rugăciunea, poate că Satana o putea face.

Chiar și canalele obișnuite ale Bisericii ofereau alifii și poțiuni, cum ar fi aceasta împotriva „vizitatorilor goblini nocturni”:

„Luați plantă de hamei, pelin, ierburi episcopale, lupin, frasin, mătrăgună, ierburi de câmp, viperă, plantă de erică, gălbenuș, usturoi, boabe de gard viu și fenicul. Puneți aceste musturi într-un vas, puneți-le sub altar, cântați peste ele nouă liturghii, fierbeți-le în unt și untură de oaie, adăugați multă sare sfântă, strecurați printr-o cârpă și aruncați musturile în apă curgătoare. Dacă unui om i se întâmplă vreo ispită rea sau dacă vin vizitatori nocturni de un elf sau de un goblin, ungeți-i corpul cu această alifie, puneți-o pe ochi, tămâiați-l și semnați-l frecvent cu semnul crucii. Starea lui se va îmbunătăți în curând.”

Dacă, după toate acestea, vizitatorii nocturni goblini ar totuși să sâcâie o persoană, aceasta ar căuta, în mod firesc, o alifie mai eficientă. Dacă cineva de la o liturghie neagră ar funcționa acolo unde unul de la o liturghie obișnuită a eșuat, se poate observa practicarea satanismului la nivel practic. Teoria răului etern (coetern cu Dumnezeu), care îl sedusese pe Sfântul Augustin în tinerețea sa sub numele de maniheism, a reapărut mai târziu pentru a-i ispiti pe mulți alții sub numele de catari. Papa a proclamat o cruciadă pentru a curăța lumea de „cei puri” (catari), iar cruciada împotriva albigenzilor a avut un succes deplin, chiar până la punctul de a masacra mii de oameni în bisericile lor, un punct culminant potrivit pentru un dezacord religios.

În ciuda acestei descurajări publice, cei care preferau să venereze răul au persistat. În loc să se organizeze în grupuri mari, au organizat grupuri mici, cunoscute sub numele de covenuri de vrăjitoare. Covenurile pot să fi existat sau nu (unii autori de demonologie conduc o mini-cruciadă proprie), dar dacă au existat, erau compuse din treisprezece membri, într-o parodie a discipolilor lui Hristos. Treisprezece se presupune, de asemenea, că este numărul maxim de persoane care pot dansa într-un cerc de nouă metri.

În secolele al XIV-lea și al XVII-lea, s-a estimat că aproximativ 200.000 de persoane au fost condamnate la moarte pentru vrăjitorie, în Europa și America de Nord. Moartea Neagră a ucis totuși mai mulți oameni decât cei acuzați că practicau Magie Neagră, dar numărul a fost mare, iar provocarea la adresa puterii spirituale a Bisericii nu a trecut neobservată.

De fapt, Biserica a observat atât de bine încât a descoperit pericolul vrăjitoriei chiar și în locuri unde aceasta nu exista. Această trădare împotriva lui Dumnezeu se regăsea în mod tipic printre cei inacceptabili din punct de vedere social. Luând ca temă versetul (Exodul 22:18): „Să nu lași

vrăjitoarea să trăiască”, Biserica a pedepsit la început vrăjitoria doar atunci când se producea un rău real. Poate că ogorul vecinului fusese vrăjit, sau vrăjitoarea trimisese demoni să-i mulgă vacile și să pună laptele înapoi în gălețile ei, sau ea provocase moartea cuiva topind o imagine de ceară îmbrăcată în hainele lui. Trebuia dovedit un anumit rău înainte ca vrăjitoarea să fie pedepsită. În plus, autoritățile bisericești considerau că acestea erau superstiții păgâne copilărești care aveau să dispară în timp.

Pe măsură ce timpul trecea și acestea nu dispăreau, autoritățile deveneau tot mai alarmate. Succesul Inchiziției crease nevoia unei noi erezii care să pedepsească. Așadar, simpla credință în vrăjitorie a devenit o crimă.

Nu a costat nimic, deoarece acuzaților li se prezenta o factură pentru cheltuielile de închisoare și costul torturii și erau obligați să plătească pentru lanțuri, chiar dacă erau găsiți nevinovați. Autoritățile civile câștigau bani din procese, deoarece proprietățile vrăjitoarelor condamnate erau confiscate. Când Biserica și statul au început să se certe pentru partea de pradă, arestările au încetat brusc, autoritățile civile nedorind să continue urmărirea penală dacă nu puteau împărți averea. Când s-a ajuns la un acord, procesele au reînceput.

Vrăjitoarele mărturiseau că participau la sabaturile vrăjitoarelor în serile de vineri, că aveau relații sexuale cu diavolul sub forma unei capre, că mâncau cadavrele nou-născuților furați, că preparau băuturi otrăvite și că rosteau vrăji. Unele dintre acestea erau acte personale, altele sociale. Acestea erau acum imposibil de distins, în ochii legii.

Scopul vrăjitoriei era de a-l stăpâni pe diavol și de a-l face să execute poruncile vrăjitorului.

Ciocanul Vrăjitoarelor declară cu emfază că:

„Oamenilor nu li se dă nicio putere asupra diavolilor, prin care un om să-i poată folosi în mod legal în scopuri proprii; dar există război declarat între om și diavoli; prin urmare, în niciun caz nu poate folosi ajutorul diavolilor, nici printr-un pact tacit, nici printr-un pact expres cu ei.”

Se credea că vrăjitoria este o activitate dăunătoare din punct de vedere social. Vrăjitoarele împiedică și împiedică puterea procreației, susțineau ei, iar descrierile mai sinistre ale activității sexuale și perversiunii sunt rezervate manualelor Inchizitorilor, care puteau în mod legal să investigheze astfel de acte în cadrul exercitării celei mai sfinte îndatoriri a lor.

Când Moartea Neagră a lovit Europa, temerile legate de pericolul celor mai sălbatici profeți ai dezastrului satanic s-au adeverit, iar vânătoarea a început. Nu s-a arătat nicio cale de atac, iar dorința de a da vina pe cineva a dus la cele mai oribile torturi și excese. Moartea Neagră a fost interiorizată, consfințită și îndreptată împotriva presupușilor „dușmani ai societății", trădători împotriva Cetății lui Dumnezeu. Era menită să atace sceptic aparatul religios în ansamblu pentru a opri această năvală și pentru a oferi suficientă toleranță pentru a permite legii să-i protejeze pe acuzați împotriva iluziilor procurorului.

2) Exorcismul

Exorcismul, formula rostită pentru a alunga un spirit rău din persoana, locul sau obiectul aflat sub puterea sa, era dovada puterii lui Dumnezeu asupra răului. Pentru Biserică, exorcismul era pecetea succesului său. Niciodată ușor, era un scop sigur. Se depuneau eforturi mari pentru a descoperi și folosi formula corectă. Când întâlnea un demon, preotul nu trebuia să rămână niciodată fără cuvinte. Alungarea demonilor era dovada puterii superioare a bunului Dumnezeu.

Procesul de descoperire a formulelor corecte pentru exorcizare a fost semnificativ. A echivalat cu o încercare de a raționaliza iraționalul, de a stabili limite răului.

Scopul era o exorcizare reușită. Au fost spuse multe povești pentru a ilustra potențialul unei exorcizări reușite.

Un preot din vremea Sfântului Ambrozie a fost tulburat în timpul slujbei de zgomotul broaștelor care orăcăiau într-o mlaștină din apropiere. Le-a exorcizat și zgomotul s-a oprit.

Sfântul Bernard urca scările spre amvon pentru a predica în abație, când l-a interceptat un nor de muște. Imediat a rostit formula sacră a excomunicării. Muștele au căzut moarte în grămezi și au fost aruncate pe pavaj cu lopețile.
Episcopul de Lausanne, în secolul al XIII-lea, a descoperit că anghilele din Lacul Leman îi deranjau pe pescari și a încercat să înlăture dificultatea prin exorcizare.

Două secole mai târziu, unul dintre succesorii săi i-a excomunicat pe toți mai-bugii din dieceze.

În astfel de povești, eficacitatea exorcismului era o chestiune de credință devotată. Prin urmare, era important ca exorcismul să fie efectuat corect.

Sfântul Toma de Aquino și Albertus Magnus și-au dedicat amândoi mintea ascuțită acestei întreprinderi. Ei au emis teoria conform căreia primul păcat al diavolului a fost unul al mândriei. El fusese creat de Dumnezeu într-o stare de har și nu de fericire. Prin urmare, păcatul său nu a constat în dorința de a fi egal cu Dumnezeu, ci mai degrabă în căutarea unei fericiri naturale obținute prin propriile puteri.

Duns Scotus și franciscanii, depunând toate eforturile pentru a rezolva această problemă, au afirmat că primul păcat al diavolului a fost dorința sa de a fi egal cu Dumnezeu.

Lipsa informațiilor concrete nu a fost un impediment pentru dezvoltarea unei teorii metafizice. S-a dat toată asigurarea că teoria statutului lui Satan era corectă. Nu s-a observat nicio umilință în denunțarea diavolului pentru păcatul mândriei. Odată ce această descoperire a fost făcută, nu s-a pierdut timpul punând-o în practică.

Pornind de la această premisă, formula corectă pentru exorcizare trebuie să fie una care lovește orgoliul lui Satan. Trebuie să-l dezguste. Tezaurul de Exorcisme (Thesaurus Exorcismorum atque Conjurationum terribilium, potentissi-morum, etc., Köln, 1626) conține pagină după pagină cele mai josnice epitete imaginabile:

„Tu, pofticioasă și prostuță,... tu, scroafă slabă, lovită de foame și murdară, tu, fiară zbârcită, tu, fiară râioasă, tu, fiară dintre toate fiarele, cea mai bestială,... tu, spirit nebun,... tu, bețiv bestial și nechibzuit,... cel mai lacom lup,... cel mai abominabil șoptitor,... tu, spirit plin de funingine din Tartar!... Te arunc, o, țăran tătăreț, în bucătăria infernală!... Cizmar scârbos,... minereu murdar,... scroafă murdară,... mistreț perfid,... crocodil invidios,... rob împuțit,... aspidă ruginie,... broască umflată,... păianjen încâlcit,... porcar jegos,... cel mai de jos dintre cei de jos,... măgar bătut!”

Din nou, mândria sa avea să fie atacată prin imagini cu diavolul scuipat, călcat în picioare de oameni de condiție umilă și, așa cum remarcă delicat AD White, „presărat cu compuși murdari”.

Abordarea superficială a diavolului putea fi completată de o abordare mai intelectuală, speriindu-l cu vorbe mari. Nume răsunătoare din ebraică și greacă urmau să i se rostească:

„Aharon!”
Ehei!
Schemhamphora!
Tetragrammaton!
Homo-ousion!
Atanas!
Ischiros!
Agcodes!”

Cum erau indivizii posedați de demoni în primul rând? Sfântul Grigore cel Mare relatează mărturia unui demon în această privință. Poruncit de un om sfânt să iasă din corpul unei călugărițe, demonul a răspuns:

„Ce vină am eu? Stăteam pe această salată verde, când femeia asta, fără să-și fi făcut semnul crucii, m-a mâncat și pe mine odată cu ea.”

Teoria era că demonii erau reci și căutau corpurile calde ale ființelor umane ca locuință plăcută. Mărturiile bărbaților și femeilor acuzați în procesele de vrăjitorie sunt citate ca dovadă a naturii reci ca gheața a diavolilor.

Mai târziu, Henry More, filosoful englez, avea să scrie (Antidot împotriva ateismului):

„Este logic că trupurile diavolilor, nefiind altceva decât apă coagulată (care este zăpadă sau gheață); și că ar trebui să aibă o răceală mai intensă și mai pătrunzătoare, ar consta din particule mai subtile decât cele ale apei și, prin urmare, mai apte să insinueze și să afecteze și să atingă nervii mai precis și mai usturător.”

Exorcismul a primit o formă rațională de către Ciocanul Vrăjitoarelor, care a investigat:

1) Cine poate face acest lucru în mod legal și ce șapte condiții trebuie îndeplinite;

2) Ce trebuie făcut când eșuează; și

3) Remedii practice și nu doar verbale.

Cele șapte condiții ale exorcismului legal sunt:

1) Nu trebuie să existe nicio invocație expresă sau tacită a diavolilor;

2) Niciun nume necunoscut, care ar putea ascunde vreo superstiție;

3) Nimic neadevărat în cuvinte;

4) Nicio deșertăciune sau caractere scrise, nicio amuletă în afară de semnul crucii;

5) Nicio încredere într-o vrajă;

6) Atunci când se citează cuvinte divine sau Scriptură, trebuie acordată atenție cuvintelor în sine și semnificației lor; și

7) Efectul așteptat trebuie lăsat în seama Voinței Divine, „Căci El știe dacă este mai bine pentru un om să fie vindecat, să fie chinuit sau să moară.”

Trebuia să ai o licență pentru a fi exorcist legal, încă de la Conciliul de la Loadicea din secolul al IV-lea. Nu erau permiși șarlatani. Totuși, acest lucru a dus la scăderea numărului de miracole, o depresie a miracolelor. Inflația cauzată de vrăjitorie a fost combătută de Biserică, care, evident, prefera mai puține miracole decât cele cauzate de Magia Neagră.

Ciocanul Vrăjitoarelor remarcă:

„În istoriile și cărțile vechi ale Bisericii se găsesc uneori exorcisme mai pioase și mai puternice; dar, întrucât înainte de toate este necesară reverența lui Dumnezeu, fiecare să procedeze în această chestiune așa cum consideră că este cel mai bine.”

Pe scurt, autorii acestui manual influent scriu următoarele:

„Putem recomanda această formă de exorcizare pentru o persoană care este vrăjită. Mai întâi să facă o mărturisire bună... Apoi, să se facă o căutare sârguincioasă în toate colțurile, în paturi, saltele și sub pragul ușii, în cazul în care se găsește vreun instrument de vrăjitorie. Cadavrele animalelor vrăjite până la moarte trebuie arse imediat. Și este potrivit ca toate lenjeria de pat și hainele să fie reînnoite și chiar să-și schimbe casa și locuința... Apoi, cel care urmează să fie exorcizat, dacă este posibil, să meargă în biserică dimineața... Să... țină în mână o Lumânare Sfântă cât de bine poate, fie stând jos, fie îngenuncheând; iar cei prezenți să se roage cu devoțiune pentru eliberarea sa... (Apoi) să-l stropească cu apă sfințită, să-i pună o stolă la gât și să recite Psalmul „Grăbește-te, Dumnezeule, să mă izbăvești...”. Acest tip de exorcizare poate fi continuat de cel puțin trei ori

pe săptămână, pentru ca prin multe mijlociri să se poată obține harul sănătății.”

3) Concluzie

Interesul omniprezent pentru exorcizare și satanism pare să facă parte din impulsul de includere a spiritualului în mediul mecanic, impersonal, tehnologic. Forțele malefice reprezintă ceva ce nu controlăm, ceva amenințător și distructiv. Exorcismul oferă experți spirituali care, probabil, cunoscând formulele, pot face față cu succes amenințării malefice. Când experții înșiși devin amenințarea, singura modalitate de a fi înfruntați este de a nega subiectul în care sunt experți. Atunci omul se poate afirma din nou, ca și copil și canal al universului.

St. Elmo Nauman, Jr., doctor în filosofie; Colegiul Christopher Newport, din cadrul Colegiului William și Mary din Virginia.

Conceptele de posesie și obsesie

de Gougenot Des Mousseaux

Ceea ce am învățat de la mulți filozofi păgâni și creștini și ceea ce este rezumat în lucrările majore de teologie, Biserica ne învață în termeni pozitivi în Scripturile și Ritualul său.

Ni se spune că diavolul poate acționa asupra corpurilor noastre prin posedare sau prin obsesie.

În limbajul popular, obsedați sunt cei în care diavolul nu locuiește, ci pe care îi atacă în exterior. Posedații sunt cei în a căror ființă interioară pare să se stabilească și să locuiască. El exercită asupra lor diverse operațiuni, hărțuindu-i cu chinuri și torturi, doar, însă, atunci când înțelepciunea lui Dumnezeu o permite. Sunt numiți demonici, pentru a exprima printr-un singur cuvânt că trăiesc în supunere parțială puterii diavolului. Sunt energumeni dacă îngerul Întunericului capătă obiceiul de a-i hărțui. Sunt extaziați atunci când sunt atacați de Duhul Rău, care îi constrânge la acte împotriva cărora voința lor se revoltă și cărora le rezistă. În cele din urmă, dacă sunt desemnați prin termenul vrăjiți sau fermecați (maleficiati), se înțelege că diavolul își exercită răutatea asupra lor ca urmare a actelor malefice care provin din inițiativa umană.

Duhul Întunericului și al crimei l-a chinuit pe sfântul Iov cu torturi violente, dar fără a-l poseda. Același duh l-a luat în stăpânire pe regele Saul și l-a posedat. Dar adesea tânărul David, cântând la harpa sa, îl aducea pe rege înapoi la sine sau îl alunga pe diavol, care era obligat să asculte de notele, ritmul, armonia muzicii, ca un semn sacramental a cărui virtute venea de la Dumnezeu.

Vedem acești agenți neobosiți ai răului exercitând frecvent asupra corpului o acțiune stranie și energică: căci pare a fi atât malefic, cât și conservant. Adică, într-un fel, funcționează precum focul din Iad, chinuind, torturând, zdrobind organele, dar fără a le epuiza sau distruge. Conform unor relatări, aceasta a fost acțiunea pe care au exercitat-o asupra unei femei al cărei corp îl goliseră și pe care au făcut-o să sufere timp de optsprezece ani. Apoi, Mântuitorul, a cărui trecere a fost marcată de fapte bune, s-a îndurat de ea și a eliberat-o.

Același fenomen a apărut într-o zi când Mântuitorul a întâlnit un tată suferind care s-a apropiat de el, spunându-i: „Învățătorule, fiul meu este posedat de un Duh mut. Ori de câte ori acest Duh îl atacă, îl trântește la pământ și îl chinuie cu convulsii. Atunci băiatul scrâșnește din dinți, face spume la gură și se usucă de tot. I-am rugat pe ucenicii tăi să alunge acest Duh, dar n-au putut. Totuși, de multe ori l-a aruncat pe fiul meu în apă și în foc, ca să piară.”

Acum, diavolul pusese stăpânire pe acest băiat încă de la o vârstă fragedă: prin urmare, nu era vorba în niciun sens de a-l pedepsi pentru păcatele sale! Inocența sa însă nu-l salvase de această lungă și crudă încercare, prin care puterea lui Dumnezeu urma să se reveleze, dând credinței noastre o lecție gravă și importantă. Căci Domnul nostru, întorcându-se către ucenicii Săi, care erau uimiți de neputința lor, a exclamat: „Oameni necredincioși, până când vă voi suferi? Aduceți-l la mine. Nu prin rugăciune și post pot fi scoși demonii de acest fel.”

După care, adresându-se ființei ticăloase, i-a spus: „Duh mut și surd, pleacă de la acest copil și nu mai intra niciodată în el.” Apoi Duhul a plecat, scoțând un strigăt ascuțit și scuturând copilul atât de violent, încât curând a părut ca mort, până când Hristos l-a luat de mână și s-a ridicat în picioare.

Uneori, pentru a-și atinge scopurile sau pentru a asculta de Dumnezeu, al cărui lacheu este, diavolul se folosește de facultățile și organele celor posedați. Astfel, îl auzim profețind prin gura lui Saul. Astfel, îl vedem răspândind teroare transformându-se într-un instrument de amenințare și violență în trupurile victimelor nenorocite pe care le-a condus în mormintele gadarenilor. Astfel, îi vorbește lui Hristos însuși prin gura lor. Astfel, folosește în prezența sa animale necurate acolo unde Domnul nostru i-a permis să caute refugiu, pentru a arunca în apă și a îneca fiarele care înnebuniseră de frenezie. În cele din urmă, uneori pare să ia în stăpânire întreaga ființă a unui om: și acesta a fost cazul lui Iuda, despre care Domnul nostru a spus: „Unul dintre voi este un diavol”. Și astfel, sfârșitul trădătorului a fost același cu cel al porcului sinucigaș.

Totuși, calea pocăinței fiind întotdeauna deschisă omului, diavolul, strict vorbind, „nu posedă sufletul”. Și - și aceasta trebuie să fie o asigurare împotriva puterii sale pentru oamenii de bunăvoință, adevărul este că, dacă printr-o excepție foarte rară el posedă nevinovați sau sfinți pe care răutatea sa îi pune la încercare, în general îi este acordat să posede doar păcătoși.

Printre diferitele tipuri de posesiune, unele trebuie considerate ca decurgând din faptul expres al voinței omului, formulată printr-un pact sau

ca rezultat al abandonării persoanei sale pasiunilor sale furioase. Așa se întâmpla, de exemplu, după cum am aflat, că într-o comunitate de mai multe sate, la aproximativ zece sau douăsprezece leghe de Paris, exista un număr considerabil de muncitori de la țară. Aceștia veniseră să ia parte la ororile Revoluției din 1793 și se întorseseră la vetrele lor cu mâinile pătate de sânge de crime. Plătiți cu generozitate de către călăul șefului, ei speraseră să se bucure în pace, în colibele lor, de rodul sângelui vărsat, de răsplata a ceea ce infamii conducători ai Franței numeau atunci muncă patriotică. Dar speranță zadarnică și prostească! Unul după altul, la intervale rare și singuri printre toți ceilalți, acești complici se simțeau loviți de colici ciudate, iar boala care le sfâșia organele vitale sfida cele mai infailibile proceduri ale artei curative. Mai mulți medici, uluiți, apoi convinși de încăpățânarea remarcabilă a bolii, au decis în cele din urmă să-și întrerupă vizitele imediat după ce au recunoscut natura aparte a acestei pestilențe. Aceasta primise chiar de la săteni numele de colică revoluționară: un termen pitoresc și semnificativ prin pertinența sa filozofică.

Într-o zi însă, ca ultimă resursă, unui individ excentric i-a venit ideea de a cere Bisericii exorcisme în numele unuia dintre acei călăi care deveniseră victime ale unui persecutor invizibil. De atunci, un remediu prețios a fost pus la îndemâna tuturor celor care sufereau. Căci chinurile se potoleau sau dispăreau înainte ca rugăciunile preotului și ceremoniile Ritualului să fie aplicate răului inteligent și batjocoritor care pedepsea crima punând pe fugă știința modernă.

Dar ce este atât de uimitor în acest fenomen și ce dificultate este să-l credem dacă nu putem respinge rațional dovezile oferite public de medici cu merit recunoscut? Aceste dovezi sunt următoarele: există cazuri de nebunie, de sinucidere, de nenumărate boli fără nume care apar și prosperă sub influența Spiritelor satelit ale spiritiștilor noștri. O multitudine de aceste rele și izbucniri de nebunie care profită de resursele artei medicinei dau rațiunii umane o funcționare calmă, sub dominația exclusivă a rugăciunilor și exorcismelor Bisericii.

Ascultați, ascultați cu atenție. Dl. Collin de Plancy nu a dat aproape niciun credit faptelor a căror existență o menționăm în această carte, iar Dicționarul său Infernal din 1844 a fost o batjocură neobosită a acestor credințe superstițioase. Dar cum se explică faptul, spune el, că în Gheel, în Belgia, unde sunt tratați nebunii, cei extrem de nebuni sunt tratați prin exorcizare? Învățatul dr. Moreau, în vizita pe care a făcut-o la Gheel în 1822 și pe care a publicat-o, a recunoscut acest fapt, care nu poate fi respins! Ar explica atunci diavolul ceva în anumite cazuri de nebunie? Și suntem noi pe deplin cunoscători ai tuturor misterelor în mijlocul cărora trăim?

Slăbiciunile, defectele și crimele omului par să fi fost în multe cazuri cauza posesiunilor și persecuțiilor diabolice. Prin urmare, sunt înclinat să cred că este oportun să menționez în aceste pagini posesiunile produse de un anumit tip de asocieri contractate între omenire și anumiți diavoli seducători care abia se manifestă sub alte înfățișări decât cele ale bărbatului sau femeii.

Dacă îndrăznesc să ating cu ezitare o astfel de chestiune în acest capitol, nu este nicidecum pentru că nu sunt conștient de concesiile făcute scepticismului secolului trecut de către unii scriitori pe care intenția lor – iertatoare, desigur, deși însoțită de cele mai regretabile erori de judecată – i-a făcut să considere acest tip de diavol drept un joc al imaginației aflat într-o stare de delir. Dar, din partea mea, nu pot ceda terenul pe care rațiunea mă îndeamnă să-l apăr și îmi dau seama prea bine că nu poate exista, pentru mine, nici joc al imaginației, nici delir atunci când Biserica, sigură pe ea însăși de la bun început și făcându-mă să calculez unul câte unul secolele care trec prin fața ei încărcate cu cele mai impresionante dovezi, mărturisește invariabil aceeași credință și îi atribuie ca apărători devotați pentru totdeauna oastea maiestuoasă a papilor și doctorilor ei.

Printre acești doctori, Sfântul Augustin, acel geniu puternic care a moștenit știința lui Varro, a numit cu numele pe care idolatria le-a dat-o o serie de zei pe care îi considerăm un produs al fabulei: căci era vorba de a nu oferi nicio contrazicere idiomului încă folosit în vremea sa. Asupra acestui subiect, el a aruncat suficientă lumină pentru a-i lumina pe credincioșii cărora caritatea sa în întregime episcopală nu s-a temut să le adreseze următoarele rânduri:
„De toate părțile se repetă o atestare pe care anumite persoane o confirmă din experiența lor individuală sau prin relatări ale unor martori a căror sinceritate nu poate fi suspectată. Această afirmație postulează că spiritele pădurilor și faunii, numiți în mod obișnuit incubi, caută femei și că anumiți diavoli numiți Dusii în Galia se dedică acelorași practici. În fața numărului și a seriozității martorilor acestor fapte, negarea ar deveni aproape impudență.”

Mult mai târziu, învățatul și înțeleptul părinte Alphonse Costadau a decis să rezume acest subiect delicat în câteva rânduri, iar această opinie a fost formulată în acești termeni: Ne-ar fi greu să credem aceste asocieri ciudate dacă, pe de o parte, nu am fi convinși de puterea și răutatea diavolului: dacă, pe de altă parte, un număr nelimitat de scriitori, chiar și de prim rang, dacă papi, teologi și filozofi nu ar fi susținut și dovedit că aceste tipuri de diavoli pot exista. Tot ceea ce vom spune ulterior despre vrăjitori și oracole, talismane și divinații, va confirma acest adevăr.

Mult timp după aceea, exprimând aceeași opinie, unul dintre cei mai învățați demonologi ne-a spus: Această opinie este exprimată în mod obișnuit de Părinți, teologi și filosofi care ne-au învățat cel mai mult. O găsim sancționată de experiența tuturor națiunilor și a tuturor epocilor.

Teologul Thyrée recunoaște și descrie stratageme de genul celor în care diavolul acționează cu o istețime trădătoare mult prea rară pentru a se dezvălui inutil de la început. Spiritul Răului, în aceste surprize ciudate, profită cu plăcere de slăbiciunea noastră și excelează în a ne înșela poftele curioase prezentându-se nouă sub o mie de înfățișări. Prin urmare, va prefera să împrumute trăsăturile unor persoane împotriva cărora prudența ochilor și urechilor noastre nu ne-a avertizat suficient inimile.

Aceste simulacre de pasiuni și transporturi sunt pe gustul diavolilor, afirmă Thyrée: nu că aceste Spirite ar experimenta astfel umbra unui sentiment bun, ci pentru că, în acest fel, se prezintă mijloace inepuizabile urii lor de a realiza distrugerea omului. Acesta este scopul dorințelor lor cele mai frenetice. Ei știu că natura noastră își are căderile în afecțiuni neînțelepte, misterioase și ilicite și că, prin această ispită, le este ușor să ne tragă spre vicii a căror importanță o bănuim doar rareori. Decăderea noastră i-a învățat, unul după altul, de-a lungul secolelor, că până și oamenii care au încărunțit în obiceiurile unei vieți drepte și serioase, odată rătăciți de afecțiuni goale, avansează rapid pe căile corupției și aruncă prea ușor frâul care îi oprește pe cea mai alunecoasă pantă. Ei sunt bine conștienți că aceste rătăciri și această nebunie a simțurilor, mult mai mult decât a inimii, prevalează asupra oricărei tulburări interioare în patru aspecte majore: enormitatea și durata bolii, consecințele și dificultățile unei vindecări. Experiența i-a învățat că acest flagel, care izvorăște din corupțiile firii noastre, mocnește în adâncul fiecărui suflet, gata să-l infecteze în momentul în care neglijența noastră îi permite să izbucnească. În cele din urmă, de mii de ori ochii lor au văzut tenacitatea cu care această boală ne ia atât de puternic în stăpânire, încât a încerca să o dezrădăcinezi, în cazul celor care s-au pretat la răspândirea contagiunii, înseamnă a încerca ceea ce este practic imposibil.

Dar cred că ar trebui să extrag din viața Sfântului Bernard unul dintre cele mai izbitoare exemple ale acestui tip de obsesie diabolică și ale înfricoșătoarei tenacități a consecințelor sale.

Un tânăr soldat, de o frumusețe angelică, l-a lăsat pe o nefericită femeie să-l zărească. Curând, el a reușit să-i cucerească inima, grație vicleniei seducătoare a vorbirii sale. Ea a conceput pentru acest străin o afecțiune cu atât mai imprudentă cu cât era implicată în legăturile căsătoriei. Dar, în

domeniul pasiunilor, cursul este la fel de rapid pe cât este de nebun. Acum, într-o frumoasă zi, tânărul ei prieten i-a pus brusc o mână sub picioare și cealaltă pe cap. Iluminată deodată, și-a dat seama că acesta era un fel de semn al unei alianțe pe care capriciul ei nu o putea rupe. Aproape imediat a simțit, a văzut, i-a fost clar că tânărul soldat nu era altul decât un diavol. Cum i se dăduse voie să bănuiască asta? L-a văzut intrând, prin uși închise, rămânând și vorbind cu ea în prezența soțului ei, fără ca ochii sau urechile acestuia din urmă să fi putut vreodată să vadă sau să audă această persoană remarcabilă și îndrăzneață.

Hipnotiștii din vremea noastră, depășiți considerabil de spiritiști, nu sunt deloc surprinși de acest fapt. Ei știu că este vorba de un fenomen de materializare de un tip aproape comun.

Această asociere demonică a păstrat totuși un fel de tandrețe timp de câțiva ani. Și, să recunoaștem de la bun început, această blândețe este extrem de rară: dar, pe de altă parte, timpul este foarte rapid și eternitatea este foarte lungă! În scurt timp, epuizată de straniile slujbe ale acestui spirit vizitator, copleșită de povara acestui gând fără egal, îngrozită de dovezile, dobândite prea târziu, ale păcatului ei și temându-se în fiecare clipă să cadă în mâinile lui Dumnezeu, această femeie a reușit să-și aline sufletul doar confesându-i unui duhovnic teribilul ei secret.

Acest triumf al bunului simț a fost salvarea ei. Dar a se desprinde de diavol nu este atât de ușor ca a te implica în el. A început să viziteze sanctuarele. I-a implorat pe sfinți. Rugăciuni, pomeni, fapte bune - a folosit o mie de mijloace, eficace în general: și aceasta era excelentă, desigur. Dar din toate actele ei de pocăință și rugăciunile ei nu părea să iasă nimic. Departe de asta - în fiecare zi insistențele crude și batjocoritoare ale diavolului se întețeau și o scoteau din minți. Trup și suflet, nu era acum decât un mănunchi de suferință.

Totul a continuat așadar și a mers mai departe, astfel încât chinurile acestei femei au dezvăluit în cele din urmă secretul robiei ei insuportabile. Soțul află și o blestemă. Ce era de făcut? La ce te puteai gândi? Pe cine puteai consulta?

Precedat de atotputernicul nume al sfințeniei sale, Bernard tocmai venise în acest loc. O rază de luptă pentru biata femeie. Ea se pune pe treabă. Se grăbește înainte și se aruncă la picioarele omului lui Dumnezeu.

„Am urmat sfaturile directorului meu”, i-a spus ea, vărsând lacrimi copioase, „dar până acum n-a fost de niciun folos. Persecutorul meu gelos și

dezgustător ți-a prezis venirea și nu se teme să-mi spună: «Dacă te duci la Bernard, să te ia nenorocitul! Ferește-te! Căci în loc de persoana care încă se bucură de farmecul companiei tale, vei vedea acum în mine doar un răzbunător implacabil. Ne înțelegem în materie de răzbunare! Ferește-te de răzbunarea mea!»”

Dar spiritul lui Dumnezeu, care a umblat cu Bernard, este plin de mângâiere. „Întoarce-te mâine”, i-a spus el. Ea s-a supus și i-a povestit despre amenințările și blasfemiile pe care, aproape imediat după întoarcerea ei, le vomitaseră buzele angelice ale tânărului soldat.

„Bine! Disprețuiește aceste amenințări și ia acest toiag. Este al meu. Îl vei pune pe o piesă de mobilier din apartamentul tău: pe pat, de exemplu. Dacă diavolul poate face ceva de acum înainte, lasă-l să facă.”

Femeia s-a întors acasă mângâiată, iar soldatul-demon a venit din nou. El a vrut, dar acum nu a îndrăznit, să se apropie de patul unde zăcea toiagul sfântului. A trebuit să se mulțumească să-i spună victimei sale: „De îndată ce omul lui Dumnezeu va pleca, mă vei vedea și va fi spre chinul tău. Așteaptă!”

Vai! Cum nu te poți retrage atât de ușor cum te dăruiești pe tine însuți!

Pe măsură ce se apropia duminica, omul lui Dumnezeu i-a cerut episcopului să adune oamenii în biserică, unde a apărut o mare mulțime. Pentru ca această biată femeie să îndrăznească să înfrunte fastul acestui spectacol și să persevereze în buna ei hotărâre, ce suferință a trebuit să îndure! Și totuși, nu simțise nimic altceva decât afecțiune din partea persecutorului ei, din partea tiranului ei odios, diavolul.

După celebrarea liturghiei, sfântul, însoțit de Caufred, episcop de Chartres, și de Bridius, episcop de Nantes, unde a avut loc incidentul pe care îl relatăm, s-a așezat la amvon și a ordonat tuturor celor prezenți la ceremonie să aprindă o lumânare pe care o primiseră și să asculte cuvintele sale. Apoi a dezvăluit vicleșugurile diavolului. Apoi, unindu-se în spirit cu întreaga adunare a credincioșilor, a aruncat anateme împotriva Duhului care părea să îmbrățișeze afecțiuni atât de contrare naturii sale pline de ură. În numele Domnului l-a alungat și i-a interzis să se apropie de orice altă femeie. Dumnezeu i-a dat putere poruncii.

Luminile sfinte s-au stins și, în același timp, întreaga putere a diavolului s-a risipit. Femeia care fusese posedată de curând a primit cu evlavie sacramentele pocăinței și ale euharistiei. Apoi, vrăjmașul a încetat să i se

mai înfățișeze și a fost pus pe fugă pentru totdeauna. Dar exemplul suferințelor acestei nefericite femei fusese teribil și salutar. De aceea, sfântul și episcopii, din interesul de rușine, pe deplin de înțeles, au decis să-l facă public. De aceea îl publicăm!

Și fiecare spunea, în timp ce extragea morala din acest spectacol: „Ah! Dacă de acum înainte părăsesc calea datoriei, dacă risc să-mi las inima furată, pe cine voi fi sigur că iubesc? Bărbatul sau femeia care m-ar face să cedez dorințelor ilicite, bărbatul sau femeia pe care inima mea l-ar chema, pe care l-aș vedea sau, mai degrabă, pe care aș crede că-l văd alături, care ar răspunde jurămintelor mele, oare el sau ea ar fi cu adevărat cuceritorul meu? Nu i-ar lua altcineva trăsăturile, înfățișarea, poziția? Și cine ar fi celălalt?”

Dându-mi consimțământul la aceste divagații periculoase, accept un pact implicit, dar real, cu cel care este Geniul sau Spiritul Răului. Ei bine, oare Spiritul Răului nu și-a asumat, nu uzurpă el oare caracteristicile și poziția ființei pe care o iubesc cu o afecțiune vicioasă, pentru a mă lega de el, pentru a mă poseda cu mai multă certitudine, pentru a mă distruge și a mă chinui pentru totdeauna?

În sfârșit, dacă El își poate transforma aparenta iubire într-un flagel intolerabil, nu știm oare că, cel mai adesea, El înlocuiește obiectul iubirii noastre, pe care îl credem prezent sub ochii noștri, cu un cadavru cu ajutorul căruia puterea sa seducătoare ne înșală și ne captivează simțurile? Acum, să revenim la faptele de bun comun. Păgânii ne-au prezentat exemple din belșug, iar preoții Egiptului idolatru, comentați de Porfirie, le recunosc și ni le indică în termeni formali.

Din când în când, scria Porfirie, preoții permit sacrificii demonilor răi, pentru a evita relele pe care aceștia le pot produce și răspândi. Dar interzic gustarea victimei și, înainte de sacrificiu, ordonă purificarea sufletului prin post și abstinența carnală, deoarece aceasta introduce în noi spiritele rele. Carnea și sângele atrag doar demonii răi, demonii materiei. Aceste sacrificii nu pot fi, în general, potrivite omului drept. Dar filosoful păgân, care se simte stânjenit de doctrina îndatoririlor, adaugă aproape imediat: nu trebuie să interzicem statele, dacă sunt interesate să câștige spiritele rele. Politica intereselor separate de datorie a fost odată cea a păgânismului. Este și va fi politica oamenilor dominați de zeii-demoni!

În Evul Mediu, în cursul secolului al XI-lea, învățatul Psellus, profesor al împăratului bizantin Michael Parapinakes, a scris la dictarea faimosului magician Marcus, care intrase recent în sânul Bisericii Catolice. El a

acordat realității faptelor posesiunii toată greutatea cunoștințelor și a mărturiei sale.

Dar ce nevoie este să-l citățm pe Psellus, între Părinții Bisericii care l-au precedat și acea galaxie de doctori și scriitori renumiți care l-au urmat? Nu ne-au transmis oare penițele lor, sacre sau profane, în pagini la fel de erudite pe cât erau de logice și cu mii de exemple înaintea lor, doctrina pe care am citit-o în Evanghelie și pe care nu i-a învățat experiența, nici mai puțin decât rațiunea, valori juste?

În sfârșit, astăzi, armonia în ceea ce privește această credință fundamentală continuă să domnească între catolicii care și-au dat osteneala să studieze sfânta lor religie și spiritele nechibzuite care se dedică științelor oculte și practicilor magice. Nu a scris oare unul dintre cei mai desăvârșiți contemporani ai noștri în această artă în cea mai misterioasă dintre cărțile sale? Cei mai mari oameni ai antichității nu numai că admiteau aceste fenomene ca fiind posibile, dar îi considerau pe cei care puneau la îndoială aceste fenomene ca ființe inferioare. Dacă aș intra în mai multe detalii, s-ar înțelege că ar putea exista, în jurul nostru ca și în noi înșine, o ființă misterioasă, posedând putere și formă, intrând și ieșind după bunul plac, în ciuda ușilor strâns închise.

Această ființă, sau acest element, este cel care îl tulbură și îl chinuie pe om, așa cum cel mai violent uragan face cu trestia. Dacă cineva o atacă de la distanță, o lovește în o mie de locuri deodată, fără să i se permită să-și vadă noul dușman și să-i pară loviturile: fără ca vreun adăpost să-l poată proteja de acest atac la adresa drepturilor sale!

Conform Teologiei Mistice a lui Schram, cele mai evidente semne ale posedării demonice apar atunci când o persoană ignorantă, needucată, vorbește cu ușurință despre un subiect științific. Când se exprimă fluent într-o limbă străină fără să o fi învățat. Când, fără posibilitatea de a atribui acest miracol sfințeniei sale, dezvăluie fapte ascunse pe care nu le-ar putea cunoaște în mod natural, cu condiția ca această revelație să nu depășească capacitatea diavolului. Când, la porunca exorcistului, persoana suspectă este chemată să fie jurată în numele lui Isus, există ascultare cu sau fără chin, cu sau fără libertatea vreunui membru anume.

Dar nu prea trebuie să ne preocupăm de aceste semne. Să trecem la o altă diviziune a subiectului nostru și să ne limităm la a-i trimite pe catolicii care își propun să studieze subiectul la două cărți destul de recente și ușor de citit. Prima este cartea intitulată „Posesiunile în general și în special posesiunea de la Loudon”, de abatele Leriche. A doua carte, un adevărat

monument al științei, criticii și istoriei, este „Nicole de Vervins sau Victoria Sfântului Sacrament”, o lucrare publicată de abatele Roger de Liesse și despre care un sfânt papă a spus: „Nu se pot aduce aceste fapte prea urgent la cunoștința oamenilor”.

Tradus de SE Wedeck, din Moeurs et practiques des démons, 1855.

Conceptul de „Dybbuk” (Demon) în literatura și gândirea ebraică

de Leo Lieberman

Termenul dybbuk (sau dibbuk), așa cum este folosit în mod obișnuit, denotă un spirit rău care pătrunde în sufletul și corpul unei persoane vii, lipindu-se de ea, provocându-i o mare durere, vorbind prin gura sa și reprezentând, cum ar spune, o personalitate complet separată. Dybbuk-ul reprezenta de obicei sufletul unui om rău care ducea o viață desfrânată. Deși astăzi cunoștințele despre dybbuk sunt destul de răspândite, literatura nu dezvăluie utilizarea cuvântului decât în secolul al XVII-lea, când evreii germani și polonezi vorbeau despre dybbukkim, iar literatura a început să consemneze termenul.

Aceasta nu înseamnă că nu existau înregistrări ale dybbukkim-urilor în scrierile anterioare sau că nu exista nicio cunoaștere a acestui fenomen. Într-adevăr, dacă căutăm înregistrări biblice, descoperim în Samuel I, 16: 14-23, relatarea unui duh rău care l-a chinuit pe Saul și l-a îngrozit. Slujitorii lui Saul l-au sfătuit că duhul poate fi exorcizat prin muzica de harpă. „Și s-a întâmplat că, când duhul (rău) de la Dumnezeu a fost peste Saul, David a luat harpa și a cântat cu mâna lui; în felul acesta, Saul a găsit alinare și i-a fost bine.”

Relatări despre exorcizarea spiritelor rele apar printre esenieni și există un pasaj faimos în Cartea lui Tobit (Apocrife) în care îngerul Rafael îl instruiește pe Tobit cum să alunge spiritul rău.

Mai târziu, în secolul I d.Hr., Josephus și contemporanul său, Johannan Ben Zakkai, fac referire clară la spiritele rele care pun stăpânire pe individ și la ritualurile de exorcizare. Josephus scrie foarte specific despre modul în care Eleazar a expulzat spiritul rău (Antichități, viii, 2):

„Am văzut un om din țara mea, pe nume Eleazar, eliberând oameni demonizați, în prezența lui Vespasian, a fiilor săi, a căpitanilor săi și a întregii mulțimi de soldați ai săi. Modul de vindecare era acesta: a pus în nările demonizatului un inel cu rădăcină dintr-unul dintre acelea menționate de Solomon, după care l-a scos pe demon prin nări; și când omul a căzut, imediat l-a abjurat să nu se mai întoarcă

în el, menționându-l în continuare pe Solomon și recitând incantațiile pe care le-a compus. Și când Eleazar voia să convingă și să demonstreze spectatorilor că avea o astfel de putere, a pus la mică distanță o cană sau un lighean plin cu apă și i-a poruncit demonului, în timp ce ieșea din om, să o răstoarne și astfel să știe spectatorilor că îl părăsise pe om; și când a făcut acest lucru, iscusința și înțelepciunea lui Solomon s-au arătat foarte evident."

În literatura rabinică din aceeași perioadă, rabinul Johannan ben Zakkai citează metoda pe care o promovează pentru a scăpa corpul de un spirit rău:

„N-a intrat niciodată un duh rău în tine? N-ai văzut niciodată o persoană în care să fi intrat un duh rău? Ce trebuie făcut cu cineva care este afectat în felul acesta? Ia rădăcini de plante, arde-le sub el și înconjoară-l cu apă."
O a doua tehnică pe care ben Zakkai o citează pentru alungarea spiritelor rele implică utilizarea cenușii de junincă roșie (Pesikta, editat de Buber, 40a).

În Evul Mediu, în special după secolul al XIII-lea, izvoarele misticismului care clocoteau mereu sub suprafață par să fi țâșnit. Și astfel, a înflorit și practica exorcizării spiritelor nedorite din corpurile persoanelor posedate. Înainte de aceasta, în literatură apar relatări sporadice despre expulzarea demonilor. De obicei, această expulzare se realizează prin utilizarea oricăreia dintre tehnicile menționate anterior sau prin rostirea Numelui Divin, citirea unor secțiuni speciale din Biblie (de obicei Cartea Psalmilor), utilizarea diferitelor ierburi, talismane și amulete sau chiar combinarea mai multor dintre aceste tehnici.

Până în secolul al XVI-lea, teoria despre dybbuk se schimbase oarecum. Dybbuk nu mai era doar un diavol, un demon sau un spirit rău care se abătea asupra corpului unei persoane bolnave. Dybbuk a început să fie imaginat ca un suflet transmigrat care nu își putea găsi odihna din cauza enormității păcatelor sale personale. Drept urmare, acest spirit căuta o persoană vie care greșise grav în timpul vieții sale și nu își ispășise suficient păcatul. Drept urmare, el devenea vulnerabil la acest dybbuk sau, așa cum îl numeau cabaliștii, „spirit dement", care acum putea intra în gazda vie. Așa se face că, până în secolul al XVI-lea, conceptul de dybbuk se combinase cu doctrina transmigrării sufletului, sau gilgul.

Până la sfârșitul anilor 1500, relatări despre dybbukim și exorcismul dybbuk-ului au început să apară în literatură, atât în ebraică, cât și în idiș.

Climatul gândirii evreiești din această perioadă se baza pe respectarea strictă a Legii talmudice și a diverselor comentarii la Legi. Individul pios era preocupat de respectarea mitzvot-urilor, respectând scrupulos acele aspecte interzise sau permise și știind foarte bine că până și o clipă de abatere l-ar face vulnerabil la păcat. Păcatele de comitere și omisiune îl tulburau și trăia într-o stare precară și plină de vinovăție, încercând să țină un curs șubred (și poate imposibil) între Scila neglijării și Haribda nepăsării.

Tristețea și melancolia erau prezente nu doar pentru individ, ci și pentru grup, evreii care trăiau în galuth, exil. Se părea că Dumnezeu își întorsese Prezența Divină de la poporul Său din cauza marilor lor păcate. Răscumpărarea și restaurarea așteptau venirea lui Mesia, dar, deși oamenii tânjeau cu ardoare după această venire, se părea că nu exista o imanență optimistă.

În această perioadă, Isaac Luria (1534–1572) și-a studiat și dezvoltat gândirea. Născut la Ierusalim, Luria a rămas orfan la o vârstă fragedă și a fost trimis la un unchi din Cairo. Aici a studiat atât Talmudul, cât și Zoharul. La vârsta de 22 de ani, a devenit pustnic și a trăit în singurătate timp de treisprezece ani, devenind un mistic devotat. S-a întors în Palestina și s-a stabilit în Safed. Adepții săi credeau că posedă puteri supranaturale și că poate face miracole, poate vorbi cu îngerii, poate comunica cu păsările. Luria a dezvoltat o nouă școală de Cabala, în care teoria gilgul, transmigrația sufletelor, juca un rol important. Discipolii săi, printre care se numără Hayyim Vital și Moses Cordo-vero, au consemnat numeroase incidente despre prezența dyb-bukkim și tehnici de exorcizare. Cordovero a definit dybbuk-ul ca o „sarcină malefică”.

Scrierile sfinte ale Cabalei, care într-un sens real era fortăreața misticismului, au fost curând înconjurate de venerație și au căpătat o înfățișare cu o semnificație sinistră. Era interzis oricărui bărbat sub treizeci de ani să exploreze scrierile sale, deoarece dacă cineva, în afară de elită, ar fi încercat să dezlege misterele conținute în ele, s-ar fi putut obține rezultate dezastruoase. Existau însă suflete pioase și devotate care au pătruns adâncimile Cabalei și, cu ajutorul supranaturalului, au putut săvârși miracole. Aceștia erau rabinii făcători de minuni, sfinții aleși. Un astfel de personaj special era numit ba'al shem, un „stăpân al numelui”. Și către ba'al shem se îndreptau oamenii atunci când un dybbuk lua în posesie un suflet viu, căci numai ba'al îl putea alunga. (Trebuie ținut cont, totuși, de faptul că acest sfânt, ba'al, nu și-ar fi folosit niciodată puterile extraordinare pentru a-l controla pe Faust, ci s-ar fi limitat la rolul de vindecător.)

Înregistrările arată (vezi Sha-ar Ha-Gilgulim de Samuel Vital, Sefer Ha-Hezyonot de Hayyim Vital și Nishmat Hayyim de Menasseh ben Israel) că existau indivizi cu vieți discordante. Discipolii lui Luria au urmat explicația maestrului lor conform căreia acești oameni nefericiți erau afectați de suflete confuze. Modelul normal era ca sufletele bărbaților să transmigreze în trupurile bărbaților, iar sufletele femeilor în trupurile femeilor. Totuși, atunci când sufletul unui bărbat găsește adăpost în corpul unei femei sau sufletul unei femei găsește refugiu în corpul unui bărbat, apar vieți dezechilibrate, cu disonanță conjugală rezultată. Și când spiritul care intră este un dybbuk malefic, atunci contextul este tragic. Căci Luria susținea cu tărie că aerul era plin de suflete nefericite, spirite chinuite, care, pentru că nu sunt „îmbrăcate" în trupuri, sunt chinuite de spirite rele care nu le dau răgaz și singura lor scăpare este să posede o ființă umană. Persoana posedată îndură apoi chinuri acute, își pierde individualitatea, își asumă o personalitate divizată și se comportă ca și cum ar fi cu totul altă persoană. Persoana posedată era dusă la un ba'al shem care încerca apoi să o vindece și să o elibereze pe nefericita gazdă a dybbuk-ului care pusese stăpânire pe ea. Adesea, vindecarea era precedată de rugăciune și implorare. Apoi, rabinul folosea una dintre mai multe metode exorciste pentru a alunga spiritul. Într-un tom germanic, Cartea celor Pioși, se menționează o tehnică: „Oricine dorește să vindece un posedat trebuie să repete formula magică de nouă ori, așa cum se face în Germania, unde se numără nouă noduri; altfel trebuie să-l vindece cu tije din nouă tipuri de lemn sau cu napi, care ar trebui atârnați în jurul invalidului." Adesea, încheierea ritului de exorcizare era cuvântul „tsay", „Plecați!", iar apoi spiritul era alungat, ieșind adesea prin degetul mic de la picior, unde un mic orificiu din care curgea sânge semnala locul exact al punctului de plecare. Foarte adesea, odată ce dybbuk-ul era exorcizat din corpul legat de acesta, sufletul era imediat răscumpărat printr-un „restaurator" sau tikkun oferit fie prin transmigrare, fie prin intrarea dybbuk-ului în iad.

Marea dramă clasică despre un dibuc și exorcismul său a fost scrisă de S. Ansky Rappaport, „Dibucul". În piesa sa, Ansky a celebrat triumful hasidismului, acea mare mișcare religioasă în rândul evreilor din Europa de Est. Hasidismul a fost o revoltă împotriva evlaviei înguste care îl precedase, o evlavie bazată pe frica de păcat și chinuită de vinovăție. Tristețea a făcut loc veseliei, cântecului și dansului, unei fervoare religioase în care bucuria a devenit piatra de temelie a religiei. Diviziunea dintre lumea naturală și cea supranaturală a cedat și s-a dezvoltat o nouă atmosferă mistică. În dramă, sfântul rabin este forțat să-l alunge pe dibuc din corpul fecioarei evreice, Lea, prin anatemă și blestem - dar aceasta este doar o ultimă soluție. Mai întâi, rabinul îi ordonă dibucului să plece, promițându-i că, dacă se supune ordinului, atunci rabinul „își va folosi toată puterea pentru a alunga demonii

și spiritele rele care te înconjoară și pentru a te ține în siguranță de ei”. Abia după ce dibbuk-ul refuză și batjocorește ordinul sever, rabinul este obligat să aducă giulgiurile albe, cele șapte trâmbițe, cele șapte lumânări negre, cele șapte suluri sfinte și începe temutul exorcism.

Relatările despre dybbuk au persistat chiar și până în timpurile moderne, deși cu siguranță au scăzut ca număr. Judah Moses Fetya povestește cum i-a exorcizat pe Shabbetai Zevi și pe profetul său Nathan din Gaza când au apărut ca dybbuk în corpuri de bărbați și femei la Bagdad în 1903. Relatarea este dată în tratatul său Minhat Yehudah. Iar în 1904 a fost publicată la Ierusalim o relatare despre un exorcism efectuat de Ben-Zion Hazzan, care a alungat un dybbuk care intrase în corpul unei femei.

Leo Lieberman, doctor în filosofie, de la Universitatea Fordham.

Legenda Golemului

de Leo Lieberman

Este a doua jumătate a secolului al XVI-lea, anul 1580 corespunzând anului 5340 în calendarul ebraic. Luna ebraică este Adar. Evreii din Praga sunt foarte agitați. În ultimele luni, preotul Thaddeus a ținut predici virulente menite să stârnească anticul cancer al antisemitismului. Minciuna familiară a crimei ritualice este din nou răspândită, iar intelectul țărănesc a preluat-o și a răspuns cu un strigăt de răzbunare. Acuzațiile preotului că evreii au luat copii creștini nevinovați și le-au folosit sângele în scopurile lor blestemate au tulburat mințile ascultătorilor neevrei, iar evreii din Praga nu au cum să contraatace. Se îndreaptă către rabinul lor, rabinul Loew, un om cuprins de cunoștințe și tradiții antice. Situația este într-adevăr gravă. Comunitatea evreiască ar putea fi distrusă, eliminată, dacă nu se iau măsuri ferme. „Avem nevoie de un Mesia”, strigă ei, „altfel vom pieri pentru Kiddush ha-Shem, pentru sfințirea Numelui lui Dumnezeu”. Rabinul Loew le aude strigătul de durere, strigătul suferinței lor. Dar ce poate face? În biroul său din sinagoga Altenu, înconjurat de cărțile sale mistice, Zoharul, cărțile Cabalei, își închide ochii. Trebuie să găsească o soluție. Atinge unul dintre texte și se retrage aproape de frică. Nu îndrăznește! Dar poate permite ca aleșii lui Dumnezeu să fie măcelăriți, victime inocente ale acuzațiilor bizare ale unui evreu înfocat? Își strânge pumnii, se roagă în tăcere și părăsește sinagoga. În acea noapte se alătură ginerelui său, Isaac ben Simson, și elevului său, Jacob ben Chayyim și împreună intră în baia rituală, Mikveh. Apoi, după miezul nopții, intră în casa bunului rabin. Toți trei bărbați cântă psalmi, se lamentează pentru Ierusalimul căzut și citesc fragmente selectate din Sefer Yezirah. „Tu ești focul, Isaac. Și tu, Iacob, ești Mayim, apa”, intonează rabinul Loew ca și cum și-ar aminti o formulă mistică. „Eu sunt aerul. Acum trebuie să găsim Pământul.” Și toți cei trei bărbați se îndreaptă spre râul Moldău și culeg de pe malurile sale lutul moale.

Rabinul modelează corpul unui bărbat din lut, iar apoi ginerele, un Kohen, se plimbă în jurul formei de la dreapta la stânga, de șapte ori. Lutul pare să se înroșească ca focul, dar bărbații continuă să cânte Tirufim, farmece speciale. Apoi, levitul Iacob, mișcându-se de la stânga la dreapta, înconjoară corpul de șapte ori. Roșeața aprinsă pare să dispară. Părul răsare din capul formei; apar unghiile! Rabinul scoate un pergament îngălbenit cu Sfântul Nume pe el și îl pune în gura creaturii. Apoi, Rabinul Loew se înclină de

patru ori, spre est, spre vest, spre sud, spre nord și spune în ebraică: „Atunci Domnul Dumnezeu l-a format pe om din țărâna pământului și i-a suflat în nări suflare de viață; și omul a devenit un suflet viu.” Cuvintele sunt din Legea Sfântă, cartea B'raysheeth, Geneza 2:7. „Scoală-te!”, poruncește Loew, iar forma se ridică, merge ca un om; doar că îi lipsește puterea de a vorbi. Dar este gata să îndeplinească porunca rabinului, gata să servească și să apere comunitatea evreiască, gata să protejeze poporul împotriva distrugerii fără rost. Forma are forță și putere. Rabinul a creat un Golem.

Cuvântul ebraic Golem denotă o creatură, de obicei o formă umană, modelată artificial prin intermediul puterii magice. Golem este, într-un fel, un robot care s-a auto-animat ca urmare a unor cuvinte făcătoare de minuni. Cuvântul apare o singură dată în Biblie. Poate fi găsit în Cartea Psalmilor (Ps. 139:16) și are sensul de substanță neformă sau embrion, o ființă imperfectă: „Ochii tăi au văzut substanța mea neformă...”

Ideea de a crea o ființă prin magie a fost întotdeauna una stimulantă și a entuziasmat mințile grecilor și arabilor, care păreau să asocieze această activitate de investire a idolilor cu puteri animate cu influențele astrologice. În literatura ebraică, însă, conceptul pare să se refere mai mult la puterea creatoare a cuvântului rostit și scris și la exegeza magică a misticei „Cărți a Creației”, Sefer Yezirah. Legenda talmudică (Sanh. 65b) citează un exemplu de Golem: „Rava a creat un om și l-a trimis la R. Zera. Acesta din urmă i-a vorbit, dar nu i-a răspuns. L-a întrebat: «Ai fost creat de unul dintre tovarășii? Întoarce-te în țărâna ta.»” O altă legendă vorbește despre doi amoraimi care, în ajunul fiecărui Sabat, studiau Sefer Yezirah și apoi formau un vițel magic și mai târziu mâncau creatura. Se pare că legende precum aceasta au fost folosite ca „texte-dovadă” pentru ideea că „Dacă cei drepți își doreau, puteau crea o lume”.

În Evul Mediu, atenția era atrasă de Sefer Yezirah ca ghid pentru utilizarea magică. Un interes considerabil se concentra asupra misticismului și asupra creării ființelor vii. Trebuie însă înțeles că scopul unei astfel de creații era pur simbolic și contemplativ. Până în secolul al XII-lea sau al XIII-lea, crearea unui golem ca parte a unui ritual mistic se dezvoltase. Dar golemul a fost creat pentru a servi unui fel de ritual teoretic și nu pentru a satisface vreunei nevoi pragmatice. Misticii care se preocupau de crearea golemului considerau că acest act nu avea o semnificație reală, ci pur și simplu simbolică; adică era o experiență extatică care urma unui rit festiv. În multe dintre aceste relatări din Evul Mediu timpuriu, golemul apare din pământ virgin. Cei care participau la formarea sa mărșăluiau de obicei în jurul formei într-un ritm asemănător unui dans, intonând incantații prescrise și

combinând diverse litere cu Numele secret al Zeității, îndeplinind un set detaliat de instrucțiuni. Multe viniete despre această creație mistică povestesc despre cuvântul „Emet”, „adevăr”, scris pe fruntea creaturii și despre faptul că, atunci când prima literă a cuvântului a fost eliminată, a rămas doar Met (moartea). Aceste idei despre un golem au devenit subiect de speculații în rândul Kabbaliștilor, care au consemnat numeroase legende privind natura și valoarea golemului. De exemplu, în legendele lui Ben Sira există una care spune că, după ce este creat, golemul cere să fie distrus, deoarece se teme că va deveni centrul cultului interzis al idolilor. Printre misticii medievali au apărut dispute cu privire la faptul dacă golemul ar avea sau nu puterea de a vorbi sau ar putea poseda un suflet intelectual.

Până în secolul al XVI-lea, poveștile despre crearea golemilor au căpătat un aspect diferit. Comunitatea evreiască trăia pe o sârmă întinsă, mereu într-o situație precară, știind că, la un moment dat, comunitatea gentilică din afară putea să se năpustească asupra ei, să-i impună tributuri sau să-i masacreze poporul. Liderii creștini adesea dezvăluiau povești antisemite fie pentru a-și umple propriile vistierii, fie pentru a-și descărca furia pe „exoticii” din ghetou. Din acest pământ s-au născut relatări despre un om „artificial”, un „homunculus”, creat pentru a-și servi stăpânul. Golemul devenea astfel un protector al poporului, o creatură modelată cu instincte și pricepere atât supranaturale, cât și supraomenești, care, atunci când era chemată, putea apăra comunitatea evreiască împotriva celor care urmăreau să o distrugă.

Făcătorul de minuni din secolul al XVI-lea, Ilie din Chelm, este unul dintre primii rabi despre care se spune că a creat un astfel de golem. El a devenit cunoscut sub numele de Baal Shem, Stăpânul Numelui, deoarece a folosit Numele Sfânt în creația sa. Conform multor relatări, Ilie a așezat Numele Divin pe o farfurie care a fost apoi pusă în golem, insuflându-i animozitate. Cu toate acestea, Ilie a devenit neliniștit, temându-se că monstrul ar putea scăpa de sub control, nu l-ar mai asculta pe creatorul său, s-ar întoarce împotriva celor care i-au dat viață și poate chiar cu puterea sa extraordinară - ar distruge lumea. Și când bunul rabi a scos farfuria de pe golem, biata creatură s-a dezintegrat, prăbușindu-se în praful de unde provenea. Autenticitatea poveștii nu a fost pusă la îndoială de mulți cercetători de renume. Nepotul său, Hacham Zebi Ashkenazi, a crezut atât de temeinic în povestea despre Ilie și golem, încât a ridicat problema juridică dacă un golem putea sau nu face parte dintr-un minyan; adică: putea un golem să fie considerat unul dintre cei zece oameni necesari pentru a îndeplini funcții religioase. După multe dispute, s-a pronunțat o decizie negativă.

Până în secolul al XVII-lea, se dezvoltaseră o mulțime de povești despre golemi. Până atunci, natura golemului se schimbase și întregul concept al creării acestui tip de ființă fusese alterat. Se pare că inițial golemul prindea viață doar în timp ce creatorul său se afla într-o stare de extaz. Ființa, în primele povești, era formată printr-un amestec ciudat de magie a literelor și practici care păreau a fi concepute pentru a produce stări extatice de conștiință. Hasidii timpurii au putut să-și apeleze la cunoștințele oculte pentru a crea o creație-golem, deoarece au îndeplinit acest act nu pentru a obține ceva pentru ei înșiși, cum ar fi bogății, puterea sau faima. Erau oameni umili și pioși, oameni care păreau să creadă în eficacitatea magiei și a misticismului și erau, de asemenea, conștienți de pericolele unei mici incursiuni în ocultism. Relatările ulterioare dezvăluie că fiecare grup pare să aibă o poveste despre un golem, de la cel mai faimos, golemul creat de Judah Loew din Praga (1513–1609) și discutat la începutul acestui capitol, până la golemul fondatorului hasidismului, Israel Baal Shem Tob (1700–1760). Și, în final, în provincia Grodno din Rusia, se spune că Reb Davidl din Dorhiczn a fost creatorul unui golem care l-a servit pe el și întreaga comunitate evreiască, acționând ca un fel de „shabbas goy”, unul care aprindea toate sobele în Sabat și îndeplinea, de asemenea, acele sarcini umile considerate muncă și, prin urmare, interzise în ziua de odihnă.

Ce să facă cu golemul odată ce a fost format și odată ce și-a îndeplinit scopul i-a tulburat pe cei care au creat creatura. Un exemplu al acestei dileme și al soluției sale poate fi văzut revenind la relatarea rabinului Loew din Praga. Odată ce golemul și-a atins scopul și a servit comunitatea evreiască astfel încât evreii au fost din nou relativ în siguranță, minciuna crimei ritualice care fusese îndreptată împotriva comunității evreiești a fost expusă, iar cei care au jucat cel mai mult un rol în răspândirea și promovarea acestei defăimări au fost arestați. Acum exista pericolul ca golemul să devină haotic și să provoace pagube. Așadar, în ajunul sărbătorii Lag B'omer, între cele două sărbători Paște și Shevuoth, conform unei relatări, rabinul Loew i-a ordonat golemului să se culce în podul sinagogii Altenu (sau Altneuschul). Apoi, la ora 2 A.M. rabinul, însoțit de Isaac ben Simson și Jacob ben Chayyim, a venit la mansardă. De data aceasta, ritualul creației a fost inversat. Cuvintele creației au fost recitate în ordine inversă, iar marșul în jurul robotului a fost, de asemenea, inversat. Forța vitală a părăsit creatura și, încă o dată, robotul nu a mai rămas decât lut, o formă fără viață, destinată să rămână în mansardă. (O altă relatare povestește cum golemul, într-o ajun de vineri, a început să pună în pericol viața oamenilor și exista pericolul ca Sabatul să fie profanat. Prin urmare, rabinul l-a urmărit pe robot și, în cele din urmă, l-a ajuns din urmă în fața sinagogii Altneuschul, a scos formula magică și a îndepărtat principiul vital din

creatură. Golemul s-a prăbușit în bucăți, iar rămășițele sale s-au amestecat cu resturile vechii sinagogi din Praga.)

Geneza și dispariția posedării

de TK Oesterreich

Cum apare posedarea?

În majoritatea cazurilor, nu este diferit de oricare dintre celelalte duplicări simultane ale personalității. Pot exista a priori două stări emoționale, paralele și separate, care coexistă și creează la prima vedere impresia unei diviziuni interioare a minții. Sau poate există pur și simplu compulsii care formează centrul de cristalizare a posesiei. De îndată ce caracterul lor psihologic special este recunoscut, viziunea generală asupra posesiei, existentă la momentul respectiv sau în cercul pacientului, face ca aceste compulsii să fie interpretate ca provenind dintr-o a doua individualitate. În funcție de dispoziția persoanei afectate, acest lucru poate duce ușor și automat la identificarea imaginativă cu a doua personalitate; autosugestia rezultată din suferința mintală trebuie să favorizeze acest lucru. Cu toate acestea, atunci când analizăm relatările despre posesie, ezităm să considerăm toate cazurile ca fiind similare în acest sens și să credem că conștiința impusă a unei a doua personalități a fost întotdeauna prima cauză a posesiei.

Mult mai probabil, mai degrabă convingerea de a fi posedat a fost cea care a dus la o adevărată diviziune a minții, în timp ce în diviziunile observate astăzi relația este inversată: mai întâi apare o adevărată diviziune a vieții interioare, iar apoi individul se declară dual.

Diferența se datorează faptului că în vremurile și cercurile sociale cărora le aparțin majoritatea cazurilor de posedare, exista o credință generală în posesie, în timp ce în civilizația noastră modernă aceasta este în declin complet. Domnia superstiției a fost responsabilă pentru faptul, așa cum arată la fiecare pas abundența documentelor de care dispunem, că cele mai ușoare compulsii erau imediat luate drept posesii demonice. Patologia modernă stabilește că aceste procese nu reprezintă în sine o diviziune interioară reală și, prin urmare, suntem împinși la concluzia inevitabilă că nicidecum toți cei descriși ca posedați nu au experimentat o diviziune autentică a personalității, căci aceasta nu este atât de ușor de produs prin autosugestie.

O altă cauză foarte frecventă a posedării este vederea și compania persoanelor posedate. Aceasta oferă imediat explicația epidemiilor de acest fel. Preoții care exorcizau erau deosebit de expuși la această „infecție” și abia vreunul dintre ei a scăpat complet de ea.

Aproape că nu este necesar să remarcăm că adevărata sursă a acestei infecții nu este simpla vedere a celor posedați, ci credința vie concomitentă în caracterul demonic al stării lor și în natura sa contagioasă.

În epidemia de la Loudun au fost afectați și alți exorciști: părinții Lactance, Tranquille și Lucas. Relatări detaliate despre cazurile lor au ajuns până la noi.

Vom întâlni mai târziu pe cel al părintelui Tranquille. L'Histoire des diables de Loudun reproduce o narațiune contemporană despre Lucas, care a fost lovit imediat după Tranquille:

Căci atunci când i s-a administrat Extrema Maslu (Părintele Tranquille), demonii, simțind eficacitatea acestui sacrament, au fost obligați să ridice asediul; dar nu a fost pentru a pleca departe, întrucât au intrat în trupul unui bun Părinte, un Călugăr foarte excelent, care era acolo prezent și l-a posedat întotdeauna de atunci; pe care l-au chinuit la început cu contorsiuni și agitații foarte ciudate și violente, scoateri de limbă și urlete îngrozitoare.
A rămas astfel agitat violent și crud zi și noapte până după înmormântare, astfel încât era întotdeauna necesar să-i lase pe Frați să-l ajute.*

Părintele Lactance (care alungase trei demoni de la stareța din Loudun):

„În timp ce se ocupa de această lucrare... a fost mult hărțuit de aceste spirite rele și și-a pierdut pe rând vederea, memoria și conștiința; suferind de boli, obsesii ale minții și diverse alte necazuri.”

Mai târziu, starea lui s-a înrăutățit și mai mult: „era mereu furios și delirant în timpul bolii sale”, până când, în cele din urmă, a murit.
Calmeil susține, deși nu știu pe ce motive, că excitația coribanților era de același caracter contagios.

Aproape întotdeauna, coribanții antici, sărind în cadență la sunetul chimvalelor lor, cu mișcări violente ale capului, își transmiteau entuziasmul celor care îi priveau prea atent.

Ca și în alte stări psihice, o infecție psihică de posedare se produce în mod natural printre cei care locuiesc împreună.

Dar există și alte moduri în care poate apărea posedarea. Una dintre acestea începe cu o halucinație: noua persoană este mai întâi reprezentată corporal ca fiind la mică distanță. Apoi se apropie de individ și îl apucă brusc pentru a se „încarna" în el. Cele mai grosolane concepții posibile stau evident la baza acestui tip de posedare; nu este doar un suflet străin care intră în om, este chiar un corp străin!

Acestui grup îi aparține cazul servitoarei din Orlach, care era evident o creatură cu o inteligență foarte limitată.

Începând cu 25 august, spiritul negru a supus-o la ispite din ce în ce mai violente; nu a mai rămas sub deghizări în afara ei, ci s-a făcut stăpân, de îndată ce a apărut, asupra întregului ei interior. A intrat în ea și de atunci încolo a rostit prin gura ei discursuri demonice...

În același mod primitiv a apărut posesia lui C. St. în cazul lui Eschenmayer:

Acum patru ani, C. se întorcea acasă de la serviciu când a întâlnit pe stradă apariția unei femei care i-a vorbit. Deodată, ceva ca un vânt rece i-a suflat pe gât în timp ce vorbea și a devenit imediat ca mută. Mai târziu, vocea i-a revenit, dar foarte răgușită și stridentă.

Din evoluția bolii este clar că fata, fără prea multă educație, a crezut imediat că un spirit a intrat în ea.

Aceste cazuri ilustrează în general modul cel mai primitiv în care se generează stările de posesiune. Sufletul străin este conceput ca o respirație materială, psihe, iar la intrarea sa în corp intră și în minte, încă incapabilă să se distingă clar de aceasta.

La un nivel de cultură atât de primitiv și la pacienți cu o autosugestibilitate atât de accentuată, nu este surprinzător că apare cu ușurință o stare de posedare. Individul simte imediat spiritul straniu din mintea sa, care nu este încă clar diferențiat de corpul său.

În alte cazuri, autosugestia posesiunii izbucnește pe neașteptate, ca în următorul caz observat în Japonia și relatat de Bälz. Persoana în cauză suferea de epuizare după tifos și era, de asemenea, nervoasă de la naștere. Forma de posesiune este aici „animală", adică victima se crede posedată nu de o ființă umană, ci de spiritul unui animal.

O fată de șaptesprezece ani, irascibilă și capricioasă încă din copilărie, se recupera după un atac de tifos foarte grav. În jurul patului ei stăteau, sau mai degrabă ghemuite în stil japonez, rudele ciripeau și fumau. Toată lumea povestea cum în amurg fusese văzută lângă casă o formă care semăna cu o vulpe nordică. Era suspect. Auzind acestea, fata bolnavă simți un tremur în corp și fu posedată. Vulpea intrase în ea și îi vorbea pe gura de mai multe ori pe zi. Curând a luat un ton dominator, mustrând-o și tiranizând-o pe biata fată.

Conștiința vinovăției poate produce, de asemenea, iluzia posesiunii prin intermediul autosugestiei. Preotul catolic B. Heyne relatează următoarele „din relatările părinților misionari”:

O catehumenă chineză dorea să ia parte la o căsătorie păgână unde se consumă în mod obișnuit carne de jertfă. Fusese avertizată în mod expres împotriva acestui lucru cu puțin timp înainte. A încălcat interdicția și, după masă, s-a crezut posedată.

Cu acesta ar trebui comparat cazul lui Achille, relatat mai jos de Janet.

În cele din urmă, vom sublinia faptul că posesiunea a fost adesea cultivată de medici încă de la cele mai nesemnificative începuturi, fiind vital, deoarece oferă o explicație suplimentară a frecvenței mari a posedării sub influența credinței în diavol.

Cauza acestui fapt ciudat este că toate afecțiunile posibile au fost puse pe seama demonului.

Conform lui Kerner, sarcina medicului în cazurile suspecte era de a scoate demonul la lumină, adică, acolo unde nu exista încă nicio tulburare psihică extremă, de a-l produce. Kerner spune în mod expres că înainte de vindecare, demonul trebuie făcut să vorbească, lucru pe care exorcistul i-a poruncit să-l facă „cu credință statornică și în numele lui Isus”.

În cazuri particulare, ideea compulsivă se dezvoltă într-o personalitate obsesivă completă, un „demon”, deoarece prin sugestie practicată asupra acestuia din urmă, vindecarea reușește mai ușor. Astfel, în cazul său, Janet i-a vorbit de la început direct demonului; este adevărat că ulterior nu a procedat în maniera vechilor exorciști.

În următorul caz, practica exorcismului a avut ca rezultat o voce ciudată care a început brusc să vorbească la un bărbat care, de ani de zile, suferise

de fenomene compulsive destul de severe, fără a ajunge totuși la o divizare interioară completă:

Un bărbat de șaptezeci și unu de ani, un bătrân demonizat magnetic, dorea și el... să ceară ajutor. În al treizeci și șaselea an al vieții sale, acest bărbat avusese, conform propriei sale relatări, o umflătură în regiunea stomacului, însoțită de dureri ascuțite. În ciuda acestui fapt, era capabil să mănânce tot felul de alimente și chiar se simțea obligat, contrar vechilor sale obiceiuri, să mănânce mult. Deoarece durerile sale continuau să se facă simțite zi și noapte, fără a-i lăsa odihnă, deși umflătura stomacului se diminuase, a folosit timp de doi ani o mulțime de medicamente, dar fără rezultat. Cu toate acestea, a observat că în timpul rugăciunii, întotdeauna părea că ceva i se ridică din burtă. În cele din urmă, îl trântea adesea la pământ cu mare violență, chiar și în timp ce se rugau. Aceste atacuri încetau adesea timp de șase luni, apoi reveneau cu o intensitate sporită... Cel mai ciudat rezultat era că se simțea obligat să-și insulte și să-și abuzeze soția și copiii; în special, și fără a putea oferi vreun motiv, nu-i mai putea suporta pe aceștia din urmă.

Tratamentul magico-magnetic a avut ca rezultat obligarea demonului care se ascunsese în el timp de treizeci și șase de ani să vorbească imediat. O voce demonică ciudată s-a făcut apoi auzită din gura lui, ceea ce nu se mai întâmplase niciodată înainte.*

Aceste „metode de tratament” singulare sunt de mare interes din punct de vedere psihologic, deoarece demonstrează că prin mijloace artificiale și în condiții sugestive și autosugestive adecvate este posibil să se inducă divizarea vieții psihice. Firește, această metodă ar putea fi aplicată cu succes multor persoane ignorante și atunci am fi într-o poziție ideală, teoretic vorbind, pentru a explora psihologia posesiunii într-un mod cu adevărat experimental. Dar din punct de vedere practic, studentul cu greu s-ar putea determina să provoace aceste tulburări în mod voluntar, deoarece, așa cum arată literatura de specialitate, acestea sunt mult mai ușor de provocat decât de vindecat. Ar fi dificil să le facem să dispară prin sugestie hipnotică, deoarece persoanele afectate de fenomene compulsive sunt doar puțin, dacă sunt deloc, susceptibile la hipnoză. Din acest motiv, ar trebui, cel puțin înainte de a încerca să inducem posesia, să le transmitem în starea de hipnoză sugestiile care ar servi ulterior la dispariția ei. În orice caz, încercările de această natură ar implica o asemenea responsabilitate încât trebuie dezaprobate.

Faptul că posedarea izvorăște din credința în diavol împreună cu auto- și hetero-sugestia explică faptul că aceasta a fost întotdeauna cea mai răspândită în clasele cele mai puțin educate ale societății.

Aproape că nu se cunoaște niciun exemplu de posedare la un individ cu adevărat cult. Această afecțiune afectează, în general, persoanele de rang inferior, ceea ce explică tonul grosolan și vulgar al presupușilor demoni.

În cele din urmă, în ceea ce privește stingerea artificială a posesiunii, aceasta a avut întotdeauna un caracter sugestiv și a rezultat chiar din „exorcism", adică ordinul emfatic dat așa-zisului demon de a părăsi persoana posedată. Relatările din Evanghelii sunt, în acest sens, tipice pentru procedura de exorcizare din toate timpurile. Aceasta nu a variat niciodată, nici în timpul lui Isus, nici în milenarele dinainte și de atunci. Exorcistul vorbește întotdeauna cu demonul și încearcă să-l determine, prin amenințări contingente și în numele unei zeități (Isus etc.), să părăsească posedatul. Cea mai frecventă procedură a fost una de amenințări și porunci. Exorcismul prezintă exact echivalentul genezei posesiunii. În același mod în care aceasta din urmă izvorăște din credința unui om că este posedat, invers, ea dispare, atunci când exorcismul are succes, prin credința sa că nu va mai continua. Natura interioară a acestui efect al convingerii asupra fenomenelor psihice nu este cunoscută și nu poate fi elucidată. Teoria sugestiei nu poate face mai mult decât să o recunoască. Așa cum putem spune puține despre efectele fiziologice ale sugestiei și autosugestiei, producerea de vezicule și stigmate sângerânde, tot așa efectele lor psihice profunde scapă cunoașterii noastre mai aprofundate. Nu putem evita dificultatea afirmând doar legătura dintre credință și schimbările pe care le produce. Ceea ce ar trebui să fie posibil, însă, este o analiză mai exactă a stării psihice în timpul sugestibilității sporite.*

Nu lipsesc exemplarele de exorcizare. Deținem câteva care datează din primele zile ale erei creștine, dar și din timpuri mai vechi. Descoperirile recente de papirusuri au fost deosebit de bogate în ele, dar trebuie remarcat faptul că, deoarece boala și posedarea au fost adesea identificate, marea abundență de exorcizări nu corespunde unui număr egal de cazuri reale de posedare, ci unor stări patologice de tot felul. Exorcizările de posedare propriu-zise sunt în minoritate.

Ca exemplu al acestora din urmă vom da marea formulă extrasă din papirusul magic de la Paris și publicată de Wesseley. Potrivit lui Deissmann, este vorba de un exorcism de origine evreiască în care un păgân a introdus numele lui Isus.

Împotriva posesiunii demonice. Formula încercată a lui Pibechis (un magician celebru). Luați suc de fructe verzi, împreună cu planta Mastigia (?) și măduvă de lotus și încălziți-l cu maghiran (tip incolor); apoi rostiți următoarele cuvinte: „Joel, Ossarthiomi, Emori, Theochipsoith, Sithemeoch, Sothe, Joe, Mimipso-thiooph, Phersothi.”

AEEIOYO,

„Joe, Eochariphtha; ieși din NN” (și alte formule). Dar scrie farmecul protector pe o tăbliță de staniu: „Jæo, Abraothioch, Phtha, Mesentiniao, Pheoch, Jæo, Charsok” și atârn-o pe bolnav. Pentru fiecare demon este un lucru de frică de care se teme. Pune-te în fața pacientului și invocă-l. Formula exorcizării este următoarea: „Te invoc pe Dumnezeul evreilor, Isus (interpolare ulterioară dintr-o sursă neevreiască), Jaba, Jæ, Abraoth, Aia, Thoth, Ele, Elo, AEo, Eu, Jiibæch, Abarmas, Jabarau, Abelbel, Lona, Abra, Maroia, Arm, apărând în foc, tu, Tannetis, în mijlocul câmpiilor, zăpezii și cețurilor; „Fă ca îngerul tău inexorabil să coboare și să pună în siguranță demonul rătăcitor al acestei creaturi pe care Dumnezeu a creat-o în Paradisul Său sfânt. Căci mă rog Dumnezeului Sfânt, punându-mi încrederea în Am-monipsentancho.” Spune: „Te invoc cu un potop de cuvinte îndrăznețe: Jakuth, Ablanathanalba, Akramm.” Spune: „Aoth, Jathabathra, Chachthabratha, Chamynchel, Abrooth. Tu ești Abrasiloth, Alelu, Jelosai, Jæl: Te invoc pe Cel care s-a manifestat lui Israel noaptea într-un stâlp de foc și ziua într-un nor și care și-a salvat poporul de sarcinile grele ale Faraonului și a adus asupra lui Faraon Cele Zece Plăgi pentru că nu a vrut să Asculte. Te invoc, spirit demonic, să spui cine ești. Căci te invoc pe sigiliul pe care Solomon l-a pus pe limba lui Ieremia ca să poată vorbi. Spune, așadar, cine ești, o ființă cerească sau un spirit al văzduhului.”*

Printre alte lucrări, Manuale Exorcismorumo oferă o perspectivă completă asupra procedurii exorcizării. Conține instrucțiuni despre cum ar trebui efectuate exorcismele și oferă un număr mare de formule rituale. Acestea din urmă sunt în unele cazuri voluminoase, cea mai importantă ocupând aproape patruzeci de pagini.

Exorcismul nu își trage niciodată puterea din exorcist, ci se desfășoară întotdeauna în numele lui Dumnezeu, al lui Isus etc. Manualul îl avertizează pe exorcist că are de-a face cu un adversar străvechi și perspicace, puternic și extrem de rău. Prima armă și cea mai importantă este, așadar, o credință vie, o încredere absolută în Dumnezeu și Isus.

Prin pregătire subiectivă pentru exorcizare, el trebuie să se compună interior. De asemenea, se recomandă postul și rugăciunea prealabile.

Locul exorcismului ar trebui să fie, în general, biserica sau un alt loc consacrat lui Dumnezeu. Numai în cazuri de urgență poate avea loc într-o casă privată. Femeile și copiii ar trebui excluși, precum și curioșii vulgari. Dar exorcistul nu ar trebui să opereze fără martori. Exorcistul are la latitudinea sa să decidă dacă exorcismul va avea loc în public sau nu.

La Loudun trebuie să fi fost uneori chiar și 7.000 de spectatori.

Exorcismele lui Nicole de Vervins (1566) au fost, de asemenea, spectacole mărețe. Toți catolicii și protestanții au venit în mulțime din împrejurimi la catedrala din Laon, autoritățile civile erau și ele prezente, iar hughenoții au revendicat locuri rezervate*; nimic nu a lipsit în afară de perceperea unei taxe de intrare.

Principalul exorcism din Rituale Romanum, publicat din ordinul lui Paul al V-lea, este cuprins între rugăciuni lungi la început și la sfârșit, iar la mijloc este inserată o altă rugăciune, astfel încât întregul este împărțit în cinci părți: rugăciune, exorcism, rugăciune, exorcism, rugăciune, din nou întreruptă în multe locuri de lecturi din Scripturi. Vindecările printr-o singură aplicare a exorcismului par să fi fost rare; exorcismele durează de regulă zile, săptămâni, luni și chiar ani. Impresia făcută asupra posedaților de conjurare este amplificată și mai mult de semnele crucii ( ) și de înfășurarea stolei preotului în jurul gâtului său, împreună cu punerea mâinilor; se folosesc, de asemenea, sacramente, apă sfințită și alte obiecte sacre.

În vremurile ulterioare, acțiunea curativă a exorcismului creștin a derivat în principal din natura solemnă a ritualului. Limba latină a încetat să mai fie înțeleasă în general de victimele necultive ale posedării.

În loc de comandă și amenințare, pot fi folosite și alte metode de vindecare. În cazul lui Eschenmayer din C. St., de exemplu, s-au făcut eforturi oficiale pentru a converti demonul.

Trăsătura comună tuturor metodelor este că exorcistul se adresează întotdeauna spiritului posesor, niciodată posedatului. În cazurile evidente de somnambulism, ar fi, de asemenea, inerent imposibil să se vorbească posedatului, deoarece acesta nu reacționează, în general, atunci când este chemat pe numele său obișnuit. Situația este diferită în cazurile în care personalitatea normală este păstrată și unde ar fi perfect de conceput ca exorcistul, în zilele noastre medicul, să încerce să convingă pacientul că demonul îl va părăsi la un moment dat. Dar chiar și astăzi, în singurul caz de acest fel cunoscut mie, medicul, adică psihologul, s-a adresat

demonului*, din motivul incontestabil că pacientul este mai accesibil sugestiei puternice în starea de somnambulism decât în starea de veghe.

Merită subliniat faptul că, de regulă, succesul depinde de autoritatea și puterea de sugestie a exorcistului. Este chiar important, mai ales într-o perioadă religioasă, ca el însuși să fie religios și convins de realitatea posedării, dacă prin aceasta îi sporește credința în succesul exorcismului. Sunt folosite și metode secundare de natură sugestivă.

Nu există nicio îndoială că în misiunile creștine actuale încă mai supraviețuiește ceva din acea siguranță plină de bucurie, din acea credință în dominația lumii, care anima creștinismul primitiv și că influența lor puternică acolo unde au pătruns se bazează în esență pe aceiași factori care au condus creștinismul timpuriu la succes: predicarea Mântuirii cu o ardoare lipsită de orice egotism, gata de sacrificiu, chiar de moarte, și combinată cu un standard de conduită personală corespunzător credinței.

Această mare putere pe care au exercitat-o doar exorciștii a fost descrisă de Sfântul Ieronim (348–420) în episodul lui Ilarion ermitaul, care este conținut în biografia extrem de apocrifă a acestuia din urmă. Faptele nu sunt însă dincolo de limitele posibilității.

Nu trebuie să uităm să spunem că Orion, un om de seamă și cetățean bogat din Aira, pe coasta Mării Roșii, fiind posedat de o legiune de demoni, a fost adus la el. Mâinile, gâtul, coastele, picioarele erau încărcate cu fier, iar ochii lui strălucitori prevesteau un acces de nebunie furioasă. În timp ce sfântul mergea cu frații și explica un pasaj din Scriptură, omul s-a smuls din mâinile păzitorilor săi, l-au îmbrățișat din spate și l-au ridicat în sus. S-a auzit un strigăt din partea tuturor, căci se temeau că ar putea să-i zdrobească membrele, sleite cum erau de post. Sfântul a zâmbit și a spus: „Liniștește-te și lasă-mă să-l am pe rivalul meu în lupta de lupte doar pentru mine.” Apoi și-a îndoit mâna peste umăr până când a atins capul bărbatului, l-a apucat de păr și l-a tras în jur, astfel încât să fie picior lângă picior cu el; apoi și-a întins ambele mâini în linie dreaptă și i-a călcat pe ambele picioare cu ambele ale sale, în timp ce striga iar și iar: „Să vă chinuiesc cu voi! Ceată de demoni, să vă chinuiesc!” Suferindu-l a strigat tare și și-a îndoit gâtul până când capul i-a atins pământul, în timp ce sfântul spunea: „Doamne Iisuse, eliberează-l pe acest nenorocit, eliberează-l pe acest captiv. Este treaba Ta să cucerești pe mulți, nu mai puțin de unul.” Ceea ce relatez acum este fără egal; de pe buzele unui singur om se auzeau voci diferite și, cum s-ar spune, strigătele confuze ale unei mulțimi. Ei bine, și el s-a vindecat și, nu după mult timp, a venit cu soția și copiii săi la mănăstire, aducând multe daruri care exprimă recunoștința sa…*

Exorcismul nu este, totuși, eficient în toate cazurile, dar, în general, nu avem încă dovezi precise cu privire la motivul pentru care sugestia este folosită cu efect într-un caz și nu în altul.

Fenomenele exorcizării corespund celor ale genezei posesiunii. Asemenea spiritului intrus, spiritul care trebuie expulzat este în majoritatea cazurilor conceput ca ceva subtil material care trebuie alungat din corp și care îl părăsește printr-un loc anume.

Din acest motiv, se întâmplă uneori ca spectatorii să fie supuși unor iluzii sau chiar halucinații. De exemplu, o relatare a unui caz de posedare datând din 1559 relatează:

... și spiritul rău a fost în cele din urmă alungat din fată și și-a croit drum pe fereastră ca un roi de muște.*

Vom cita, cu titlu de curiozitate, un caz modern observat de d'Allonnes, în care toate metodele de tratament, exorcismul religios și hipnoza medicală deopotrivă, au fost zadarnice până când vindecarea nu a fost realizată doar prin virtutea albastră de metilen.

... În cele din urmă, a apelat chiar la medici. Trebuie recunoscut că ei sunt singurii care au obținut vreun rezultat. I-au prescris pilule care conțineau albastru de metilen, al căror unic efect este colorarea urinei. Această colorare a produs un mare efect asupra Alexandrei și a diavolului ei; acesta nu a mai îndrăznit să se apropie de acea parte a corpului pe care o credea otrăvită.

Și mai remarcabilă este următoarea autovindecare, cu ocazia căreia un exorcist a avut o halucinație și a vorbit automat prin gura posedatului, astfel încât o altă posedare a survenit alături de cea demonică.

Pe 26 ianuarie, la ora unsprezece dimineața, exact ora la care fata, aflată în stare de veghe (anunțată, după cum spunea ea, de un înger), anunțase ca fiind ora eliberării sale, a avut loc încetarea acestor incidente (crize). Ultima dată când s-a auzit a fost o voce ieșind din gura fetei și strigând: „Duh necurat, ieși din această copilă! Nu știi că această copilă este iubita mea!” Apoi și-a revenit.

Pe 31 ianuarie, aceeași stare a revenit cu toate simptomele ei... Pe 9 februarie, zi care fusese indicată în mod similar de fată pe 31 ianuarie ca fiind ziua eliberării, chinurile ei au luat sfârșit în același mod ca prima dată. Pe 9 februarie, la prânz, după ce aceeași voce îi anunțase de mai multe ori

plecarea, s-au auzit aceste cuvinte ieșind din gura fetei: „Așadar, spirit necurat! Acesta este un semn al ultimei vremuri!” Fata s-a trezit și a rămas sănătoasă până în ziua de azi.

În cele din urmă, în multe cazuri în care, precum în epidemiile de posedare, accesele nu aveau, în general, o bază profundă într-o afecțiune isterică, ci erau provocate mai mult sau mai puțin voluntar, era suficient să se izoleze pacienții pentru a le reda liniștea sufletească.

Janet a întreprins un exorcism psihologic de natură rafinată asupra uneia dintre pacientele sale, care era deja bolnavă de patru luni înainte de a ajunge în mâinile sale. Mai întâi s-a asigurat că cauza psihologică a fenomenelor de compulsie era remușcarea conștiinței pentru o vină conjugală. Procedura folosită de Janet pentru a pune capăt posesiunii a constat pur și simplu în a pune pacientul într-o stare de sugestie somnambulică, apoi în a sorta și șterge treptat toate amintirile care îl chinuiau. Apogeul și punctul central al acestui tratament a fost acela de a sugera prezența soției pacientului, care a apărut în fața ochilor săi halucinați și l-a iertat solemn.

Această scenă de iertare nu a fost decât o halucinație, dar, deși elementele sale erau prin urmare false, ea a constituit pentru conștiința pacientului o realitate vie, cu un efect atât de puternic, încât amintirea apăsătoare și remușcarea au dispărut în el, împreună cu toate fenomenele posedării.

Achille, așa cum îl vom numi, aparținea unei familii de țărani dintr-o zonă mică din sudul Franței; a fost crescut printre oameni simpli, evident fără prea multă educație. Părinții săi și sătenii erau înclinați spre superstiții, iar legende ciudate circulau despre familia sa. Tatăl său a fost acuzat că s-ar fi predat diavolului cândva și că mergea în fiecare sâmbătă la un trunchi de copac bătrân pentru a conversa cu Satana, care îi dădea o pungă cu bani...

... Achille era predispus ereditar la nebunie...; era un degenerat în sensul clasic al cuvântului.

Achille a avut o copilărie normală; a fost educat într-o mică școală generală și s-a arătat studios și sârguincios, deși avea o inteligență medie; avea în special o memorie foarte bună și citea cu vorace fără prea multă selecție. Era sensibil la impresii, lua totul în serios „ca și cum s-ar fi întâmplat cu adevărat”, cum spunea el, și rămânea supărat mult timp după o sperietură, o pedeapsă sau cel mai mic incident. Nu împărtășea superstițiile satului său și chiar avea foarte puține credințe religioase. Ar fi putut fi declarat aproape normal dacă nu ar fi avut frecvent dureri de cap și dacă nu i s-ar fi ținut

cont de anumite mici lucruri, a căror semnificație mi se pare că nu a fost observată. Deși foarte sensibil și afectuos, nu a reușit să-și facă prieteni, ci a fost mereu singur și mai degrabă un obiect de ridicol pentru colegii săi de școală...

Achille, după ce părăsise școala devreme... s-a angajat într-o mică afacere... Un lucru foarte norocos pentru el a fost că s-a căsătorit devreme, spre vârsta de douăzeci și doi de ani, cu o femeie bună și devotată care i-a corectat mai multe aberații imaginative și l-a făcut rațional și fericit timp de câțiva ani. A avut un copil, o fetiță care a crescut absolut normal, și totul i-a mers bine timp de aproximativ zece ani. Achille avea treizeci și trei de ani când a suferit o serie de accidente care l-au adus în decurs de câteva luni la Saltpêtrière...

Întrucât la sfârșitul unei luni întregi nu se observa nicio îmbunătățire perceptibilă, Achille s-a dus la un alt medic (care i-a diagnosticat angină pectorală).

Nefericitul om s-a dus la pat și a fost cuprins de cea mai neagră depresie. Nu mai făcea nimic și, în plus, nu mai înțelegea niciun cuvânt din ceea ce citea, părând adesea incapabil să înțeleagă nici măcar remarcile care i se adresau. La toate întrebările soției sale disperate, răspundea că nu știa ce îl deprima în felul acesta, că își păstrează încă o inimă puternică, dar că, în ciuda lui însuși, avea cele mai sumbre presimțiri. Dormea din când în când, dar chiar și în somn buzele i se mișcau și murmurau cuvinte de neînțeles, în timp ce lacrimile îi curgeau șiroaie din ochi. În cele din urmă, presimțirile sale păreau să se fi realizat. Într-o zi, când era mai deprimat decât de obicei, și-a chemat soția și copilul, i-a îmbrățișat disperat, apoi s-a întins în pat și nu a mai făcut nicio mișcare. A rămas astfel nemișcat timp de două zile, în timp ce cei care vegheau lângă el se așteptau în fiecare clipă să-l vadă dându-și ultima suflare.

Deodată, într-o dimineață, după două zile de moarte aparentă, Achille se ridică, se ridică în capul oaselor cu ambii ochi larg deschiși și izbucni într-un râs înspăimântător. Era un râs convulsiv care îi zguduia tot corpul, un râs de o violență nefirească care îi strâmba gura, un râs lugubru care dura mai bine de două ore și era cu adevărat satanic.

Din acel moment totul s-a schimbat. Achille a sărit din pat și a refuzat orice atenție. La fiecare întrebare, el răspundea: „Nu faceți nimic, e inutil, haideți să bem șampanie, e sfârșitul lumii.”

Când Charcot și prietenul meu, domnul Dutil, care era șeful clinicii sale, mi-au predat acest caz interesant, am observat imediat la el toate semnele recunoscute ale posedării, așa cum sunt descrise în epidemiile medievale... El (Achille) a mormăit blasfemii cu o voce înăbușită și solemnă: „Blestemat fie Dumnezeu", a spus el, „a blestemat Treimea, a blestemat Fecioara!"... apoi, cu o voce stridentă și cu ochii plini de lacrimi: „Nu este vina mea dacă gura mea spune aceste lucruri oribile, nu sunt eu... Îmi strâng buzele ca să nu scape cuvintele, să nu izbucnească, dar nu folosește la nimic, simt clar că le spune și îmi face limba să vorbească în ciuda mea... Diavolul este cel care mă împinge să fac toate aceste alte lucruri", a spus din nou Achille. „Nu vreau să mor și mă împinge împotriva voinței mele să mă sinucid... De exemplu, îmi vorbește chiar în acest moment..." și reia cu vocea lui gravă: „Nu, nu vreau să cred!" și iată-l vorbind cu diavolul și certându-se cu el. Se întâmpla adesea să se certe neîncetat despre asta. „Minți", îi spunea diavolul. „Nu, nu mint", răspunse bietul om...

Am reușit să-i strecor un creion în degetele mâinii drepte, iar Achille l-a apucat și l-a ținut fără să observe nimic. Am îndreptat ușor mâna care ținea creionul și l-am pus să scrie câteva linii, câteva litere, iar mâna, dusă de o mișcare de care pacientul, absorbit de delirurile sale, nu și-a dat seama, a continuat să repete aceste litere și chiar să semneze numele creștin al lui Achille fără ca acesta să observe.

După ce am observat acest aspect, am încercat să produc aceste mișcări prin simplă comandă. În loc să vorbesc direct pacientului, care, după cum știam bine, ar fi răspuns cu insulte, l-am lăsat să delireze și să vocifereze după bunul plac, în timp ce stăteam în spatele lui, i-am ordonat în liniște să facă anumite mișcări. Acestea nu au fost executate, dar, spre marea mea surprindere, mâna care ținea creionul a început să scrie rapid pe hârtia din fața ei și am citit această mică propoziție pe care pacientul o scrisese fără știrea lui, exact așa cum cu câteva momente înainte își semnase inconștient numele. Mâna scrisese: „Nu voi face asta". Acesta părea un răspuns la ordinul meu. Evident, trebuia să continui. „Și de ce nu vrei?", i-am spus eu încet pe același ton; mâna a răspuns imediat scriind: „Pentru că sunt mai puternic decât tine." „Cine ești atunci?" „Sunt diavolul." „Ah, foarte bine, foarte bine! Acum putem vorbi!"

Nu oricine a avut ocazia să vorbească cu un diavol; a trebuit să profit la maximum de ea. Ca să-l silesc pe diavol să mă asculte, l-am legat prin sentimentul care a fost întotdeauna păcatul drag al diavolilor - vanitatea. „Nu cred în puterea ta", am spus eu, „și nici nu o voi face dacă nu-mi dai o dovadă." „Ce dovadă?", a răspuns diavolul, folosind ca întotdeauna pentru a-mi răspunde mâna lui Achille, care nu bănuia nimic. „Ridică brațul stâng

al acestui biet om fără ca el să știe.” Imediat, brațul stâng al lui Achille s-a ridicat.

Diavolul nu știa în ce capcană îl atrasesem: bietul Achille, pe care îl adormise pentru mine, era acum în puterea mea. L-am convins cu blândețe să-mi răspundă fără să mă trezesc și astfel am aflat o serie întreagă de evenimente necunoscute tuturor celorlalți, pe care Achille, când era treaz, nu le-a realizat în niciun fel și care au aruncat o lumină cu totul nouă asupra bolii sale...

Începutul bolii fusese o faptă gravă pe care o comisese primăvara, în timpul scurtei sale călătorii. Pentru scurt timp, uitase prea mult de casă și de soție... Amintirea greșelilor sale îl chinuise la întoarcere și îi provocase depresia și lipsa de minte pe care le-am descris. Era mai presus de toate nerăbdător să-și ascundă nenorocitul de soție, iar acest gând îl făcea să se ferească de cel mai mic cuvânt.

Achille se copleșea cu reproșuri și se aștepta să cadă victimă la tot felul de suferințe care nu ar fi decât pedepse legitime. Visa la orice tulburare fizică posibilă și la toate bolile cele mai alarmante. Tocmai aceste vise de boală, pe jumătate ignorate, produceau oboseala, setea, dificultățile de respirație și alte suferințe pe care medicii și pacientul le suferiseră succesiv din cauza diabetului și a problemelor de inimă...

Achille visa mereu. Cine nu a avut vise similare și nu a plâns din cauza soartei sale triste în timp ce își urmărea propria înmormântare?

Când un om a visat că e mort, ce mai poate visa? Care va fi sfârșitul poveștii pe care Achille și-a spus-o în ultimele șase luni? Sfârșitul este foarte simplu, va fi iadul. În timp ce era nemișcat și ca și cum ar fi fost mort, Achille, pe care nimic nu-l tulbura acum, visa mai mult ca niciodată. Visa că, moartea lui fiind un fapt împlinit, diavolul ieșise din groapă și venise să-l ia. Era spre ora unsprezece dimineața, un câine lătra în curte în acel moment, tulburat, fără îndoială, de duhoarea iadului; flăcările umpleau camera, nenumărați spiriduși îl loveau pe bietul nenorocit cu biciul și se amuzau înfigându-i cuie în ochi, în timp ce prin rănile din corpul său, Satana îi lua în stăpânire capul și inima.

Era prea mult pentru această minte slabă; personalitatea normală, cu amintirile, organizarea și caracterul ei, care până atunci subzistase cumva, alături de visul invadator, s-a prăbușit complet. Visul, până atunci subconștient, nu a mai găsit nicio rezistență, a crescut și a umplut întreaga minte. S-a dezvoltat suficient pentru a forma halucinații complete și a se

manifesta prin cuvinte și acțiuni. Achille avea un râs demonic, rostea blasfemii, auzea și vedea diavoli și era într-o stare de delir complet.

Amintirea greșelii sale a fost transformată în tot felul de feluri datorită halucinațiilor sugerate. În cele din urmă, soția lui Achille, evocată de o halucinație la momentul potrivit, a ajuns să acorde iertare completă soțului ei, care merita mai degrabă milă decât vină.

Se simțea ușurat, eliberat de acea putere interioară care îl priva de controlul deplin asupra senzațiilor și ideilor sale. Sensibilitatea întregului corp fusese restabilită, își recăpătase întreaga memorie și, mult mai important, începuse să privească obiectiv delirurile sale. La sfârșitul a doar câteva zile, făcuse suficiente progrese pentru a râde de diavolul său și își explica el însuși nebunia spunând că citise prea multe cărți cu povești.

Achille s-a vindecat complet în curând... Este plăcut să adaug că, de la întoarcerea sa în micul său sat, pacientul mi-a trimis adesea vești despre el și că în ultimii trei ani și-a păstrat cea mai perfectă sănătate fizică și morală...

Acest caz arată cât de utilă poate fi analizarea ideilor de posesiune și introducerea unui pacient care suferă de compulsii într-un somnambulism complet, din cauza sugestibilității sporite a acestei stări. În plus, cazul arată ce importanță poate avea excitația emoțională în generarea posesiei; la unii oameni, aceasta sporește susceptibilitatea la autosugestie într-o măsură extraordinară.

Adevărul este că exorcismul nu a avut întotdeauna succes. Se pare că exorcismul a eșuat în mod evident atunci când posedarea s-a dezvoltat nu într-un temperament isteric, ci pe un teren neurastenic și psihastenic, cum ar fi cel rezultat din mortificările ascetice. Astfel, posedarea lui Surin a rezistat oricărui exorcism. A dispărut treptat ca urmare a unei transformări spontane a stării psihice, dar nu ca urmare a sugestiei sau autosugestiei.

În timp ce, în ciuda tuturor chinurilor sale, Surin a scăpat cu viață, alți doi exorciști implicați în lupta cu epidemia de la Loudun, Lactance și Tranquille, au cedat posesiunii. Această moarte este una dintre cele mai îngrozitoare care pot fi imaginate, pacientul fiind bolnav mintal în timp ce era pe deplin conștient și pradă unei excitații atât de violente încât în cele din urmă organismul se prăbușește. Cunosc doar acest caz, despre care avem o relatare detaliată.

În anul următor, 1638, a murit faimosul Părinte Tranquille. A fost un predicator capucin, cel mai ilustru dintre toți exorciștii rămași atunci. În ultimele sale ore a scos strigăte înspăimântătoare care au fost auzite de toți vecinii mănăstirii capucine, iar zvonul s-a răspândit curând în oraș, un mare număr de oameni s-au îndreptat spre mănăstire și spre străzile adiacente pentru a auzi aceste strigăte și a vedea cu ochii lor dacă zvonurile erau adevărate. Nimeni nu s-a dus acolo care să nu fie convins și chiar și astăzi nu ar trebui să existe nimeni care să nu fie convins de adevărul acestui lucru, văzând relatarea circumstanțială a morții care a fost dată publicului de către un capucin și din care următorul este un extras:

Părintele Tranquille era originar din Saint Rémi, în Anjou. A fost cel mai faimos predicator al timpului său. Ascultarea l-a chemat la exorcismul de la Loudun. Diavolii, temându-se de acest dușman, au ieșit în întâmpinarea lui pentru a-l speria, dacă era posibil, și l-au făcut să simtă pe drum o asemenea slăbiciune în picioare, încât a crezut că s-a oprit și a rămas acolo unde era.

Țipau și răsunau din gura lui și, cu toate acestea, mintea lui era mereu limpede. Toate aceste chinuri erau laolaltă cu o febră continuă și diverse alte complicații neașteptate, care nu pot fi înțelese de cei care nu le-au văzut și care nu au experiență cu modurile în care diavolii acționează asupra trupului... Astfel a murit în al patruzeci și treilea an al vieții sale...*

Prudența care trebuie manifestată atunci când cuvântul echivoc „posedare” este folosit în relatări simple este necesară și atunci când se tratează formulele de exorcizare. Niciuna dintre ele nu poate fi considerată o dovadă a prezenței unei posesiuni reale. Astfel de farmece erau aplicate unor boli fizice obișnuite, atunci când acestea erau confundate cu posesiuni demonice.

Ideea de posesiune, în toată amploarea sa originală, persistă încă și în zilele noastre. În esență, binecuvântarea ecleziastică a unei biserici este un ecou, deoarece semnifică punerea clădirii într-o stare de rezistență față de forțele antidivine. Binecuvântarea animalelor și a furajelor acestora are aceeași semnificație și este adesea efectuată chiar și astăzi de oameni simpli. Invers corespunzător acestei binecuvântări este exorcizarea cuiva care este deja predat puterilor întunericului. Aceste două, binecuvântarea și exorcizarea, nu trebuie, de altfel, să fie foarte net diferențiate din punct de vedere practic. Binecuvântarea este adesea expulzarea intrușilor demonici care ar putea fi prezenți.

Aceasta încheie analiza noastră asupra stărilor tipice de posesie. Natura lor a constat întotdeauna în fenomene de compulsie psihică, a căror agravare nu rareori face victimele somnambulice. Hiperexcitația motorie, oricât de frecventă ar fi, nu este neapărat o parte constitutivă a posesiei.

Aparența posesiunii, în special în formele sale cele mai grave, este întotdeauna asociată, de fapt, cu credința în diavol. Această credință este cea care, prin autosugestie, hrănește posesia și o menține.

În ceea ce privește vârsta, prima apariție a posedării nu este legată de o anumită perioadă a vieții. Dar în ceea ce privește sexul, predominanța la femei este extraordinar de pronunțată. Din treisprezece cazuri relatate de Kerner și observate parțial de acesta, există doar doi bărbați, în vârstă de 37 și 71 de ani; toate celelalte cazuri se referă la fete și femei, în vârstă, în măsura în care există detalii disponibile, de 8, 10, 11, 20, 31, 32, 34, 36 și 70 de ani. Astfel, perioadele climacterice sunt aproape exclusiv implicate. Aceste cifre sunt în acord esențial cu cele derivate din alte surse, cu excepția faptului că poate sexul masculin este puțin, dar nu mult, mai bine reprezentat. Epidemiile de posedare au lovit aproape întotdeauna mănăstirile de călugărițe sau așezăminte similare, bărbații fiind afectați doar ocazional. În rest, cei posedați aparțin aproape toți claselor inferioare needucate.

Pe lângă stările pe care le-am studiat, există și altele, mai rare, este adevărat, în care persoanele în cauză afirmă în același mod că sunt posedate, că există un spirit în interiorul lor care le chinuie, dar în care starea generală este totuși diferită, prin faptul că nu atestă niciun fenomen de compulsie. Acestea sunt cazuri de simplă iluzie sau chiar de idei halucinante reale care pot avea o origine foarte diferită. Cele mai ușoare cazuri privesc persoane needucate care, pentru a explica boli, în special de natură psihică, adoptă noțiunea vulgară de posesie. Cele mai grave îi privesc pe paranoici, paralitici și alte persoane care suferă de boli ale minții care produc idei halucinante și la care apare iluzia posesiunii. Astfel de afecțiuni sfidează exorcismul, sau dacă nu, o nouă idee iluzorie va lua imediat locul uneia anterioare. Trebuie admis că există o astfel de formă pur intelectuală de posesie, dar este, fără îndoială, mult mai rară decât adevăratele stări de posesie.

Este imposibil să fim de acord cu descrierea „cazurilor reale de posesie” pe care Pelletier și Marie o aplică pacienților care nutresc iluzia că au paraziți în corp.* O astfel de terminologie trebuie să ducă la cea mai periculoasă confuzie. Despre posesie ar trebui vorbit doar în cazurile în care există tulburări de natura celor analizate în această carte. Bineînțeles, acestea pot

fi asociate cu aceste idei de paraziți, dar acestea din urmă nu ne autorizează să vorbim despre posesie.

În plus, trebuie subliniat faptul că în literatura psihologică franceză este inclusă o altă stare sub denumirea de „posesiune”. În această stare, cel puțin conform școlii franco-anglo-saxone de psihologie condusă de P. Janet, procesele psihice atribuite „spiritului posesor” rămân complet inconștiente.

Pacientul observă că brațele și picioarele sale execută fără știrea sa și, în ciuda mișcărilor complicate, își aude propria gură comandându-l sau batjocorindu-l; rezistă, discută, luptă împotriva unui individ care a apărut în el. Cum poate interpreta starea sa, ce să creadă despre sine? Nu este el rezonabil atunci când se declară posedat de un spirit, persecutat de un demon care locuiește în el? Cum poate avea îndoieli când această a doua personalitate, luându-și numele de la cele mai cunoscute superstiții, se declară Aștarot, Leviatan sau Belzebub? Credința în posedare este doar redarea populară a unui adevăr psihologic.*

Acest adevăr psihologic constă tocmai, conform lui Janet, în faptul că, pe lângă fenomenele psihice conștiente aparținând individului normal, în organism se desfășoară altele care nu aparțin acestui prim individ, ci sunt legate de un al doilea eu. Astfel de stări ar fi în mod firesc cu totul diferite de cele pe care le-am studiat până acum. Dacă ar exista, expresia „posedare” ar fi mult mai puțin metaforică atunci când li s-ar aplica decât altor cazuri, căci ar exista cu adevărat în individ o a doua minte, complet autonomă, alături de prima și disputând cu aceasta controlul asupra organismului.

După cum am observat deja, este de mare importanță pentru critica surselor** să știm că într-un stadiu incipient al civilizației nicio tulburare psihică nu se numără printre simptomele distinctive ale posedării, în timp ce simplele tulburări corporale sunt considerate o dovadă suficientă a existenței acesteia. Conform credinței popoarelor primitive, nu numai fiecare afecțiune spirituală, ci și fiecare afecțiune fiziologică este consecința unui spirit intrus în cel care suferă. Această idee a persistat departe în sferele superioare ale civilizației; regiunea Eufratului și a Tigrului a fost complet pătrunsă de aceasta, la fel ca și cea a Egiptului.

Această identificare a tot felul de afecțiuni cu posesiunea este de mare importanță ca factor sugestiv în geneza posesiunii adevărate, adică a celei psihologice, deoarece o astfel de credință, prin prevalența sa universală, creează o atmosferă deosebit de favorabilă autosugestiei; dimpotrivă, concepția actuală conform căreia, în general, nu există nimic de natura

posesiei, este un obstacol puternic în calea dezvoltării stărilor pe care le-am analizat.

Bineînțeles, timpul prezent nu prezintă o absență completă a stărilor similare posesiunii. Posesiunea ni s-a părut un complex deosebit de extins de fenomene compulsive, care există în mod natural în număr mare astăzi, fiecare stare nervoasă pronunțată atrăgându-le în mod obișnuit.

Și mai interesantă este o altă stare care este aptă să producă în persoanele în cauză ideea că sunt ghidate de o putere externă și care încă produce astăzi ideea de posesiune, deși în general într-o formă tranzitorie. Starea de inhibiție afectivă și voluntară este cea care domină atât de izbitor tabloul clinic al psihasteniei acute.

În astfel de stări de inhibiție psihastenică, individul pierde orice conștiință a activității sale, dar totuși se vede acționând. „Tendințele determinante" creează acțiune, dar sunt resimțite doar slab, astfel încât persoana își consideră propriile acțiuni ca o enigmă. Această stare produce cu ușurință ideea că acțiunile își au originea într-o putere externă, un alt individ. Rămâne însă faptul că pacienții educați de astăzi nu acceptă cu adevărat această idee, pe baza simplei sugestii.

Anumite dintre formele mai grave de isterie, pe care le vom analiza acum, prezintă o asemănare mult mai mare cu cazurile clasice de posedare decât aceste stări psihastenice, atât de liniștite în comportamentul lor.

Charcot și școala sa au fost cei care au recunoscut existența unei astfel de relații într-o oarecare măsură. Charcot a vorbit în mod clar despre un „atac demonic", iar acesta este descris în detaliu, cu numeroase documente sugestive, în admirabila lucrare a lui Richer. Dacă descrierile date acolo despre anumite stări isterice – la care nu pot decât să trimit cititorul aici – sunt comparate cu relatări despre posesiuni, ajungem la concluzia că fenomenele implicate sunt în esență aceleași. Contorsiunile și violența excitației sunt similare la ambele și se pare că este de acord că, la ambele, anumiți pacienți își păstrează deplina conștiință și memoria stărilor lor.

În timpul acestui tip de atac, pierderea conștienței nu este completă. Unii pacienți chiar rămân pe deplin conștienți de starea lor și, la sfârșitul crizei, afirmă că, în timpul acesteia, nu au reușit, în ciuda tuturor eforturilor, să-și stăpânească agitația. Când au reușit să facă acest lucru pentru câteva momente, au sfârșit prin a provoca la scurt timp după aceea o criză mai violentă.

Marc... și Ler... (doi dintre pacienții lui Richer) disting ei înșiși destul de clar atacurile pe care le numesc „răsuciri” (tortilllements) de celelalte, care sunt atacuri severe. Pot chiar prezice, din intensitatea fenomenelor aurei, ce fel de atac urmează. Ei preferă cu mult atacurile severe răsucirilor: în primul caz își pierd complet cunoștința, în timp ce în al doilea caz spun că își pierd cunoștința doar pentru câteva minute (în perioada epileptoidă) și se plâng că suferă cele mai îngrozitoare torturi imaginabile.

Stările afective sunt aceleași ca în cazul posesiunii. Acest lucru poate fi observat în următorul caz în care pacientul și-a pierdut cunoștința în timpul crizelor. Acesta este reprodus ca exemplu de „atacuri demonice” isterice moderne.

... Deodată s-au auzit țipete și urlete îngrozitoare; corpul, până atunci agitat de contorsiuni sau rigid ca și cum ar fi fost în strânsoarea tetanosului, execută mișcări ciudate: extremitățile inferioare erau încrucișate și descrucișate, brațele erau întoarse înapoi și parcă răsucite, încheieturile mâinilor îndoite, unele degete extinse și altele flexate, corpul era îndoit înainte și înapoi ca un arc sau mototolit și răsucit, capul smucea dintr-o parte în alta sau era aruncat mult pe spate deasupra unui gât umflat și bombat; fața înfățișa când spaimă, când furie și uneori nebunie; era turgescentă și purpurie; ochii larg deschiși, rămâneau fixi sau rostogoliți în orbite, arătând în general doar albul sclerozei; buzele se despărțeau și erau trase în direcții opuse, arătând o limbă proeminentă și umflată.

Dacă predomina frica, capul era ușor înclinat spre gât și torace, cele două mâini încleștate strângeau strâns ochii și fruntea, lăsând din când în când să se întrezărească o față trasă și ochi slăbiți; corpul era parcă ghemuit, picioarele și coapsele lipite de trunchi; pacienta fie stătea întinsă pe o parte răsucită, fie cu fața în jos, cu picioarele îndoite pe abdomen și ambele mâini ascunzându-i fața.

Dacă furia era în creștere, se arunca asupra obstacolului, încerca să-l apuce, să-l cuprindă și să-l muște; adesea era propria ei victimă, își smulgea părul, își zgâria fața și pieptul, își sfâșia hainele și, în timpul acestui spectacol melancolic, agrava natura înfricoșătoare a scenei printr-un acompaniament de strigăte de durere și furie.

Pacientul își pierduse complet cunoștința.

Marea diferență dintre atacurile isterice moderne și vechile stări de posesiune este psihică. Privite din exterior, în ceea ce privește contorsiunile și excitația motorie, stările sunt similare; dar din punct de vedere

psihologic, în măsura în care studiul cazurilor moderne ne permite să formulăm o judecată, acestea sunt, datorită atitudinii adoptate de pacienți față de accesele lor, total diferite. Astăzi, ei le consideră fenomene naturale, manifestări patologice, chiar dacă uneori încearcă să le reziste. Nu se îndoiesc nici măcar o clipă că ei și numai ei experimentează aceste stări care chiar și acum par adesea să prezinte un caracter compulsiv (o consecință a persistenței lor, chiar și atunci când un individ luptă împotriva lor). Anterior, dimpotrivă, ideea de posesiune a survenit și a prilejuit o dezvoltare automată a compulsiei în direcția unei personalități secundare. Judecând după rapoarte, nicio a doua personalitate manifestă nu vorbește vreodată prin gura pacienților moderni, fapt care arată între isterie și posesiune o diferență atât de radicală încât, cel puțin din punct de vedere psihologic, este imposibil să vorbim despre stări ca fiind în vreun fel identice.

Influența concepției generale asupra proceselor psihice este atât de profundă încât imprimă chiar și celor mai acute manifestări ale isteriei fizionomii foarte variate. Ar fi interesant, dacă o astfel de încercare ar fi posibilă, să analizăm îndeaproape în documentele literaturii psihiatrice această transformare a atacurilor isterice sub influența progresului.

O analiză istorică a patologiei psihice ar fi posibilă doar pe o bază foarte largă și după un studiu amănunțit și destul de exhaustiv al surselor istorice generale care au legătură cu povestea minții și a civilizației. Aceasta ar ridica problema diversei constituții psihice a raselor și naționalităților cu o acuitate proporțională cu lumina aruncată asupra acelei mari probleme psihologice, decadența psihică a unor epoci întregi.

TK Oesterreich, profesor de filosofie, Universitatea din Tübingen. Traducere din germană. Cu amabilitatea University Books, Inc., Secaucus, NJ, editorii cărții Possession: Demoniacal and Other.

* Histoire des diables de Loudun, p. 354 sq.
** Ibidem, pp. 206 și următoarele.
***Calmeil, loc. cit., ii, 161.
****Două cazuri în Kerner, Geschichte Besessener neuerer Zeit, pp. 104–112.
*Bälz, Wiener klinische Wochenschrift, 1907, p. 1041.
*După cum remarcă Kerner: „Îi era foarte greu să-și bage în minte învățarea din cărți, deși era bună pentru alte tipuri de muncă; astfel, mai târziu, nu și-a mai petrecut timpul citind cărți” (Ges. Bes., p. 20).
**B. Heyne. Ueber Besessenheitswahn, Paderborn, 1904, p. 62.
*Kerner, Nachricht etc., p. 60.

*P. Janet, Un cas de possession et d'exorcisme moderne, în „Névroses et ideés fixes”, i, Paris, 1898.
*Kerner, Nachricht etc., p. 49 sq.
*Perty, Mystische Erscheinungen, p. 844, citat de Kiesewetter, Geschichte des Okkultismus, voi. ii, p. 669.
Th. Lipps, Zeitschrift für Hypnotismus, voi. vi, și O. Vogt, ibid., voi. V, am oferit analize excelente ale sugestiei.
*A Deissmann, Licht vom Osten, editia a 3-a, Tubingen, 1909, p. 192 sq.
*Manuale Exorcismorum, continens Instructions et Exorcismos ad eiiciendos e corporibus spiritus malignos et ad quaevis maleficia depellenda et ad quascumque infestationes daemonum reprimendas: RD Maximiliani ab Eynatten STL Canonici et Scholastici Antverpiensis industria col-lectum. Antverpiae, 1626.
*Louis Langlet, Etude médicale d'une possession, teză, Paris, 1910, p. 45.
*Ieronim, Viața Sfântului Ilarion, 18. Biblioteca Părinților Niceni și Post-Niceni, seria a doua, vol. vi, Sfântul Ieronim, pp. 306–307.
*Kerner, Geschichten etc., p. 123.
**Dupray, Psychologie d'un démon familier, „Journal de psychol.”, vol. iii (1906), p. 532.
* Ibidem, pp. 105 și sq.
* Histoire des diables de Loudun, p. 347 sq.
*P. Richer, Études cliniques sur la grande hystérie, Paris, 1885, p. 303 sq.
**Mai mult, printre aceste surse se pot găsi narațiuni complet grotești. De exemplu: „Cei posedați de demoni vorbesc cu limba scoasă, prin pântece, prin părțile naturale; vorbesc diverse limbi necunoscute, provoacă cutremure, tunete, fulgere, vânturi, dezrădăcinează și răstoarnă copaci, fac un munte să se miște dintr-un loc în altul, ridică un castel în aer și îl pun la loc, fascinează ochii și îi orbiază...” (A. Pare, Oeuvres, ediția a 9-a, Lyon, 1633.)

Întâlniri demonice

de Cezar din Heisterbach

Diavolul exorcizat de Albert Scothart

Abatele de Neuburg, cea mai bogată abație a Călugărilor Negri din Saxonia, a stat recent printre noi. Ne-a povestit despre o minune foarte încântătoare despre vindecarea unei fete obsedate.

„Avem cu noi”, a explicat el, „un soldat-călugăr pe nume Albert Scothart. Înainte de convertirea sa, a fost în armată. Era atât de activ și atât de renumit printre trupe, încât aproape toți nobilii din țara noastră se întreceau în a-i oferi daruri de cai de război și haine scumpe, în măsura în care îi erau atașați.”

Într-o zi, o tânără fată de doisprezece ani, fiica unui soldat, stătea în biserică și era exorcizată de călugări. Deodată a izbucnit în râs și a strigat: „Uite, vine prietenul meu, vine prietenul meu!” Când au întrebat-o despre cine vorbește, ea a răspuns: „Îl veți vedea în curând.” S-a referit la soldatul-călugăr pe care l-am menționat mai devreme.

Chiar în acel moment el fusese departe de biserică. Cu cât se apropia mai mult, cu atât fata devenea mai agitată. Când el a intrat, ea s-a ridicat și s-a repezit spre el, bătând din palme și salutându-l.

„Ăsta-i prietenul meu”, a spus ea. „Dă-te la o parte. Dă-te la o parte. Lasă-l să se apropie.”

Era îmbrăcat în robe stacojii și era echipat cu pumnale. Apropiindu-se de fată, i-a spus: „Sunt prietenul tău?”

Prin buzele fetei, diavolul a răspuns. Da, draga mea prietenă. Căci îmi asculți fiecare dorință.

Soldatul a fost profund mișcat de aceste cuvinte, deși s-a prefăcut că nu. Totuși, a spus zâmbind: Ești un demon prost și nechibzuit. Dacă ai fi înțelept, ai merge cu noi la turniruri, unde oamenii sunt capturați și uciși. De ce hărțuiești fără motiv această fată nevinovată care n-a comis niciun păcat?

Diavolul a spus: Dacă vrei să merg cu tine, lasă-mă să intru în trupul tău.

La care soldatul a răspuns: „Haideur, nu veți intra în mine.”

Diavolul a spus atunci: Lasă-mă să stau pe scaunul tău.

Când soldatul a refuzat, diavolul a căutat un loc în calul soldatului sau în frâu. Dar toate i-au fost refuzate.

Din nou diavolul a vorbit: Nu pot fugi. Dacă vrei să merg cu tine, dă-mi măcar un loc lângă tine.

Dar celălalt, milă de fată, i-a zis diavolului: „Dacă o vei părăsi pe fată, îți voi da un ciucure din mantia mea, cu condiția să nu-mi faci niciun rău și să rămâi cu mine cât timp voi participa la turniruri. Când îți voi porunci, vei pleca de bunăvoie, fără nicio ceartă.”

Diavolul a jurat de acord și a spus: Nu-ți voi face rău, dar te voi alunga.

Părăsind trupul fetei, sări în ciucurele pelerinei soldatului cu o mișcare miraculoasă.

Din acel moment, soldatul a dobândit o asemenea faimă în turniruri, încât dacă voia să doboare pe cineva cu lancea, o făcea. Dacă voia să prindă pe cineva, o făcea.

Oriunde mergea soldatul, mergea și diavolul. Ori de câte ori vorbea soldatul, vorbea și diavolul. Când se ruga prea mult în biserică, diavolul îi spunea: Mormăi prea mult.

Când s-a stropit cu apă sfințită, diavolul i-a spus: Vezi să nu mă atingi.

Soldatul a spus: Dacă te atinge o singură picătură, o să-mi pară rău.

Când crucea a fost expusă, soldatul a intrat în biserică să se închine. Dar diavolul a încercat să-l tragă înapoi.

„Ce faci?”, a întrebat el.

„Mă propun să-I slujesc lui Dumnezeu”, răspunse soldatul, „și să mă lepăd de tine. Pleacă, așadar, dinaintea mea.”

La care Satana a răspuns: „Cum te-am nemulțumit? Nu ți-am făcut niciodată rău: dimpotrivă, te-am îmbogățit. Prin mine ai devenit foarte faimos. Totuși, dacă nu ești de acord, nu voi putea rămâne cu tine, așa cum ți-am promis.”

Soldatul a zis: Iată, acum ridic crucea și în numele Domnului răstignit te conjur: pleacă de la mine și nu te mai întoarce niciodată.

Diavolul l-a părăsit. Soldatul, făcându-și semnul crucii, a plecat peste mări, unde timp de doi ani a luptat pentru Hristos. La întoarcere, a construit un ospiciu mare și bogat pentru călători și pentru săraci. În fiecare an, în veniturile sale, primea peste trei sute de livre de argint, după cum a mărturisit starețul.

În acest hospice, până în ziua de azi, în haine de călugăr, el, împreună cu soția sa, slujește urmașilor lui Hristos ca administrator devotat al tuturor călugărilor din Ordinul nostru. Obișnuiește să spună în glumă: „Voi, domnii mei stareți, și voi, călugării, nu sunteți sfinți. Noi, soldații, suntem sfinți, cei care ne dedicăm turnirurilor, pentru că diavolii ne ascultă și noi i-am alungat.”

Noviciat: Nu știam că diavolii pot fi exorcizați atât de amuzant.

Călugărul: Nu umorul, ci virtutea compasiunii l-a alungat.

Blestemul unui soț

Anul trecut, starețul nostru a celebrat Liturghia în mănăstirea Sfântului Mântuitor de lângă Aachen. Când s-a terminat, s-a prezentat o femeie obsedată de diavol.

Când i-a citit lecția din Scriptură despre Înălțare, la cuvintele: „Își vor pune mâinile peste bolnavi și se vor însănătoși”, și-a pus mâna pe capul ei. Diavolul a scos atunci un strigăt atât de îngrozitor încât am fost cu toții cuprinși de frică. Când a fost rugat să iasă afară, diavolul a răspuns: „Cel Preaînalt nu vrea încă aceasta”.

Când a fost întrebat cum intrase în femeia respectivă, nu a răspuns. În cele din urmă, ea a mărturisit. În starea ei de confuzie, când soțul ei i-a spus: „Du-te la naiba”, l-a simțit intrând-o pe ureche.

Femeia care a fost eliberată de diavol

O nobilă doamnă din Saxonia era obsedată de diavol și chinuită grav. Slujitorii ei au dus-o la mănăstirile diverșilor oameni sfinți pentru a o vindeca.

Într-o zi a sosit un preot, cu o înfățișare jalnică, dar înzestrat cu harul lui Dumnezeu. S-a îndurat de chinurile ei. În marea sa dragoste s-a rugat Domnului, a alungat demonul și i-a redat femeii sănătatea.

El i-a poruncit să rămână în același loc timp de treizeci de zile, să se împărtășească zilnic și să asculte fiecare oră canonică în zilele prescrise.

După ce a făcut așa timp de nouă zile, fără să bănuiască nimic rău, slujitorii au dus-o. Pe drum, a fost cuprinsă de o furtună puternică, trântită la pământ și complet zdrobită de diavol. Toate membrele ei arătau ca niște măruntaie omenești.

Noviciat: Care a fost motivul unei pedepse atât de crude?

Călugărul: Neascultare. Aveți un caz similar în Dialogul Sfântului Grigore despre clericul obsedat care a fost eliberat de Sfântul Benedict. Când clericului i s-a spus să nu se apropie niciodată de Sfintele Hirotonii și timp de mulți ani încălcase porunca, diavolul a intrat în el, chinuindu-l până a murit.

Femeia obsedată

Anul acesta, de Ziua Tuturor Sfinților, am fost cu starețul meu pe insula Sfântul Nicolae, numită în mod obișnuit Stuben. Există o mănăstire pentru călugărițe. Acolo am văzut o fată care fusese obsedată înainte de sosirea noastră, dar mai târziu a fost eliberată atât prin virtutea moaștelor, cât și prin rugăciunile surorilor. Stareța acestei mănăstiri, o femeie cucernică, ne-a povestit despre ea.

Într-o zi, era chinuită crud de un duh necurat. Un cleric drept, dorind să-l încerce pe acest duh, a luat de pe o masă de aur un sac cu spini de pe coroana Domnului, fără știrea fetei. Închizându-și mâna, a ținut-o deasupra capului femeii obsedate. Ea a scos strigăte puternice. Cei care stăteau în

jur, neștiind motivul freneziei ei, au spus: De ce țipi, diavole: Ce s-a întâmplat? Ea a răspuns: Ce era pe capul Celui Preaînalt mi-a apăsat capul și l-a înțepat. Și mă întrebi de ce strig?

Cei care stăteau acolo au fost foarte edificați, în special surorile, căci au experimentat un dublu adevăr: spinii erau reali, iar femeia fusese cu adevărat obsedată de diavol.

O tânără fată posedată de diavol

O femeie din Breising-pe-Rin a fost chinuită cu cruzime. Când avea cincisprezece ani, diavolul a posedat-o în acest fel.

Într-o zi, pe când bea lapte, tatăl ei i-a spus furios: „Îl bei pe diavol în stomac.”

În scurt timp, fata i-a simțit intrarea și a fost chinuită de el până a crescut.

Anul acesta, pentru prima dată, a fost eliberată, prin meritele Apostolilor Petru și Pavel, ale căror altare le-a vizitat. Cine ar îndrăzni să spună că o tânără de cincisprezece ani, botezată, nu a avut parte de har?

Demonul a spus același lucru despre ea: La plecarea mea, ea nu va mai suferi niciodată purgatoriul după această viață.

Cei obsedați își mărturisesc păcatele, se roagă și iau împărtășania. Cât despre diavolul care chinuie unele persoane în trupul lor, cu permisiunea lui Dumnezeu, voi ilustra acest lucru prin exemple.

Băiatul posedat de diavol

Un bărbat anume, cuprins de o mânie puternică, așa cum am auzit de la un stareț, i-a zis fiului său: „Du-te la diavol!” În scurt timp diavolul l-a luat și nu a mai fost văzut nicăieri.

Noviciat: De ce a fost pedepsit fiul pentru păcatul tatălui său, când Scriptura spune că fiul nu va purta nelegiuirea tatălui.

Călugărul: Cei care se îndoiesc de existența diavolilor ar trebui să ia aminte la energumeni, deoarece, în timp ce diavolul vorbește prin gura lor și delirează atât de crud, le dă în mod clar un semn al prezenței sale.

Noviciat: Acesta ar fi adevărul, dacă nu ar exista vreo înșelăciune în el.

Călugărul: Evanghelia arată adesea că au existat persoane obsedate: Faptele Apostolilor de asemenea, și în multe pasaje Viețile sau Patimile Sfinților. Nu neg că unii oameni pretind, pentru câștig, că au fost obsedați.

Euphemia, călugărița molestată de diavol

Când călugărița Eufemia era o tânără fată în casa tatălui ei, diavolul i se apărea frecvent în diferite forme. În diferite feluri, o înspăimânta și o întuneca. Când s-a temut că va înnebuni, a decis să se convertească la ordinul nostru și astfel și-a exprimat dorința.

Într-o noapte, diavolul în chip de bărbat i s-a arătat înaintea ei și a descurajat-o de la convertire. I-a zis: Eufimia, nu te converti, ci ia-ți un tânăr chipeș, ca să te poți bucura de desfătările acestei lumi. Căci vei avea haine scumpe și mâncare delicioasă. Acum, dacă vei intra în rânduială, vei fi mereu nenorocită și îmbrăcată în zdrențe. Vei suferi de foame, sete și frig și nu-ți va merge niciodată bine în alte privințe în această lume.

La aceasta, ea a răspuns: Ce se va întâmpla atunci cu mine, dacă voi muri în mijlocul desfătărilor pe care mi le promiți?

La aceasta, diavolul nu a răspuns deloc: ci, apucând-o pe fată și ducând-o la fereastra balconului, unde zăcea întinsă, a încercat să o arunce afară. După ce ea a rostit salutul angelic, dușmanul a dat-o la o parte și i-a spus: „Dacă te duci la mănăstire, îți voi fi mereu dușmanul. Dar dacă în acest moment nu ai fi invocat-o pe femeia aceea, te-aș fi omorât.” Spunând acestea, a strivit-o tare pe fată. Transformându-se într-un câine uriaș, a sărit pe fereastră și a dispărut complet.

Astfel, fata a fost eliberată prin invocarea lui Dumnezeu Tatăl și a Fecioarei. Ostilitatea diavolului față de cei convertiți și multiplele moduri în care îi hărțuiește și îi împiedică vor fi clare din explicațiile următoare.

După ce fata își terminase noviciatul de călugăriță, într-o noapte, pe când stătea trează pe canapea, a văzut în jurul ei mai mulți demoni în formă de oameni. Unul dintre ei, cu o înfățișare foarte hidoasă, stătea la capul canapelei, doi la picioare, iar al patrulea în fața ei. El a strigat către ceilalți cu glas tare: „De ce stați acolo? Luați-o așa cum stă întinsă și veniți!”

Ei au răspuns: Nu putem. Căci ea a invocat-o pe acea femeie.

Noviciat: De ce au îndrăznit demonii să o numească pe mama Creatorului lor doar formal și nu în semn de onoare? Femeia este un termen de corupție naturală. Fecioară, sau Maria, sau Maica Domnului sunt nume de glorie.

Călugărul: Nu au îndrăznit, pentru că erau nevrednici, să pomenească, cu gură spurcată, un termen de dreptate și slavă.

Același diavol, însă, după ce a auzit cuvintele salutului îngeresc, a apucat-o pe fată de brațul drept și a târât-o și a zdrobit-o. Din cauza crizei s-a produs o umflătură și, după aceea, a apărut o vânătaie.

Întrucât avea mâna stângă liberă, în simplitatea ei nu a îndrăznit să facă semnul crucii cu ea. S-a gândit că semnul cu mâna stângă nu era de niciun folos. La nevoie însă, și-a făcut semnul crucii cu aceeași mână și i-a alungat pe diavoli.

Eliberată de ele, aproape leșinând, a alergat la patul unei călugărițe și, rupând tăcerea, i-a povestit ce văzuse și ce trăise.

După cum mi-a spus Elisabeta de binecuvântată pomenire, stareța acestei mănăstiri, călugărițele au așezat-o pe fată pe canapea lor și i-au citit începutul Evangheliei după Sfântul Ioan. Apoi, dimineața, au găsit-o vindecată.

În anul următor, într-o noapte întunecată, aceeași călugăriță, stând trează pe canapea, a văzut lângă ea doi diavoli sub forma a două surori pe care le-a plăcut foarte mult. Când au spus: Soră Eufemia, ridică-te, vino cu noi în cămară să distribuim berea pentru mănăstire.

Bănuindu-i, atât din cauza întunericului, cât și pentru că rupseseră tăcerea, a început să se teamă. Și-a acoperit capul și nu le-a răspuns.

Imediat, unul dintre spiritele rele s-a apropiat. Punându-și mâna pe pieptul ei, i-a zdrobit-o astfel încât sângele i-a țâșnit prin gură și nări. Apoi, luând forma unor câini, diavolii au sărit pe fereastră.

Surorile, ridicându-se pentru utrenie, au văzut-o epuizată, palidă și fără sânge și, prin semne, au întrebat-o despre cauză. Când le-a povestit incidentul, au fost profund afectate, atât de cruzimea diavolilor, cât și de hărțuirea fetei.

Acum doi ani, când s-a construit un nou dormitor pentru mănăstire și s-au așezat canapele în el, aceeași călugăriță l-a văzut pe diavol sub forma unui pitic bătrân și diform. Acesta se plimba prin dormitor, atingând fiecare canapea. Părea că spune: Voi nota cu atenție fiecare loc: căci le voi vizita.

Noviciat: De ce permite bunul Dumnezeu ca fete atât de tinere și inocente să fie molestate cu cruzime de spirite nemiloase și necurate?

Călugărul: După cum știți, după o cupă amară, o băutură dulce devine mai dulce. Când negrul este îndepărtat, albul devine mai limpede. Citiți viziunile lui Witinus, ale lui Godescalcus și ale altora cărora li s-a dat să vadă pedepsele și slava aleșilor: aproape peste tot precede viziunea pedepsei. Domnul, dorind să-i arate miresei Sale secretul desfătărilor Sale, a avut dreptate că a îngăduit mai întâi ca ea să fie încercată prin viziuni înfricoșătoare, pentru ca apoi să fie mai vrednică să se bucure și să cunoască diferența dintre dulce și amar, dintre lumină și întuneric.

Elisabeta călugărița molestată de diavol

În aceeași mănăstire numită Hoven, o călugăriță pe nume Elisabeta era adesea hărțuită de diavol. Într-o zi l-a văzut în dormitor. Cum el o cunoștea perfect, l-a bătut cu palma. Când el i-a spus: „De ce mă rănești atât de crud?”, ea a răspuns: „Pentru că mă hărțuiești des.”

La care diavolul a răspuns: Ieri am molestat-o mult mai mult pe sora ta, cântăreața, dar ea nu m-a lovit.

În ziua aceea însă, ea fusese destul de tulburată. Prin urmare, se poate deduce că mânia, ranchiuna, nerăbdarea și alte defecte similare sunt adesea rezultatul intruziunii diavolului.

Cu o altă ocazie, când Elisabeta întârziase să spună utrenia, din cauza uneltirilor demonului, așa cum s-a văzut mai târziu, s-a grăbit spre clopot. În mână purta o lumânare aprinsă. În pragul intrării pe ușa oratoriului, l-a văzut stând în fața ei pe diavol sub formă de bărbat, îmbrăcat cu o pelerină

cu glugă. Crezând că a intrat un bărbat, îngrozită, a căzut pe treptele dormitorului.

Timp de câteva zile a lâncezit atât din cauza fricii subite, cât și din cauza căderii. Stareța, uluită de accident, a crezut că măicuța era bolnavă. Când a întrebat-o despre motivul căderii și al strigătului ei, călugărița i-a explicat ce văzuse. Stareța a adăugat apoi: „Dacă aș fi știut că este diavolul și nu un om, i-aș fi dat o palmă zdravănă. Căci își încinsese coapsele cu putere și își întărise brațele împotriva diavolului.”

Cum locuiesc demonii în om

Noviciat: Mai este ceva care mă nedumerește. Unii oameni susțin că diavolii nu locuiesc în oameni, ci în afara lor, așa cum se spune că un castel este asediat nu din interior, ci din exterior.

Alții sunt de părere contrară, bazându-se pe cuvintele Mântuitorului, care a zis: Ieși din omul acesta, duh necurat.

Călugărul: Este incorect să spui (ieși afară) decât dacă este înăuntru. Ambele opinii sunt însă corecte, în funcție de faptul dacă ceva poate fi sau nu într-un om. Diavolul nu poate fi în sufletul unui om, potrivit lui Ghenadie. În capitolul 82 din Dogmele Bisericii sale, el afirmă: Nu credem că diavolul, prin energia sa, adică prin operația sa, poate intra substanțial în suflet, ci că se poate uni cu el prin sârguință și opresiune. Dar este posibil să intri în minte numai pentru cel care a creat, care, fiind netrupesc prin natura sa, este stăpânul creației sale. Nimic nu poate umple mintea unui om cu substanță decât Treimea creatoare.

Noviciat: De ce se spune atunci că diavolul intră în inima unui om sau încearcă să se strecoare înăuntru?

Călugărul: El nu intră, nu umple și nu împinge decât prin amăgirea sufletului în rău. Și aceasta este diferența dintre venirea Duhului Sfânt și Duhul cel Rău, că primul se spune pe bună dreptate că se strecoară înăuntru, în timp ce cel de-al doilea este împingut înăuntru. Duhul Sfânt, existând în sufletul păcătos prin esența, puterea și înțelepciunea sa, se strecoară, ca să spunem așa, prin har. Dar Duhul cel Rău, când este afară, așa cum se spune, sugerând răul și afectând mintea cu vicii, își înfige răutatea, ca o săgeată, prin substanță. De aici ai: Trimiterea de îngeri răi

printre ei. De aceea, un om, după venirea Duhului Sfânt, poate iubi mai profund un om bun decât a iubit mai înainte un om rău, venind, ca să zicem, de departe.

Când se spune că diavolul este într-un om, nu trebuie să înțelegi acest lucru ca referindu-se la suflet, ci la trup, deoarece în scorburile și măruntaiele unde sunt conținute resturile, poate exista și diavolul.

Noviciatul: Sunt destul de clar în această privință. Dar întreb: Mai există și alte modalități prin care diavolii obișnuiesc să le facă rău oamenilor?

Călugărul: Diavolii au o mie de abilități în a face rău, dintre care patru le voi dezvălui. Îi rănesc pe unii prin promisiuni mincinoase. Îi rănesc pe alții subminând încrederea slujitorilor lor. Alții îi rănesc chinuindu-le trupul. Pe alții din nou - și acest lucru este periculos - îi ucid în actul păcatelor lor.

Ioan Scolasticul

În Prüm trăia un scolastic pe nume Ioan, un om foarte învățat, dar ușor de înțeles și desfrânat. După cum se spune și am auzit de la starețul mănăstirii, o femeie îi promisese că într-o anumită noapte va veni la el.

În noaptea aceea ea nu a venit, dar, în forma și cu vocea ei, diavolul s-a urcat pe biroul clericului. Crezând că aceasta era femeia pe care o cunoștea bine, a recunoscut silueta.

Trezindu-se dimineața, l-a văzut pe diavol pe care îl credea femeie. A încercat să-l alunge. Diavolul a întrebat: Cu cine crezi că ai dormit noaptea trecută?

Când scolasticul a răspuns: cu cutare femeie, diavolul a zis: Nicidecum: ci cu diavolul.

Henric de Soest, răpit de diavol în formă de femeie și așezat pe câmp

În orașul Soest trăia un cetățean pe nume Henry Gemma. Meseria lui era vânzarea de vin în taverne.

Acum avea un han la o oarecare distanță de casa sa. Într-o noapte, întorcându-se târziu de la han, ca de obicei, a luat cu el banii pe care îi câștigase din vin. În timp ce se grăbea spre casă, a văzut o siluetă de femeie într-o haină albă de in stând într-un loc unde cetățenii obișnuiesc să discute despre diverse lucruri.

Nebănuind nimic rău din partea ei, când a ajuns el la locul acela, ea l-a tras spre ea de haine și i-a spus: „O, prietene, te-am așteptat aici de mult timp. Trebuie să mă iubești.” În timp ce îi scutura haina din mâini, el i-a spus: „Lasă-mă să plec. Nu voi consimți la desfrânarea ta, ci mă voi duce la soția mea.”

Femeia stătea acolo hotărâtă, invitându-l să se unească cu ea. Cum nu a putut face nimic cu vorbele ei, l-a ridicat pe bărbat în brațe și l-a strâns tare. Apoi l-a ridicat în aer și l-a dus dincolo de mănăstirea Sfântului Patrocle, care este destul de înaltă, și l-a așezat jos într-un câmp. Astfel, concediat și alungat din minți, după o oră și-a recăpătat puterile și a respirat din nou. Apoi s-a ridicat, târându-se dureros în genunchi. A ajuns la el acasă, care era lângă mănăstire. A bătut la ușă. Când familia lui s-a ridicat să aprindă lumânările, el a exclamat: Nu aprindeți lumânările, căci nu este bine pentru mine să văd lumina,

L-au pus să se întindă pe canapea, pentru că era foarte slăbit, atât fizic, cât și emoțional.

Timp de trei nopți la rând, când se întuneca, același diavol a bătut la ușă. Henry a strigat: Știu că vine după mine. Știu că bate la ușă pentru mine.

A mai trăit încă ani, slab și slab la minte. Această întâmplare mi-a fost povestită de călugărul nostru Theodoric de Soest, care a spus că povestea era bine cunoscută în oraș.

Noviciat: Dacă demonii se împerechează cu bărbații luând înfățișare feminină, așa cum a fost ilustrat prin diverse exemple, mă întreb dacă pot procrea din femei sau pot concepe și naște din bărbați.

Călugărul: Nu știu nimic nou care să poată rezolva această întrebare. Dar ceea ce am citit în istoriile antice, repet aici.

Fata încăpățânată căreia diavolul i-a oferit o gâscă

O fată din Nivelles, în Brabant, a părăsit casa tatălui ei și a rudelor sale din dragoste pentru Hristos. Câteva femei evlavioase din această provincie s-au atașat de ea. Împreună cu ele, a trăit din munca mâinilor sale și și-a dedicat timpul liber rugăciunilor și posturilor.

Diavolul era gelos pe virtuțile ei și a adus o gâscă din casa tatălui ei și a pus-o în sufragerie, unde stătea ea cu celelalte femei.

Diavolul a spus? De ce te chinui cu foamea, săraca ta fată? Ia asta și mănâncă-o.

Ea a răspuns: „Nu-mi este îngăduit să mănânc din el, pentru că este furat.”
Diavolul a răspuns: „Deloc, căci l-am luat din casa tatălui vostru.”

Atunci fata a spus: Nu poți nega că e un furt. Ia repede gâsca și dă-i înapoi unde ai furat-o.

Văzând că nu folosea la nimic, diavolul, în prezența femeilor, a ridicat pasărea și a pus-o înapoi în coliba mică din care o furase.

Cei din casa tatălui ei au mărturisit că auziseră un zgomot și o gălăgie mare printre restul gâștelor, atât când diavolul a luat gâsca, cât și când a pus-o înapoi în același loc.

Voi descrie încă două exemple prin care veți înțelege cum diavolul îi îngrozește și îi încurcă pe cei pe care îi învinge prin pofta de carne.

Diavolul care a răspândit discordie între doi prieteni

În Köln trăiau doi cetățeni, oameni bogați și demni și prieteni apropiați. Unul dintre ei se numea Sistappus, celălalt Godfrey.

Au pornit împreună spre altarul Sfântului Apostol Iacob. Într-o zi, călăreau singuri, cu ceilalți frați înaintea lor.

Diavolul era gelos pe prietenia și relația lor armonioasă. La intrarea într-o crângă, a rupt în două toiagul puternic al lui Godfrey care îi atârna pe spate.

Când au văzut că nu era nimeni acolo, unul dintre ei, nedumerit, l-a strigat pe tovarășul său: Vezi, frate, că ți-ai rupt toiagul?

Celălalt a negat, chiar și cu un jurământ, așa cum mi-a spus însuși Godfrey, și a izbucnit furios împotriva lui. Abia s-a putut abține să nu-l lovească.

În cele din urmă, prin harul lui Dumnezeu și prin meritele fericitului Apostol, s-a liniștit. S-a pocăit față de tovarășul său, pe care îl iubea foarte mult. Iar diavolul, izvorul tuturor discordiei, a fugit.

Fiica lui Arnold Preotul, coruptă de Diavol

În Bonn, în parohia Sfântul Remigius, a fost acum câțiva ani un preot, pe nume Arnold, care avea o fiică frumoasă.

Întrucât o iubea nespus pentru frumusețea ei, din cauza tinerilor și în special a canonicilor din Bonn, a protejat-o atât de mult încât, ori de câte ori ieșea din casă, o încuia în balcon.

Într-o zi, diavolul i s-a arătat sub forma unui bărbat. A început să-i stârnească sentimentele de dragoste pentru el prin blândețe adresate inimii ei și prin vorbe lingușitoare în exterior.

În scurt timp, biata fată a fost convinsă și coruptă. După aceea, ea a consimțit adesea la dorințele diavolului, spre propria-i ruină.

Într-o zi, preotul s-a dus la balcon și și-a găsit fiica gemând și plângând. Cu greu a reușit să-i explice motivul durerii ei.

Ea i-a mărturisit tatălui ei că fusese înșelată și chinuită de diavol și că, prin urmare, merita să se întristeze. Era atât de afectată mintal și atât de alungată din minți din cauza durerii și a practicilor diavolului, încât și-a băgat în gură viermii pe care i-a adunat în poală și i-a mestecat.

Întristat, tatăl ei a trimis-o peste Rin, sperând că își va putea reveni într-o oarecare măsură printr-o schimbare de aer și că va putea fi eliberată de incubul demonic traversând râul.

Când fata a fost trimisă peste, diavolul i s-a arătat tatălui ei și i-a zis cu glas tare: Preot rău, de ce mi-ai luat soția? Ai făcut asta spre propria ta pieire.

Și imediat l-a străpuns în piept atât de violent încât a vărsat sânge și a murit trei zile mai târziu.

Martor al acestui incident este starețul nostru: și călugărul nostru Gerard, fost scolastic în Bonn. Chestiunea le era bine cunoscută.

Sfântul Bernard exorcizează un incubus demonic dintr-o femeie

Timp de șase ani, după cum spunea ea, o femeie din regiunea Nantes a fost hărțuită cu o poftă incredibilă de un diavol desfrânat.

El apăruse înaintea ei sub forma unui soldat foarte chipeș și adesea acest spirit lasciv o abuza în mod invizibil, în timp ce soțul zăcea pe aceeași canapea. În al șaptelea an, ea a fost pângărită prin frica ei.

Când Sfântul Bernard, starețul de Clairvaux, a ajuns în oraș, biata femeie a căzut la picioarele lui și, cu multe lacrimi, și-a mărturisit cumplita patimă și înșelăciunea diavolului și i-a cerut ajutorul.

A fost consolată de el și i s-a spus ce trebuie să facă. După spovedanie, diavolul nu a putut să se apropie de ea. Cu toate acestea, a îngrozit-o cu cuvinte. După plecarea abatelui, acesta a reluat torturile femeii și i-a făcut amenințări sumbre. El, care fusese amantul ei, a devenit cel mai crud persecutor.

După ce i-a povestit sfintei despre aceasta, în duminica următoare s-au adunat toți episcopii. S-au aprins lumânări. Apoi, cu mărturia credincioșilor prezenți în biserică, a anatematizat duhul desfrânat, cu autoritatea lui Hristos, atât cu privire la femeie, cât și la toate femeile, și a interzis oricui să se apropie de el.

Când luminile sacramentale s-au stins, toată puterea diavolului s-a stins și ea. Femeia, după o mărturisire generală a păcatelor sale, a luat împărtășania și a fost complet eliberată de diavol. Acest incident s-a întâmplat în timpul nostru.

Noviciat: Acestea sunt fapte uimitoare.

Călugăr: Ascultați și alte exemple care sunt foarte similare, dar mult mai recente.

Aleidis, călugăriță din Langwaden, care a fost eliberată de o posesiune demonică vizibilă

În orașul Bonn exista un preot al Diecezei de Köln pe nume Petru, vicar al aceleiași biserici.

Printr-o judecată divină, s-a spânzurat de ușa chiliei sale. Concubina sa, pe nume Aleidis, a fost cuprinsă de groază de o moarte atât de oribilă. A abandonat lumea seculară și a luat veșmântul religios într-o mănăstire de călugărițe, numită Langwaden.

Într-o zi, în timp ce stătea în dormitor și se uita pe fereastră, a văzut un tânăr sau mai degrabă un diavol sub forma unui tânăr, stând lângă o fântână, aproape de peretele dormitorului. Văzând-o, și-a pus un picior pe lemnul care înconjura fântâna și, ridicând celălalt picior, s-a așezat la fereastră.

Întinzând mâna, încercă să o prindă de cap. Îngrozită, ea căzu pe spate. Aproape leșinând, scoase un țipăt.

Auzind gălăgia, surorile au alergat la ea și au pus-o pe canapea. În timp ce plecau, ea și-a recăpătat încet respirația. Zăcea singură, când diavolul a stat din nou lângă ea. Cu cuvinte afectuoase, el a început să o liniștească. Când ea l-a contrazis, dându-și seama că era un duh rău, el a răspuns: „Bunule Aleidis, nu vorbi așa. Cedează-mă și îți voi oferi un om cinstit, drept, nobil și bogat. De ce te chinui cu foamea în acest loc sărac, ucigându-te cu priveghiuri și multe alte dezavantaje înainte de vreme? Întoarce-te în această lume și bucură-te de desfătările pe care Dumnezeu le-a creat pentru om. Sub îndrumarea mea, nu vei duce lipsă de nimic.”

Apoi ea a spus: Îmi pare rău că te-am urmărit atât de mult timp. Pleacă, căci nu mă voi supune ție.

După aceste cuvinte, diavolul și-a șters nasul și a aruncat mizeria pe ea, pe spătarul canapelei, cu atâta violență, încât o parte din ea a căzut și s-a lipit de haina ei. Și astfel a dispărut.

Mucusul în sine era ca smoala neagră, iar mirosul său era intolerabil. Apoi, cum spiritul rău îi rămânea ostil zi și noapte, unele dintre surori au sugerat să aibă întotdeauna la îndemână apă sfințită cu care să-l stropească când va

veni. Altele, însă, au propus să folosească tămâie asupra lui, dacă nu se teme de apă.

Ea a încercat toate aceste sugestii, dar beneficiul a fost mic. Căci ori de câte ori vedea semnul crucii făcut împotriva lui, stropirea cu apă sfințită și tămâia, se retrăgea într-o oarecare măsură, dar se întorcea curând.

Atunci una dintre surori, mai în vârstă și mai înțeleaptă, i-a sugerat ca, ori de câte ori îi va permite diavolului să se apropie de ea, să spună salutul îngeresc cu voce tare, chiar în fața lui.

După ce a făcut aceasta, diavolul, ca și cum ar fi fost străpuns de o săgeată sau mânat de un vârtej de vânt, a fugit și de atunci încolo nu a mai îndrăznit niciodată să se apropie mai mult.

Noviciat: Mă mir că diavolul nu a putut recita sau începe saturația angelică, așa cum îmi amintesc că ai spus-o anterior.

Călugărul: Îmi amintesc de ocazie. Călugărița, întărită de o astfel de armă, din acel moment l-a privit și l-a văzut pe diavol fără frică.

Într-o zi, când vorbea despre asta cu un om sfânt, el i-a sugerat următoarea sugestie: Fă o spovedanie generală sinceră Priorului tău, completă și evlavioasă, pe cât îți amintești, și vei fi cu totul eliberat de obsesia acestui diavol.

I-a plăcut acest sfat și în scurt timp s-a apropiat de stareț și l-a rugat să stabilească un loc și o oră pentru ascultarea spovedaniei.

Dimineața, după utrenie, s-a pregătit și s-a grăbit spre locul hotărât, capela de lângă dormitorul religios, unde o aștepta starețul. Și iată! diavolul, întâmpinând-o pe drum, în timp ce se grăbea, i-a zis: Aleidis, unde te duci? Nu te întoarce, nu te întoarce.

Ea a răspuns: „M-ai încurcat adesea. Acum te voi încurca și pe tine. Nu mă voi mai întoarce.”

Când nu a putut să o atragă prin lingușiri sau amenințări, a urmat-o până la locul spovedaniei, fluturând deasupra ei ca un șoim în văzduh.

Când a îngenuncheat în prezența starețului la spovedanie, și-a deschis gura și diavolul, țipând și urlând, a dispărut. Niciodată nu l-a mai văzut sau auzit de ea după aceea.

Preotul obsedat de diavol, după predica unui predicator

Pe vremea când Oliver Scolasticul din Köln, pe care l-am menționat mai înainte, predica Crucea în Bruges și Ghent, orașe flamande, a venit la fratele Bernard, călugărul nostru, care era pe atunci coleg cu acest Oliver, un preot pe nume Siger, îmbrăcat în veșminte religioase, cu o mantie marcată cu Crucea pe piept, ca un templier.

Era frumos la înfățișare, înalt de statură și foarte elocvent în vorbirea sa. I-a arătat lui Bernard o bijuterie multicoloră și i-a spus că o adusese din Ceuta. A spus că avea o proprietate atât de minunată încât aducea victoria celui care o purta.

Bernard a răspuns: „Stăpâne, nu voi accepta darurile tale. Dar dacă te pot ajuta în mod rezonabil cu stăpânul meu, va fi o experiență bună pentru amândoi."

În acest moment, a părut să încerce să obțină permisiunea de a predica. În aceeași zi i s-a permis să țină o predică în fața oamenilor. A doua zi, Bernard, la următoarea stație, a propus îndemnul congregației, în prezența lui Siger.

După predică, acest Siger a căzut la pământ. Ca și cum ar fi fost obsedat, așa cum era de fapt, a făcut tot felul de gesturi. În scurt timp, Maestrul Oliver s-a repezit împreună cu clericii și a făcut semnul crucii peste el. Apoi a fost dus în biserică și așezat în fața altarului, unde bietul om a vomitat multe blasfemii și cuvinte oribile împotriva lui Dumnezeu și a lui Oliver.

Apoi a fost legat cu o curea de piele, pus într-o cară și trimis la ai săi. Cinci zile mai târziu, după cum se spunea, diavolul, așa cum promisese, l-a ucis.

Din această hărțuire sau moarte se poate înțelege ușor că predicile sale nu au fost o chestiune de evlavie, ci mai degrabă de ambiție. Se spune că era un apostat și că avea scrisori de la Papă, astfel încât provincia să-l accepte. Alții spuneau că fusese și pe nava excomunicată care vânduse arme sarazinilor din Ceuta.

Noviciat: Mă întreb de ce Domnul a pedepsit atât de aspru acest fel de disprețuitor, când astăzi există mulți astfel de preoți ai lui Hristos care tratează sfintele mistere într-un mod nedemn și le predică doar ocazional.

Călugărul: Cred că era pentru a inspira frică celorlalți preoți, ca să nu pângărească predicarea curată a Crucii, care a făcut atât de mult pentru onoarea lui Hristos; și, de asemenea, datorită meritelor lui Oliver.

Diavolul, sub pretextul unui preot, târăște un soldat printr-un desiș de pini și transformă doi prieteni în dușmani

Un preot vrednic, acum călugăr în Ordinul nostru, mi-a spus acestea. Fiind cetățean al unui anumit oraș, dorea să-și mulțumească enoriașii și organiza spectacole lumești cu ei. Frecventa cârciumile și, pe cât putea, își adapta obiceiurile la ale lor. Prin aceasta, a împlinit cuvintele Profetului: Și va fi, precum cu poporul, așa și cu preotul.

Acum avea în oraș un compatriot, un soldat, care îi urma viciile în toate privințele. Aveau o inimă și un suflet, nu în Hristos, ci în cele lumești. Adesea unul îl invita pe celălalt la spectacole și la ospețe: adesea unul îl ducea pe celălalt la cârciumi.

Observând aceasta, un urzitor de stratageme a plănuit să transforme dragostea lor vicioasă într-o ură periculoasă. Într-o noapte, când soldatul se dusese la culcare, diavolul a venit la patul său sub forma preotului și a insistat insistent, atât prin cuvinte, cât și prin semne, ca soldatul să-l urmeze. Soldatul s-a trezit înspăimântat, aproape gol, și desculț și-a urmat ghidul. A fost condus printr-un câmp plin de spini și mărăcini. Tălpile îi erau sfâșiate de aceștia, iar sângele picura din răni. Înfuriat, l-a strigat pe ghidul său: „Preote rău, prin răutatea ta m-ai adus aici!”

Diavolul continua să strige: Urmați-mă, urmați-mă.

Confuz, soldatul găsind întâmplător un băț, i-a spart capul preotului, după cum credea. Acesta a rămas întins la pământ, cu fața acoperită de sânge.

Cu mare efort, soldatul s-a întors acasă cu tristețe. S-a plâns soției sale, familiei sale și prietenilor săi cum îl păcălise preotul.

Cum nu l-au crezut, a adăugat: „I-am provocat o rană destul de gravă în creștetul capului.”

În aceeași noapte, complet fără să știe de toate acestea și sub o constrângere naturală, preotul se îndrepta spre chilie când și-a lovit capul

cu atâta forță în pragul de sus, încât sângele care curgea șiroaie i-a pătat toată fața.

S-a întors la patul său. Dimineața, oamenii așteptau în biserică, deoarece Liturghia fusese tulburată. Din cauza durerii rănii sale, a venit încet. Soldatul a aflat motivul de la cei care i-au povestit incidentul și a spus: Uite, asta ți-am spus.

Nu mai sunt multe de adăugat. Rudele și prietenii erau înnebuniți, deoarece preotul a negat cu fermitate acuzațiile pe care nu le-au crezut.

Timp de doi ani a fost exclus din biserica sa și, în cele din urmă, s-a împăcat cu greu cu ei.

Concluzia este că între prieteni se naște discordia, fie ea spirituală sau trupească. Cert este că discordia nu permite dușmanilor să se împace.

Femeia pe care diavolul, sub prefăcătoria unei slujitoare familiare, a îmbrățișat-o până la moarte

În Königskirchen, așa cum i-a povestit preotul orașului călugărului nostru Lambert, era o matroană evlavioasă. Într-o noapte, ea venea cu o altă femeie dintr-un loc anume și trecea prin oraș. Diavolul, luând forma unei servitoare care era un tip destul de glumeț, i-a apucat mâna și a strâns-o ușor.

Când a spus: „Lasă-mă să plec”, nu era nimeni acolo pe care să o vadă. Îndată a început să se simtă stânjenită și i-a spus tovarășei sale: „Acel servitor m-a îmbrățișat. Și iată, de la el mi-a intrat această criză în inimă”. Însoțitoarea ei a spus: Nu era nimeni acolo.

Dar matroana a răspuns: Da, cu siguranță a fost. Căci s-a uitat la mine cu îndrăzneală.

Întorcându-se acasă, s-a întins în pat și în câteva zile a murit.

Soldatul Mengoz, târât pe trotuar de diavol

Un soldat pe nume Mengoz studia franceza în Franța când era tânăr. S-a îmbolnăvit grav și, în speranța convalescenței, a făcut jurământul de a merge în pelerinaj la Sfântul Remigius din Reims. Dar și-a încălcat jurământul și s-a întors în provincia sa ca un călcător de lege.

După câteva zile, un alt soldat pe nume Godol-phus, o persoană nobilă, născută în orașul Sevelen, a ținut Postul Mare în sala capitulară și, la acea vreme, își propusese să meargă la Abația Giteaux.

Când Mengoz a descoperit acest lucru, l-a întrebat dacă vrea să-l ia cu el ca însoțitor în pelerinaj.

Celălalt a fost încântat să facă acest lucru. Când au ajuns în orașul numit Tricastrum, lângă Dijon, s-au așezat să ia prânzul pe jos, așa cum fac penitenții.

Sfântul Remigius, episcop de Reims, îmbrăcat în veșminte pontificale, s-a arătat celor care au păcătuit și le-a spus: Mengoz, de ce nu-ți împlinești jurământul?

Soldatul a fost îngrozit atât de viziune, cât și de întârzierea în îndeplinirea jurământului său. În scurt timp, diavolul, grăbindu-se înainte, a adăugat la cuvintele mustrătorului propriile sale cuvinte de descurajare și a spus: Nu te grăbi. Îți vei îndeplini jurământul foarte bine ori de câte ori vei putea.

Fără să mai spună nimic, l-a apucat pe bărbat de picioare și l-a târât atât de nemilos pe burtă pe trotuar, încât fața i-a fost sfâșiată în patru părți. Pe măsură ce sângele i se umfla, s-a prăbușit la pământ.

Când Godolphus l-a văzut astfel târât și nu a văzut cine făcea asta, așa cum am auzit de la Godolphus, s-a tulburat și s-a ridicat imediat. Deși îl strângea pe soldat în brațe și acesta era și este puternic, abia îl putea ține. Când a aflat de la soldat atât păcatul, cât și pedeapsa, i-a spus: „Te sfătuiesc să-ți ții jurământul.”

Când celălalt a răspuns: Nu am bani acum, Godolphus i-a dat un solidus de argint și el a plătit pentru jurământul întârziat.

Noviciat: După cum văd eu, diavolii nu sunt departe de noi: sunt atât de gata să ne pedepsească.

Călugărul: Că sunt mereu aproape și în jurul nostru, veți afla din următorul exemplu.

Diavolul a obsedat un om și nu l-a lăsat să guste carne furată până la a cincea generație

Un om bogat a dat un ospăț săracilor ca gest de caritate. Printre ei era și un om obsedat de mâncare. În timp ce ceilalți mâncau, el a dus carnea la gură, dar nu a putut să o mănânce. Cei care stăteau în jur au văzut aceasta și au zis: „Făptură rea, de ce nu-l lași pe om să mănânce?”

Diavolul a răspuns. Nu vreau să păcătuiască, pentru că această pomană vine din furt.

Ei au spus: „Minți pentru că omul care a dat această cină este un om bun.”
Diavolul a răspuns: „Nu mint deloc. Vițelul acela care a fost împărțit săracilor era la a cincea generație a vacii, care a fost luată prin pradă.”
Cei care stăteau acolo au fost foarte uimiți.

Noviciat: Dacă demonii judecă un furt până la a cincea generație, cred că vor pedepsi foarte aspru primul furt.

Călugărul: Nu ar trebui să aveți nicio îndoială în privința asta. Amintiți-vă de vaca prin care și în care a fost pedepsit soldatul Helias, așa cum este relatat în capitolul șapte al Părții a Doua. Această vacă îmi amintește și de afirmația femeii obsedate din Breisig, pe care am menționat-o în capitolul douăzeci și șase. Într-o zi l-a văzut pe Ioan, burgraful din Rheineck, așa cum mi-a spus bărbatul care a auzit-o. În prezența unei mulțimi mari, a strigat împotriva lui și a spus: Vițelul pe care l-ați furat de la cutare văduvă îl vom arunca înaintea ochilor voștri după ce îl vom dizolva picătură cu picătură în flăcările Iadului. Și îi vom picura grăsimea peste tot corpul vostru. Dar vinul care se vinde în acest oraș sub numele vostru îl vom turna fierbinte în gură voastră.

Înspăimântat de aceste cuvinte, soldatul s-a îndepărtat de han și i-a dat înapoi femeii vițelul.

Novice: Recunosc că s-a demonstrat bine că există demoni, că sunt numeroși și că sunt malefici. Acum aș fi bucuros să aud și alte exemple care să arate cât de ostili ne sunt.

Călugărul: Sunt atât de ostili omului încât creează discordie între prieteni și nu permit nicio împăcare între dușmani. Pe cei care vor să facă pelerinaj pentru Hristos și pentru păcatele lor îi trag înapoi. Pe cei care vor să se

convertească îi abat. În multe feluri îi tulbură și îi împiedică pe cei care s-au convertit.

Călugărul din Otterberg care, prin intermediul versetului: „Diavolul va ieși la picioarele lui", a fost eliberat de ispita apostaziei.

Conform mărturiei Maestrului Philip, starețul său, care mi-a povestit acest lucru, un anumit călugăr din Otterberg a suferit ispite atât de chinuitoare încât a propus să se întoarcă în lumea seculară.

Într-o noapte, stătea în cor și medita la momentul sau modul în care va părăsi mănăstirea. Nu putea cânta de plictiseală. În Laude însă, când se cânta cântecul Sfântului Habacuc, căci era a șasea sărbătoare, starețul s-a dus printre frați ca să-i încurajeze.

Când ajunse la călugărul șovăitor, care nu cânta, crezu că doarme. Se aplecă spre el și strigă tare la urechea călugărului treaz versetul care urma să fie cântat la aceeași oră. El spuse: Diavolul va ieși la picioarele lui.

Când a auzit vocea, călugărul s-a îngrozit, crezând că Abatele, printr-o revelație, îi cunoștea gândurile perverse, la care părea să răspundă printr-o declarație atât de evident profetică.

Interpretând cuvintele profetului ca fiind adresate lui însuși, se temea să nu atingă blestemul starețului dacă ar pleca și l-ar avea pe diavol drept călăuză în călătorie.

Astfel, prin virtute divină, a fost retras din intenția sa rea și a devenit statornic: și se întreba cum a înțeles starețul.

Pedeapsa concubinei unui preot, vânată de diavol

Concubina unui anumit preot era pe moarte, după cum am aflat de la un călugăr. Cu insistență, a încercat să-i facă o pereche de pantofi noi, bine cusuți. Ea a spus: „Îngropați-mă în ei, căci voi avea mare nevoie de ei".

După ce s-a întâmplat aceasta, în noaptea următoare, cu mult înainte de zori, în timp ce luna strălucea, un soldat cu servitorul său călărea pe drum și a auzit vaietul unei femei.

Pe când se întrebau ce ar putea fi aceasta, iată că o femeie a năvălit spre ei cu cea mai mare viteză, strigând: Ajutați-mă, ajutați-mă!

În scurt timp, soldatul descălecă și, fluturându-și sabia, o găsi lângă el pe femeia binecunoscută. Era îmbrăcată doar cu o cămașă și încălțăminte. Și iată! de departe se auzeau sunetele unui vânător, ca și cum ar fi suflat într-o trompetă îngrozitoare, și lătratul câinilor de vânătoare care alergau înainte.

Când a auzit aceasta, a tremurat din tot corpul. Soldatul, fiind informat de ea despre motive, i-a dat calul servitorului său. Și-a legat în jurul brațului stâng trei șuvițe din părul ei, în timp ce mâna dreaptă ținea sabia scoasă din teacă.

La apropierea vânătorului infernal, femeia i-a spus soldatului: Lasă-mă să alerg, lasă-mă să alerg. Uite, vine.

Soldatul a imobilizat-o cu forța, în timp ce biata femeie îl bătea pe soldat iar și iar. În cele din urmă, smulgându-i părul, a scăpat.

Diavolul a început să o urmărească, aruncând-o pe calul său, astfel încât capul și brațele îi atârnau într-o parte, iar genunchii în cealaltă.

După puțin timp, diavolul, apropiindu-se de soldat, a răpit-o pe femeia captivă.

Întorcându-se în oraș dimineața, soldatul a explicat ce a văzut și i-a arătat părul femeii. Când nu i-au crezut povestea, mormântul a fost deschis și au descoperit că femeia își pierduse părul.

Acest lucru s-a întâmplat în Episcopia de Mainz.

Noviciat: Dacă Dumnezeu pedepsește astfel păcatul de curvie al concubinelor, cred că ar trebui să-l pedepsească mai aspru în cazul preoților care le fac să păcătuiască.

Călugărul: Ai dreptate. În plus, Ortodoxia și cunoașterea intensifică foarte mult păcatul. În același fel de păcat, preotul păcătuiește mai mult decât laicul, călugărul mai mult decât cel care nu este călugăr. Poți face aceeași interpretare și în cazul femeilor.

O vrăjitoare răpită de demoni

În Haslo, un oraș din dieceza de Utrecht, o femeie săracă și-a pus într-o zi picioarele într-un lighean. Apoi, scoțându-le, a început să danseze și a spus: „Iată dansez din puterea lui Dumnezeu în puterea diavolului”.

În scurt timp, diavolul a dus-o și, ridicând-o în aer, sub văzul multor spectatori din oraș și din afara orașului, a transportat-o dincolo de niște crânguri înalte.

Și astfel nu a fost văzută niciodată până în ziua de azi.

Aceste fapte au fost învățate despre cei care trăiesc în răutate și mor în răutate.

Clericul căruia diavolul i-a înviat trupul, în locul sufletului său

Un cleric avea o voce atât de excelentă și dulce, încât ascultarea ei era considerată o încântare. Într-o zi, a apărut un călugăr și, auzind melodia dulce ca a unei lăute, a spus: „Acest sunet nu este omenesc, ci vine de la diavol.”

Spre uimirea tuturor, el l-a implorat pe demon și diavolul a ieșit, iar cadavrul clericului s-a descompus în scurt timp și a devenit putred.

Toată lumea a înțeles că trupul fusese mult timp păcălit de demon.

Noviciat: Nu mă îndoiesc că demonii din Infernul lor aplică torturi aspre sufletelor ale căror trupuri le amăgesc astfel în prezent.

Călugărul: Ai dreptate.

John Dane, care l-a văzut pe diavol la moartea sa

Cam în acea perioadă, când regele Filip era ostil locuitorilor din Köln din cauza lui Otto, un adept pe nume Ioan Danezul a jefuit provincia.

După nenumărate crime, când era în pragul morții, diavolul era cel mai supărător pentru muribund.

Palid și tremurând la vederea lui, a strigat către cei care stăteau în jurul lui: Dați-mi o sabie ca să-l alung pe acest negru de lângă mine. Mă atacă.

Ei au spus: Nu vedem pe nimeni aici. Chemați-L pe Dumnezeu.

Omul rău, disperat, a răspuns: „Cum m-ar putea ajuta dacă l-aș invoca?" „În mare măsură", au spus ei.

Apoi a zis: Doamne, dacă poți, ajută-mă.

Și astfel a murit.

Și mă tem foarte mult că apelul său, slab și smuls cum era, nu i-a fost de mare folos.

Un convertit care a mâncat carne într-o pivniță

Am auzit de la un om pios că un convertit a fost ispitit de pofta de carne și a cedat. Întrucât i-a fost rușine să o ceară, deoarece era interzis, într-o zi a intrat în pivniță și a mâncat o friptură pe care și-o pregătise singur. Căci îndatorirea lui era cea de pivnicer și era membru al Ordinului Premonstratensian.

Cu îngăduința lui Dumnezeu, diavolul, neputând face altfel, l-a apucat pe lacom și l-a întins ca pe o haină pe acoperișul clopotniței. În timp ce se agăța acolo, sau mai degrabă era purtat de diavol, căruia i se dăduse voie să-l îngrozească mai degrabă decât să-l omoare, a țipat tare, implorându-i pe frați să-l ajute.

Văzându-l agățat acolo și neștiind motivul, au fost foarte uimiți. În grabă s-au urcat la turnul clopotniță și, tăind țiglele, l-au târât înapoi prin deschizătură.

Maestrul Toma Teologul care l-a văzut pe diavol la moartea sa

Când teologul Toma se afla cu expediția actuală în tabăra pelerinilor, zăcea întins pe patul din chilie, pe moarte. Acolo l-a văzut pe diavol stând într-un colț.

Când l-a recunoscut, i s-a adresat cu cuvintele Sfântului Martin. I-a zis: de ce stai aici ca o fiară însetată de sânge? Spune-mi ce anume vă rănește în mod special vouă, demonilor.

Când diavolul nu a răspuns, scolasticul a adăugat: „Te conjur pe Dumnezeul cel viu, care va judeca prin foc pe vii și pe morți și lumea, să-mi spui adevărul acestui interogatoriu."

La care demonul a răspuns: „Nu există nimic în Biserică care să ne rănească atât de mult, care să ne slăbească virtuțile atât de mult ca spovedania deasă. Când un om este în păcat, adică păcat de moarte, toate membrele îi sunt legate și nu se poate mișca. Dar când își mărturisește aceleași păcate, este instantaneu liber și adaptabil la orice faptă bună."

Auzind acestea, bunul doctor, predicatorul credincios al Crucii lui Hristos, a murit fericit.

Noviciat: Nu mă îndoiesc că spovedania este foarte bună, așa cum o dovedesc numeroasele exemple din Partea a treia.

Călugărul: Despre moartea celor drepți, aceste cuvinte să fie suficiente. Există multe cazuri în secțiunile anterioare pe care mă abțin să le repet, pentru că mă grăbesc spre moartea celor răi. Cât de jalnică, cât de oribilă este moartea cămătarilor, avarilor, iubitorilor de bani, șarlatanilor, celor mândri, tâlharilor, ucigașilor, celor litigioși, iubitorilor de lux și altora de același fel, copleșiți de vicii.

Gerard, soldatul care într-o clipă a fost adus înapoi de diavol în țara sa din Biserica Sfântul Toma din India

În orașul numit Holback trăia un soldat pe nume Gerard. Nepoții lui sunt încă în viață și aproape că nu există cineva în același oraș care să nu știe despre miracolul pe care urmează să-l descriu.

Acest soldat îl iubea profund pe Apostolul Sfântul Toma. Îl cinstea atât de mult mai presus de ceilalți sfinți, încât nu refuza niciun cerșetor care cerea pomană în numele Sfântului Toma.

În plus, era obișnuit să-i dedice multe servicii personale, cum ar fi rugăciuni, posturi și celebrări ale Liturghiei.

Într-o zi, cu îngăduința lui Dumnezeu, diavolul, vrăjmașul tuturor oamenilor buni, a bătut la ușa soldatului, în chipul și hainele unui pelerin. În numele Sfântului Toma, a cerut adăpost. A fost primit în grabă, deoarece era frig și s-a prefăcut că îngheață.

Gerard i-a dat excelenta lui manta de blană cu care se acoperea când se ducea la culcare. Dar dimineața, când bărbatul care părea a fi un pelerin nu a apărut și mantaua, deși a căutat-o, nu a fost găsită nicăieri, soția lui s-a supărat pe Gerard și i-a spus: Ai fost adesea păcălit de acest fel de duplicitate și totuși nu renunți la superstițiile tale.

La care el a răspuns calm: Nu vă faceți griji. Sfântul Toma ne va restitui pierderea. Diavolul a făcut aceasta pentru a provoca nerăbdarea soldatului din cauza pierderii mantalei și pentru a înăbuși în inima lui dragostea pentru Apostol.

Însă ceea ce diavolul plănuise pentru ruina soldatului a contribuit la gloria lui. Iar soldatul s-a înfuriat și mai tare, pe măsură ce diavolul era confuz și pedepsit. Căci, după puțin timp, Gerard, dorind să meargă la altarul Sfântului Toma, deoarece urma să plece la război, a rupt un inel de aur, în prezența soției sale, în două părți și, punându-le împreună în fața ei, i-a dat o bucată și a păstrat-o pe cealaltă pentru el. I-a spus: Trebuie să ai încredere în acest semn. De asemenea, te rog să aștepți întoarcerea mea timp de cinci ani; când aceștia se vor termina, te poți căsători cu cine dorești.

Ea a promis. Soldatul, plecând în lunga sa călătorie, cu multe cheltuieli și greutăți, a ajuns în cele din urmă în orașul Sfântului Toma Apostolul. Aici a fost întâmpinat cu mare curtoazie de către cetățeni și primit cu atâta afecțiune, ca și cum ar fi fost foarte cunoscut și unul de-al lor.

Atribuind același har Sfântului Toma, a intrat în oratoriul său și s-a rugat, îndrumându-i Apostolului pe sine, pe soția sa și tot ce se referea la el.

După aceasta, amintindu-și de destinația sa și reflectând că chiar în ziua aceea fusese plecat cinci ani, a spus gemând: „Vai! Soția mea se va mărita

cu un alt bărbat.” Dumnezeu i-a împiedicat călătoria din cauza a ceea ce urmează. Când s-a uitat trist în jur, l-a văzut pe diavolul despre care am vorbit înainte plimbându-se în mantie. Demonul a spus: „Mă recunoști, Gerard?”

„Nu”, a spus el, „nu știu, dar recunosc pelerina.”

Diavolul a răspuns: „Eu sunt cel care, în numele Apostolului, ți-am cerut adăpost și ți-am luat mantaua, pentru care am fost bine pedepsit.” Și a adăugat: „Sunt un diavol și mi s-a poruncit să te port acasă, după ce se culcă bărbații, pentru că soția ta s-a măritat cu un alt bărbat și acum locuiește în căsătorie cu el.”

Luându-l pe Gerard, în decurs de o zi din India în Germania l-a cărat dincolo, de la zori până la apus, iar spre amurg l-a așezat în curtea sa fără să-i facă niciun rău.

Gerard a intrat în casă ca un străin. Când și-a văzut soția luând masa cu mirele, s-a apropiat și, în timp ce ea îl privea, a tăiat o parte din inel și a pus-o într-o cupă.

Când l-a văzut, l-a scos imediat și, adăugând partea care îi rămăsese, și-a dat seama că acesta era soțul ei. Imediat s-a repezit să-l îmbrățișeze. A anunțat că era soțul ei, Gerard, și și-a luat rămas bun de la mire.

În noaptea aceea însă, Gerard l-a ținut pe bărbat cu el, ca un gest de onestitate.

Cezar de Heisterback a fost stareț al unei mănăstiri cisterciene de lângă Bonn. Traducere din latină de EX Wedeck.

Elisabeta Knapp din Groton

de Samuel Willard

Mulți americani din secolul al XVII-lea credeau că erau prinși într-o luptă cosmică între Dumnezeu și Diavol pentru controlul universului. Deși lupta, în general, nu era văzută de oameni, din când în când Diavolul reușea să-i prindă pe pământeni și să-i forțeze să i se alăture. „Posedare diabolică” era termenul folosit pentru a descrie astfel de episoade. Pastorul local se baza pe întâlniri de rugăciune pentru a-l ajuta în lupta sa împotriva forțelor răului. Dacă reușea să alunge sau să exorcizeze demonii care îi posedaseră pe enoriași, îi mulțumea lui Dumnezeu. Dacă eșua, își dubla eforturile. În multe cazuri, o vrăjitoare umană era instrumentul posesiunii diabolice; în altele, Diavolul însuși era singurul vinovat. Într-o mică parte a conflictului universal dintre bine și rău.

În iarna anilor 1671–1672, Elizabeth Knapp a experimentat o posedare diabolică. Avea atunci șaisprezece ani. Fiica unui țăran din Groton, Massachusetts, locuia la acea vreme în casa pastorului orașului, Samuel Willard, care o angajase ca servitoare. Relatarea sa atentă despre starea ei a fost publicată pentru prima dată în revista lui Samuel A. Green, Groton in the Witchcraft Times (Groton, Massachusetts, 1883). Raportul său, retipărit mai jos, era intitulat „O scurtă relatare a unei providențe divine ciudate și neobișnuite care i-a venit lui Elizabeth Knapp din Groton”.

Această biată și nenorocită ființă, cu vreo două săptămâni înainte de a fi răpită, am observat că se comporta într-un mod ciudat și neobișnuit. Uneori scotea țipete bruște, iar dacă o întrebam un motiv, întotdeauna le amâna cu o scuză, apoi izbucnea într-un râs iresponsabil și extravagant, astfel încât uneori cădea la pământ cu el. Eu însumi am observat adesea o schimbare ciudată pe chipul ei, dar nu puteam bănui adevăratul motiv, ci am crezut că ar putea fi bolnavă și, prin urmare, am întrebat-o de nenumărate ori cum se simte, iar ea răspundea întotdeauna bine - ceea ce m-a făcut să mă întreb.

Dar tragedia a început să se desfășoare luni, 30 octombrie 1671, în felul următor (așa cum am aflat din informații credibile, fiind plecat eu de acasă în ziua aceea). Seara, cu puțin înainte de a se duce la culcare, [în timp ce] stătea lângă foc, a strigat: „O, picioarele mele!” și și-a pus mâna pe ele. Imediat [a strigat]: „O, sânul meu!” și și-a retras mâinile acolo. Și imediat: „O, sunt strangulată” și și-a pus mâinile pe gât. Cei care au observat-o nu au

putut înțelege ce să facă, dacă vorbea serios sau se prefăcea; și în felul acesta au părăsit-o (cu excepția persoanei care stătea întinsă lângă ea), plângându-se că i se oprise respirația.

A doua zi se afla într-o stare ciudată (așa cum au observat diverși), uneori plângând, alteori râzând și făcând multe gesturi prostești și maimuțești. Seara, intrând în pivniță, a țipat brusc; și fiind întrebată despre cauză, a răspuns că a văzut două persoane în pivniță; după care unii au coborât cu ea să caute, dar nu au găsit pe nimeni - și ea căutând împreună cu ei. În cele din urmă, și-a întors capul și, privind fix într-o parte, a folosit expresia „Ce veselie, bătrâne?” (pe care cei care erau cu ea au luat-o drept o închipuire) și astfel a încetat. Mai târziu (în aceeași seară), restul familiei fiind în pat, a fost (așa cum a văzut cineva care zăcea în cameră și a povestit ea însăși mai târziu) aruncată brusc în mijlocul podelei cu violență și cuprinsă de o criză de nervi violentă, moment în care întreaga familie a fost ridicată; și cu multă muncă a fost ferită de foc și nu s-a sinucis. După care timp a fost urmărită de accese, de atunci și până în ziua de Sabat, în care a fost violentă în mișcări corporale, sărituri, încordări și agitații ciudate, abia putând fi ținută în frâu de puterea a trei sau patru persoane – violentă și în urlete și țipete, reprezentând o asemănare întunecată a chinurilor infernale și folosind frecvent în aceste accese cuvinte diverse, strigând uneori „bani, bani”, alteori „păcat și mizerie”, alături de alte cuvinte.

Miercuri [1 noiembrie], fiind în timpul pauzei interogată despre cazul în care se afla, cu privire la cauza sau ocazia acestuia, părea să-l acuze pe unul dintre vecini - o persoană (nu mă îndoiesc) cu o sinceră integritate înaintea lui Dumnezeu - ca și cum fie ea, fie Diavolul în asemănarea și veșmântul ei, în special cu scufița ei de călăreț, ar fi coborât pe coș [și] ar fi lovit-o în noaptea aceea [când] a fost luată pentru prima dată violent, motiv pentru care a fost aruncată pe podea. După care, cei din jurul ei au trimis să o roage pe persoana care, venind fără să știe, a fost la început atacată de ea într-un mod ciudat. Căci, deși ochii ei erau (ca să zicem) sigilați (cum erau întotdeauna, sau în cea mai mare parte, în acele accese, și așa continuă în toate până în ziua de azi), totuși își distingea fiecare atingere de oricare alta, deși nu se auzea nicio voce și o descoperea evident din gesturi, atât de puternice erau sugestiile lui Satan în ea. Totuși, după aceea, Dumnezeu a binevoit să apere cazul și să-i îndreptățească pe cei nevinovați – chiar pentru a înlătura gelozia din sufletele părții în cauză și [spre] satisfacția trecătorilor. Căci, după ce s-a dus la rugăciune cu ea, a mărturisit că credea că Satana a înșelat-o și [nu] s-a mai plâns de atunci de o astfel de apariție sau tulburare din partea persoanei respective.

Aceste accese continuând (deși cu pauze), diverși [oameni], când aveau ocazia, o presau să declare care ar putea fi adevărata și reala cauză a acestor accese uimitoare. Ea a folosit multe tergiversări și scuze, prefăcându-se că va [declara] cutare sau cutare tânăr - care venind, a amânat-o pe alta - până când, în cele din urmă, joi seara [2 noiembrie], a izbucnit într-o amplă mărturisire în prezența multora, al cărei conținut se înscria la următoarele: că Diavolul i s-a arătat de multe ori, prezentându-i tratatul unui legământ și oferindu-i în mare măsură - și anume lucruri care i se potriveau fanteziei tinerești, [cum ar fi] bani, mătase, haine fine, ușurință în muncă, ca să-i arate întreaga lume etc.; că trecuseră atunci trei ani de la prima sa apariție, prilejuită de nemulțumirea ei; că la început aparițiile lui fuseseră mai rare, dar în ultima vreme mai frecvente (da, [în] acele câteva săptămâni în care locuise cu noi aproape constant, [așa că rareori ieșea dintr-o cameră în alta fără ca el să-i apară, îndemnând-o); și că el îi dăduse o carte, scrisă cu sânge, cu legăminte făcute de alții cu el și i-a spus că cutare și cutare lucru (din care unele sperăm lucruri mai bune) avea un nume acolo; că el a îndemnat-o constant să-și ucidă părinții, vecinii, copiii noștri, în special pe cel mai mic - ispitind-o să-l arunce în foc, pe vatră, în cuptor; și că odată i-a pus o scobitoare în mână ca să mă ucidă, convingând-o că dorm - dar, odată ce s-a întâmplat asta, m-a întâlnit pe scări, moment în care s-a speriat. (Îmi amintesc bine momentul și am observat o înfățișare ciudată pe chipul ei și am văzut că încerca să ascundă ceva, dar nu știam ce; nici nu bănuiam deloc așa ceva.) Și [ea a declarat, de asemenea] că adesea el a convins-o să se răzgândească; și odată era pe punctul de a se îneca în fântână, căci, uitându-se în ea, a văzut niște priveliști care au atras-o și a fost împinsă până la bordură, fiind împiedicată prin providența lui Dumnezeu.

Multe alte lucruri similare a relatat ea, prea plictisitoare pentru a le aminti. Dar fiind insistată să declare dacă nu consimțise la un legământ cu Diavolul, ea a negat cu afirmații solemne – ba chiar, a afirmat că nici măcar nu consimțise să discute cu el și nici nu folosise vreodată, până în acea noapte, expresia „ce veselie, bătrâne?”. Și a folosit acest argument, acela că providența lui Dumnezeu a rânduit astfel încât toate aparițiile sale să fi fost înfricoșătoare pentru ea. Totuși, a recunoscut acest lucru (ceea ce părea contradictoriu), că atunci când a venit la noi acasă la școală, înainte de a începe să locuiască cu noi, a amânat plecarea acasă seara până se întuneca (ceea ce am observat), fiind convinsă de el să-i ia tovarășii acasă; și [a spus] că nu putea, atunci când el apărea, să nu meargă decât la el.

O mărturie evidentă despre care putem spune ceva [este următoarea], și anume: În noaptea dinaintea Zilei Recunoștinței, pe 19 octombrie, ea era cu o altă servitoare care locuia în casă, unde amândouă au văzut apariția unui

bărbat cu capul și umerii, cu o mare șervețel alb la cravată, privind pe fereastră, moment în care au urcat amândouă înspăimântate în camera unde ne aflam noi ceilalți. După ce au relatat cazul, una dintre noi a coborât să vadă cine ar putea fi; dar ea a fugit imediat pe ușă înaintea lui, ceea ce a mărturisit ulterior că era Diavolul venind la ea. De asemenea, a recunoscut [că] motivul țipetelor ei bruște anterioare provenea dintr-o apariție neașteptată și că Diavolul i-a pus aceste scuze în gură și a mușcat-o, ca să spunem așa, și a împins-o să râdă violent (dar ea a spus că erau prefăcute și forțate). Apoi s-a plâns și de multe păcate, neascultare față de părinți, neglijare a respectării rânduielilor, tentative de a se sinucide pe ea însăși și pe alții; dar acest detaliu al legământului l-a respins complet – relație care părea corectă, mai ales prin faptul că era însoțită de lacrimi amare, autocondamnări și sfaturi bune date tuturor celor din jurul ei (în special tânărului prezent atunci) și o dorință fierbinte de rugăciuni. A trimis la Lancaster după domnul Rowlandson, care a venit și s-a rugat cu ea și i-a dat sfaturi serioase; dar, în ciuda tuturor acestor lucruri, era în continuare urmărită de aceste accese.

Și în această stare (întorcându-mă acasă vineri) am găsit-o, dar nu am putut obține nimic de la ea. Ori de câte ori veneam în prezența [ei], cădea în acele accese - în legătură cu care accese găsesc acest lucru demn de remarcat, [că] știa și înțelegea ce i se spunea, dar nu putea răspunde, nici nu putea folosi alte cuvinte în afară de cele menționate anterior, „bani” etc., atâta timp cât accesul continua. Căci atunci când își ieșea din el, putea da o relatare a tot ce i se spusese. I s-a cerut un motiv pentru care folosea acele cuvinte în accesele ei și [ea] a înțeles că Diavolul îi prezenta astfel de lucruri pentru a o ispiti și cu păcat și mizerie pentru a o îngrozi; a declarat, de asemenea, că a văzut diavoli în formele lor infernale și mai mulți diavoli decât a văzut cineva vreodată oameni în lume. Multe dintre aceste lucruri am auzit-o declarând sâmbătă seara. În Sabat [5 noiembrie] a venit medicul, care a considerat că o parte importantă a bolii ei era naturală, provenind din mizeria stomacului și putrezirea sângelui, provocând fum în creierul ei și fantezii ciudate; după care (pentru a face încercări și administrări suplimentare) a fost dusă acasă, iar în săptămâna următoare a luat medicamente și nu a mai fost tratată cu aceeași violență în crizele ei ca înainte, ci s-a bucurat de o pauză și a dat oarecare speranță de recuperare; în această pauză a fost complet lipsită de cunoștință (din câte am descoperit noi) în privința stării sale, ținută în siguranță și cu împietrire a inimii, [și] pretinzând [că] nu avea nicio tulburare a spiritului, a strigat [că] Satana o părăsise. A fost ținută o zi solemnă cu ea, dar aceasta a avut atunci (după cum îmi dau seama) puțină eficacitate asupra ei. În acea zi și-a exprimat din nou speranța că Diavolul o părăsise, dar existau puține motive să creadă

acest lucru, deoarece a rămas într-o stare atât de extremă de inconștiență față de propria stare.

Și așa a continuat – fiind stresată cu unele accese ușoare, în care nu folosea niciuna dintre expresiile anterioare, dar uneori leșina, alteori se lupta cu unele chinuri, dar nu cu extremitate – până în miercurea următoare [15 noiembrie], zi petrecută rugându-se cu ea, când accesele s-au agravat și mai mult, iar limba ei a fost timp de mai multe ore trasă într-un semicerc până la cerul gurii, fără a putea fi scoasă (căci unii încercau cu degetele să o facă). De acolo până la Sabat, a continuat la fel șapte nopți după aceea. Doar că a adăugat la confesiunile anterioare [o relatare] despre faptul că a consimțit de două ori să călătorească cu Diavolul în compania ei între Groton și Lancaster, care a însoțit-o sub forma unui câine negru cu ochi în spate, uneori oprindu-i calul, alteori sărind în spate și ținând-o (când se întorcea acasă cu companie) la cel puțin 40 de toiege în spate, conducând-o într-o mlaștină etc. Dar tot nu a recunoscut nicio legătură, ci a susținut că cearta Diavolului cu ea a fost pentru că nu a vrut să încheie un legământ cu el și că acesta a fost motivul pentru care a fost luată pentru prima dată. În afară de aceasta, nimic observabil nu a venit de la ea: doar într-o dimineață a spus „Dumnezeu este un tată”, a doua zi dimineață „Dumnezeu este tatăl meu” - cuvinte care (este de temut) au fost cuvinte de îndrăzneală puse în gura ei de către adversar. Eu, bănuind adevărul poveștii ei anterioare, am insistat dacă nu a promis niciodată verbal să facă un legământ cu el, lucru pe care l-a negat cu înverșunare; [ea] a recunoscut doar că avusese gânduri să facă acest lucru.

Însă pe 26 noiembrie, așa cum s-a numit, a fost din nou cuprinsă de violență și extremitate, de accese atât de puternice încât șase persoane abia o puteau ține; dar a sărit și a sărit prin casă, urlând și urlând la nesfârșit și oftând cu greu, ca și cum inima i s-ar fi frânt și arătând cu un aspect înspăimântător, spre uimirea și uimirea tuturor privitorilor, la care am fost martor ocular. Medicul, fiind din nou la ea, a fost de acord că boala era diabolică, a refuzat să o mai administreze și a sfătuit să postească extraordinar; după care au fost chemați câțiva dintre slujitorii lui Dumnezeu. Între timp, ea a continuat să fie extrem de chinuită, zi și noapte, până marți, pe la prânz - adăugând că luni și marți dimineața lătra ca un câine și behăia ca un vițel, organele ei fiind vizibil folosite. Da (așa cum s-a observat cu atenție) luni noaptea și marți dimineața, ori de câte ori cineva se apropia de casă, deși nu auzea nimic înăuntru, tot lătra până intrau în casă.

Marți [28 noiembrie], în jurul orei 12, și-a revenit din criza care o ținuse de Sabat cam la aceeași oră timp de cel puțin 48 de ore, cu puțină sau deloc

pauză. Apoi, vorbirea i-a revenit și a exprimat o mare conștientizare a stării sale. A rostit multe lacrimi amare, suspine, suspine, plângeri, plângându-se de multe păcate menționate anterior, implorând rugăciuni și, în ceasul rugăciunii, exprimând multă afecțiune. Am insistat apoi dacă era ceva ascuns în legătură cu relațiile dintre ea și Satana, când ea a mărturisit din nou că a povestit totul. Și [ea] a declarat că în acele crize Diavolul a atacat-o [în] multe feluri: că a coborât pe coș și ea a încercat să scape de el, dar a fost prinsă de el; că s-a așezat la pieptul ei și a purtat multe certuri cu ea; și că el a îndemnat-o la un moment dat cu convingeri și promisiuni de ușurință și lucruri mărețe, i-a spus că făcuse destul în ceea ce mărturisise deja, [ca] de acum înainte să-l poată sluji mai în siguranță - [și] pe loc i-a spus [că] timpul ei trecuse și nu mai exista nicio speranță decât dacă îl va sluji. Și s-a observat în momentul ei critic, odată ce i s-a acordat un scurt moment de răgaz de la vorbire, [că] ea ne-a sfătuit să ne împăcăm cu Dumnezeu și să ne folosim timpul mai bine decât o făcuse ea. Partidul a sfătuit-o, de asemenea, să se gândească să se împace, [și] ea a răspuns: „Este prea târziu pentru mine”.

A doua zi a fost solemnă, când am avut prezența domnului Bulkley, a domnului Rowlandson și a domnului Estabrook - oriunde am venit, am găsit-o revenită la o fire prostească și prostească. Mult a fost presată asupra ei, dar nu i s-a descoperit nicio afecțiune, deși era puțin sau deloc agitată de vreo criză. Și vorbirea ei a continuat, deși după o zi sau două a devenit melancolică - și fiind întrebată despre motiv, s-a plâns că este întristată că atâta efort i s-a făcut și nu a adus niciun folos; dar acest lucru nu a ținut-o mult. Și așa a rămas până luni [4 decembrie], când unor vecini prezenți le-a povestit mai multe despre conversația ei cu Diavolul, și anume că trecuseră aproximativ cinci ani de când îl văzuse prima dată. Și a declarat metodic diversele apariții din când în când, până când a fost atât de cumplit atacată, principalul aspect fiind că, după multe atacuri, a hotărât să încheie un legământ cu Satana, crezând că ar fi mai bine să o facă decât să fie urmată astfel de el. [Ea a declarat, de asemenea] că odată, când locuia la Lancaster, el s-a prezentat și i-a cerut sângele, iar ea ar fi făcut-o, dar nu avea nevoie de un cuțit. În negocieri a fost împiedicată - prin providența lui Dumnezeu care a intervenit tatăl meu - a doua oară. În casă, el a întâlnit-o și i-a dat un cuțit; și în timp ce se ocupa de asta, tatăl meu a intervenit din nou și a împiedicat [să facă asta], [așa că atunci când ea a căutat și a întrebat de cuțit, acesta nu a fost găsit. (Și [ea a spus] că după aceea l-a văzut înfipt în partea de sus a coșului și alte pasaje similare.) Ea a mărturisit din nou un pasaj observabil pe care îl mărturisise și ea în prima sa declarație, dar care nu este inserat acolo, și anume că Diavolul i-a oferit adesea slujba sa, dar ea nu a acceptat. Și odată în special [s-a oferit] să-i aducă aschii pentru foc, [și] ea a refuzat; dar când a intrat, i-a văzut lângă foc și s-a speriat. Și remarc

acest lucru: eu, stând lângă foc, i-am spus să-i pună pe el, iar ea s-a întors într-un mod neobișnuit. Apoi, ea și-a declarat viața neprofitabilă pe care o dusese și cât de drept i-a permis Dumnezeu lui Satan să o trateze, spunându-le că nu știau în ce situație tristă se afla. Am întrebat-o ulterior despre aceste pasaje și ea a recunoscut adevărul lor și a declarat că acum spera că Diavolul a părăsit-o. Dar, fiind întrebată dacă nu cumva exista un legământ, a mărturisit cu tărie că, prin bunătatea lui Dumnezeu, fusese împiedicată să facă ceea ce ea însăși fusese suficient de gata să accepte; și i-a mulțumit lui Dumnezeu că nu exista așa ceva.

În aceeași zi, a fost din nou cuprinsă de un nou tip de acces neobișnuit, în care, după ce fusese o vreme agitată cu violență, și-a luat un băț și s-a dus în sus și în jos, împingând și înfigând încoace și încolo, și imediat s-a uitat pe fereastră și a strigat de la o vrăjitoare care a apărut într-un mod ciudat sub forma unui câine în jos, cu cap de femeie. Și [ea] a declarat persoana, alteori că apărea în toată asemănarea ei și i-a descris forma și comportamentul, [și] a indicat că a urcat pe coș și a mers pe drumul ei. Ce impresie citim în lutul coșului, în asemănarea unei labe de câine prin operațiunea lui Satan și în forma unui câine care merge în același loc despre care a spus, nu voi concluziona; deși ceva era, așa cum am văzut eu însumi, în coș în același loc unde a declarat că piciorul era gata să urce. În felul acesta a fost tratată în noaptea aceea și în următoarele două zile, folosind gesturi ciudate, plângându-se prin semne când nu putea vorbi, explicând că uneori era în cameră, alteori în coș; și apoi o ataca, uneori zgâriindu-i pieptul, lovind-o în flancuri, strangulându-i gâtul și, de multe ori, după cum ne-am înțeles, părea că va fi strangulată imediat. Ea a declarat că, dacă cei din jur ar fi prinși, se va însănătoși imediat, dar niciodată până atunci, după care tatăl ei s-a dus și a asigurat venirea femeii puse sub acuzare de ea, care a venit la ea joi noaptea [7 decembrie], unde (fiind rugat să fiu prezent) am observat că a fost tratată violent și chinuită lamentabil de adversar și că a scos țipete neobișnuite în momentul în care persoana respectivă a intrat, deși avea ochii strâns închiși. Dar având experiență cu astfel de acțiuni anterioare, nu am făcut nimic din asta, ci am așteptat rezultatul. Prin urmare, s-a cerut lui Dumnezeu să semnifice ceva prin care nevinovatul să poată fi achitat sau vinovat descoperit; Și El a răspuns la rugăciunile noastre, căci prin două greșeli evidente și clare ea a fost absolvită, iar apoi toate prejudecățile au încetat și, până în ziua de azi, ea nu a mai acuzat-o niciodată de vreo apariție. Pe baza acuzației menționate anterior cu privire la persoană, ea a indicat, de asemenea, că uneori și Diavolul, sub asemănarea unui băiețel, apărea împreună cu persoana respectivă.

Vinerea a fost o zi tristă pentru ea; căci era chinuită de crize, despre care unii, observând că era ceva ce nu fusese descoperit de ea. Și ea (după o criză violentă, ținând-o între două și trei ore) a recunoscut mai întâi unuia, iar apoi multora, că își dăduse sângele Diavolului și făcuse un legământ cu el - moment în care am fost chemat să o vizitez. Și înțelegând cum se petrecuseră lucrurile, am descoperit că nu era loc pentru intimitate. Într-o altă zi, deja făcută public de ea, am interogat-o cu privire la această chestiune; și am găsit-o nu atât de dornică să mărturisească, cum fusese altora, totuși, din mărturisirea ei am înțeles atât de multe: că, după ce a venit să locuiască cu noi, într-o zi, pe când era singură într-o cameră de jos, fiind cu toți ceilalți în cameră, s-a uitat pe fereastră și l-a văzut pe Diavol în haine de bătrân venind peste o pajiște mare aflată lângă casă. Și, bănuind planul lui, s-a gândit că a plecat, dar în cele din urmă s-a hotărât să mai aștepte și să audă ce avea să-i spună. Când a venit, i-a cerut puțin din sângele ei, lucru la care ea a consimțit imediat și i-a tăiat degetul cu un cuțit. A luat sângele în mână și apoi i-a spus că trebuie să-și scrie numele în cartea lui. Ea a răspuns că nu poate scrie; dar el i-a spus că îi va îndruma mâna și apoi a luat un bețișor ascuțit, l-a înmuiat în sânge și i l-a pus în mână și l-a ghidat, iar ea și-a scris numele cu ajutorul lui.

Nu am putut afla de la ea ce anume a încercat; dar a mărturisit atât, că termenul convenit cu el era de șapte ani - un an trebuia să-i fie credincioasă în slujba ei, și a povestit, de asemenea, că motivul luptei dintre ea și Diavol, care a fost ocazia acestei triste providențe, era acesta: după ce legământul ei a fost făcut, Diavolul i-a arătat iadul și pe cei condamnați și i-a spus că, dacă nu-i este credincioasă, să-i arate raiul, dar el i-a spus că raiul este un loc urât și că nimeni nu merge acolo decât o ceată de ticăloși josnici pe care îi urăște; dar dacă îl va asculta, va fi bine pentru ea. Dar după aceea s-a gândit în sinea ei că termenul legământului ei era scurt și că se va sfârși în curând și nu s-a îndoit (în ciuda tuturor promisiunilor Diavolului) că va ajunge în cele din urmă în locul pe care i-l arătase și, în același timp, s-a temut că, dacă ar fi o vrăjitoare, ar fi descoperită și adusă la un sfârșit rușinos, ceea ce a fost de multe ori o tulburare pentru spiritul ei. Diavolul, văzând aceasta, a îndemnat-o să-i dea mai mult din sângele ei și să-i pună din nou mâna pe cartea lui, lucru pe care ea a refuzat să-l facă. Dar parțial prin promisiuni, parțial prin amenințări, a făcut-o în cele din urmă să-i promită că o va face cândva; după care nu a plecat neîncetat să o îndemne să o îndeplinească. Odată a întâlnit-o pe scări și adesea în altă parte, presând-o cu vehemență; dar ea a amânat, până în prima noapte în care a fost răpită, când Diavolul a venit la ea și i-a spus că nu va mai zăbovi. Ea i-a spus că nu o va face, el a răspuns că o făcuse deja și ce rău ar fi dacă ar face-o din nou, căci era suficient de sigură de el. Ea a replicat că o făcuse deja și, dacă era suficient de sigură de el, ce nevoie avea el să o mai

dorească; după care a lovit-o în prima noapte și din nou mai violent în a doua, așa cum este spus mai sus.

Aceasta este sinteza relatării pe care am avut-o atunci de la ea, care la vremea respectivă părea a fi metodică. Aceste lucruri le rostea cu mare afecțiune, cu lacrimi revărsate și o amărăciune aparentă. Se plângea de păcatele ei, și de unele în special (profanarea Sabatului etc.); dar [nu a spus] nimic despre acest păcat de a renunța la guvernarea lui Dumnezeu și de a se preda Diavolului, așadar (așa cum a ajutat Dumnezeu) i l-am aplicat și am întrebat-o dacă nu dorește să se roage cu și pentru ea. Ea a fost de acord cu seriozitate și în rugăciune părea să jelească păcatul, o dorință de a se baza pe puterea și mila lui Dumnezeu în Hristos. Apoi a declarat, de asemenea, că Diavolul a înșelat-o în legătură cu acele persoane puse sub acuzare de ea, că el, în asemănarea sau asemănarea lor, o chinuise, că ei erau - că ei îi purtau splendoare, dar el o iubea și o va elibera de ei - și am insistat asupra ei să încerce să le aducă în fața cenzurii legii. În acest caz, am părăsit-o; dar (nefiind mulțumit de unele lucruri) i-am promis să o vizitez din nou a doua zi, ceea ce am și s-a și ținut. Dar venind la ea, am găsit-o (deși vorbirea îi era încă întărită) într-o stare destul de tristă, cu lacrimile uscate și simțurile amețite. Și (așa cum s-a observat) când nu am putut obține nimic de la ea și, prin urmare, m-am apucat să o sfătuiesc, ea nu a băgat de seamă, ci și-a fixat privirea într-un loc, așa cum obișnuia când Diavolul i se prezenta, ceea ce era o durere pentru părinții ei și m-a făcut să mă opresc. În această stare am părăsit-o.

A doua zi [10 decembrie], fiind Sabat, fie că i s-a dat vreun indiciu sau a profitat Satana de acest lucru asupra ei, m-a chemat în grabă la prânz. Venind la ea, mi-a spus imediat, cu lacrimi în ochi, că l-a mințit pe Diavol spunând că i-a dat din sângele ei etc., a susținut că majoritatea aparițiilor despre care vorbise erau doar fantezii, niște imagini reprezentate într-un vis, [și] m-a implorat cu stăruință să o cred. [Ea] L-a chemat pe Dumnezeu ca martor la afirmația ei. I-am spus că voi spera de bunăvoie ce e mai bun și voi crede tot ce aveam motive întemeiate să înțeleg. Prin urmare, dacă ar spune o relatare mai metodică decât prima, ar fi bine; dar dacă altfel, ar trebui să se mulțumească ca fiecare să o critice conform înțelegerii sale. A promis că va face acest lucru și și-a exprimat dorința ca toți cei care vor să o audă. [Ea a declarat] că, din moment ce auziseră atâtea minciuni și neadevăruri, acum ar putea auzi adevărul și s-a angajat că o va face seara. Apoi m-am dus la ea și apoi m-am dus. Apoi a declarat următoarele: că Diavolul i se arătase uneori; că pricina acestei situații era nemulțumirea ei; că starea ei o nemulțumea, că munca ei era împovărătoare pentru ea și că nu era mulțumită nici să fie acasă, nici plecată; și că adesea era convinsă puternic să practice vrăjitoria, își dorise adesea ca Diavolul să vină la ea în

anumite momente și hotărâse că, dacă ar vrea, i se va preda sufletește și trupește. Dar, deși i se arătase adesea, totuși în astfel de momente nu se descoperise și, prin urmare, fusese ferită de un astfel de lucru. Am exprimat o bănuială cu privire la adevărul relatării și i-am dat câteva motive; dar, din cauza tovărășiei, nu am spus prea multe și nici nu s-a mai putut afla nimic de la ea.

Dar a doua zi m-am dus la ea și mi-am deschis mintea doar față de ea și am lăsat totul în seama ei. [Am] declarat (printre altele) că a urmat niște căi absurde și, prin urmare, nu era de mirare că fusese atrasă în astfel de contradicții; și [i-am] oferit tot ajutorul pe care l-am putut, dacă ar fi apelat la mine și mi-ar fi povestit mai în privat orice caz important și serios de conștiință. Mi-a promis că o va face, dacă ar ști ceva; dar [ea] a spus că atunci nu știa nimic, ci se ținea de povestea pe care o spusese în seara precedentă. Și într-adevăr, nu știu ce să fac din aceste lucruri în prezent, dar aștept ca Dumnezeu (dacă vede de cuviință) să încheie povestea și să facă o descoperire mai clară. Nu au trecut multe zile până când a fost din nou presată de accese violente într-un mod diferit, fiind luată din nou fără cuvinte și folosind toate eforturile pentru a se răzbuna și a face rău altora - lovindu-i pe cei care o ajutau și] scuipându-i în față. Și dacă vreodată făcuse vreun rău sau îi speriase, râdea imediat; Accese care au ținut-o uneori mai mult, alteori mai puțin. Puține a avut ocazii să vorbească; dar când putea vorbi, se plângea de o inimă împietrită, sfătuia pe unii să se ferească de păcat, căci acesta o adusese la aceasta, se deplângea că atâtea rugăciuni fuseseră înălțate pentru ea și că încă avea inima atât de împietrită și că nu se mai lucra la binele ei. Dar fiind întrebată dacă era dispusă să se pocăiască, ea a clătinat din cap și nu a spus nimic.

Așa a continuat ea până în următorul Sabat [17 decembrie] după-amiaza; în care zi, dimineața, fiind ceva mai bună decât în alte momente, a avut doar puțini tovarăși [care] au zăbovit cu ea în timpul după-amiezii - când Diavolul a început să se descopere mai pe deplin. Înainte existase o întrebare dacă ar putea fi numită pe bună dreptate demonizată sau persoană posedată de Diavol, dar apoi a fost scoasă din discuție. El a început (așa cum mărturisesc persoanele care o însoțeau) prin a-i scoate limba din gură în mod înfricoșător, până la o lungime și o măreție extraordinare, și [făcând] multe posturi uimitoare ale corpului ei. Și apoi [a continuat] vorbind vocal în ea, după care tatăl ei și un alt vecin au fost chemați de la întâlnire - pe care (de îndată ce au intrat) i-a certat, numindu-i ticăloși, acuzându-i de nebunie că s-au dus să audă un ticălos negru care nu le-a spus decât o grămadă de minciuni și i-a înșelat, și multe alte expresii similare.

După exercițiu, am fost chemat, dar nu am înțeles motivul până când nu am venit și am auzit aceeași voce. O voce morocănoasă, joasă, dar totuși audibilă. Prima salutare pe care am primit-o a fost: „Oh! ești un mare ticălos.” La început am fost oarecum descurajat și uimit și am avut multe ezitări asupra spiritului meu, ceea ce m-a adus la tăcere și uimire, până când, în cele din urmă, Dumnezeu mi-a auzit gemetele și mi-a dat atât înviorare în Hristos, cât și curaj. Apoi am cerut o lumină ca să văd dacă nu cumva părea o contrafăcere și nu am observat niciun organ mișcându-se. Vocea era goală, ca și cum ar fi ieșit din gâtul ei. Apoi m-a numit din nou un mare ticălos negru. L-am provocat să facă să pară așa; dar tot răspunsul a fost: „Le spui oamenilor o mulțime de minciuni.” Am reflectat asupra mea și nu am putut decât să preamăresc bunătatea lui Dumnezeu de a nu-l lăsa pe Satana să stropească numele poporului Său cu acele păcate pe care El Însuși le-a iertat în sângele lui Hristos. Am răspuns: „Satan, ești un mincinos și un înșelător, iar Dumnezeu Își va apăra propriul adevăr într-o zi.” Nu a răspuns nimic direct, ci a spus: „Nu sunt Satan: sunt un băiat frumos de culoare [și] aceasta este frumoasa mea fată. Sunt aici de mult timp.” Am stat nemișcat și nu am răspuns nimic la aceste expresii. Dar când s-a îndreptat din nou către mine - [spunând] „Oh! ticălos negru, nu te iubesc” - am răspuns: „Prin harul lui Dumnezeu te urăsc.” El a replicat: „Dar mai bine mă iubești.” Aceste feluri de expresii i-au umplut pe unii dintre cei prezenți de mare consternare. Alții au dat dovadă de îndrăzneală să-i vorbească, ceea ce m-a nemulțumit și i-am sfătuit să-și vadă decizia clară, temându-se ca nu cumva prin politica sa și prin numeroasele expresii sinuoase pe care le folosea să se insinueze și să le trezească o neînfricare din partea lui. Imediat ce m-am întors cu spatele să mă duc la foc, el a strigat din nou: „Unde a dispărut ticălosul acela negru?”

Văzând că nu se poate face prea mult bine prin discuții și întrebându-mă multe lucruri în mintea mea despre asta, am rugat pe toți să se alăture rugăciunii către Dumnezeu. Când ne-am terminat de făcut această îndatorire și am îngenuncheat, cu o voce mai tare decât înainte, el a strigat: „Taci, taci; pleacă, ticălos negru; ce ai de gând să faci? Nu ai nimic de-a face cu mine” etc. Dar, prin bunătatea lui Dumnezeu, el a fost redus la tăcere, iar ea a rămas tăcută în timpul rugăciunii; dar de îndată ce aceasta s-a terminat, [el] a început din nou, folosind expresiile anterioare - la care unii au îndrăznit să-i vorbească, deși cred că sunt imprudenți. Unul i-a spus [că] Dumnezeu îl ținea în lanțuri; el a răspuns: „În ciuda tuturor lanțurilor mele, te pot lovi în cap când vreau.” A spus că o va lua cu el în noaptea aceea, [iar] altul a răspuns: „Dar Dumnezeu este mai puternic decât tine.” El a replicat imediat: „Asta e o minciună, sunt mai puternic decât Dumnezeu” – la care blasfemie i-am sfătuit din nou să fie precauți când vor

vorbi, i-am sfătuit să angajeze persoane serioase care să vegheze cu ea și am părăsit-o, recomandând-o lui Dumnezeu.

Marți [19 decembrie] următoare, ea a mărturisit că Diavolul a intrat în ea în a doua noapte după prima ei luare, că atunci când se ducea la culcare, el a intrat (așa cum a conceput) pe gura ei și a fost în ea de atunci și a susținut că, dacă a existat vreodată un diavol în lume, exista unul în ea, dar în ce fel i-a vorbit, nu putea spune. Miercuri noaptea [ea a spus] că trebuie dusă imediat în Golf în mare grabă; nu se va însănătoși niciodată până când nu se va întruna o adunare de pastori pentru a se ruga cu și pentru ea, și în special domnul Cobbet. Prietenii ei m-au sfătuit în această privință, le-am spus că mă tem că Satana nu face niciodată vreo mișcare bună decât dacă este în afara sezonului și că nu este un lucru fezabil acum, anotimpul fiind atunci extrem de rece și zăpada groasă - că, dacă ar fi fost luată în pădure cu crizele ei, ar trebui să piară. Vineri [22 decembrie] seara a fost luată din nou violent, iar apoi vocea anterioară (pentru sunet) s-a auzit din nou în ea, fără să vorbească, ci imitând cântatul unui cocoș, însoțită de multe alte gesturi, unele violente, altele ridicole, ceea ce m-a determinat să merg la ea, unde, prin semne, a însemnat că Diavolul amenința că o va lua în noaptea aceea. Dumnezeu a fost din nou căutat pentru ea. Și când, în rugăciune, s-a folosit expresia că Dumnezeu l-a dovedit pe Satana mincinos, păstrând-o odată când amenințase că o va lua în noaptea aceea și a fost rugat să facă din nou acest lucru, aceeași voce care încetase cu două zile înainte a fost auzită din nou de cei din jur de cinci ori distinct, strigând: „O, ești un ticălos”, și apoi a încetat. Dar pe tot parcursul rugăciunii, uneori prin violența acceselor, alteori prin zgomotele pe care le scotea, și-a înecat propriul auz de la primirea cererii noastre, așa cum a mărturisit ulterior.

De atunci, ea a rămas în cea mai mare parte fără cuvinte, crizele ei venind uneori des, alteori cu întreruperi mai lungi și cu o mare varietate de feluri, uneori prin violență, alteori îmbolnăvind-o, dar (prin bunătatea lui Dumnezeu) se potolesc cu atâta violență încât acum o singură persoană o poate conduce la fel de bine ca înainte patru sau cinci. Se observă că are mereu crize atunci când vin străini să o viziteze - și cu cât vin mai mulți, cu atât crizele ei sunt mai violente. În ceea ce privește starea ei de spirit, a fost mai reticentă în ultima vreme față de sfaturile bune decât înainte; totuși, uneori, își exprimă dorința de a fi în compania slujitorilor. Joia trecută [11 ianuarie 1671–72], seara, a revenit la vorbit [la un moment dat] și (așa cum am aflat de la ei cu ea) a renunțat din nou la un legământ cu Diavolul, a renunțat la relatarea despre cuțitul menționat anterior, a declarat că motivul crizelor ei a fost nemulțumirea, a recunoscut ispitele la crimă [și] a declarat că, deși Diavolul avea putere asupra corpului ei, ea spera că nu va avea putere asupra sufletului ei. [Ea a declarat, de asemenea] că ar prefera

să rămână atât de mută decât să aibă vorbirea și să nu o folosească mai bine decât înainte, a spus că uneori era dispusă să facă rău (și [era] ca și cum cineva ar fi apucat-o ca să o oblige să facă asta și avea o putere dublă față de a ei) [și a spus] că nu știa dacă Diavolul era în ea sau nu [și] dacă era, nu știa când sau cum intrase). [A mai declarat] că atunci când era luată fără cuvinte, se temea ca și cum o sfoară ar fi fost legată de rădăcina limbii ei și ar fi ajuns până în măruntaiele și i-ar fi tras limba în jos - și mai ales când se străduia să vorbească. Vineri, seara, a fost cuprinsă de o pasiune de plâns și suspin, care a ținut-o până târziu în noapte. În cele din urmă a trimis după mine, dar vremea nepotrivită și propria mea indispoziție fizică m-au împiedicat [să plec]. M-am dus a doua zi dimineață, când a încercat să vorbească ceva, dar nu a putut, fiind cuprinsă de crizele ei de nervi – care au ținut-o tot timpul cât am zăbovit, adică mai mult de o oră, și am lăsat-o în ele.

Și astfel continuă ea fără cuvinte până în această clipă, 15 ianuarie, și însoțită de accese de nervi - în legătură cu care stare a ei îmi voi suspenda propria judecată și o voi lăsa de bunăvoie criticii celor mai învățați, mai în vârstă și mai judecătioși. Îmi voi lăsa gândurile doar cu privire la două sau trei întrebări care s-au ridicat în legătură cu ea: și anume

(1.) Dacă boala ei este reală sau falsă? Nu voi spune mai mult despre asta decât următoarele: marea forță care apare în ele și marea slăbiciune care urmează lor va infirma opinia contrară; căci, deși o persoană poate simula mult, totuși o astfel de forță este dincolo de forța disimulării.

(2.) Indiferent dacă boala ei este naturală sau diabolică? Presupun că premisele vor concluziona suficient de puternic această ultimă variantă. Totuși, voi adăuga aceste două argumente suplimentare: În primul rând, manifestările convulsiilor, de care aceste [crize] se apropie cel mai mult, sunt (așa cum observă persoanele familiarizate cu ele) în multe - ba chiar în cele mai esențiale - părți ale lor complet contrare acestor manifestări. În al doilea rând, ea nu și-a pierdut în niciun fel corpul sau forța din cauza tuturor acestor crize, deși sunt atât de îngrozitoare; ci a acumulat multă carne și își păstrează puterea naturală atunci când crizele ei dispar, în cea mai mare parte.

(3.) Dacă diavolul a vorbit cu adevărat în ea? În ceea ce privește punctul de care unii s-au îndoit mult, voi spune atât pentru a contracara această temeri. În primul rând, am observat cu sârguință modul de exprimare și nu am putut percepe niciun organ, niciun instrument al vorbirii (despre care face filosoful) care să aibă vreo mișcare. Da, gura ei era uneori închisă fără să se deschidă, alteori deschisă fără să se închidă sau să se miște; și atunci

atât eu, cât și alții, i-am văzut limba (așa cum obișnuia să fie când avea unele accese, când nu vorbea) răsucită circular spre cerul gurii. În al doilea rând, literele labiale, dintre care folosea diverse, și anume B, M, P - care nu pot fi exprimate în mod natural fără mișcarea buzelor [și] care trebuie să fie în cunoștința noastră dacă sunt observate - erau rostite fără o astfel de mișcare. Dacă ar fi folosit doar pronosticuri linguale, guturale etc., problema ar fi putut fi mai suspectă. În al treilea rând, termenii jignitori folosiți atunci erau de așa natură încât nu i-a mai folosit niciodată înainte și nici de atunci în tot acest timp în care a fost astfel prinsă. Da, [ea] a fost întotdeauna observată vorbind cu respect despre mine. În al patrulea rând, acestea erau expresii [cu] care Diavolul (prin mărturisirea ei) m-a aspru pe mine și pe alții în ceasul ispitei. În special, ea recunoscuse deschis că Diavolul obișnuia să i se arate în casa lui Dumnezeu, să-i distragă mintea și să o poruncească să nu asculte ce spunea acel ticălos în haină neagră. În al cincilea rând, am observat [că] atunci când vocea vorbea, gâtul ei se umfla formidabil, cel puțin cât pumnul. Aceste argumente le voi lăsa criticii celor judecătioși.

(4.) Dacă a făcut sau nu legământ cu Diavolul? Cred că acesta este un caz fără răspuns. Declarațiile ei au fost atât de contradictorii unele cu altele, încât nu știm ce să înțelegem din ele; iar starea ei este de așa natură încât stârnește multe îndoieli. Caritatea ar spera ce e mai bine, dragostea s-ar teme ce e mai rău, dar un lucru este clar: este un obiect al milei și îmi doresc ca toți cei care aud de ea să-i compătimească starea de deznădejde. Este (nu mă îndoiesc) un subiect al speranței și, prin urmare, toate mijloacele ar trebui folosite pentru vindecarea ei. Este un monument al severității divine; și Domnul să dea ca toți cei care văd sau aud să se teamă și să tremure. Amin.

Călugărițele din Aix-en-Provence

de Wade Baskin

Procesul părintelui Louis Gaufridi din 1611 a stârnit furori în Europa de Vest. A dus la înregistrarea a mii de pagini de mărturii și la publicarea unei cărți care oferă una dintre cele mai detaliate descrieri ale exorcismelor zilnice prelungite scrise vreodată. Evenimentele care au dus la proces au avut loc în sud-estul Franței, în două dintre principalele orașe din Provence - Aix-en-Provence și Marsilia.

Ordinul religios ursuline a fost fondat la Brescia de Angela Merici (1470–1540) în 1535. Scopul său principal era educarea fetelor și îngrijirea bolnavilor și a celor lipsiți de orice posibilitate. Aprobat de Paul al III-lea în 1544, a fost plasat sub conducerea Sfântului Augustin de către Grigore al XIII-lea în 1572. Sfântul Francisc de Sales le-a încurajat pe ursuline, iar acestea au contribuit ulterior la îmbunătățirea vieții francezilor și indienilor din Canada. În 1610, la mănăstirea ursulinelor din Aix-en-Provence, o posesiune diabolică a terorizat ceea ce părea a fi cel mai calm dintre toate ordinele religioase și cel mai puțin probabil să fie dominat de impulsuri irațională.

Alpinist, mistic și om mult călătorit, Gaufridi a vizitat mănăstirea ursulinelor din Aix-en-Provence ca director spiritual al surorii Madeleine de Demandolx de la Palud. Prezența sa a produs curând rezultate neașteptate, energia și puterea sa tulburătoare s-au răspândit în întreaga comunitate religioasă. Ca preot la Marsilia, își câștigase deja un loc în înalta societate, datorită farmecului și manierelor sale personale. Cu toate acestea, au fost aduse acuzații împotriva sa. O fată pe care se presupunea că ar fi sedus-o a fost trimisă la mănăstirea ursulinelor de către părinții ei. Gaufridi, au acuzat dușmanii săi, că a urmat-o acolo. Curând, călugărițele mănăstirii au crezut că o legiune de demoni le-a pus în posesie.

Madeleine de Demandolx avea aproape paisprezece ani când s-a îndrăgostit de Gaufridi, la vârsta de treizeci și patru de ani. Se născuse într-o familie bogată, aristocratică, care locuia în Marsilia. Era o copilă nervoasă, care dădea semne de vanitate și afectare. Părinții ei au trimis-o la mănăstirea din Aix în 1605. Acolo, fata de doisprezece ani s-a alăturat unui grup de doar șase călugărițe. Călugărițele care locuiau în noua mănăstire ursulină erau toate de viță nobilă. Părintele Jean-Baptiste Romillon, membru al ordinului

iezuit, fondase mănăstirea și era directorul lor spiritual. Romillon era, de asemenea, responsabil de o mănăstire ursulină la Marsilia. După ce a petrecut peste doi ani la școala mănăstirii, Madeleine a devenit atât de nefericită încât părinții ei din Marsilia i-au permis să se întoarcă acasă. În această perioadă a început povestea ei de dragoste.

Gaufridi a fost preotul paroh din Accoules, Marsilia. Originea sa umilă nu l-a împiedicat să fie bine primit în casele mai multor familii bogate. Felurile sale fermecătoare au compensat originea umilă și educația sa limitată. Peste douăzeci de femei, unele dintre ele necăsătorite, l-au ales ca duhovnic. Era un oaspete frecvent în casa lui Madeleine. Prezența lui părea să o ajute să-și depășească depresia. Cu o ocazie, se spune că a petrecut mai mult de o oră singur în casă cu Madeleine. Auzind acest zvon, maica Catherine de Gaumer i-a avertizat atât pe Madame Demandolx, cât și pe părintele Gaufridi cu privire la pericolul de a permite continuarea relației erotice.

Un an mai târziu, Madeleine a intrat ca novice în mănăstirea Ursulinelor din Marsilia. După ce i-a mărturisit Maicii Catherine că a avut relații sexuale cu părintele Gaufridi, a fost plasată în mănăstirea din Aix. Acolo, Gaufridi nu a mai putut continua să o viziteze. După câteva luni, a început să aibă accese severe și crampe convulsive. Ea a relatat că a avut viziuni cu diavoli. În 1609, în timpul spovedaniei chiar înainte de Crăciun, a pângărit un crucifix. În acest moment, părintele Romillon a decis să recurgă la exorcizare. A eșuat în încercare. În Paștele următor, el și un alt preot l-au avertizat pe Gaufridi despre situație. În luna iunie, când l-au întrebat despre conduita sa, Gaufridi a negat că ar fi avut vreodată relații sexuale cu Madeleine.

Chiar și sub exorcizare, Madeleine a continuat să-l acuze pe Gaufridi. Ea a spus că el l-a renegat pe Dumnezeu, a avut relații sexuale cu ea de la vârsta de treisprezece ani și i-a dat un familiar, un diavol verde. Bătrânul Părinte Romillon nu a renunțat; și-a continuat încercările de exorcizare în secret. Între timp, simptomele lui Madeleine infectaseră alte cinci călugărițe. Una dintre acestea era protejata specială a lui Romillon, Louise Capeau (sau Capelle). O tânără femeie de puțin peste douăzeci de ani, Louise era strălucită și bine educată. La fel ca Romillon, era o protestantă convertită. Louise a declarat că era posedată nu de un diavol, ci de trei: Verrine, Gresil și Sonnillon.

Sebastian Michaelis, unul dintre cei mai faimoși Inchizitori, a intrat în scenă. Marele Inchizitor din Avignon avea o experiență considerabilă cu vrăjitoarele. Încă din 1582, el le-a ars pe optsprezece la Avignon. Atât Madeleine, cât și Louise au fost duse în fața lui. Acum, la celebrul altar al

Sfintei Maria Magdalena din grota de la Sainte-Baume, a încercat exorcizarea publică. La fel ca Romillon, a eșuat în încercarea sa de a alunga demonii ofensatori.

Apoi, cele două fete au fost duse în fața unui alt exorcist faimos, doctorul Dompt, un dominican din Flandra. Încercările sale au culminat cu un duel, purtat în public, între Madeleine și Louise. Femeia mai în vârstă a fost atracția principală. Cu o voce gravă, Louise a strigat numele demonilor care o posedaseră și a acuzat-o pe Madeleine că fusese posedată nu numai de arhidiaconul Belzebub, ci și de Leviathan, Asmodeus, Astoroth, Baalberith și alți 6.661 de demoni. Vorbind prin intermediul Louisei, pe 15 decembrie 1610, demonul Verrine l-a incriminat public pe Gaufridi. Arătând spre Madeleine, Louise a rostit cuvinte care nu au lăsat nicio îndoială cu privire la semnificația lor: „Ai fost înșelată de un preot care este și duhovnicul tău… Este din Marsilia și îl cheamă Louis.”

Încrezător că ambele fete erau posedate, Marele Inchizitor a decis să-i ceară lui Gaufridi să efectueze un exorcism. Gaufridi, însoțit de trei preoți, a ajuns la Sainte-Baume pe 30 decembrie 1610, în timpul unei viscoluri puternice. Deși era incompetent ca exorcist, a devenit obiect de ridiculizare în prezența posedaților. Madeleine l-a acuzat că săvârșește toate obscenitățile cunoscute demonologiștilor din vremea ei. Închisă la Sainte-Baume de Michaelis, Madeleine a început să manifeste noi tipare de comportament: avea viziuni, râdea, dansa și cânta cântece de dragoste, necheza ca un cal și spunea povești bizare despre sabate.

A doua parte a dramei călugărițelor posedate din Aix-en-Provence s-a desfășurat în instanțele civile. Guillaume de Vair a deschis audierile în februarie 1611, în Parlamentul din Aix. Mărturiile se refereau în principal la ceea ce se întâmplase la exorcisme. Tot ce spuneau călugărițele în provensală trebuia tradus în franceză. Atât Madeleine, cât și Louise au suferit convulsii în timpul acestor audieri. Unele dintre convulsiile lui Madeleine aveau caracteristici lascive și reprezentau „actul sexual, cu mișcări violente ale părții inferioare a abdomenului”. La un moment dat în mărturia sa, ea a recunoscut că a leșinat din dragoste pentru Gaufridi. Le-a arătat spectatorilor semnul Diavolului sub sânul stâng și pe picioare. Medicii au înfipt ace în aceste semne fără a provoca sângerări sau durere. Pe măsură ce procesul continua, ea se contrazicea zilnic, devenea extrem de deprimată și încerca de două ori să se sinucidă.

Luna următoare, în martie, Gaufridi a depus mărturie. Fusese ținut într-o temniță subterană timp de un an de către Inchiziție. Sănătatea lui era afectată. După ce tot părul i-a fost ras de pe corp, examinatorii au găsit trei

semne ale Diavolului. Gaufridi a mărturisit că semnase un pact cu propriul sânge. Încântat, Michaelis a publicat o mărturisire atribuită lui Gaufridi, care ulterior a retras toate cele cincizeci și două de articole conținute în ea. Instanța a ignorat retragerea sa și, pe 18 aprilie, l-a găsit vinovat de magie, vrăjitorie, idolatrie și fornicație. A fost condamnat să fie ars de viu pe un rug compus nu din lemne care ard repede, ci din tufișuri care ard încet. Interogatoriile au continuat chiar și după ce a fost condamnat, până când, în cele din urmă, și-a exprimat dorința de a mărturisi orice doreau judecătorii să audă. Înainte de execuție, a fost destituit și degradat de autoritățile bisericești, apoi trimis în fața Parlamentului din Aix. Tortura nu a reușit să-i scoată de pe buze numele niciunui complice. Din fericire, a fost strangulat înainte de a fi ars, pe 30 aprilie 1611.

Conform înregistrărilor ordinului Ursulinelor, Madeleine de Demandolx de la Palud a fost vindecată a doua zi. Unul dintre punctele culminante ale exorcizării tinerei sale penitente de către Michaelis fusese acuzația adusă împotriva ei de către demonul ei posesor, Belzebub: „Ești cu adevărat o vrăjitoare, Madeleine, și ai îndeplinit tot ce ținea de vrăjitorie cu mare solemnitate. Ai renunțat la Dumnezeu la trei liturghii diferite, una la miezul nopții, alta în zori și a treia, o liturghie mare.” În ciuda vindecării, ultimii ani ai vieții ei au fost la fel de dureroși ca și cei ai tinereții. La vârsta de patruzeci și nouă de ani a fost acuzată de vrăjitorie. Aceeași acuzație a fost adusă împotriva ei în 1652. Închisă și examinată, s-a descoperit că avea semnele Diavolului pe corp. Pe 12 decembrie 1652, a fost condamnată la plata unei amenzi grele și la petrecerea restului vieții în închisoare. Eliberată zece ani mai târziu, în custodia uneia dintre rudele sale, s-a stabilit la Châteauvieux. Acolo a murit, la vârsta de șaptezeci și șapte de ani, pe 20 decembrie 1670.

Louise Capeau nu a fost eliberată de posedarea diabolică prin moartea lui Gaufridi. Ea a continuat să vadă vrăjitoare și a fost direct responsabilă pentru moartea lui Honorée, o fată oarbă, care a fost condamnată ca vrăjitoare și arsă pe foc pe 19 iulie 1611.

Procesul lui Gaufridi, rapid relatat în întreaga Europă Occidentală în franceză și în alte limbi, a dus la acumularea a o mie de pagini de mărturii. Aceste pagini sunt păstrate la Biblioteca Națională din Paris. Sebastian Michaelis a folosit mărturia prezentată la proces pentru a-și compila Admirabila Istorie a Posesiunii și Arderii unei Femei Penitente. Mărturia i-a permis să enumere trei ierarhii de demoni: (1) Belzebub, Leviathan, Asmodeus, Balberith, Astaroth, Verrine, Gresil și Sonnillon; (2) Carreau, Carnivean, Oeillet, Rosier, Verrier; și (3) Belial, Olivier și Juvart. Belzebub ispitește prin mândrie, Asmodeus prin lux, Astaroth prin vanitate sau lene,

Verrine prin nerăbdare, Gresil prin impuritate, Sonnillon prin ură, Carnivean prin obscenitate, Rosier prin iubire, Belial prin aroganță și Olivier prin cruzime și lăcomie. Leviatanul ispitește credința cuiva, Balberith sugerează blasfemia și omuciderea, Carreau ispitește fără milă, Oeillet ispitește împotriva sărăciei, Verrier ispitește împotriva ascultării, iar Juvart preia controlul asupra diferitelor corpuri.

Exorcism

de Rossell Hope Robbins

Spre deosebire de vrăjitorie, exorcismul este o aberație creștină limitată la Europa de Vest; posedarea și exorcismul sunt universale, comune tuturor religiilor și credințelor din toate timpurile și locurile. Posedarea demonică este un termen convenabil pentru a descrie o teorie a personalității deranjate; exorcismul, mijlocul care uneori readucea persoana afectată la un comportament normal. Funcția exercitată odinioară de preoți - vindecarea persoanelor tulburate - este acum îndeplinită de psihiatri. Comparația poate fi dusă mai departe: așa cum psihiatrul ar trebui să fie supus el însuși unei analize, tot așa exorcistul fusese adesea posedat. L'Histoire des diables de Loudun (1716) a remarcat că „exorciștii participă aproape toți, mai mult sau mai puțin, la efectele demonilor, prin necazurile pe care le suferă din cauza lor, și puține persoane au încercat să-i alunge fără a fi tulburate de ei”.

Un vraci păgân este pentru vrăjitorie ceea ce este un exorcist creștin pentru vrăjitorie. În demonologia catolică, posedarea de către orice spirit rău a devenit limitată la posedarea de către un diavol creștin. Ca diavol creștin, el admitea puterea superioară a Dumnezeului creștin și, prin urmare, se supunea poruncilor unui preot creștin care acționa prin exorcizare în numele lui Dumnezeu și al Bisericii. Totuși, ritualurile creștine de exorcizare nu sunt fundamental diferite de ceremoniile similare din alte religii împotriva posedării de către demonii acelor religii. Doar poltergeistul elementar și primitiv, au observat demonologii, nu era capabil să recunoască creștinismul și era puțin receptiv la exorcizare; cu toate acestea, cărțile de slujbă catolice conțineau exorcisme împotriva demonilor gălăgioși care infestau case și chiar suitele nupțiale!

Exorcismul a apărut din relatările din Noul Testament - de exemplu, „În numele Meu vor scoate draci” (Luca xvi, 17; și Luca ix, 1; x, 17). Practica a fost introdusă în biserica creștină la o dată foarte timpurie, iar exorciștii au format unul dintre cele patru ordine minore ale Bisericii. Reputația lor a contribuit la răspândirea noii credințe. A scris Iustin Martirul în Apologia sa în secolul al II-lea AD;

Căci mulți dintre creștinii noștri au exorcizat nenumărați demonizați în întreaga lume și în orașul Roma, în numele lui Isus Hristos... [Ei] i-au

vindecat și îi vindecă, făcându-i neajutorați pe demonii posesori și alungându-i din oameni, care nu au putut fi vindecați de toți ceilalți exorciști sau de cei care foloseau incantații și droguri.

Aluziile contemporane stabilesc ceremoniile timpurii de exorcizare ca fiind similare cu formele ulterioare care s-au cristalizat în cele din urmă în Rituale Roman, dar mai simple, cu doar o litanie, rugăciuni și punerea mâinilor în exorcizare. Origen (secolul al III-lea AD) a subliniat eficacitatea magică a literelor cuvântului Isus, „al cărui nume a fost deja văzut, într-un mod inconfundabil, alungând miriade de spirite rele din sufletele și trupurile [oamenilor], atât de mare era puterea pe care o exercita asupra celor din care spiritele erau alungate”.

Puterea primilor exorciști se extindea și la animale. Viața Sfântului Ilarie de Jerome (aproximativ 390 AD) a povestit cum de asemenea, i se aduceau zilnic animale brute, într-o stare de nebunie, printre care o cămilă bactriană de dimensiuni enorme, în mijlocul strigătelor a treizeci sau mai mulți oameni care îl țineau strâns cu frânghii groase. Deja rănise mulți. Ochii îi erau injectați, gura plină de spumă, limba lui care se rostogolea umflată și, mai presus de orice altă sursă de teroare, era răgetul său puternic și hidos. Ei bine, bătrânul a ordonat să fie eliberat. Imediat, cei care îl aduseseră ca însoțitori ai sfântului au fugit fără excepție. Sfântul s-a dus singur să-l întâmpine și, adresându-i-se în siriacă, i-a spus: „Nu mă sperii, diavole, oricât de imens este corpul tău actual. Fie că este o vulpe sau o cămilă, ești la fel.” Între timp, el a stat cu mâna întinsă. Bruta, furioasă și arătând de parcă ar vrea să-l devoreze pe Hilary, s-a apropiat de el, dar a căzut imediat, și-a pus capul pe pământ și, spre uimirea tuturor celor prezenți, a arătat brusc la fel de blândețe ca ferocitatea pe care o dăduse înainte. Dar bătrânul le-a explicat cum diavolul, din cauza oamenilor, prinde chiar și animale de povară; că este aprins de o ură atât de intensă față de oameni, încât dorește să-i distrugă nu numai pe ei, ci și ceea ce le aparține.

Când, prin diverse semne sau indicii, posesia fusese stabilită, exorcistul trebuia să decidă dacă spiritul posesor era bun sau rău. Vincentius von Berg, care a compilat un celebru manual de exorcizare, Enchiridium, a dat o listă de teste. Spiritul era considerat rău dacă—

A fugit la semnul crucii, apa sfințită, numele lui Isus etc.
A spus ceva împotriva credinței catolice.
A stârnit mintea celor posedați la mândrie, slavă deșartă, disperare etc.
A refuzat să discute despre posesie cu un preot.

A apărut cu o înfățișare dezgustătoare sau abătută sau a plecat lăsând în urmă o duhoare, un zgomot, o îngrozire sau o rană.
S-a apropiat cu blândețe, dar după aceea a lăsat în urmă durere, dezolare, tulburare a sufletului și nori ai minții.

Următoarea preocupare a exorcistului a fost să determine cum intra spiritul rău în corp. O persoană putea fi posedată în două moduri, a rezumat Polidori (1587): în primul rând, de către diavol (cu permisiunea lui Dumnezeu) care intra în corp prin propria sa voință; în al doilea rând, de către o vrăjitoare care folosește incantații pentru a-l determina pe diavol să ia posesie [vezi articolul despre Posedare]. Berg a dat o listă de „indicii prin care se putea stabili dacă cineva a fost vrăjit pentru a intra în posesie”:

1. Cei vrăjiți își doresc cea mai rea mâncare.

2. Nu sunt capabili să rețină hrana, sunt iritați de vărsăturile continue și nu sunt capabili să digere.

3. Alții simt o greutate mare în stomac, ca și cum un fel de minge ar urca din stomac în esofag, pe care par să o vomite, dar cu toate acestea se întoarce la poziția inițială.

4. Unii simt o ronțăitură în partea inferioară a abdomenului; alții simt fie o pulsație rapidă în gât, fie durere la rinichi. Alții simt o durere continuă în cap sau în creier, dincolo de orice rezistență, din cauza căreia par apăsați, zdrobiți sau străpunși.

5. Cei vrăjiți au probleme cu inima, care se simte ca și cum ar fi sfâșiată de câini, sau mâncată de șerpi, sau străpunsă de cuie și ace, sau îngustată și sufocată.

6. Alteori, toate părțile capului li se umflă, astfel încât simt o asemenea oboseală în tot corpul încât abia se mai pot mișca.

7. Unii experimentează dureri frecvente și bruște, pe care nu le pot descrie, dar țipă cu voce tare.

8. La alții, corpul este slăbit și redus la o umbră din cauza unei emacieri extraordinare, a impotenței vigorii și a unei languroșii extreme.

9. Alteori, membrele lor se simt biciuite, sfâșiate, legate sau încordate, în special inima și oasele.

10. Unii sunt obișnuiți să simtă ceva asemănător cu cel mai rece vânt sau o flacără aprinsă cum le străbate stomacul, provocând cele mai violente contracții în măruntaie și o umflare intensă și bruscă a stomacului.

11. Mulți vrăjiți sunt asupriți de o fire melancolică. Unii dintre ei sunt atât de slăbiți încât nu vor nici să vorbească, nici să converseze cu oamenii.

12. Cei răniți de vrăjitorie pot avea ochii îngustați, iar întregul corp, în special fața, poate fi aproape complet acoperit de o culoare galbenă sau cenușie.

13. Când vrăjitoria s-a abătut din întâmplare asupra unui bolnav, acesta este, în general, atacat de o problemă serioasă, cuprins de frică și teroare; dacă este băiat, se vaită imediat, ochii i se întunecă și se observă și alte schimbări perceptibile. Prin urmare, exorcistul discret are grijă să dezvăluie semnele recunoscute de acest fel rudelor și celor prezenți pentru a evita scandalul.

14. Este deosebit de important dacă medicii pricepuți nu sunt siguri despre ce este afecțiunea și nu își pot forma o opinie despre aceasta; sau dacă medicamentele prescrise nu ajută, ci mai degrabă agravează boala.

15. Uneori, singurele indicii ale vrăjitoriei sunt considerate circumstanțiale și inferențiale, cum ar fi folosirea vrăjitoriei în scopuri de ură, dragoste, sterilitate, provocarea de furtuni, ligatură sau [vătămarea] animalelor.

Chiar dacă exorcistul bănuia că posedarea fusese provocată de o vrăjitoare, i se interzicea tehnic să caute numele suspectului, deoarece acest lucru ar fi însemnat să primească ajutor de la diavol. Parțial ca urmare a procesului părintelui Louis Gaufridi [vezi Călugărițele din Aix-en-Provence], condamnat de demoniaci, Sorbona a proclamat în 1620 că mărturia demonilor nu ar trebui niciodată acceptată. Opunându-se complet justificării lor paralele a Dovezilor Spectrale, universitatea a subliniat că diavolul nu ar spune niciodată adevărul, nici măcar sub exorcizare. Această hotărâre, însă, nu a fost întotdeauna respectată, iar figura centrală a cazului Gaufridi, sora Madeleine de la Palud, ani mai târziu, în 1653, a fost ea însăși numită de un demoniac drept vrăjitoare. Dovezile energumenilor au fost admise și în procesul părintelui Urbain Grandier în 1634 [vezi Călugărițele din Loudun].

Fixându-și ochii ferm asupra persoanei posedate și punându-și mâna pe capul acesteia, în această poziție, cu o poruncă secretă adresată diavolului, deoarece diavolul însuși este autorul răului, exorcistul face un anumit semn, îndemnându-l public pe posedat:

„Eu, N., slujitor al lui Hristos și al Bisericii, în numele lui Isus Hristos, îți poruncesc ție, duh necurat, dacă ești ascuns în trupul acestui om creat de Dumnezeu sau dacă îl supări în vreun fel, să-mi dai îndată un semn vădit al certitudinii prezenței tale, posedându-l pe acest om... ceea ce până acum, în absența mea, ai putut să faci în felul tău obișnuit.” (Enchiridium)

Când era convins de realitatea existenței diavolului posesor, exorcistul trebuia să urmeze anumite reguli generale. Trebuia să-l întrebe pe diavol cum îl cheamă; trebuia să întrebe câți diavoli îl posedau pe suferind; trebuia să caute cauza posedării și dacă diavolul intenționa să rămână o anumită perioadă de timp sau pentru totdeauna; și, în final, trebuia să determine ora exactă la care demonul a intrat în corp.

Exorciștii practicanți au urmat aceste instrucțiuni. De exemplu, un corp de dominicani, iezuiți și capucini au exorcizat o nobilă în capela Notre-Dames-de-Guérison, în dieceza de Auch. Pe 16 noiembrie 1618, au expulzat un demon pe nume Magot. Patru zile mai târziu, și-au reluat exorcizarea împotriva unui al doilea diavol:

Spiritul... a început să vorbească cu mare dificultate prin gura pacientului și am început să-l interogăm în felul următor:

Care era numele lui: de unde venea și din ce regiune. El a răspuns la această poruncă dată prin puterea lui Dumnezeu că numele său era Mahonin, din a treia ierarhie și din al doilea ordin al arhanghelilor și că, înainte de a intra în trupul posedaților, trăia în apă.

Conjurat să spună ce sfânt din ceruri era adversarul său, el a răspuns că era Sfântul Marcu Evanghelistul...

Întrebat în ce loc era natal, a spus Beziers, oraș din Languedoc, la granița cu Spania...

Întrebat în ce zi intrase în trup, a spus că era a treia marți de Paștele trecut din luna martie, când respectiva doamnă posedată se afla în orașul Agen...

A fost întrebat cât a durat vrăjirea, a spus că a durat doi ani....

I s-a poruncit să dea un semn când va pleca, el a răspuns că va da unul aruncând o piatră din turn în apa șanțului cu apă. (Les Conjurations faites à un demon possédant le corps d'une grande dame, 1619)

În apogeul iluziei vrăjitoriei, au fost publicate numeroase antologii de ritualuri pentru exorcisme, majoritatea pretinzând „cum permissu superiorum”. Cea mai cunoscută a fost Flagellum Demonum: Exorcismos Terribles, Potentissimos et Efficaces (1582) de Girolamo Menghi, cu șapte exorcisme diferite. Menghi a fost probabil el însuși un exorcist, iar lucrarea sa *Scouge of the Devils* a fost citată pe scară largă de demonologii ulteriori. Mai târziu, a fost inclusă în lucrările altor patru autorități. Valderio Polidoro, Zacharias Vicecomes, Pietro Antonio Stampa și Maximilian van Eynatten, într-un Thesaurus Exorcismorum (1626) de 1232 de pagini și, destul de ciudat, pentru o scurtă perioadă (1709) a fost plasată în Indexul cărților interzise.

Theusaurus Exorcismorum includea exorcisme pentru aproape toate eventualitățile posibile: un exorcism împotriva unui demon care chinuie o casă, introdus de o rugăciune de binecuvântare a locului, apoi conjurarea împotriva „șarpelui antic” de a pleca, încheind cu o litanie; exorcisme împotriva uscăciunii vacilor, a dăunătorilor nocivi (cum ar fi omizile și lăcustele), a diferitelor boli (inclusiv „dureri de stomac”) și a ligaturii. „În niciun alt exorcism munca exorcistului nu este mai utilă decât atunci când încearcă să înlăture acel maleficium [ligatură] care distruge căsătoria.” Exorcistul se ruga pentru binecuvântarea „acelor persoane căsătorite... care copulează împreună” și ca „prin evlavia ta să binevoiești să-i eliberezi de orice ligatură, fascinație și vrăjitorie satanică, pentru ca ei să poată avea parte de sănătate bună, fertilitate și generarea de urmași.” Vincentius von Berg a inclus un „remediu spiritual împotriva demonilor succubus și incubus”, care putea fi alungat prin căință dureroasă a celor afectați, comuniune frecventă, apă sfințită, acte de caritate, plasarea de amulete la cele patru colțuri ale patului, binecuvântarea patului, vizitarea altarelor, exorcizare și două poțiuni de vin cu plante medicinale (amintind de băutura lui Sinistrari pentru fumigație împotriva unui incubus - vezi Farmece).

Așa cum este prezentat în manuale, ritul exorcizării unei persoane posedate de un spirit rău era lung și impresionant. Nu trebuia întreprins cu ușurință și se recomandau anumite măsuri de precauție, cum ar fi prezența martorilor, în special în cazul femeilor demoniace. De asemenea, preotului i se dădea un avertisment să nu spună sau să facă nimic care „ar putea provoca gânduri obscene”. Ceremonia era împărțită în diverse secțiuni, alternând rugăciuni și exorcizări; unii critici moderni au văzut o justificare psihologică solidă în contrastul dintre încurajare și amenințare. „Litaniile de

la Billingsgate” îl defăimau pe demon ca pe o scroafă slabă, o fiară râioasă, un cărbune murdar, o broască umflată sau un porcar jalnic și se rugau ca Dumnezeu „să-ți bage un cui în craniu și să-l lovească cu un ciocan, așa cum a făcut Iael cu Sisera”.

Slujba exorcismului este practicată și astăzi în Biserica Romano-Catolică. (Majoritatea bisericilor protestante resping teoria posedării și a exorcismului.) Ediția din New York din 1947 a Rituale Romanum (cu o introducere de Cardinalul Francis Spellman) a reprodus textual ritul așa cum a fost tipărit de Maximilian van Eynatten în 1619 și inclus în Thesaurus Exorcismorum, din care este tradus următorul rezumat.

ORDINUL EXORCISMULUI DIN RITUALUL ROMAN, STABILIT PRIN ORDINUL SUPREMULUI PONTIF, PAUL AL V-LEA [1605-1621]

Preotul, îmbrăcat în surplis și stolă violetă, al cărei capăt este pus în jurul gâtului persoanei posedate, legată dacă este violentă, stropește pe cei prezenți cu apă sfințită. Apoi începe slujba.

1. Litania.

2. Psalmul 54 („Mântuiește-mă, Dumnezeule, prin Numele Tău”).

3. O îndemnare prin care se imploră harul lui Dumnezeu pentru exorcismul propus împotriva „balaurilor rele” și un avertisment adresat spiritului posesor să „îmi spună numele tău, ziua și ceasul ieșirii tale, printr-un semn”.

4. Evanghelia (Ioan i; și/sau Marcu xvi; Luca x; Luca vi).

5. Rugăciune pregătitoare.

Apoi preotul, protejându-se pe sine și pe cel posedat prin semnul crucii, punând o parte din stola sa în jurul gâtului și punându-și mâna dreaptă pe capul posedatului, va spune cu hotărâre și cu mare credință cele ce urmează.

6. Primul exorcism:

„Te exorcizez, spirit cel mai josnic, însăși întruchiparea dușmanului nostru, întreaga fantomă, întreaga legiune, în numele lui Isus Hristos, să ieși afară și să fugi de această creatură a lui Dumnezeu…”

„El Însuși îți poruncește, Cel ce a poruncit celor aruncați din înălțimile cerului în adâncurile pământului. El îți poruncește, Cel ce a poruncit mării, vânturilor și furtunilor.”

„Ascultă, deci, și teme-te, Satano, dușmanul credinței, dușmanul neamului omenesc, făptuitorul morții, hoțul vieții, distrugătorul dreptății, rădăcina relelor, aprinzătorul viciilor, seducătorul oamenilor, trădătorul neamurilor, incitarea invidiei, originea lăcomiei, pricina discordiei, provocatorul necazurilor. De ce stai și te împotrivești, când știi că Hristos Domnul îți va nimici puterea? Teme-te de Cel ce a fost jertfit în Isaac, vândut în Iosif, junghiat în miel, răstignit în om și apoi a triumfat asupra iadului.”

(Următoarele semne ale crucii trebuie făcute pe fruntea posedaților.) „Plecați, așadar, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh; faceți loc Sfântului Duh, prin semnul crucii lui Iisus Hristos, Domnul nostru, care împreună cu Tatăl și același Sfânt Duh trăiește și domnește întru unul Dumnezeu, în vecii vecilor, în vecii vecilor.”

7. Rugăciune pentru succes și semne ale crucii peste demonizat.

8. Al doilea exorcism:
„Te conjur, șarpe bătrân, pe judecătorul viilor și al morților, pe făcătorul tău și făcătorul lumii, pe Cel care are puterea să te trimită în iad, să te îndepărtezi curând de acest slujitor al lui Dumnezeu, N., care se întoarce în sânul Bisericii, cu frică și cu chinul terorii tale. Te conjur din nou (pe fruntea lui), nu în slăbiciunea mea, ci prin puterea Duhului Sfânt, să te îndepărtezi de acest slujitor al lui Dumnezeu, N., pe care Dumnezeu Atotputernicul l-a făcut după chipul Său.”

„Cedează, așadar; nu-mi ceda mie, ci slujitorului lui Hristos. Căci puterea Lui te îndeamnă, Cel ce te-a supus crucii Sale. Tremură de brațul Lui, Cel ce a condus sufletele la lumină după ce lamentele iadului au fost supuse. Fie ca trupul omului să-ți fie o groază (dacă este pe pieptul lui), fie ca chipul lui Dumnezeu să-ți fie înfricoșător (pe fruntea lui). Nu te împotrivi, nici nu întârzia să fugi de acest om, din moment ce lui Hristos i-a plăcut să locuiască în acest trup. Și, deși mă știi că sunt totuși un păcătos, nu mă considera de dispreț.”

„Căci Dumnezeu este Cel care îți poruncește…”

„Măreția lui Hristos îți poruncește…”

„Dumnezeu Tatăl îți poruncește…”

„Dumnezeu Fiul îți poruncește…”

„Dumnezeu Duhul Sfânt îți poruncește…”

„Crucea sfântă îți poruncește…”

„Credința sfinților apostoli Petru și Pavel și a tuturor celorlalți sfinți îți poruncește…”

„Sângele martirilor îți poruncește…”

„Constanța mărturisitorilor îți poruncește…”

„Virtutea misterelor credinței creștine îți poruncește…”

„Ieși, așadar, călcătorele de lege. Ieși, seducătorule, plin de toată înșelăciunea și viclenia, dușmanul virtuții, persecutorul inocenței. O, cel mai cumplit, dă loc; dă loc, cel mai nelegiuit; dă loc lui Hristos, în care n-ai găsit nimic din faptele tale, care te-a jefuit, care ți-a distrus împărăția, care te-a luat captiv și ți-a jefuit bunurile, care te-a aruncat în întunericul din afară, unde pentru tine și slujitorii tăi este pregătită nimicirea.”

„Dar de ce, truculentosule, te opui? De ce, creatură nechibzuită, refuzi?”

„Ești acuzat de Dumnezeu Atotputernic, ale cărui statute le-ai încălcat.”

„Ești acuzat de Fiul Său, Iisus Hristos, Domnul nostru, pe care ai îndrăznit să-L ispitești și ai îndrăznit să-L răstigni.”

„Ești acuzat de neamul omenesc, căruia, prin convingerea ta, i-ai dat să bea otrava morții.”

„De aceea te conjur, dragon prea ticălos [draco nequissime], în numele Mielului cel neprihănit, care ai călcat peste aspidă și peste vasilisc, care ai călcat în picioare leul și dragonul, să te îndepărtezi de omul acesta (să se facă semnul pe fruntea lui), să te îndepărtezi de Biserica lui Dumnezeu (să se facă semnul peste cei care stau aproape). Tremură și fugi la invocarea numelui Domnului de care se cutremură iadul, căruia îi sunt supuse virtuțile cerului, puterile și stăpânirile, pe care heruvimii și serafimii Îl laudă cu

glasuri neobosite, zicând: Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Dumnezeul Saboatului.”

„Cuvântul făcut trup îți poruncește.”

„Cel care S-a născut din Fecioară îți poruncește.”

„Iisus din Nazaret îți poruncește, care, deși i-ai disprețuit pe ucenicii Lui, ți-a poruncit să ieși afară, zdrobit și prosternat, din omul acela, și în prezența Lui, după ce te-a despărțit de omul acela, nu ai îndrăznit să intri într-o turmă de porci.”

„De aceea, îndemnat acum în numele Lui, pleacă de lângă acest om, pe care El l-a creat. Îți este greu să vrei să te opunești. Îți este greu să lovești cu piciorul în țepi, pentru că cu cât pleci mai încet, cu atât pedeapsa împotriva ta crește, deoarece nu disprețuiești oamenii, ci pe Cel ce este Domnul celor vii și al morților, care va veni să judece viii și morții și lumea prin foc.”

9. Rugăciune.

10. Al treilea și ultimul exorcism:
De aceea, te conjur, spirit cel mai josnic, întreaga fantomă, însăși întruchiparea lui Satan, în numele lui Iisus Hristos din Nazaret, care, după botezul său în Iordan, a fost dus în pustie și te-a biruit în propriile tale locuințe, să încetezi să-L ataci pe Cel pe care l-a format din țărâna pământului spre onoarea gloriei sale și să nu tremuri de slăbiciunea umană a omului nenorocit, ci de chipul Dumnezeului Atotputernic.

„De aceea, cedează-i lui Dumnezeu, care prin slujitorul Său Moise te-a înecat pe tine și răutatea ta în Faraon și armata lui în abis.”

„Predă-te lui Dumnezeu, care te-a făcut să fugi când ai fost alungat de regele Saul, cu cântece spirituale prin intermediul celui mai credincios slujitor al său, David.”

„Predă-te lui Dumnezeu, care te-a condamnat în Iuda Iscarioteanul, trădătorul. Căci El te bate cu biciuri dumnezeiești, în fața căruia, tremurând și strigând împreună cu legiunile tale, ai zis: Ce ești Tu cu noi, Iisuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt? Ai venit aici să ne chinuiești înainte de vreme? El te apasă cu flăcări veșnice, care va zice la sfârșitul timpurilor celor răi: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul veșnic, care este pregătit diavolului și îngerilor lui.”

„Pentru tine, necredinciosule, și pentru îngerii tăi sunt pregătiți viermi care nu mor niciodată.”

„Ție și îngerilor tăi este pregătit focul nestins; pentru că tu ești conducătorul crimelor blestemate, tu ești autorul incestului, capul sacrilegiului, stăpânul celor mai rele fapte, învățătorul ereticilor, inventatorul tuturor obscenităților. De aceea, o, nelegiuitule, ieși afară. Ieși afară, ticălosule, ieși afară cu toate înșelăciunile tale, pentru că Dumnezeu a voit ca omul să fie templul său.”

„Dar de ce mai întârzii aici?”

„Dați slavă lui Dumnezeu, Tatăl Atotputernic, înaintea căruia se pleacă orice genunchi.”

„Dați loc Domnului Iisus Hristos, care și-a vărsat pentru om preaprețiosul Său sânge.”

„Dă loc Duhului Sfânt, care prin binecuvântatul său apostol Petru te-a lovit în mod vădit în Simon Magul, care a condamnat înșelăciunea ta în Anania și Safira, care te-a lovit în regele Irod pentru că nu i-a dat cinste lui Dumnezeu, care prin apostolul său Pavel te-a nimicit în magicianul Elima prin ceața orbirii și prin același apostol, prin cuvântul său de poruncă, ți-a poruncit să ieși din Pitonese.”

„Acum, de aceea, pleacă. Pleacă, seducătorule. Locuința ta este pustia, locuința ta este șarpele. Smerește-te și prosternează-te. Acum nu este timp de întârziere. Căci iată, Domnul Dumnezeu se apropie repede, și focul Lui va arde înaintea Lui, Îl va preceda și va arde pe dușmanii Lui din toate părțile. Căci dacă ai înșelat pe om, nu-L poți batjocori pe Dumnezeu.”

„El te izgonește, pentru ochii căruia nimic nu este secret.”

„El te alungă pe tine, a cărui putere este supusă toate lucrurile.”

„El te exclude pe tine, Cel ce ai pregătit pentru tine și pentru îngerii tăi iadul veșnic; din gura căruia va ieși sabia ascuțită, Cel ce va veni să judece prin foc pe cei vii și pe cei morți și lumea.”

11. Rugăciuni finale, inclusiv cântări, crez și diverși psalmi.

În plus, uneori se foloseau fumigația și flagelarea. Sanchez (1661) a făcut distincția între utilizarea lor superstițioasă pentru a expulza demonii și utilizarea lor religioasă pentru a arăta dispreț față de diavoli. Brognolus Bergomensi (1651) a citat numeroase autorități, dar a avertizat totuși asupra unei aplicări „prudente și moderate” a biciuirii, mai degrabă pentru a disprețui diavolul decât pentru a-l chinui pe demonizat.

O perspectivă batjocoritoare asupra exorcismului

Apă sfințită, vino și adu,
Turnat în sare pentru asezonare,
Setați pensula pentru stropire;
Aduceți aici scuipat sacru,
Făina și acum se amestecă,
Și puțin ulei la fiecare.
Dă lumina candelelor de aici.
Sună clopotul sfântului ca să te înspăimânți
Departe de aici, duhul malefic.

—Robert Herrick (1591–1674)

Rossell Hope Robbins, membru al Societății Regale de Literatură. Cu amabilitatea Crown Publishing Company, editorii Enciclopediei de Vrăjitorie și Demonologie.

Istoria Diavolului

de Albert Reville

I

Originea credinței în diavol ne duce înapoi în timpuri foarte vechi; și, așa cum este cazul tuturor credințelor mai mult sau mai puțin dualiste - credințele, adică, bazate pe opoziția radicală a două principii supreme - trebuie să o căutăm în mintea umană, dezvoltându-se în sânul unei Naturi al cărei aspect este când favorabil, când ostil. Există un anumit dualism relativ, un antagonism al eului și non-eului care se dezvăluie de la nașterea omului. Prima sa respirație este dureroasă pentru el, căci îl face să plângă. A învăța să mănânce, să meargă, să vorbească este o luptă pentru el; iar, mai târziu, munca de care depinde conservarea sa va reproduce această luptă perpetuă sub alte forme. Când sentimentul religios se trezește în el și, la început, își caută obiectul și hrana în creația vizibilă, el se găsește față în față cu fenomene pe care le personifică, care sunt, pe de o parte, demne de iubit și de iubit, precum aurora și vegetația care susține viața, cu ploaia care o împrospătează și o fertilizează; și, pe de altă parte, înspăimântătoare și cumplite, precum furtuna, tunetele și întunericul. De aici vin zeii buni și zeii răi. Ca regulă generală și în virtutea acelui egotism naiv care caracterizează deopotrivă copilăria indivizilor și a popoarelor, zeii temuți sunt mai adorați decât zeitățile iubitoare care fac întotdeauna bine de bunăvoie și necerute. Cel puțin în acest fel, observațiile tuturor călătorilor care au observat îndeaproape acele popoare din ambele emisfere care își păstrează starea sălbatică. Nu este nevoie să adăugăm că divinitățile lor nu au, la propriu vorbind, niciun caracter moral. Ele fac bine sau rău în funcție de natura lor; și asta este tot. Aici nu fac decât să se aseamăne cu închinătorii lor. Omul, într-adevăr, își proiectează întotdeauna propriul ideal asupra divinității pe care o adoră; și, dacă analizăm cu atenție lucrurile, tot așa ajunge el la posesia a tot ceea ce poate înțelege din adevărul divin. El are întotdeauna sentimentul că zeul său este perfect; și acesta este punctul principal; dar trăsăturile acestei perfecțiuni sunt întotdeauna mai mult sau mai puțin cele ale idealului său. Doi tineri porcari dintr-o provincie îndepărtată a Austriei au fost odată întrebați: „Ce ai face dacă ai fi Napoleon?” „Eu”, a spus cel mai tânăr, „aș folosi întotdeauna tot vasul cu unt pe pâine.” „Și eu”, a spus celălalt, care, fără îndoială, considera că acestui răspuns îi lipsea poezia, „aș păzi porcii călare.” În mod similar, un

boșiman, când a fost invitat de un misionar care îi insuflase câteva noțiuni de moralitate să dea câteva dovezi că poate distinge între bine și rău, a spus: „Este greșit ca un alt om să vină și să-mi ia soțiile; este corect ca eu să mă duc să le iau pe ale lui.” Zeii sălbaticilor sunt, în mod necesar, zei sălbatici. Ei au, în cea mai mare parte, forme înspăimântătoare; așa cum închinătorii lor consideră că este potrivit să se facă hidoși atunci când merg la luptă sau chiar când se împodobesc. Ciudat, grotesc, este pentru ei frumos; tot ceea ce este neobișnuit este misterios; iar necunoscutul este teribil. Poetul trebuie să ne ierte dacă afirmăm că religia popoarelor din această categorie este pur și simplu adorarea geniilor sau demonilor cu reputație proastă. Când, trecând de la popoarele sălbatice care trăiesc exclusiv din vânătoare și pescuit, ajungem la rasele pastorale și, mai ales, agricole, această adorare a zeităților malefice nu mai este atât de exclusivă. Totuși, chiar și printre acestea predomină venerarea zeilor teribili. Luați ca exemplu simpla rugăciune a malgașcanilor, care recunosc, printre multe altele, două divinități creatoare, pe Zamhor, autorul lucrurilor bune, și pe Nyang, al lucrurilor rele:

„O, Zamhor! Ție nu ne rugăm. Dumnezeul cel bun să fie împăcat. O, Nyang, spirit rău și puternic, nu lăsa tunetul să ne urle deasupra capetelor! Spune-i mării să se țină în limitele ei! Cruță, o, Nyang, fructele coapte și nu usca orezul înflorit! Nu lăsa femeile noastre să nască copii în zilele blestemate. Tu domnești, și știi asta, peste cei răi; și mare este numărul lor, o, Nyang. Nu-i mai chinui, așadar, pe oamenii buni.”

Ar fi ușor să multiplicăm faptele care arată că locul important pe care îl ocupă frica în evlavia lor, comparativ cu venerația sau iubirea, este o trăsătură caracteristică a religiei popoarelor primitive. De aici provine cantitatea enormă de ființe dăunătoare de rang inferior, recunoscute de toate religiile inferioare și pe care le întâlnim în superstițiile populare care aderă atât de persistent la religiile cu un nivel spiritual mai elevat. În marile mitologii, precum cele din India, Egipt sau Grecia, aparenta dualitate a naturii se reflectă în distincția dintre zeii ordinii și producției și cei ai distrugerii și dezordinii. Sentimentul că, în cele din urmă, ordinea câștigă mâna învingătoare în lupta dintre forțele opuse ale naturii inspiră mituri; astfel, Indra învinge norul de furtună; Horus îl răzbună pe tatăl său, Osiris, ucis cu răutate de Tifon; iar Jupiter îi învinge pe Titani. Brahmanismul, odată dezvoltat, ni-l arată pe Siva, zeul distrugerii, concentrând și aranjând elementele care tulbură universul. Siva este încă cel mai adorat dintre zeii hinduși. În politeismul semitic, dualismul devine sexual; sau soarele, întotdeauna obiectul principal al adorației, zeul suprem, este conceput sub două forme, una zâmbitoare, cealaltă teribilă - Baal sau Moloch.

Această dublă caracteristică a divinităților adorate nu este mai puțin remarcabilă atunci când studiem cel mai poetic și senin dintre politeisme, cel al Greciei. Ca toate celelalte, își are rădăcina în cultul lumii vizibile; dar mai mult decât în alte părți, cu excepția Egiptului, zeii greci adaugă naturii lor fizice o fizionomie morală corespunzătoare. Ei i-au învins pe agenții confuziei care, sub numele de Titani, Giganți, Tifoni, amenințau să perturbe ordinea stabilită. Ei sunt, așadar, păstrările invincibile ale ordinii stabilite a lucrurilor; dar, cum, la urma urmei, această ordine regulată este departe de a fi întotdeauna conformă cu binele fizic și moral al omului, rezultă că zeii greci au, toți, în proporții variabile, aspectul lor plăcut și cel sumbru. Febus Apollo, de exemplu, este un zeu al luminii, un civilizator, inspiratorul artei, purificatorul pământului și al sufletului; și totuși, trimite și ciumă, este nemilos în răzbunarea sa și nu este foarte prudent să legăm prietenii strânse cu el. Același lucru se poate spune și despre sora sa, Diana, sau, mai degrabă, despre lună, care apare când cu trăsăturile fermecătoare ale unei fecioare frumoase și caste, când cu fizionomia sinistră a Hecatei, a Brimonii sau a Empusiei. Orizonturile azurii ale mării sunt la început niște păsări albastre frumoase; apoi, niște fecioare marine, de o frumusețe întrecetoare până la brâu, care îi vrăjesc pe navigatori cu dulcile lor cântece de dragoste: dar vai de cei care se lasă seduși! Această fizionomie, în care se amestecă binele și răul, este o trăsătură comună a panteonului elen și se reproduce fără greș, de la perechea supremă, Jupiter și Hera (Juno), până la ocupanții căsătoriți ai lumii inferioare, Aedeneus sau Pluto și soția sa, Proserpina, strangulatoarea.

Reflecții similare sunt sugerate de mitologia latină; și, acolo unde este originală, aceasta este chiar mai dualistă decât politeismul Greciei. Are Orcusul său, Strigii săi, Larii și Lemurii săi. Mitologia sclavonică are zeul său alb și zeul său negru. Divinitățile strămoșilor noștri celtici nu erau nicidecum atrăgătoare, iar zeii germano-scandinavi posedau calități valoroase, aliate cu defecte care făceau ca orice relație cu ei să fie foarte stângace, ca să spunem cel puțin. Oriunde a supraviețuit în zilele noastre credința în sâni, doamne albe, zâne, goblini, spiriduși și altele asemenea, găsim același amestec de calități bune și rele. Aceste fragmente ale marii oștiri divine din vremurile de demult sunt deopotrivă grațioase, atractive și generoase, atunci când sunt în dispoziție; dar și capricioase, răutăcioase și periculoase. Trebuie să ținem cont de acest lucru atunci când intrăm într-o cercetare a originii diavolului nostru; căci vom descoperi că el este de ordin compozit și că multe dintre trăsăturile sale esențiale îl leagă de elementele sumbre ale tuturor religiilor care au precedat creștinismul.

Dar printre aceste religii există una care, din acest punct de vedere special, merită să reflectăm puțin asupra doctrinelor sale fundamentale, și anume,

cea a Avestei Zend sau, în limbaj mai comun, religia persană. Căci aici vedem ierarhia și crezurile divine sub stăpânirea unui dualism sistematic care se extinde asupra întregii lumi, inclusiv asupra răului moral. Zeii luminii și zeii întunericului împart timpul și spațiul între ei. Nu vorbim aici despre Zarvan-Akarana, Timpul Nesfârșit care a dat naștere lui Ahuramuzd, sau Ormuzd, zeul bun, și fratelui său Angramainju, sau Ahriman, zeul răului; căci aceasta este o noțiune filozofică mult mai târzie decât punctul de vedere original și caracteristic al religiei Zend, care recunoaște pur și simplu două puteri la fel de eterne, care se luptă constant împreună și care se întâlnesc în luptă atât pe suprafața pământului, cât și în inimile oamenilor. Oriunde Ormuzd plantează binele, Ahriman seamănă răul. Istoria căderii morale a primilor oameni, din cauza trădării lui Ahriman, sub forma unui șarpe, prezintă cele mai surprinzătoare analogii cu relatarea paralelă din Geneză. De aici și afirmația că povestea este doar împrumutată din cea persană. Cred că această opinie este nefondată, deoarece în mitul iranian geniul malefic este deghizat, în timp ce în relatarea ebraică este un șarpe autentic care vorbește și acționează și care își implică rasa în pedeapsa pe care și-o asumă. Trebuie, așadar, să recunoaștem acestei ultime istorii avantajul unei vechimi mai mari, dacă nu în ceea ce privește forma sa reală, cel puțin în ceea ce privește ideea sa originală. Înlocuirea unui animal care raționează și vorbește cu un zeu deghizat indică o reflecție necunoscută în epocile care au dat miturilor cea mai veche formă. O astfel de reflecție, în vremurile ulterioare, i-a condus pe evrei să-l vadă pe Satana lor sub trăsăturile șarpelui din Geneză, deși textul canonic nu admite în niciun caz o astfel de presupunere. Prefer, așadar, să consider cele două mituri, ebraic și iranian, ca două variații inegal vechi ale uneia și aceleiași teme primitive, urmăribile, posibil, până în vremurile în care iranienii și semiții încă trăiau împreună la umbra Araratului.

Indiferent cum ar sta lucrurile, un lucru rămâne clar, și anume că în cel mai serios politeism moral al lumii vechi întâlnim o concepție religioasă care se apropie foarte mult de cea pe care monoteismul semitic ne-a transmis-o sub numele de diavol sau Satan. Ahriman, la fel ca Satan, are legiunile sale de îngeri răi, al căror singur gând este să-i chinuie și să-i ruineze pe muritori. Nu li se atribuie doar rele fizice, furtuni, întunericul, inundațiile, bolile și moartea, ci și dorințe rele și fapte păcătoase. Omul bun este, așadar, un soldat al lui Ormuzd, luptând sub comanda sa împotriva puterilor răului; în timp ce omul rău este un slujitor și, în cele din urmă, un instrument al lui Ahriman. Doctrina Zend învăța că, în cele din urmă, Ahriman va fi învins și chiar va fi convertit la bine. Această trăsătură îl distinge în mod avantajos de fratele său evreu-creștin. Dar și aici ne putem întreba în ce măsură această speranță frumoasă a făcut parte din religia primitivă.* Cert este că există o asemănare foarte strânsă între Satanul evreu și Ahrimanul persan;

și în aceasta nu este nimic ciudat, dacă ținem cont de faptul că perșii sunt singurul popor politeist cu care evreii, emancipați de ei de robia caldeeană, au întreținut o lungă și prietenoasă relație.

Totuși, trebuie să ne desprindem de opinia larg răspândită care vede în Satan o transplantare a lui Ahriman persan în solul religios al semitismului. Este adevărat că diavolul evreu, precum și cel creștin, îi datorează mult lui Ahriman. Din momentul în care Satan evreu îl cunoaște, îl imită, adoptă o curte infernală după același model: într-un cuvânt, se transformă în asemănarea sa. Dar înainte de aceasta, oricât de obscură și neclară ar fi fost viața sa, Satan exista. Să încercăm să rezumăm istoria sa așa cum este trasată în Vechiul Testament.

Monoteismul ebraic nu excludea credința în spirite cerești, în fii ai lui Dumnezeu (beni Elohim), în îngeri a căror misiune era să înconjoare tronul Veșnicului, ca o gardă sfântă.* Ei așteptau ordinele Sale, îndeplineau voința Sa și erau într-un fel agenți ai guvernării divine. Lor le revenea aplicarea directă a pedepselor și îndurărilor lui Dumnezeu. Prin urmare, printre ei existau unii ale căror funcții inspirau mai degrabă frică decât încredere. Găsim, de exemplu, un mesager angelic care îl pedepsește pe Saul pentru faptele sale rele, tulburându-l cu fantezii întunecate pe care numai harpa lui David le poate risipi. Este un înger al Veșnicului care apare cu o sabie scoasă în mână lui Balaam, ca și cum ar fi gata să-l străpungă, sau care distruge într-o singură noapte o întreagă armată asiriană. În decursul timpului, un înger s-a distins printre ceilalți a cărui funcție specială în curtea cerească era aceea de acuzator al oamenilor și pe care l-am putea considera personificarea unei conștiințe vinovate. Justiția suverană a decis, fără îndoială, singură și în deplinătatea puterii sale; dar nu decât după o dezbatere adversă. Acum, cel a cărui profesie era să acuze oamenii la tribunalul divin era un înger al cărui nume Satan înseamnă pur și simplu adversar, atât în sensul legal, cât și în cel propriu al cuvântului. Acesta este în mod clar Satana din Cartea lui Iov; este membru al curții cerești și este unul dintre fiii lui Dumnezeu, deși preocuparea lui specială este să acuze oamenii. A devenit atât de suspicios prin practica sa constantă de procuror public, încât nu crede în bunătatea niciunei ființe umane, nici măcar în cea a lui Iov cel drept; și presupune că cele mai pure manifestări de evlavie rezultă din motive interesate. Vedem cum caracterul acestui înger începe să se strice; iar istoria lui Iov arată că atunci când scopul său este să obțină resemnarea unui om drept, nu precupețește nimic pentru a o realiza. Din nou, ca acuzator al lui Israel, Satana apare în viziunea lui Zaharia (iii. 1). Acest caracter special al său, împreună cu credința constantă că îngerii luau parte la treburile umane, a făcut ca Satana, neajutat de niciun ajutor din partea lui Ahriman, să fie temut de israeliți ca fiind cel mai mare

dușman al omenirii; și a apărut, atât în cazul unor nenorociri publice, cât și private, tendința de a-i suspecta acțiunea rea. Din acest motiv, acele inspirații fatale pe care iehovismul anterior le atribuia imediat lui Iehova însuși au ajuns să fie considerate ca provenind de la Satan. În istoria lui David avem un exemplu curios al acestei evoluții a credinței religioase. Într-o zi, David a fost posedat de ideea ghinionistă și - pentru republicanismul teocratic al profeților din vremea sa - impie de a-și număra poporul. În a doua carte a lui Samuel (xxiv. 1) ni se spune că „mânia Domnului s-a aprins împotriva lui Israel și l-a îndemnat pe David” să dea ordinele necesare pentru acest recensământ; în timp ce, pe de altă parte, acolo unde aceeași istorie este relatată în prima carte a Cronicilor (xxi. 1), avem aceste cuvinte: - „Și Satan s-a ridicat împotriva lui Israel și l-a îndemnat pe David să numere pe Israel.” Nimic nu putea arăta mai bine decât aceste pasaje paralele schimbarea care avusese loc în intervalul dintre compunerea acestor două cărți. Din acest moment încolo, monoteistul va atribui Adversarului gândurile rele și calamitățile care în vremurile de demult ar fi fost atribuite direct lui Dumnezeu. Putem chiar presupune că această soluție a anumitor probleme care începuseră să-l tulbure a adus cu sine o oarecare consolare religioasă; căci, pe măsură ce concepția noastră despre Dumnezeu devine mai elevată, devine mai greu să ne mulțumim cu teoriile copilărești care satisfăceau epocile mai puțin gânditoare.

În rolul de adversar al omenirii, de complot marțial, găsim adevărata origine a diavolului evreu și creștin. Prin urmare, nu trebuie să-l identificăm prea ușor cu divinitățile mai mult sau mai puțin malefice ale religiilor politeiste. Recunoaștem pe deplin că are afinități cu acestea, care se apropie din ce în ce mai mult; dar certificatul nașterii sale este scris clar; și chiar dacă evreii nu ar fi intrat niciodată în contact cu perșii, tradiția evreiască ne-ar fi dat totuși un Satan complet echipat. Satan, așadar, nu este nici fiul, nici măcar fratele lui Ahriman; dar a venit un timp când asemănarea era atât de mare, încât era ușor să-i confundăm. Putem spune, pe scurt, că, în timp ce Ahriman este răul fizic care a devenit și răul moral, Satan este răul moral care devine răul fizic. Acesta este secretul influenței sale crescânde.

Într-adevăr, în așa-numitele cărți apocrife ale Vechiului Testament, care se disting de cărțile canonice din același volum prin elementele alexandrine și persane pe care le conțin, Satana este văzut crescând în importanță și influență. Cei Șaptezeci, traducându-i numele prin diabolos, de unde provine cuvântul nostru „diavol”, păstrează definiția exactă a caracterului său timpuriu de acuzator. Dar el ajunge să fie ceva foarte diferit de asta. Este un agent provocator de cel mai înalt rang, a fost alungat din cer împreună cu celelalte spirite care i-au fost complici în ambiție. La ura față

de oameni adaugă acum ura față de Dumnezeu; și aici începe imitația lui Ahriman. Asemenea demonului persan, el se află în fruntea unei armate de ființe malefice care îi execută ordinele. Mulți dintre aceștia îi cunoaștem pe nume. Printre alții se numără Asmodeu, demonul plăcerii, care joacă un rol important în cartea lui Tobit și a cărui origine persană a fost făcută incontestabilă de cercetările învățate ale lui M. Michel Bréal. Ca urmare a importanței sale crescânde și a separării sale absolute de îngerii credincioși, Satana are un regat distinct și o reședință în iadul subteran. La fel ca Ahrimanul persan, el a căutat să strice opera creației și a purtat război împotriva oamenilor, a căror fericire inocentă îi era insuportabilă. Și apoi se convine că el a fost cel care, asemenea lui Adam, a înșelat-o pe prima femeie sub prefăcătoria șarpelui. El a fost cel care a introdus moartea cu toate ororile ei; și prin urmare, cei mai formidabili antagoniști ai săi sunt cei care, prin marea lor sfințenie, sunt capabili să-și avertizeze semenii împotriva atacurilor sale insidioase. O multitudine de boli, în special cele care, prin singularitatea lor și absența simptomelor externe, sfidau explicațiile naturale, cum ar fi nebunia, epilepsia, dansul Sfântului Vitus, mutenia, anumite forme de orbire etc., au fost atribuite agenților săi. Se presupunea că milioane de demoni, ascultători de poruncile sale, ieșeau constant din adâncurile iadului și - la fel ca demonii nopții ai vechii credințe - preferau ca bântuieli deșerturile și pustiul. Dar acolo au obosit, le era sete, au rătăcit și nu au găsit odihnă; iar marea lor resursă era să-și stabilească locuința într-un corp uman, pentru a-i absorbi substanța și a se împrospăta cu sângele său. Uneori, mulți dintre ei ocupau aceeași structură. De aici și demoniacii și posedații despre care citim atât de des în narațiunile evanghelice. Totuși, mitologia evreiască nu a exagerat la maximum această asemănare cu Ahriman. Satan nu poartă niciodată război direct împotriva lui Dumnezeu. Anumite formule, în care numele Preasfântului este principalul, erau suficiente pentru a-l exorciza, a-l alunga pe el și pe îngerii săi. Puterea sa era strict limitată la cercul pe care înțelepciunea divină a binevoit să-l traseze; astfel încât dualismul a rămas foarte incomplet.

Acesta era sentimentul în această privință în rândul poporului evreu când Evanghelia a fost predicată pentru prima dată. Dezvoltarea ideilor mesianice a contribuit mult la îmbogățirea credinței populare. Dacă, așa cum credeau ei, diavolul nu îndrăznea să-L întâlnească pe Dumnezeu însuși, nici măcar pe cel mai înalt dintre îngerii săi, totuși nu se temea să se opună deschis slujitorilor săi de pe pământ. Acum, Mesia urma să fie slujitorul lui Dumnezeu prin excelență. El trebuia să apară pentru a stabili Împărăția lui Dumnezeu în rândul rasei umane, care era aproape în întregime în puterea diavolului și a îngerilor săi; astfel încât Satan să-și apere stăpânirile în cea mai mare măsură împotriva lui Mesia, a cărui lucrare ar putea fi rezumată ca constând într-o luptă strânsă și victorioasă cu „prințul acestei lumi”.

Acest punct de vedere nu trebuie să ne scape niciodată în studiul nostru al evangheliilor. Satan și Mesia personificau, de o parte și de alta, puterea răului și puterea binelui, luptând pentru fiecare punct contestat, o bătălie în care nu se dădea niciun cartier. Prin urmare, niciodată Isus nu ar fi putut trece drept Mesia în ochii compatrioților săi, dacă nu ar fi fost considerat mai puternic decât duhurile rele, ori de câte ori cei posedați erau aduși la el.

Teologia modernă, care aproape l-a repudiat pe diavol, s-a oprit mult asupra întrebării dacă Isus însuși împărtășea credința contemporanilor săi în ceea ce privește satanismul. Pentru a trata această chestiune în mod adecvat, ar fi necesar să intrăm în cercetări străine istoriei diavolului. Vom remarca pur și simplu că nu există nicio autoritate care să susțină că Isus, din considerație pentru credințele populare, ar fi simulat o credință pe care nu o susținea; la care am adăuga că principiile religiei sale nu erau în sine favorabile acestui tip de credință. Ideea că Dumnezeu este Tatăl tuturor nu se împacă ușor cu existența unui diavol. Nicăieri Isus nu face din credința în diavol una dintre condițiile admiterii în Împărăția lui Dumnezeu; și dacă diavolul ar fi o simplă idee, un simplu simbol, aceste considerații ar rămâne literalmente aceleași. Puritatea inimii, setea de dreptate, dragostea pentru Dumnezeu și om, toate acestea sunt elemente esențiale care sunt complet independente de întrebarea dacă Satan există sau nu. Așadar, ori de câte ori Isus vorbește într-un sens general, abstract, fără a ține cont de circumstanțele de timp și loc, El îndepărtează persoana lui Satan din câmpul său de instruire. El declară, de exemplu, că gândurile noastre rele vin din inima noastră; în timp ce, conform teoriei satanice, acestea ar trebui atribuite diavolului. Totuși, evident că s-a folosit de credința populară în această privință, ca de o formă sau imagine căreia nu i-a atribuit nicio realitate pozitivă. Aceasta i-a furnizat materie de parabolă. S-a adresat cu numele de Satan unuia dintre discipolii săi care căuta să-l îndepărteze de suferințele care se apropiau și care, prin însăși afecțiunea, a devenit un ispititor de moment. O observație similară se sugerează studiind teologia Sfântului Pavel - cel puțin în epistolele sale autentice. Sfântul Pavel crede evident în diavol; și totuși, la el, răul moral este legat de natura pământească a omului și nu de acțiunea externă și personală a demonului. Într-un cuvânt, învățătura lui Isus și a lui Pavel nu combate nicăieri credința în diavol; dar se poate lipsi de el și tinde să se lipsi de el. În zilele noastre vedem o mulțime de creștini buni care nu se preocupă deloc de regele iadului; dar această credință a fost unul dintre acei germeni (dintre care Evanghelia conține mulți) care au necesitat o altă atmosferă intelectuală pentru dezvoltarea lor. Ceea ce a precedat ne-a explicat de ce există mult mai multe despre diavol în Noul Testament decât în Vechiul Testament. Credința în diavol și așteptarea lui Mesia au avut o creștere paralelă.

Trebuie remarcat, totuși, că, dacă Noul Testament vorbește adesea despre Satana și îngerii săi, despre spiritele „ale văzduhului” și despre diavol, „qlœrens quem devoret”, descrierile sale despre ei sunt aproape lipsite de culoare. Un fel de rezervă spirituală încă ascunde toate concepțiile de acest ordin. Diavolii sunt invizibili; nu li se atribuie niciun corp palpabil; și o multitudine de superstiții care vor crește din ideea că pot fi văzuți și mânuiți sunt încă necunoscute. Cu toate acestea, din acest punct al istoriei noastre putem considera originea lui Satana ca fiind închisă. Îl vedem aici ca fiind veriga care leagă dualismul politeist de acel grad de dualism relativ pe care monoteismul evreiesc îl putea susține. Acum îl vom vedea dezvoltându-se sub forme noi; dar el a atins deja o formă pe care nu o mai putem ignora. El stă în fața noastră ca vechiul Satanas, grija strămoșilor noștri, în care se află tot ceea ce este nesfânt, înfricoșător și mincinos - într-un cuvânt, el este idealul răului.

II

Primele epoci ale creștinismului, departe de a dezvolta acea latură a Evangheliei care tindea să-l alunge pe diavol în regiunile simbolismului și ale inutilității personale, au servit la extinderea dominației sale, prin multiplicarea intervențiilor sale în treburile umane. El a servit ca țap ispășitor asupra căruia primii creștini își puteau folosi oroarea față de instituțiile păgâne. O vreme, creștinii nu au tras o linie foarte distinctă între Imperiul Roman și imperiul lui Satan. Acest punct de vedere în esență evreiesc nu a durat mult; dar tema favorită a majorității apologeților era de a atribui orice politeism prezentat, fie el corect sau necinstit, bun sau rău, vicleniei și mândriei diavolului. Oriunde frumosul și binele se găseau unite, acest lucru, în ochii lor, nu era nici mai mult, nici mai puțin decât atâta adevăr amestecat cu măiestrie de dușmanul omenirii cu o eroare înfricoșătoare, pentru a păstra o mai bună înțelegere asupra omului, care nu putea fi ținut sub influența falsității pure. Școala alexandriană era singură mai rezonabilă; dar avea puțină influență asupra maselor credincioși. Și acum se răspândea ideea că Satan nu era în esență decât un rival ridicol, deși mult timp un rival puternic, al singurului Dumnezeu adorabil. Condus de o sete de onoare și stăpânire, el imitase, cât de bine a putut, perfecțiunile divine, dar nu reușise decât să producă o caricatură odioasă. Dar, așa cum era, caricatura orbise națiunile. Acest subiect i-a sugerat lui Tertulian una dintre acele zicale caracteristice în care firea satiră se delecta: „Satan”, spunea el, „este maimuța lui Dumnezeu”; și zicala a dăinuit viață. Zeii greco-romani au devenit pentru creștini, precum

și pentru evrei, demoni care uzurpaseră rangul divin. Licențiozitatea obiceiurilor păgâne, prea adesea consacrate de ceremoniile religioase tradiționale, a oferit un fel de justificare populară acestei opinii, care era amplificată de superioritatea morală pe care Biserica primară avea, în general, dreptul să o contrasteze cu corupțiile care o înconjurau. Prin urmare, Satan a devenit, mai mult ca niciodată, „prințul acestei lumi”.

Dar să nu uităm o împrejurare foarte importantă, și anume că alte curente externe Bisericii creștine au contribuit la răspândirea credinței în spiritele rele. Politeismul în declinul său a ascultat de adevărata sa natură; a devenit din ce în ce mai dual. Formele sale cele mai recente, cele care erau marcate de ceea ce derivau din platonism și pitagorism, erau toate saturate de dualism și astfel deschideau un câmp larg imaginației pentru crearea oricărui fel de geniu malefic. În acea epocă, asceza, care constă în uciderea lentă a corpului sub pretextul dezvoltării sufletului, nu era specifică celor mai exaltați membri ai Bisericii creștine, ci se găsea oriunde se practica o morală religioasă. Extazele care erau generate fiziologic prin post dădeau toată aparența realității ființelor imaginare pe care le evocau. Apollonius din Tyana alunga tot atâtea spirite necurate cât un sfânt creștin. Mișcările religioase cunoscute sub numele de secte gnostice, care reprezintă, în proporții variate, un amestec de concepții păgâne, evreiești și creștine, au ca trăsătură comună credința în îngerii căzuți, care sunt tiranii oamenilor și rivalii lui Dumnezeu. Marele succes al maniheismului, acea confluență a dualismului persan și a creștinismului, se datorează înclinației opiniei publice către orice reprezenta o luptă sistematică între geniul răului și geniul binelui. Talmudul și Kabbala au fost supuse aceleiași influențe. Nu trebuie să considerăm creștinismul ca fiind singurul responsabil pentru locul proeminent pe care Satan l-a ocupat în preocupările acestei lumi; a fost o tendință universală a epocii și ar trebui să fim mai corecți dacă am considera creștinismul ca fiind afectat de acesta, la fel ca toate celelalte forme contemporane de religie.

Mesia evreu a devenit pentru creștini Mântuitorul umanității vinovate. Acesta este motivul pentru care vedem antagonismul radical dintre Satana și Mesia reflectat în doctrina primitivă a răscumpărării. De la sfârșitul secolului al II-lea, această doctrină este rezumată într-o dramă grandioasă în care Hristos și diavolul sunt actorii principali. Mulțimea se mulțumea să creadă că Hristos, coborând în iad, în virtutea drepturilor sale de cel mai puternic dintre cei doi, luase de la Satana sufletele pe care le luase captive. Dar această idee rudimentară a suferit o rafinare. Irineu învăța că omul, după cădere, devenind proprietatea de drept a lui Satana, ar fi fost nedrept din partea lui Dumnezeu să-l priveze prin violență de ceea ce era al său; și că Hristos, ca om perfect și, prin urmare, independent de diavol, s-a oferit

ca răscumpărare pentru familia umană, înțelegere pe care diavolul a acceptat-o. Curând, însă, a devenit clar că diavolul făcuse o socoteală foarte nechibzuită, deoarece Hristos nu a rămas, până la urmă, în puterea sa. Origen, ale cărui învățături ecleziastice nu trebuie întotdeauna interpretate ca reprezentări exacte ale opiniilor sale reale, a devenit organul de opinii care admiteau liber că atât Hristos, cât și Satana își jucaseră rolurile foarte abil, văzând că diavolul credea că ar trebui să țină în puterea sa o pradă care valora mai mult pentru el decât întreaga rasă umană, în timp ce Hristos știa foarte bine că nu ar trebui să rămână în mâinile Satanei. Această opinie, care îl făcea pe Isus înșelătorul în detrimentul lui Satana, oricât de scandaloasă ni se pare nouă, a fost totuși un succes și a predominat mult timp în Biserică. Poezia ecleziastică, predicarea populară și chiar afirmațiile pontificale au extins-o în toate direcțiile, au dramatizat-o, au consacrat-o. Se poate înțelege cu ușurință că acest mod de a privi răscumpărarea nu a contribuit la diminuarea influenței diavolului asupra minților oamenilor. Nimic nu a sporit mai mult frica de dușman decât descrierile vagi ale imensității puterii sale și ale riscului asumat prin expunerea la atacurile sale; Mai ales că, printr-o contradicție singulară din care teologia antică nu a reușit niciodată să se elibereze, diavolul, deși declarat învins, înfrânt și făcut neputincios de învingătorul său, Hristos, nu și-a menținut infernalul departe asupra unei mari majorități a omenirii. Numai sfinții se puteau considera în siguranță de ambuscadele sale; și, conform legendelor care începeau acum să se răspândească, mare era prudența și energia de care aveau nevoie pentru a scăpa de el! Totul se învârtea în jurul acestei stări constante de veghe. Botezul se transforma într-un exorcism. A deveni creștin însemna a renunța la diavol cu pompele și lucrările sale. Expulzarea din Biserică, fie pentru comportament imoral, fie pentru heterodoxie, însemna a fi „predat Satanei”. Astfel, în această perioadă s-a dezvoltat doctrina căderii îngerilor răi. Acum găsim învățat că diavolii erau menționați în acel pasaj mitic din Geneza în care „fiii lui Dumnezeu au văzut fiicele oamenilor că erau frumoase și și-au luat de soții pe toate pe care le-au ales”, desfrânarea fiind considerată păcatul originar și preocuparea nesfârșită a spiritelor rele; și, din nou, deoarece această ipoteză nu explica prezența anterioară a unui înger rău în paradisul pământesc, căderea diavolilor rebeli a fost datată din momentul Creației. Augustin credea că, în urma acestei căderi, corpurile lor, care anterior erau subtile și invizibile, au devenit dense. Și iată începutul credinței în aparițiile vizibile ale diavolului. Apoi a apărut o altă noțiune, că diavolii, pentru a-și satisface pofta, profitau de noapte pentru a surprinde tinerii în timp ce dormeau; și de aici succubele și incubii care au jucat un rol atât de important în Evul Mediu. Sfântul Victor, conform legendei, a fost învins de un demon care își luase cu viclenie forma unei tinere seducătoare care se rătăcise noaptea în pădure. Conciliile, încă din secolul al IV-lea, le-au

poruncit episcopilor să supravegheze îndeaproape pe cei din diecezele lor care practicau arte magice, invenții ale diavolului; și se vorbește despre femei rele care se presupune că aleargă noaptea pe câmpuri în alaiul Dianei și al altor zeițe păgâne. Dar până acum, aceste sabate imaginare sunt considerate doar vise sugerate de Satana celor ale căror înclinații vicioase i-au dat putere asupra lor.

În scurt timp, însă, totul a devenit real și material. Nu a existat sfânt căruia diavolul să nu i se fi arătat măcar o dată sub formă umană. Sfântul Martin l-a întâlnit chiar deghizat în așa fel încât să-l reprezinte pe Hristos. În cea mai mare parte, însă, în calitatea sa de înger al întunericului, el apărea ca un om și complet negru, culoare sub care obișnuia să scape de templele și idolii păgâni care fuseseră dărâmați de zelul convertiților la noua religie. Și apoi a apărut ideea că cineva ar putea face o înțelegere cu diavolul, prin care sufletul ar putea fi schimbat cu obiectul celei mai mari dorințe a cuiva. Această noțiune datează din legenda lui Teofil, un sfânt din secolul al VI-lea. El, într-un moment de mândrie rănită, s-a predat oficial lui Satan; dar, fiind devorat de remușcări, a convins-o pe Fecioara Maria să recupereze documentul fatal de la cel rău.*

Acest episod legendar, scris cu scopul expres de a extinde cultul Mariei, a avut în mod necesar rezultate importante. Diavolul, în plus, și-a văzut prestigiul crescând și mai mult, atunci când convertirea invadatorilor Imperiului și misiunile trimise în țări care nu făcuseră niciodată parte din dominioanele romane au introdus în sânul Bisericii o masă de oameni extrem de ignoranți, care erau încă impregnați de politeism. Biserica și Statul, care fuseseră unite încă din vremea lui Constantin și erau și mai strâns cimentate sub Carol cel Mare, au făcut tot ce au putut pentru a rafina mințile grosolane ale celor ai căror învățători deveniseră; dar, pentru a face acest lucru eficient, puterile temporale și spirituale trebuiau să fie ele însele mai puțin sub influența superstițiilor pe care doreau să le respingă. Dacă unii dintre cei mai inteligenți papi au reușit să combine cu planurile lor politice o anumită toleranță pentru obiceiuri și erori care păreau ineradicabile, marea majoritate a episcopilor și misionarilor credeau cu tărie că, insistând asupra extirpării politeismului, luptau împotriva diavolului și a oștirii sale. Ei le-au inoculat convertiților aceeași credință; și astfel a prelungit considerabil existența divinităților păgâne. Bunele și vechile spirite rurale au murit greu. Legendele sacre recunosc nu puțini zei celtici și teutoni antici printre sfinții patroni ai strămoșilor noștri. Sfântul Nicolae, Sfântul Victor, Sfântul Denis cu sfinții „purtători de cap” în general, Sfânta Ursula (Horsela), Sfânta Veneția și mulți alții mai puțin faimoși intră în această categorie. Multă vreme și fără a fi considerată o renunțare la credința catolică, era obișnuit în Anglia, Franța și Germania să

se ofere daruri, când din recunoștință, când din frică, spiritelor câmpurilor și pădurilor - femeile în special aderând la astfel de vechi obiceiuri. Dar, cum Biserica încă considera demoni și diavoli toate ființele supraomenești care nu erau sfinți sau îngeri, văzând că caracterul vechilor zei nu avea nimic angelic în el, s-a efectuat un schimb sau, mai degrabă, o transformare. Partea bună a acestor zeități a servit, sub nume noi, la îmbogățirea regatului sfinților, regatul demonilor a avut ceea ce a mai rămas. Credința în diavol, care în epocile anterioare avea ceva elevat în ea, a devenit pur și simplu grosolană și stupidă. La începutul Evului Mediu, anumite animale, precum pisicile, broaștele râioase, șobolanii, șoarecii, câinii negri, lupii, erau considerate special selectate de diavol și slujitorii săi pentru simboluri, auxiliari și chiar ca deghizări temporare. Chiar și în vremurile noastre, găsim în general că aceste animale erau consacrate sau sacrificate divinităților pe care demonii le-au înlocuit. Tradițiile sacrificiilor umane oferite în onoarea zeilor antici explică, fără îndoială, ideea că Satana și sclavii săi au o plăcere pentru oamenii care se transformă în bine, diavol și vrăjitor care mergea la sabat sub masca unui lup pentru a nu fi recunoscut. Știm cu toții că nu există vrăjitoare fără pisica ei. Viermii, acea rană care atunci, ca și acum, era un flagel prea comun în rândul unei populații lipsite de orice simț al curățeniei, trebuiau, de asemenea, puse la ușa diavolului și a slujitorilor săi.* A venit o vreme când ideea că diavolul avea o formă corporală distinctă s-a stabilit; și această formă era cea a faunilor și satirilor antici, cu coarne, picioare proeminente, piele păroasă, coadă, picior despicat sau copită de cal.

Ar fi ușor să acumulăm aici detalii semi-burlesce, semi-tragice. Dar preferăm să marcăm punctele importante ale dezvoltării credinței. Am ajuns într-o perioadă în care trebuie să o privim sub o lumină nouă. Printre evreii din vremurile imediat anterioare erei creștine, Satana devenise adversarul lui mesia; la primii creștini el era antagonistul direct al Mântuitorului omenirii: dar în Evul Mediu, Hristos era sus în ceruri, departe; iar organismul viu, imediat, în care urma să se realizeze împărăția sa pe pământ era Biserica, între care și diavol urma să se poarte războiul de atunci încolo. Credința țăranului constă pur și simplu în a crede ceea ce crede Biserica. Întrebați-l ce crede Biserica și va răspunde cu îndrăzneală: „Ceea ce cred eu”. Și dacă în vremurile despre care vorbim s-ar fi pus întrebarea: „Ce face diavolul?”, răspunsul ar fi fost: „Ceea ce nu face Biserica”; în timp ce la întrebarea: „Și ce nu face Biserica?”, răspunsul s-ar fi redus la: „Ceea ce face diavolul”. Sabatele pe care conciliile antice, atunci când se refereau la ele, le tratau ca aparținând unor regiuni imaginare, deveniseră acum ceva foarte real. Ideea germanică de fidelitate, ideea că fidelitatea față de suzeran era prima dintre virtuți, așa cum trădarea din partea vasalului era cea mai mare dintre crime, a fost introdusă în Biserică

și a contribuit nu puțin la a da oricărei infidelități apropiate față de Hristos culoarea celei mai negre depravări. Vrăjitorul era la fel de credincios stăpânului său, diavolul, precum era bunul creștin suzeranului său ceresc; și așa cum vasalii veneau anual să-i aducă omagii stăpânului lor, tot așa slujitorii feudali ai lui Satan se grăbeau să-i aducă omagii similare, fie într-o zi obișnuită, fie la o convocare specială. Goana ciudată prin aer a vrăjitorilor și vrăjitoarelor, în timp ce se grăbeau la întâlnirea nocturnă, nu era altceva decât o transformare a mitului celtic și german al Vânătorului Sălbatic. Dar stăpânul care îi aștepta era un fel de zeu; Și în marile adunări ale hoardei diabolice, era onorat prin celebrarea unui burlesc al liturghiei; spiritul răului fiind venerat prin inversarea ceremoniilor care servesc la glorificarea autorului binelui. Însuși numele de sabat provenea din confuzia dintre cultul diavolului și simplele rituri necatolice; Biserica punându-i pe același picior pe evrei, persoanele excomunicate, ereticii și necromanții. La această confuzie a existat o circumstanță care a contribuit în mare măsură. În majoritatea sectelor care se revoltaseră împotriva Bisericii (și mai ales în cea care ocupă un loc atât de înalt și atât de trist în istoria franceză, cea a albigenzilor), aluatul gnostic și maniheist se insuflase complet. Dualismul era principiul teologiei lor.* Aceasta explică ideea că la întâlnirile lor religioase, care rivalizau cu liturghia, ei spuneau pur și simplu slujba invers, un mod de cult care era foarte apreciat de Satana. Dacă, ținând cont de acest lucru, ne amintim cât de ușor se lăsa convins statul în Evul Mediu că principala sa misiune era exterminarea ereticilor, vom înceta să ne mai mirăm de severitatea legilor penale îndreptate împotriva presupușilor vrăjitori.

Natura captivantă a credinței în diavol în Evul Mediu este punctul pe care dorim să-l clarificăm. Cei care încă mai au această credință își pot imagina cu greu în ce măsură controla atunci întreaga viață a oamenilor. Era ideea fixă pentru toți, în special din secolul al XIII-lea până în secolul al XV-lea, perioada în care putem considera că această superstiție a atins apogeul. O idee fixă tinde, printre cei pe care o posedă, să concentreze totul în sine. Când, în zilele noastre, îi observăm îndeaproape pe contemporanii noștri care se dedică spiritismului, este surprinzător să vedem cât de fertilă devine imaginația lor atunci când sunt ocupați să interpreteze în favoarea hobby-ului lor cele mai mărunte și neimportante circumstanțe. Deschiderea unei uși pe jumătate închise, o insectă care descrie arabescuri în zborul său, căderea unui articol prost echilibrat, scârțâitul mobilei noaptea, oricare dintre aceste mici accidente este suficient pentru a le da fanteziei aripi. Dacă generalizăm o astfel de stare mentală, înlocuind iluziile inofensive ale spiritualiștilor noștri cu credința în intervențiile neîncetate ale diavolului, vom obține o idee destul de clară despre ce se întâmpla în Evul Mediu. Printre nenumăratele înregistrări din care am putea cita, vom lua

Revelațiile Abatelui Richalmus, care a trăit în Franconia acum aproximativ șapte sute de ani și care aparținea ordinului cistercian.* Aceste Revelații, deși acum uitate, aveau odinioară o faimă largă. Abatele Richalmus se lăuda că poseda o putere specială de a discerne și detecta mașinațiunile sateliților lui Satan, care, în plus, potrivit abatelui, erau îndelung înclinați să-și joace farse strengărești asupra bisericești și a bunilor creștini. Și îl îngrijorau diabolic pe bietul om! De la distragerea sa în timpul slujbei până la greața care prea adesea îi tulbură digestia, de la discordia dintre cântăreți până la accesele de tuse care îi întrerup predicile, totul este o acțiune diabolică. „De exemplu", îi spune el însoțitorului său, „când mă așez la studii sfinte, diavolii mă fac să mă simt greu de somn. Apoi îmi întind mâinile dincolo de cătușe ca să le dau o răcoare. Imediat, spiritele mă înțeapă sub haine ca pe niște purici, ceea ce mă face să-mi bag mâinile acolo; și astfel se încălzesc din nou, iar cititul meu devine neglijent." Le place, ne spune el, să-i facă pe oameni urâți. Unuia îi dau un nas roșu, altuia buzele crăpate. Dacă unui om îi place să-și închidă gura decent, atunci îi fac buza de jos să cadă. „Vino", îi spune el acolitului său, „uită-te la buza mea; de douăzeci de ani un drăcuș s-a lipit de ea, doar ca să o facă să atârne." Și așa mai departe, în același ton. Când este întrebat dacă există mulți diavoli care se luptă astfel cu omul, abatele Richalmus răspunde că fiecare dintre noi este la fel de strâns înconjurat de ei precum un om când este scufundat în mare este de valuri. Din fericire, semnul crucii era în general suficient pentru a-i deruta; dar nu întotdeauna, căci ei înțeleg bine inima omenească și știu cum să profite de latura ei slabă. Într-o zi, când niște călugări adunau pietre sub porunca starețului, în scopul construirii unui zid, el a auzit un tânăr diavol care era ascuns sub ele strigând foarte clar: „Ce sarcină anevoioasă!". A făcut aceasta pentru a-i determina pe călugări să se plângă de muncile care le erau impuse. La semnul crucii, ne spune el, este adesea util să adăugăm ajutorul apei sfințite și a sării. Spiritele rele nu pot suporta sarea. „Când sunt la masă și diavolul mi-a luat pofta de mâncare, de îndată ce am gustat puțină sare, îmi revine; și dacă, la scurt timp după aceea, o pierd din nou, mai iau niște sare și sunt din nou flămând." Aici avem vechea idee că sarea era conservantă, înviorătoare, plăcută zeilor și oamenilor; și, prin urmare, opusă oricărui lucru evlavios. În cele o sută treizeci de capitole care alcătuiesc Revelațiile sale, abatele nu face aproape nimic altceva decât să-și supună ideii fixe cele mai banale evenimente ale vieții domestice și, în special, ale vieții mănăstirești. Dar popularitatea de care s-a bucurat această carte, publicată după moartea sa, a dovedit că pur și simplu abundase în ideile contemporanilor săi. Nenumărate paralele pot fi găsite în literatura epocii. Legenda de Aur a lui Iacobus de Voragine, una dintre cele mai populare cărți ale Evului Mediu, ar fi suficientă ca ilustrare.

Această neîncetată îndreptare a gândurilor spre diavol a avut două consecințe la fel de logice, deși de un caracter complet opus. Avea aspectul său comic și cel serios. Văzându-l pe Satana peste tot, se năștea o familiaritate cu el și, printr-un fel de protest mental inconștient împotriva monștrilor imaginari creați de învățăturile tradiționale, oamenii deveneau atât de îndrăzneți încât să-i mânuiască măreția cu coarne foarte ușor. Legendele îl înfățișau întotdeauna ca fiind atât de lamentabil depășit de sagacitatea sfinților și a preoților sfinți, încât reputația sa de ingeniozitate scădea treptat. Se considera că nu era deloc imposibil să-i folosești prostia. Nu fusese, de exemplu, atât de naiv încât să-i scoată pe arhitecți din șchiopături furnizându-le planuri splendide pentru catedralele din Aix-la-Chapelle și Köln? Este adevărat că la Aix negociase pentru sufletul primei persoane care intra în biserică, iar la Köln pentru cel al arhitectului însuși; dar până la urmă a fost păcălit. La Aix, un lup a fost ademenit în biserica nou terminată; La Köln, arhitectul, după ce a pus stăpânire pe planul promis, în loc să-i dea lui Satan o faptă cum se cuvine prin care sufletul său a fost transformat, scoate brusc de sub robă un os din fața celui rău, care fuge cu o mie de jurăminte. Este bine cunoscut cât de proeminent era rolul care i se atribuia în piesele religioase medievale. Imaginația populară încă își închipuia răscumpărarea ca pe o stratagemă divină prin care dușmanul omenirii a fost păcălit; și astfel era ușor de conceput o mulțime de alte cazuri în care Satan a fost prins în propria sa plasă. Ce râsete au stârnit zgârieturile lui printre oamenii buni! Există suficiente motive să credem că a devenit personajul care a fost cel mai pe gustul lor, dacă nu a câștigat cea mai mare parte a simpatiei lor. Restul personajelor dramatice au avut rolurile trasate pentru ele prin tradiție; în cazul său a existat întotdeauna loc pentru puțină interpretare improvizată. Multă vreme a reprezentat elementul comic al dramei sacre. Personajul său, pe jumătate șarlatan, pe jumătate sumbru, era convenabil de flexibil. În Franța, unde a existat întotdeauna o înclinație de a supune teatrul unor reguli precise, existau piese populare numite diavolițe, mascarade vulgare și adesea obscene, în care se aștepta ca cel puțin patru diavoli să-și etaleze gambadele și, de unde se pare că provine expresia, „faire le diable à quatre”. Și în Germania, diavolul era un personaj amuzant pe scenă. Există un vechi „mister” saxon al Patimilor, în care Satana repetă ca un ecou batjocoritor ultimele cuvinte ale lui Iuda în timp ce se spânzură; apoi, când, conform tradiției sacre, măruntaiele trădătorului țâșnesc, le pune într-un coș și cântă o melodie potrivită în timp ce le duce.

Însă toate acestea nu l-au împiedicat pe diavol să provoace, în general, o frică teribilă. A merge la piesă era, în Evul Mediu, cam același lucru cu a merge la biserică. Acolo, nimic nu împiedica pe cineva să-l facă de râs pe ființa urâtă a cărei răutate era neputincioasă să-i dăuneze actorilor din

reprezentațiile sacre. Dar ascultarea misterelor nu putea fi principala preocupare a vieții; iar realitățile de zi cu zi îi redau curând prestigiul. Numărul persoanelor suspectate că ar avea relații cu Satana era enorm; atât de mare, încât atunci când succesul unui dușman sau al unui complot îndrăzneț părea altfel inexplicabil, acesta era imediat atribuit agenției satanice. Enguerrand de Marigny, templierii, biata Ioana d'Arc și multe alte victime ilustre ale urii politice au fost condamnate pentru vrăjitorie. Printre papi înșiși, unii, precum Ioan al XXII-lea, Grigore al VI-lea și Clement al V-lea, s-au confruntat cu aceeași suspiciune. În această epocă a apărut ideea că acordurile făcute cu diavolul trebuie semnate cu sângele celor care erau în alianță cu el, pentru a se înțelege clar că persoanele și viețile lor erau ale lui; în timp ce vechea superstiție italiană a fost resuscitată prin care dușmanul cuiva era distrus prin mutilarea sau străpungerea unor mici figurine de ceară, făcute după chipul său, și plasate sub o vrajă. Conciliile au fost convocate în mod expres pentru a stopa presupusa răspândire a vrăjitoriei. Papa Ioan al XXII-lea, el însuși acuzat de necromanție, a declarat, într-o bulă promulgată în 1317, ce amară durere i-au cauzat acele pacte făcute cu diavolul de medicii și curtenii săi, prin care alți oameni au fost determinați să ia parte la fapte similare nelegiuite. Din secolul al XIII-lea, crima vrăjitoriei a fost plasată la același nivel cu cele mai mari infracțiuni; iar ignoranța populară era prea gata să alimenteze zelul inchizitorilor. La Toulouse, o nobilă doamnă, în vârstă de cincizeci și șase de ani, pe nume Angela de Labarète, a fost prima care a fost arsă ca vrăjitoare, calitate specială în care a făcut parte din marele autoda-fé care a avut loc în acel oraș în 1275. La Carcassonne, între 1320 și 1350, sunt înregistrate peste patru sute de execuții pentru vrăjitorie. Până la sfârșitul secolului al XIV-lea, însă, aceste manifestări oribile au fost localizate; dar în 1484, un decret al Papei Inocențiu al VIII-lea a extins procesul pentru vrăjitorie la întreaga creștinătate. Atunci a început în Europa acea hidoasă vânătoare de vrăjitoare care marchează punctul culminant al credinței în diavol, care a concentrat-o și condensat-o timp de mai bine de trei secole; și care, în cele din urmă, cedând forței morale a timpurilor moderne, avea să ducă cu ea credința întunecată din care a izvorât.

III

În secolul al XV-lea, o acalmie de moment a fanatismului ortodox a îngreunat oarecum sarcina inchizitorului în tratarea ereziei propriu-zise. Atât pe malurile Rinului, cât și în Franța, oamenii par să fi început să se

sature de strigoiul insațiabil care amenința pe toată lumea, în timp ce nu vindeca niciunul dintre relele Bisericii căreia îi fusese aplicat ca remediu suveran. Credința în Biserica însăși, ca instituție perfectă și infailibilă, se clătina, iar inchizitorii își duceau la Sfântul Scaun murmurele cu privire la obstacolele tot mai mari puse în calea lor de puterile locale și de clerul parohial. Totuși, chiar și cei a căror credință în Biserică era zdruncinată și care înclinau spre toleranța religioasă nu au propus să lase curs liber uneltirilor diavolului și agenților săi. În această perioadă a apărut faimoasa bulă Summis desiderantes, prin care Inocențiu al VIII-lea a adăugat la puterea ofițerilor Inchiziției cea de a-i urmări penal pe cei vinovați de vrăjitorie și de a le aplica regulile care până atunci vizaseră doar depravatio hœretica. Lungă este lista mașinațiunilor enumerate în bula pontificală, de la furtuni și distrugerea recoltelor până la vrăjile aruncate asupra bărbaților și femeilor pentru a împiedica creșterea familiei umane. Înarmați cu această bulă, care tuna cele mai severe dureri și pedepse împotriva refractarilor și care a fost confirmată prin alte decrete de același sens și origine, inchizitorii Henry Institoris și Jacob Sprenger au mânuit acel Ciocan Vrăjitor - Malleus Malificarum - care a fost mult timp în toată Europa codul standard de acțiune împotriva celor suspectați de vrăjitorie. A primit sancțiunea Papei și aprobarea împăratului Maximilian și a facultății teologice de la Köln. Lectura acestui tratat greu și obositor cu greu poate să nu provoace fiori; Un studiu atent al falsului pus în locul adevărului, al sofismelor repetate cu care autorii săi adună tot ce poate da o umbră de verosimilitate coșmarurilor lor, împreună cu cruzimea fără sânge rece care dictează urmăririle penale și citațiile lor - aceasta nu ar putea decât să-l dezguste pe studentul modern, dacă nu ar fi datoria sa să aducă în fața barierei istoriei una dintre cele mai lamentabile aberații care au denaturat conștiința umanității.

Totul este explicat în această carte de slujire magică. Aflăm de ce diavolul* le permite slujitorilor săi să se transforme *real transformatione et essentialiter* în lupi și alte animale periculoase; de ce este erezie să nu crezi în puterea magiei; cum își ating scopurile incubii și succubii: de ce numărul vrăjitoarelor este mai mare ca niciodată; de ce David, în vremurile de demult, a alungat spiritul care îl tulbura pe Saul arătându-i o harpă în formă de cruce etc. Ni se spune, din nou, că motivul pentru care există mai multe vrăjitoare decât vrăjitori constă în faptul că femeile sunt mai predispuse decât bărbații să fie amăgite de promisiunile diavolului; și aceasta, deoarece fluiditatea temperamentului lor le face mai ușor de observat prin inspirația sa; într-un cuvânt, pentru că fiind mai slabe decât bărbații, ele caută cu ușurință ajutor supranatural pentru a-și satisface răzbunarea sau senzualitatea. Tot felul de rețete sunt recomandate persoanelor care au bunul simț de a se proteja de farmecele care pot fi

practicate asupra lor. Semnul crucii, apa sfințită, folosirea judicioasă a sării și numele Sfintei Treimi se numără printre principalele exorcisme. Sunetul clopotelor este considerat un conservant foarte energic; și prin urmare este bine să le sunăm în timpul furtunilor, deoarece spiritele rele, care nu pot suporta sunetul sacru, sunt astfel alungate și oprite în lucrarea lor de perturbare. Acest obicei superstițios, care a dăinuit până în zilele noastre, denotă clar confuzia demonilor ecleziastici cu vechile divinități ale furtunii și vijelii.

Însă ceea ce merită mai presus de toate atenție este modul de acțiune criminală dezvoltat în această carte și care a devenit lege peste tot. Se bazează exact pe urmăririle penale instituite de Inchiziție împotriva ereticilor. Întrucât vrăjitoria era rezultatul unei legături cu diavolul, ea presupunea abjurarea jurământului de botez și era, în consecință, un fel de apostazie, o erezie de cea mai gravă importanță. Denunțurile fără dovezi erau admise. Chiar și zvonurile publice erau suficiente pentru a aduce acuzația sub controlul judecătorului. Depozițiile tuturor celor veniți erau primite, indiferent cât de infame, indiferent dacă erau sau nu dușmanii părților acuzate. Procesul trebuia să fie cât mai sumar posibil, iar formalitățile inutile erau scurtate. Vrăjitoarea urma să fie interogată până când se detecta ceva ciudat în viața ei care să servească la întărirea suspiciunilor care planau asupra ei. Judecătorul nu era obligat să-i numească pe acuzatori. I se permitea un apărător, care nu știa mai multe despre chestiuni decât ea și care trebuia să se limiteze la apărarea persoanei acuzate, dar nu și la actele ei criminale, deoarece acest lucru ar fi atras suspiciunile asupra sa. Mărturisirea urma să fie obținută prin tortură, împreună cu toate circumstanțele legate de infracțiune.

Pentru a obține o mărturisire completă și promptă, i se putea promite viața; dar – și acest lucru este exprimat în atâtea cuvinte – o astfel de promisiune nu era obligatorie. Tortura trebuia repetată la fiecare trei zile; iar judecătorul trebuia să dea dovadă de toate precauțiile necesare pentru ca efectele acesteia să nu fie neutralizate de farmece ascunse în jurul persoanei acuzate. Trebuia chiar să se abțină de la a o privi în față, având în vedere că se știa că vrăjitoarele erau înzestrate de diavol cu o influență care îl făcea pe judecătorul care le privea astfel incapabil să pronunțe condamnarea lor. Când în sfârșit fusese condamnată pe bună dreptate, urma să fie predată brațului secular, pentru a fi executată fără alte negocieri.

Această privire rapidă este suficientă pentru a arăta că nefericitele creaturi care au căzut în ghearele acestui tribunal teribil ar putea să-și lase orice speranță la ușa închisorii. Nu există nimic mai șocant decât o examinare

atentă a proceselor vrăjitoarelor. Femeile au fost întotdeauna, așa cum am văzut explicat cu învățătură, în majoritate. Ura, gelozia, răzbunarea și, mai mult decât toate, suspiciunile cauzate de nenorocire și ignoranță, au găsit în aceste procese o modalitate de a se desfășura. Nu de puține ori, bietele creaturi au fost victimele propriei imaginații, stimulate de un temperament isteric sau de frica de focul iadului. Cei care în zilele noastre au avut ocazia să examineze cazuri de manie religioasă știu cât de ușor se cred femeile căzute în dizgrație și predate puterii celui rău. Toate aceste cazuri triste, care sunt acum tratate cu cea mai mare tandrețe în instituțiile dedicate îngrijirii lor, erau atunci considerate „posesiuni" ale diavolului sau vrăjitoare și, oribil de gândit, nu puține dintre ele credeau ele însele! Mulți au relatat că fuseseră în sabat și că se predaseră celor mai rușinoase excese. Astfel de mărturisiri trebuie să fi agravat enorm pericolul celor care negau cu fermitatea nevinovăției că ar fi comis abominațiile de care erau acuzați! Tortura era la îndemână pentru a le smulge ceea ce refuzau să spună și astfel credința a prins rădăcini adânci în mintea judecătorilor, chiar și atunci când erau relativ umani și drepți, că pe lângă crimele comise pe cale naturală, exista o listă lungă de infracțiuni a căror origine supranaturală le făcea de două ori mai odioase. Și cum era posibil să se trateze prea aspru astfel de infracțiuni?

În singurul an 1485, și numai în districtul Worms, optzeci și cinci de vrăjitoare au fost date flăcărilor. La Geneva, la Basel, la Hamburg, la Ratisbona, la Viena și într-o multitudine de alte orașe, au avut loc execuții de același fel. La Hamburg, printre alte victime, un medic a fost ars de viu pentru că a salvat viața unei femei care fusese abandonată de moașă. În Italia, în anul 1523, numai în dioceza de Como au fost arse peste două sute de vrăjitoare. Aceasta după noua bulă aruncată împotriva vrăjitoriei de Papa Adrian al VI-lea. În Spania a fost și mai rău; acolo, în 1527, două fetițe cu vârste cuprinse între nouă și unsprezece ani au denunțat o mulțime de vrăjitoare, pe care s-au prefăcut că le detectează după un semn în ochiul stâng. În Anglia și Scoția, influența politică a fost exercitată asupra vrăjitoriei; Maria Stuart era animată de un zel viu împotriva vrăjitoarelor. În Franța, Parlamentul din Paris a îndepărtat cu bucurie afacerile de acest fel de la tribunalele ecleziastice; Și sub Ludovic al XI-lea, Carol al VIII-lea și Ludovic al XII-lea, au existat puține condamnări pentru practicarea magiei; dar din vremea lui Francisc I și mai ales din vremea lui Henric al II-lea, flagelul a reapărut. Jean Bodin, un om de o valoare deosebită în alte privințe, dar complet nebun în chestiunea vrăjitoriei, și-a transmis mania tuturor claselor națiunii. Contemporanul și discipolul său, Boguet, a arătat cum Franța mișuna de vrăjitoare și vrăjitori. „Ele se înmulțesc și se înmulțesc pe pământ", spunea el, „așa cum se întâmplă cu omizile din grădinile noastre... De-ar fi adunate toate într-o grămadă, astfel încât un

singur foc să le ardă pe toate deodată.” În Savoia, Flandra, Munții Jura, Lorena, Béarn, Provence și în aproape toate părțile Franței, au fost văzute înfricoșătoare hecatombe în flăcări. În secolul al XVII-lea, febra vrăjitoarelor s-a potolit oarecum, deși a izbucnit ici și colo, centralizându-se în principal în mănăstirile de călugărițe isterice. Istoriile teribile ale preoților Gaufridy și Urban Grandier sunt bine cunoscute. În Germania, și în special în părțile sale sudice, arderea vrăjitoarelor era și mai frecventă. Într-un mic principat, cel puțin 242 de persoane au fost arse între 1646 și 1651; și, horribile dictum, în registrele oficiale ale acestor execuții găsim că printre cei care au suferit s-au numărat copii cu vârste cuprinse între unu și șase ani! În 1657, judecătorul-vrăjitor, Nicholas Remy, se lăuda că a ars 900 de persoane în cincisprezece ani. S-ar părea chiar că Germania datorează introducerea torturii ca modalitate obișnuită de a afla adevărul procedurilor împotriva vrăjitoriei. Domnul Roskoff reproduce un catalog al execuțiilor vrăjitoarelor și vrăjitorilor din orașul episcopal Würzburg din Bavaria, până în anul 1629.* El enumeră treizeci și una de execuții în total, fără a le lua în considerare pe unele considerate de compilatorii catalogului ca nefiind suficient de importante pentru a fi menționate. Numărul victimelor la fiecare execuție variază de la două la șapte. Mulți se disting prin nume de familie precum Marele Cocoșat, Dulceața, Paznicul de Pod, Bătrâna Porcară etc. Printre ei apar oameni de toate felurile și condițiile, actori, muncitori, jongleri, fete de la oraș și de la sat, burghezi bogați, nobili, studenți, chiar și magistrați și un număr considerabil de preoți. Mulți sunt pur și simplu trecuți ca „străini”. Ici și colo, la numele persoanei condamnate se adaugă vârsta sa și o scurtă mențiune. Printre victimele, de exemplu, ale celei de-a douăzecea execuții se numără „Micuța Barbara, cea mai frumoasă fată din Würzburg”; „o studentă care putea vorbi tot felul de limbi, care era o excelentă muziciană vocaliter et instrumentaliter”; „stăpânul hospice-ului, un om foarte învățat”. Găsim, de asemenea, în această relatare sumbră, cruda înregistrare a copiilor arși pentru vrăjitorie: aici, o fetiță de aproximativ nouă sau zece ani, cu sora ei mai mică, mai mică decât ea (mama lor a fost arsă la puțin timp după aceea); aici, băieți de zece sau unsprezece ani; din nou, o tânără fată de cincisprezece ani; doi copii din azilul de săraci; băiețelul unui consilier... Panicul îți cade din mână recapitulând astfel de monstruozități. Nu pot cei care ar înzestra catolicitatea cu dogma infailibilității papale să asculte, înainte de a-și da votul, strigătele care se ridică înaintea lui Dumnezeu și pe care istoria le repetă, ale acelor sărmani nevinovați pe care bulele pontificale i-au aruncat în flăcări?

Secolul al XVII-lea a cunoscut o rapidă diminuare a proceselor și torturilor. Într-unul dintre monumentele sale remarcabile, Ludovic al XIV-lea a atenuat considerabil severitatea acestei legislații speciale. Pentru aceasta, a trebuit

să se supună remonstranțelor parlamentului din Rouen, care credea că societatea ar fi ruinată dacă cei care se ocupau de vrăjitorie ar fi pur și simplu condamnați la închisoare perpetuă. Adevărul este că credința în vrăjitorie era atât de răspândită încât, din când în când, chiar și pe tot parcursul secolului al XVII-lea, existau execuții izolate. Una dintre cele mai recente și mai notorii a fost cea a Renatei Saenger, superioara mănăstirii din Unterzell, lângă Würzburg (1748). La Landshut, în Bavaria, în 1756, o tânără de treisprezece ani a fost condamnată pentru act sexual impur cu diavolul și condamnată la moarte. Sevilla, în 1781, și Glaris, în 1783, au văzut ultimele două victime cunoscute ale acestei superstiții fatale.

IV

Uneori s-a născocit o armă împotriva creștinismului pe baza acestor fapte brutale. S-a afirmat că ele sunt atribuibile unei credințe cu care numai creștinismul a inoculat națiuni care altfel l-ar fi ignorat. Acest punct de vedere este superficial și inexact din punct de vedere istoric. De fapt, vina se află la ușa dualismului, care este mult mai vechi decât creștinismul căruia i-a supraviețuit. Antichitatea păgână a avut necromanții ei, magicienii ei, vechile lamii și veneficii ei asemănători strigoilor, care nu erau mai puțin temuți decât vrăjitoarele noastre. Am arătat că dualismul este inerent tuturor formelor de cult al naturii; că aceste religii „naturale”, atunci când sunt la deplina lor dezvoltare, au ca rezultat, ca în Persia, în India și chiar în cele mai recente evoluții ale păgânismului greco-roman, o concepție eminent dualistă a forțelor sau divinităților care conduc cursul evenimentelor: - că Satanul evreu își atribuie nu originea personală, ci creșterea și depravarea totală contactului său cu Ahrimanul persan: și că Satanul creștinilor a moștenit la rândul său și îngerii săi împreună cu el cea mai rea latură a caracterului divinităților învinse, împreună cu cele mai înfricoșătoare simboluri ale lor. Într-adevăr, diavolul Evului Mediu este în același timp păgân, evreu și creștin. El este evreu și creștin, deoarece răul moral este domeniul său propriu; căci relele fizice al căror autor este el provin exclusiv din dorința sa dornică de a corupe sufletele oamenilor, care, la rândul lor, i se predau doar în scopuri criminale: și este așa în măsura în care puterea sa, oricât de mare ar fi, nu poate depăși limitele pe care autoritatea divină a binevoit să le marcheze. El este păgân în tot ceea ce păstrează din vechea credință politeistă. Credința medievală în demoni poate fi considerată păgânismul care își „revanșează” sau ca reziduul neabsorbit al politeismului, perpetuându-se sub forme noi.

Nu numai autoritatea Bisericii a prelungit domnia lui Satan și a îngerilor săi; ci în principal condiția intelectuală este trădată, până la o epocă apropiată de a noastră, de toate lucrările cu pretenții științifice din întreaga perioadă anterioară lui Bacon și Descartes. Nu exista nimic asemănător unei cunoașteri reale a naturii; faptul că legile ei erau inviolabile trebuia încă declarat. Alchimia, astrologia și practica medicală a vremii se îndreptau toate spre magie; acestea, nu mai puțin ca teologia epocii, se bazau pe credința în influențe oculte, în talismane, în puterea cuvintelor și în transmutații imposibile. Chiar și după Renaștere, ce amestec mistic și superstițios este prezentat în doctrinele fiziologice ale lui Cardan, Paracelsus și Van Helmont! Starea generală a minții oamenilor, determinată, recunosc, în mare măsură de Biserică, dar de Biserică, în timp ce ea însăși suferea influența unor idei preponderente, a fost adevărata cauză a acelei lungi serii de nebunii și abominații care constituie istoria diavolului în Evul Mediu și în timpurile moderne. Dovada acestui fapt poate fi văzută în faptul că, într-o epocă și în țări în care Biserica era încă foarte puternică și nicidecum indulgentă, credința în diavol a dispărut treptat din viața reală, a suferit atacuri repetate și, în cele din urmă, a căzut în ridicol, fără ca o schimbare atât de gravă în ideile Europei iluminate să fie semnalată de vreo persecuție remarcabilă. Imaginația epocilor ignoranței ia uneori un zbor profetic. Scriitorul vechi ne spune cum la ora nopții stabilită de regele iadului pentru sabatul adepților săi credincioși, demoni, vrăjitoare și vrăjitori se adună din toate părțile întâlnirii. Locul de întâlnire este, în general, o câmpie pustie, o poiană sau un vârf de munte gol. Vin din toate părțile orizontului, fără suflare, ciufuliți, frenetici. Abia au aterizat, când se întorc spre Satana pentru a-i aduce omagiul lor sumbru. El contemplă cu mândrie marea armată a blestemaților. Sunt ai lui, trup și suflet. Vântul geme în timp ce trece peste banda infernală. Luna abia îndrăznește să privească prin marginile întunecate ale norilor grei. Lilieci, bufnițe, pescari-vâsc plutesc în razele ei palide. Curând, ceremonia sacrilegică se termină și încep orgiile: dansuri fără nume, contorsionări, strigăte, blasfemiile celor condamnați - o fugă asurzitoare! Vai de rătăcitorul întunecat care devine martor fără voie al acestor petreceri hidoase! ... Dar dintr-o dată se aude un sunet jos, dar clar. Este cântatul unui cocoș din satul vecin. O rază de lumină argintește orizontul. Odată cu ea, totul dispare; fiecare urmă a mulțimii învolburate a dispărut. Chiar și iarba nu mai arată nicio urmă a pașilor bandei. Ce s-a întâmplat? ... Vechii scriitori explică erudit transformarea. Nici Satana, nici adepții lui, ne spun ei, nu pot suporta lumina zilei.

Lumina este, așadar, cea care alungă diavolii, vrăjitorii și vrăjitoarele. Cei care spuneau acestea nu știau cât de adevărat vorbeau. Este, într-adevăr,

lumina unei religii mai pure și a unei științe mai autentice care a risipit coșmarul Evului Mediu.

Cele două mari cauze care au produs o schimbare profundă în starea generală a intelectului și, prin urmare, au dus la decadența iremediabilă a credinței în diavol au fost influența indirectă a Reformei și progresul științei. Poate părea surprinzător că menționăm Reforma aici. Reformatorii secolului al XVI-lea nu s-au opus în niciun fel credinței în diavol. Luther a ținut-o cu tărie; și la fel și majoritatea prietenilor săi. Datorită unei anumite răceli a intelectului, a unei neîncrederi în tot ceea ce dădea prea multă libertate imaginației, Calvin a fost întotdeauna foarte precaut în a vorbi despre un subiect care atrăgea atenția celor mai buni; dar nu a împărtășit mai puțin noțiunile comune despre Satan și puterea sa; și le-a afirmat de mai multe ori. A fost o influență indirectă, dar nu prin aceasta mai puțin convingătoare, la care ne referim. Ceea ce, printre națiunile care au îmbrățișat Reforma, a dat prima lovitură, și una foarte grăitoare, asupra măreției sale infernale, a fost că orice frică de el a fost înlăturată în virtutea principiilor nou proclamate. Ideea autorității absolute a lui Dumnezeu, care era atât de absorbantă printre protestanții secolului al XVII-lea - idee pe care au împins-o până la paradoxul predestinației - i-a condus rapid să-l considere pe Satana un simplu instrument al voinței divine și faptele sale ca fiind simple mijloace pe care Dumnezeu le-a folosit pentru a-și îndeplini planurile ascunse. Credința creștinului i-a permis să-l înfrunte pe îngerul rebel, care era neputincios să-i facă rău celor aleși. Știm ce fel de primire a avut loc când l-a vizitat pe Luther la Wartburg. Simplificarea ritualului și discreditarea puterii supranaturale care fusese atribuită clerului au contribuit mult la eliberarea minților celor simpli de incubul obosit. Exorcismele, fie la botez, fie în presupuse cazuri de posedare demonică, au fost desființate; acele spectacole, care îngrozeau atât de mult imaginația, în care preotul, fluturând pensula cu apă sfințită, ataca diavolul cu stropi de apă, răsplătite de cel rău cu blasfemii îngrozitoare, au luat sfârșit. Oamenii au încetat să mai creadă în incubi și succube. Dacă, ici și colo, se credea că o persoană este posedată, rugăciunea și îndemnurile morale erau singurele remedii folosite; și în scurt timp a devenit foarte rar să auzi vorbindu-se despre demonizați printre popoarele protestante. Ideea că miracolele biblice erau singurele adevărate, oricât de ilogică ar fi fost, i-a determinat pe oameni să trăiască de la o zi la alta fără să se teamă sau să se aștepte ca altele să se mai întâmple. Miracolele diavolului au fost primele care și-au pierdut credința atunci când a început declinul credinței în supranatural. Astfel, Satana cade exact în ceea ce era în primul secol, sau chiar în ceva mai puțin, un spirit ispititor, invizibil, impalpabil, ale cărui sugestii trebuie rezistate și de care numai regenerarea ne eliberează, și asta cu siguranță. Nici măcar rolul său vechi în drama răscumpărării nu-i mai este recunoscut.

Acum totul se desfășoară imediat între credincioși și Dumnezeul său. Căci acum Dumnezeu, și nu Satana, este cel ținut să ia răscumpărarea oferită de Isus pentru eliberarea păcătoșilor. Într-un cuvânt, fără să se gândească încă să nege existența și puterea lui Satan, Reforma, deși încă folosește din plin numele său în învățătura populară și îl folosește din plin în predici și predici, îl lasă treptat într-o sferă abstractă, ideală, fără nicio legătură clară cu viața de zi cu zi. Dacă ar fi fost considerat doar o personificare convenabilă a puterii răului moral în lume, evlavia protestantă ar fi fost puțin afectată.* Catolicismul francez, în perioada sa cea mai înfloritoare, secolul al XVII-lea, deși influențat mult mai mult decât se presupune în general de Reformă, prezintă un caracter foarte similar. Cu ce moderație tratează cei mai ilustri oameni reprezentativi ai săi, Bossuet, Fénelon și chiar predicatori precum Bourdaloue, această parte a doctrinei catolice! Bunul gust ia locul raționalismului; și cine, după ce le citește operele, se întreabă că un Louis Quatorze, oricât de puțină tandrețe i-a fost în tratarea problemelor religioase, s-a putut arăta sceptic în chestiunea vrăjitoriei și mai puțin superstițios decât Parlamentul din Rouen?

Chiar și în epocile celei mai întunecate ignoranțe, existau necredincioși în vrăjitoare și vrăjitori. Legea lombardă, printr-o excepție remarcabilă, interzicea urmărirea penală a măștilor, așa cum erau numiți vrăjitorii în Italia. Un rege al Ungariei din secolul al XI-lea a interzis menționarea lor, pentru simplul motiv că nu existau. Agobard, arhiepiscop de Lyon, clasa credința în sabate printre absurditățile lăsate moștenire de păgânism ignoranților. Malleus Maleficarum avea cu siguranță în vedere adversari care negau nu numai vrăjitoria, ci și intervenția diavolului în problemele umane, văzând că insista asupra ambelor în argumente scolastice dificile. În vremea când procesele pentru legături cu diavolul erau la modă, exista un iezuit curajos pe nume Spee, ale cărui sentimente umane au învins spiritul ordinului său. În timp ce era angajat în grija sufletelor în Franconia, era de datoria lui să însoțească la rug, timp de câțiva ani, peste două sute de persoane condamnate pentru vrăjitorie. Într-o zi, arhiepiscopul de Mayence, Philip de Schoenborn, l-a întrebat de ce el, un tânăr de abia treizeci de ani, avea deja părul gri. „De durere”, a răspuns el, „pentru mulții vrăjitori pe care a trebuit să-i pregătesc pentru moarte, dintre care niciunul nu a fost vinovat”. El a fost cel care a scris o Cautio Criminalis, tipărită sub numele său în 1631, și care, fără a nega vrăjitoria sau chiar legalitatea pedepselor aplicate împotriva acesteia, îi roagă pe inchizitori și magistrați să-și sporească precauțiile împotriva condamnării atâtor nevinovați la pedeapsa capitală. Înainte de vremea lui Spee, un medic protestant atașat persoanei ducelui William de Cleves scrisese în același stil o carte de o învățătură considerabilă pentru epocă, rodul unor călătorii îndepărtate și numeroase observații, în care, deși admitea realitatea magiei, nega vrăjitoria propriu-

zisă și acuza aspru clerul că menține vii superstițiile populare și că îi face pe oamenii buni să creadă că necazurile de care nu-i puteau ajuta erau opera unor vrăjitori care se vânduseră diavolului. Nu era nevoie de puțin curaj pentru a vorbi astfel în acele vremuri. A lua partea vrăjitorilor însemna a te expune acuzației de vrăjitorie; și în aceste anale triste, nu sunt rare exemplele de judecători și preoți care, victime ale umanității sau dreptății lor, au fost condamnați și arși împreună cu cei pe care încercaseră să-i salveze. Medicul francez Gabriel Naude a întreprins aceeași tratare a problemei în lucrarea sa „Apologia oamenilor acuzați de magie” (1669). Dar cauzele a căror influență lentă am descris-o nu transformaseră încă mințile oamenilor atât de mult încât aceștia să se poată emancipa de diavol. O demolare totală a edificiului era necesară, pe de o parte, iar, pe de altă parte, o justificare religioasă a acestei distrugeri. Aici, ca și în alte părți, progresul nu putea continua eficient decât cu condiția ca sancțiunea religioasă să fie combinată cu argumente pur raționale. Această lege a progresului uman se verifică în toate timpurile și în ceea ce privește toate problemele. Dacă i se opune rezistență, opinia publică se împarte în două tabere, care se țin reciproc în frâu; se privesc încruntate, fără să facă un pas. Ceea ce venise prin Biserică, trebuie să treacă prin Biserică. Onoarea de a da o lovitură decisivă superstiției pe care o examinăm i se cuvine pastorului olandez Balthazar Bekker, care a apărut pe liste nu numai în numele bunului simț și al umanității, ci și ca teolog, și a publicat celebra sa lucrare, intitulată Lumea fermecată (1691–1693). Patru mii de exemplare epuizate în două luni, traducerea rapidă a acestei cărți groase în toate limbile Europei și controversele aprinse pe care le-a stârnit, toate acestea păstrându-se, sunt suficiente pentru a arăta ce amprentă a lăsat opera asupra epocii.

Este întru totul adevărat că demonstrațiile teologului olandez nu ar avea aceeași valoare în ochii noștri. Neîndrăznind încă, de exemplu, să se emancipeze de Scripturi, pe care le considera de o autoritate infailibilă, el răsucește și răstoarnă textul în așa fel încât să elimine doctrina unui diavol personal care se ocupă de acțiunile și gândurile oamenilor. Reușește însă să atragă atenția asupra multor detalii, neobservate până atunci, care dovedesc că învățătura scripturală despre diavol nu este nici definitivă, nici armonioasă, nici conformă cu opiniile Evului Mediu. El supune unei critici nemiloase toate argumentele uzate care, pe baza experienței, fuseseră folosite pentru a susține prejudecățile populare. Discuția sa despre procesul lui Urbain Grandier și al Ursulinelor din Loudun, care era încă în memoria tuturor, trebuie să-i fi impresionat profund pe cititorii săi. Un fapt ca acesta, care putea fi analizat cu documentele în mână, arunca o lumină clară asupra unei grămezi de alte cazuri mai obscure, de o dată mai veche, care fuseseră constant îngrozite de partizanii diavolului. Pentru prima dată, de asemenea,

istoria universală a fost supusă unei contribuții pentru a arăta că credința în diavoli a stabilit o relație incontestabilă între credința politeistă și cea creștină. Întregul spirit al cărții este rezumat în aforismele cu care se încheie: - „Nu există vrăjitorie acolo unde nu există credință în ea; nu credeți în ea și va înceta să mai existe... Scapă de toate aceste fabule prostești ale bătrânelor și exersați-vă în evlavie.” Aici era o profeție adevărată; dar autorului nu i-a fost dat să o vadă împlinită. Pe lângă faptul că l-a disprețuit pe Satana, el a adăugat ofensa, una foarte gravă în ochii ortodoxiei olandeze, de a fi un cartesian zelos. A fost privat de existență de un sinod și a murit la scurt timp după aceea. Dar cariera cărții sale nu a putut fi oprită; și aceasta și-a croit drum cu succes. De la data apariției sale, cauza diavolului poate fi considerată respinsă de tribunalul teologiei științifice. Progresul minții umane, cunoașterea naturii și filosofia modernă au făcut restul.

Spiritul științei, așa cum este constituit încă din vremea lui Bacon și Descartes, nu mai tolerează concluziile pripite care au câștigat atât de ușor asentimentul epocilor în care imaginația domnea și în care disponibilitatea oamenilor de a pronunța judecăți asupra unor chestiuni obscure era proporțională cu ignoranța lor. Filosofia experimentală, singura metodă adevărată, dă tot atâta soliditate tezelor pe care le verifică, pe cât inspiră neîncredere în tot ceea ce evită sfera examinării. Fără nicio îndoială, există adevăruri esențiale pe care nu le putem supune testului experienței; dar acestea, ca să spunem cel puțin, ne compensează pentru acest dezavantaj prin afinitatea lor strânsă cu natura noastră, viața noastră și conștiința noastră. Dacă, de exemplu, s-ar putea spune că credința în diavol ni s-a recomandat datorită marii sale utilități morale, prin faptul că îi îmbunătățește pe cei care o împărtășesc și înalță caracterul unui om făcându-l mai pur, mai curajos și mai altruist, atunci ar exista motive întemeiate pentru a încerca să o salvăm de atacurile formidabile ale rațiunii moderne. Dar situația este inversă. Credința în diavol tinde în mod necesar să tocească sentimentul de culpabilitate individuală. Dacă greșesc, nu pentru că sunt rău, ci pentru că altcineva, a cărui putere este mai puternică decât propria mea voință, m-a împins să fac rău, atunci vina mea este cu siguranță diminuată, dacă nu chiar anulată. Am trecut în revistă superstițiile jalnice, nebuniile periculoase și crimele teribile pe care această credință le-a inspirat atât de mult timp. Dar respingerea vrăjitoriei nu aduce cu sine, ar putea unii să susțină, nicio dovadă a existenței unui geniu malefic personal, împotriva căruia oamenii trebuie să se apere, ca împotriva unui dușman care caută perpetuu să-i conducă la păcat. Dar să reflecteze aceștia dacă vrăjitoria poate fi atât de ușor separată de principiul din care este rodul. Odată ce admitem diavolul, vrăjitorii urmează, ca de la sine înțeles. Dacă există într-adevăr o ființă cu o putere supraomenească, care

caută, așa cum se spune, să ne lucreze la ruina morală, pentru satisfacția sa privată, nu este oare evident că, pentru a-și atinge mai bine scopul, va încerca să prindă sufletele slabe, punându-le în cale mijloacele de a obține ceea ce își doresc? Este întru totul coerent ca credința în diavol să-și fi găsit rezultatul definitiv în credința în vrăjitori și că aceasta din urmă, cedând în fața experienței, să fi dus în ruina sa credința în diavolul însuși. Dacă există, într-adevăr, un diavol, atunci există vrăjitori; și din moment ce nu există așa ceva ca vrăjitorii, este clar că nu există diavol. Aceasta este ceea ce bunul simț condensat al ultimelor trei secole ne autorizează să concluzionăm; și această concluzie încă așteaptă să fie respinsă.

Secolul al XVIII-lea a făcut greșeala de a presupune că credințele tradiționale pot fi distruse prin transformarea lor în ridicol. Când o credință care a fost o vreme ridiculizată are rădăcini adânci în conștiința umană, supraviețuiește cu ușurință sarcasmelor a căror obiect a fost; și vine momentul când aceste sarcasme nu mai stârnesc râsul, căci ele irită cele mai intime sentimente ale persoanelor religioase și bunul gust al celor sensibili. Dar în cazul diavolului, râsul secolului al XVIII-lea a rămas victorios. Adevărul este că diavolul este ridicol. Acea ființă care ne este prezentată ca fiind atât de vicleană, atât de răuvoitoare, atât de abil de egoistă, care se străduiește neîncetat să ducă la bun sfârșit treaba supărătoare de a corupe sufletele oamenilor, se dovedește a fi foarte nechibzuită. Când, coborât de pe înălțimile unde poezia și misterul au reușit uneori să-l așeze, este supus unei inspecții atente și confruntat cu adevărul simplu, Satana devine o simplă absurditate; și de când acest lucru a fost văzut clar, a devenit imposibil să-l onorăm recunoscându-i existența reală.

Am fi putut prelungi studiul retrospectiv al operelor care, în timpul secolului al XVIII-lea și chiar în vremurile noastre, au continuat o controversă ce de acum înainte va fi fără scop. De când o cunoaștere adevărată a constituției universului a risipit aluziile care formau un cadru indispensabil pentru imaginea Satanei din vremurile de demult - o cupolă fixă deasupra, un pământ în mijloc și un iad sub pământ - de când am fost obligați să vedem prezența lui Dumnezeu vie și mișcându-se în toate lucrurile, nu a mai rămas loc în lume pentru diavol. Nimic nu ar putea fi mai obositor și mai pueril decât eforturile anumitor teologi reacționari, din Germania și din alte părți, de a reda o umbră de realitate vechii fantome, scăpând în același timp de superstițiile grosolane cărora nici măcar acești teologi retrogradi nu se mai pot supune. În zadar se încearcă păstrarea unui loc onorabil în câteva tratate dogmatice și în imnuri pietistice. Aceasta, atunci când nu este întâmpinată cu indiferență pură, nu face decât să-i deranjeze pe cei din cler și laici care sunt pătrunși de un ton sănătos. Aceștia îl tolerează încă pe Satana ca o expresie, un tip, un simbol pe care limbajul religiei l-a

sancționat; și asta e tot. Dar a-i acorda vreun loc în codurile civile sau domestice, a-l admite în viața reală - acest lucru este acum complet exclus; non possumus.

Dar oare nu se poate obține absolut niciun bine din această eroare atât de îndelungată, care ocupă atât de mult spațiu în istoria religiilor și datează chiar de la sursele lor? Trebuie să recunoaștem că, în acest caz, mintea umană s-a hrănit timp de toate aceste secole cu ceea ce este absolut fals? Nu se poate. Cu siguranță trebuie să existe ceva în natura umană care a pledat în favoarea ei și a menținut din generație în generație o credință contrazisă de experiență. Nu voi afirma, împreună cu unii care s-au gândit la această chestiune, că explicația constă în ușurința cu care această doctrină a diavolului a rezolvat problema originii răului; căci adevărul este că nu a rezolvat nimic. A dus în ceruri problema care părea insolubilă pe pământ. Dar la ce a servit acest lucru? Principalul sprijin al credinței în diavol, sau singurul constituent al acestei credințe, este puterea răului din noi și din jurul nostru. Mă minunez de liniștea singulară cu care aproape toți filozofii noștri francezi se confruntă cu această întrebare, sau mai degrabă o uită, în timp ce vorbesc în fraze elocvente despre liberul arbitru. Să privim faptele așa cum stau ele în realitate. Adevărul este că cel mai bun dintre noi este mult în urma idealului pe care și-l propune; este prea slab pentru a realiza acest ideal; și, dacă este sincer, își recunoaște defectele. Adevărul este că moralitatea noastră slabă este prea adesea la mila acelor izbucniri din noi ale „Vechiului Adam” - acel om animalic, carnal, pe care îl purtăm în noi, care a dezmințit atât de des satisfacția mândră pe care ne-o acordăm cu atâta mulțumire de sine. Un alt adevăr este acesta: suntem în fiecare clipă purtați în rău de influențele sociale care ne înconjoară și împotriva curentului răutăcios și impulsiv al cărui puțini au suficientă energie pentru a se menține victorios. Nu trebuie să cădem în extrema acelor teologi care au propovăduit depravarea totală a rasei umane și, odată cu ea, o metodă de regenerare; ca și cum chiar și un miracol ar putea regenera o natură total coruptă. Observația dovedește că suntem egoiști, dar capabili să iubim; că suntem din fire senzuali, dar nu mai puțin atrași în mod natural de splendoarea adevărului și a binelui; că suntem foarte imperfecți, dar totuși perfectibili. Prima condiție a progresului este să simțim unde eșuăm. De aceea, „Împărăția cerurilor” este promisă „săracilor în duh”, adică celor care sunt conștienți de sărăcia lor. Dacă vrem să trăim astfel încât să ne satisfacem conștiința, trebuie să învățăm să respingem victorios acele atacuri cu care ne asaltează senzualitatea egoistă, carnea și sângele și fascinațiile lumești. Aceasta este puterea diavolească de care trebuie să ne eliberăm. Există un sens în care putem spune că suntem cu toții mai mult sau mai puțin „posedați”. Greșeala constă în personificarea acestei puteri a răului. Când teiștii spun că există un Dumnezeu personal, ei

nu ignoră eroarea noțiunii de personalitate, așa cum este derivată din propria noastră natură umană; dar, deoarece ne este imposibil să concepem orice alt mod de existență în afară de personalitate și impersonalitate și, deoarece Dumnezeu trebuie să posede toată perfecțiunea, ei declară - în lipsa unui termen mai bun - că El este personal pentru că este perfect și pentru că perfecțiunea impersonală este o contradicție. Răul, pe de altă parte, care este diametral opusul perfectului, este în mod necesar impersonal. Împotriva seducțiilor sale dăunătoare, împotriva vrăjitoriei sale mereu cumplite, trebuie să luptăm, personalitatea noastră morală se poate desprinde triumfător de solul alocat creșterii noastre. De această condiție depinde atingerea regiunilor moralității pure și statornice, unde nimic care nu are asemănarea cu Satana nu ne poate împiedica ascensiunea spre Dumnezeu. Numai aceasta rămâne din doctrina diavolului. Dar numai aceasta privește sănătatea noastră morală; și acest lucru nu trebuie uitat niciodată.

Rev. Albert Reville, DD; traducere din franceză. Prin amabilitatea lui Williams și Norgate.

Printre teologii creștini, Origen, de exemplu, au crezut în convertirea finală a lui Satan.

* Nici nu excludea credința orientală în spiritele întunericului, un fel de djinni despre care se vorbește în Isaia și Ieremia și al căror caracter era mai degrabă dăunător decât altfel. Totuși, orice fel de adorare a acestor genii sumbre era interzisă. Un demon feminin de acest fel, numit de Isaia Lilith, nocturna, a servit în vremurile ulterioare drept pretext pentru o mulțime de fantezii rabinice. Au făcut din ea o soție a lui Satan și o ispititoare a lui Adam.

* Legenda de Aur a lui Iacob de Voragine ne învață de ce Satana nu se mulțumea să accepte o simplă promisiune verbală. „Creștinii”, spunea el, „sunt niște trișori; fac tot felul de promisiuni atâta timp cât mă doresc, apoi mă lasă baltă și se împacă cu Hristos imediat ce, cu ajutorul meu, au obținut ceea ce își doresc.”

* Acum aproape douăzeci de ani, pe când lucram ca pastor într-un sat din nordul Franței, am fost chemat de un muncitor sărac și ignorant, care trăia cu soția și cei șase copii ai săi în cea mai mare mizerie. Gospodăria lui era într-o stare jalnică, fiind infestată cu dăunători de care părea imposibil să scape. Bieții oameni se temeau că toată lumea avea să audă curând de starea lor și să le refuze de lucru. O liară - liardele erau încă în circulație - care fusese văzută mișcându-se singură, credeau cu tărie că le adusese ghinion; iar vrăjitorul, nu erau mai puțin siguri, era un vecin care le purta pică. Am avut tot efortul din lume să-l împiedic pe tatăl familiei să se răzbune pe presupusul vrăjitor, pe care voia să-l sugrume, și, convingându-l să ia un bilet, l-am dat farmacistului din sat; și nici nu am reușit să-i

alung din minte ideea că liarda care „plecase singură” avea de-a face cu nenorocirea lui. Ridicând de sub o piesă de mobilier îngrozitorul liard pe care nu îndrăznea să-l atingă și adunându-l ca să-i arate că nu avea de ce să se teamă, i-a spus: „Ești în regulă, domnule; înțelege latina.” A înțelege latina era pentru acei bieți oameni ceea ce era „citirea runelor” la vechii scandinavi. Câte astfel de scene trebuie să se fi petrecut în Evul Mediu, când clerul, departe de a se opune unor astfel de absurdități, era el însuși prea gata să creadă în ele!

* Vorbesc, desigur, aici despre lideri și inițiați, căci mulțimea nu putea înțelege doctrina complicată a cantarismului. Nu vedeau în ea nimic mai mult decât o expresie violentă a urii față de preoție. De aici provine o altă neînțelegere, nu neobișnuită în zilele noastre, între vaudoizi, care sunt liberi de orice dualism, și albigenzi, al căror dualism era, într-un fel, credința oficială.

* Liber Revelationum de Insidiis et Versutiis Daemonum adversus Homines.

Autorii afirmă cu gravitate că cuvântul *diabolus* provine din *dia* sau *dwo* și *bolus*, quod est mosellus, deoarece diavolul, spun ei, ucide două lucruri, scilicet corpus et animum.

În 1659, numărul celor condamnați la moarte pentru vrăjitorie se ridica în această dioceză la 900. În episcopia vecină, Bamberg, cel puțin 600 au fost arși.

Confirmarea a ceea ce avansăm aici poate fi găsită în două fapte, la fel de cunoscute, deși diferite ca caracter, și anume conduita medicului protestant Duncan în cazul lui Urbain Grandier și transformarea poetică a lui Satan sub pana lui Milton în mijlocul ortodoxiei riguroase.

Priviri asupra exorcizării în religie

de Edmund B. Keller

Subiectul antic al exorcismului a fost popularizat în zilele noastre printr-un bestseller național, Exorcistul. Cei care consideră acest interes actual pentru exorcizare ca fiind un fenomen ciudat ar putea fi surprinși să afle despre răspândirea sa în diverse culturi, inclusiv în perioada Noului Testament.

Scopul acestui eseu va fi de a examina unele dintre dovezile istorice ale exorcizării sau alungării spiritelor rele, așa cum sunt oferite de exemplele din Noul Testament, în special de Biserica Romano-Catolică, și de alte ilustrații de natură mai generală. Discuția se va limita, însă, la a nu depăși secolul al XVIII-lea AD.
Punând mașina timpului în mișcare inversă, mai multe cazuri de exorcizare au apărut în știri. Primul caz citat este cel al unei biserici episcopale Sf. Anselm din suburbia orașului Chicago (Park Ridge), cândva cu probleme, în 1973. Rectorul bisericii episcopale Sf. Martin a fost însărcinat să efectueze ceremonia de exorcizare veche de 1200 de ani, care a fost preluată dintr-un manual antic al Bisericii Anglicane. Rectorul și doi diaconi s-au întâlnit la Sf. Anselm, iar primul, îmbrăcat în veșminte euharistice și ținând în mână un crucifix metalic, a mers încet prin biserică, împrăștiind apă sfințită dintr-un vas de argint și cântând rugăciunile de exorcizare. Potrivit ziarului Cleveland Plain Dealer din 5 martie 1974, raportul susținea că spiritele rele au fost expulzate și că există „o senzație diferită, mai bună” în biserică.

Părintele Karl Patzelt susține că a efectuat ritualuri de exorcizare în Daly City, San Francisco și Sacramento în 1973, implicând un cuplu tânăr și copilul lor de doi ani, precum și un fost profesor universitar. În ambele cazuri a fost folosit vechiul ritual romano-catolic de exorcizare. (Newsweek, 11 februarie 1974.) Un alt caz bine autentificat de exorcizare a unei persoane despre care se credea că este posedată a avut loc la Earling, Iowa, în 1928, așa cum a relatat Celestine Kapener în Begone Satan, 1935.

Unul dintre cele mai faimoase cazuri din ultima vreme a fost cel al posesiunii unui băiat din Mount Rainier, Maryland, în zona Washington, DC, în 1949. Acesta este cazul pe care se bazează parțial filmul Exorcistul. Acesta a fost oarecum modificat în filmul Warner Brothers, astfel încât băiatul care avea 13 ani pe atunci este o fată în poveste. Băiatul a fost

internat la Spitalul Universitar Georgetown. De acolo a fost dus la St. Louis pentru un exorcism și, conform dosarului cazului, câteva luni mai târziu, evenimentele bizare s-au potolit.

Mergând în amonte, va deveni curând evident că există o legătură între incidente contemporane precum acestea și timpurile antice. Așa-numita lume păgână din vremea lui Isus se prezenta ca fiind sub dominația spiritelor rele. Se considera necesară expulzarea sau alungarea acestor spirite din locurile lor de putere. Utilizarea exorcismului era o modalitate de a realiza acest lucru.

Exorcismul definit

Ce este exorcismul? Este actul de a expulza, alunga sau alunga demonii sau spiritele rele din persoane, locuri sau lucruri care sunt (sau se crede că sunt) posedați. Cuvântul este de origine greacă *exorkismos*, din verbul *exorkizo*, care înseamnă „a pune pe cineva sub jurământ”. Înțelegerea Noului Testament a exorcismului este de a alunga prin îndemn în numele lui Dumnezeu sau al lui Isus Hristos. Noul Testament nu numai că presupune existența unor puteri non-umane ale răului, dar afirmă în repetate rânduri că Isus Hristos a triumfat asupra răului. O comisie convocată de episcopul Robert Mortimer de Exeter a întocmit un raport despre exorcizarea creștină în 1972. În acel raport s-a menționat „că în uzul creștin verbul a exorciza se aplică strict doar demonilor. Este posibil să vorbim în sens larg despre exorcizarea persoanelor sau a locurilor, dar ceea ce se înțelege este exorcizarea forțelor demonice ale răului în acele persoane sau locuri. Exorcismul este «un exercițiu de Exousia», el poruncește și leagă... Și atunci când se tratează locurile, este bine să se exorcizeze locul pentru a-l elibera de sub dominația oricăror puteri malefice care s-ar putea afla acolo. Un astfel de exorcism ar trebui, desigur, să fie întotdeauna asociat cu rugăciunea și o binecuvântare.”

Exorcismul autorizat de biserică în cazuri speciale se numește exorcism public, care este diferit de exorcismul privat, pe care o persoană îl poate folosi din proprie autoritate și inițiativă atunci când se confruntă cu ispite puternice.

Distincția dintre obsesie și posedare

Pentru a distinge posedarea de obsesie, aceasta din urmă se referă la acțiunea ostilă a unui spirit rău care atacă pe oricine din exterior. În ceea ce privește posedarea, se propune ideea că spiritul rău preia controlul din interior. Există unele cazuri care implică molestarea și bombardarea indivizilor, caselor și animalelor. De exemplu, Sfântul Augustin relatează o astfel de poveste (Civ. 28.8), și în mod similar Sfântul Cuprian (Viața Sfântului Cezaree din Arles) și Alcuin (Viața Sfântului Willibrand). Sfântul Ieronim descrie obsesiile Sfântului Ilarion în aceste cuvinte: „Multe au fost ispitele lui; zi și noapte demonii năvăleau și își reînnoiau cursele... În timp ce se întindea, de câte ori nu l-au înconjurat femei goale? Când era flămând, de câte ori i s-a întins o masă din belșug înaintea lui?" Sfântul Anton cel Mare a trecut, de asemenea, prin o astfel de experiență. „Diavolul nu a lăsat să-l atace, noaptea luând forma unei fecioare și imitând gesturile unei femei pentru a-l înșela pe Anton." Un alt caz este cel al surorii Margareta de Cortona, penitentă franciscană care era chinuită în mod constant: „Urmărind-o înainte și înapoi prin umila ei chilie în timp ce plângea și se ruga (diavolul) a cântat cele mai murdare cântece și a instigat-o în mod desfrânat pe draga slujitoare a lui Hristos, care cu lacrimi se încredința Domnului, să se alăture tâlcurilor indecente... dar rugăciunile și lacrimile ei au izgonit în cele din urmă spiritul necurat și l-au alungat."

În mod obișnuit, se crede că spiritele rele atacă omul prin intermediul ispitei. Sfântul Alfons de Liguiri recomandă ca cea mai mare parte a obsesiilor să fie tulburătoare, halucinații, neurastenie, imaginație, isterie, în mulțime, patologice: „Este recomandabil să fii întotdeauna foarte suspicios față de astfel de atacuri diabolice, căci nu se poate nega că, în cea mai mare parte, sunt fantezie, efect al imaginației sau slăbiciune..." (Pracis Confessariorum, N. 20). Se crede că spiritele rele folosesc și metode de a poseda corpul fără voia persoanelor, iar acest lucru este cunoscut sub numele de posesie. În cazul posesiunii, spiritele rele preiau controlul simțurilor, astfel încât o persoană astfel posedată nu este responsabilă pentru ceea ce face sau spune în aceste condiții.

Reprezentarea posedării în Noul Testament

Noul Testament oferă o serie de reprezentări ale posedării sau tipurile de experiență umană care au dus la încercări de a expulza sau alunga un duh rău. Cazurile care urmează în mai multe citate pot descrie o varietate de afecțiuni naturale și psihologice, cum ar fi epilepsia (Marcu 9:13-18) și orbirea și mutenia (Marcu 12:22), dar există și o recunoaștere clară a faptului că exorcismul a predominat. Exorcismul omului din țara

Garasenilor, vizavi de Galileea, este un exemplu de putere supraomenească la un posedat. „... nimeni nu-l mai putea lega, nici măcar cu un lanț, căci fusese adesea legat cu cătușe și cu lanțuri, dar a rupt lanțurile și a rupt cătușele în bucăți; și nimeni nu a mai avut puterea să-l supună” (Marcu 5:2-10). Un caz similar este cel relatat în Cartea Faptele Apostolilor: „Atunci unii dintre exorciștii iudei ambulanți au încercat să rostească Numele Domnului Isus peste cei care aveau duhuri rele, zicând: «Vă conjur pe Numele lui Isus, pe care-L propovăduiește Pavel.» Șapte fii ai unui mare preot iudeu, pe nume Sceva, făceau aceasta. Dar duhul cel rău le-a răspuns: «Îl știu pe Isus și pe Pavel, dar voi cine sunteți?» Omul în care era duhul cel rău a sărit peste ei, i-a biruit pe toți și i-a biruit, așa că au fugit din casa aceea goi și răniți” (Faptele Apostolilor 19:13-16). Pe baza unor astfel de dovezi din Noul Testament, se poate spune că cazurile de posedare includ mai mult decât epilepsie, paralizie și alte boli sau afecțiuni. Scriitorii Evangheliilor au grijă să facă o distincție între bolile naturale și posedarea demonică. De exemplu, „... au adus la El (la Isus) mulți posedați de demoni; și El a scos duhurile cu un cuvânt și a vindecat pe toți bolnavii” (Matei 8:16); „I-au adus pe toți cei bolnavi de felurite boli și au scos mulți demoni” (Matei 1:32, 34). O astfel de separare între bolile naturale și posedare este făcută de Isus în aceste cuvinte: „Iată, Eu scot demoni și fac vindecări...” (Luca 13:32). Ideea în discuție este că, având în vedere relatările așa cum sunt ele, fenomenul posedării a fost considerat real și trebuia abordat în viață.

Exorcismul în Biserica Creștină Primară

Exorcismul a fost practicat încă din primele epoci ale bisericii creștine. Se credea că Isus le-a dat ucenicilor săi și bisericii sale puterea de a continua să triumfe prin exorcizare (Marcu 6:7, 13; 16:18; Faptele Apostolilor 5:16; 8:7; 16:16-18; 19:12). Așa-numita lume păgână le apărea urmașilor lui Isus ca fiind sub puterea unor duhuri rele care trebuiau alungate din vechile lor sedii, fie în trupuri, fie în creație, fie în obiecte neînsuflețite. Dovezi în acest sens pot fi văzute în scrierile lui Iustin Martirul, Tertulian și Origen. De exemplu, Iustin Martirul, în Apologia sa (secolul al II-lea AD) a scris: „Căci mulți dintre creștinii noștri au exorcizat nenumărați demonizați în întreaga lume și în orașele unora, în numele lui Isus Hristos... (Ei) i-au vindecat și îi vindecă, făcându-i neajutorați pe demonii posesori și alungându-i din oameni, care nu puteau fi vindecați de toți ceilalți exorciști sau de cei care foloseau incantații și droguri.” Alte expresii ale exorcismului în creștinismul timpuriu se găsesc în surse precum Origen, Contra Celsum, VII, 373, III,

133; Tertulian, De Idolol. 18 și De Spectas, 26; Justin Martyr, Apol. 11 c. 8, Dial w. Toypho, c. 85.

Evul Mediu

Perioada medievală a istoriei este plină de povești despre posedare și vindecarea acesteia. Traugott K. Oesterrich a realizat un studiu amplu al diferitelor cazuri de posedare, dintre care câteva sunt citate în următoarele exemple în ordine cronologică. Posesiune și exorcizare (New York: Causeway Books, 1947). Primul caz ne vine de la începutul erei medievale și este atribuit în mod tradițional Sfântului Augustin de Hipona, situat la granița de sud a Imperiului Roman, pe coasta a ceea ce se numește acum Algeria. Cam în perioada în care vandalii îi atacau episcopia și în timpul asediului în care se spune că a murit Augustin, se povestește următoarea poveste: „Știu, de asemenea, că același preot și episcop a fost rugat să se roage pentru acești energumeni, acești bolnavi, că l-a implorat pe Dumnezeu cu lacrimi și că demonii au ieșit din trupurile oamenilor. În același fel, când era bolnav și stătea la pat, i-au adus un bolnav și l-au rugat să-și pună mâinile pentru a fi vindecat. El a răspuns că, dacă ar fi în puterea lui să facă ceva pentru el, o va face imediat și fără greș.” Acta Sanctorum, Augusti, Vol. VI. 439 (28 august).

Exorcismul descris

În secolul al IV-lea, Chiril al Ierusalimului oferă această descriere generală a posesiunii: „... diavolul necurat, când năvălește asupra sufletului unui om... vine ca un lup asupra unei oi, lăcomind după sânge și gata să devoreze. Prezența lui este cea mai crudă; sentimentul ei este cel mai apăsător; mintea este întunecată: atacul său este, de asemenea, o nedreptate și uzurparea posesiei altuia. Căci folosește tiranic trupul altuia, instrumentele altuia, ca pe proprietatea sa; îl doboară pe cel care stă în picioare (căci este asemănător cu cel care a căzut din cer); pervertește limba și distorsionează buzele. Spumă vine în loc de cuvinte; omul este plin de întuneric; ochiul îi este deschis, dar sufletul său nu vede prin el; iar omul nenorocit tremură convulsiv înaintea morții sale.” (Chiril, Catehisme, xvi, nr. 15, trad. engleză. Prelegerile catehetice ale Sfântului Chiril, în Biblioteca Părinților, Oxford, 1839.)

Zeno din Verona, care a murit în jurul anului 375, are cam aceeași înțelegere despre posedare în următorul fragment: „Dar noi, frații mei, care nu ne dedicăm conjecturilor minții, ci suntem învățați de Dumnezeu însuși... nu putem atât de mult să pretindem că sufletul morților trăiește, cât să dovedim acest lucru prin fapte evidente. Căci spiritele impure de ambele sexe, care se plimbă încoace și încolo, își croiesc drum prin lingușiri înșelătoare sau prin violență în trupurile oamenilor vii și își stabilesc locuința acolo: ele caută refugiu acolo, ținându-i într-o robie a corupției. Dar de îndată ce intrăm pe câmpul luptei divine (exorcismul) și începem să-i alungăm cu săgeata sfântului nume al lui Isus, atunci poți să ai milă de celălalt - când vei fi învățat să-l cunoști - pentru că este predat unei astfel de lupte. Fața lui este brusc lipsită de culoare, corpul său se ridică de la sine, ochii înnebuniți se rostogolesc în orbite și se mijesc oribil, dinții, acoperiți de o spumă oribilă, scrâșnesc între buzele alb-albăstrui; membrele răsucite în toate direcțiile sunt date tremurăturii; „El oftează, plânge, se teme de ziua hotărâtă a Judecății și se plânge că este alungat; își mărturisește sexul, timpul și locul în care a intrat în bărbat, își face cunoscut numele și data morții sale sau arată prin semne evidente cine este; astfel încât, în general, aflăm că există mulți dintre aceștia care, după cum îmi amintesc eu, persistând în închinarea la idoli, au murit recent de o moarte violentă.” (S. Zenones Episcopi Veronoe Sermones, ed. Ballerini, 1739, i. 16. c.3.)

În secolul al VI-lea, cronicarul francez Grigore de Tours oferă următoarea relatare despre posedare și vindecarea ei: „Nu este neobișnuit ca în zilele de sărbătoare stabilite, acei demonizați să cadă într-un stadiu de nebunie pură în biserici. Sparg lămpile, spre teroarea parohiei adunate. Dar dacă uleiul lămpilor cade peste ei, demonul pleacă și își recapătă firea.” (Grigore de Tours, Historia Francorum, cartea a X-a, Patrologia lui Migne, vol. LXXI.) În celebrele sale Dialoguri, Sfântul Grigore cel Mare (540–604), cunoscut drept „părintele papalității medievale”, povestește un caz foarte curios de posedare. În timp ce se plimba prin grădina mănăstirii sale din Roma, o anumită călugăriță a fost cuprinsă de pofta de o salată verde. A smuls una și a mușcat-o, uitând să ceară binecuvântare asupra ei și a fost posedată instantaneu de Diavol. Au trimis după părintele Egnitius, ale cărui exorcisme au fost aclamate și, de îndată ce a sosit, demonul a început să vorbească cu o voce scâncitoare. „Ce am făcut?”, a spus el. „Eram așezat pe această salată verde (sedebam ibi super lactucam); această femeie a luat-o și a mușcat din ea!” Prin rugăciuni și incantații, omul sfânt l-a forțat să părăsească trupul călugăriței. (Grillot De Givry, Vrăjitorie, magie și alchimie, Trad. J. Courtenay Locke. New York: Bonanza Books, nd)

Sfântul Gall, în secolul al VII-lea, relatează această poveste despre posedare. „Această tânără fată, fiind ținută sub control de cruda persecuție

a Vechiului Dușman, a fost condusă la mănăstire prin grija părinților ei, care nu erau de origine obscură. Când a intrat în oratoriul fericitului Gall Mărturisitorul, a căzut imediat la pământ într-un mod jalnic, începând să scoată strigăte puternice și îngrozitoare, însoțite de cele mai murdare cuvinte. Apoi, unul dintre frați, pe nume Ștefan, mișcat de suferința ei, a recitat un exorcism până când chinurile ei au încetat. Mai târziu, i-a spus fetei, când și-a revenit, ce penitențe ar trebui să îndeplinească și s-a dedicat postului și rugăciunii pentru ea. Dar, cum nenorocita femeie se folosea din plin de carne interzisă, demonul a invadat-o imediat atât de puternic încât abia putea fi ținută sub control de mai multe persoane." (vita S. Galli, lib. ii, c. 24, Pertz, Monumenta Germaniae Historiae, vol. ii, 26.)

Exorcismul secolului al XII-lea și nu numai

Următoarele cazuri apar în secolul al XII-lea și sunt legate de Bernard de Clairvaux (1090–1153): „Gaul fără nume, în cartea a VII-a, capitolul IX, din actele sale, povestește că atunci când sfântul bărbat fusese responsabil de Clairvaux timp de mai mulți ani, femei posedate de demon i-au fost aduse pentru a le vindeca. Cu o zi înainte de sosirea sfântului, demonul fugise de bunăvoie spunând că nu se poate împotrivi lui Bernard, căci acesta din urmă, rămăsând până atunci în lume și fiind ispitit aspru de el împotriva castității, dar fără a fi în vreun fel învins, cel care trebuia să se supună în toate lucrurile îi va fi predat. Acest trofeu și altele asemenea fiind câștigate de la dușmanul comun prin harul lui Dumnezeu, sfântul a avut onorurile triumfului." Acta Sanctorum, Augusti, vol. IV, 106 sq. (20 august).

„... În Bar-sur-Aube erau două femei pe care demonii le chinuiau. Apoi, părinții lor le-au adus la omul lui Dumnezeu ca să le vindece. Și pe măsură ce se apropiau de porțile orașului Clairvaux, unul dintre diavoli i-a spus celuilalt, prin gura femeii, că trebuie să iasă din acea femeie. «Și atunci de ce?», a răspuns celălalt demon. La care primul a răspuns: «Nu-l pot vedea pe Bernard și nici nu-i aud vocea.» Și în clipa aceea a părăsit-o pe femeie, care s-a însănătoșit imediat." (Ibid., 248 și sq.)

„Fără să se oprească, au adus la el (la Milano) o femeie cunoscută de toți, care fusese chinuită timp de șapte ani de un duh necurat și au implorat în numele lui Dumnezeu să poruncească demonului să plece și să o însănătoșească pe femeie."

„Atunci s-a tulburat foarte tare și a spus că semnele ar trebui date nu credincioșilor, ci păgânilor; încredințându-și lucrarea Duhului Sfânt și fiind

îmbogățit prin rugăciune cu putere cerească, l-a învins pe Satana în mândria puterii sale, l-a pus pe fugă și i-a redat femeii sănătatea și liniștea." (Ibid. 239.)

„În a treia zi, slujitorul lui Dumnezeu s-a dus la biserica Sfântul Ambrozie din Milano pentru a celebra misterele divine: o mulțime nenumărată cânta și el stătea așezat lângă altar, i-au arătat o fetiță care era chinuită grav de diavol, implorându-l să vină în ajutorul bietei micuțe și să alunge din ea acest diavol frenetic. Auzind rugămințile celor prezenți și văzând-o pe tânără scrâșnind din dinți și țipând în așa fel încât era un obiect de groază pentru toți cei care o vedeau, i s-a făcut milă de frageda ei vârstă și a suferit din cauza chinului suferinței ei. A luat, așadar, patena potirului în care urma să celebreze misterele divine, a vărsat vinul din acesta pe degete, rugându-se în sinea lui și încrezându-se în puterea lui Dumnezeu și a aplicat lichidul mântuitor pe buzele copilului, lăsând să cadă picături vindecătoare pe corpul ei. Imediat, Satana, opărit, nu a mai putut suporta virtutea acestei infuzii. Datorită acestui remediu urgent de pe Cruce, a ieșit afară în grabă, tremurând, într-o vărsătură urât mirositoare. Apoi, fata fiind curățată, diavolul din..." „Fugărind și descurajată, biserica a cântat lui Dumnezeu laudele cuvenite și, după aclamații de bucurie, poporul bucuros a rămas nemișcat până când misterele divine au fost împlinite. Sub ochii tuturor, fata care fusese salvată a fost condusă acasă de poporul ei, iar omul lui Dumnezeu, înghesuit în mulțime, și-a recăpătat locuința cu greu." (Ibid., 281.)

Ernaldus este considerat unul dintre primii biografi ai Sfântului Bernard. Primul povestește despre vizita sa la Milano: „Printre cei... care erau chinuiți, o bătrână, o cetățeană a Milanoului și fostă femeie respectată, a fost împinsă de mulțime până la biserica Sfântului Ambrozie în spatele sfântului om; diavolul se afla în ea de câțiva ani și o strangula deja într-un fel care se putea vedea și auzi, încât a fost lipsită de vorbire, a scrâșnit dinții și și-a scos limba ca o trompă de elefant; nu părea o femeie, ci un monstru. Exteriorul ei respingător, fața oribilă și respirația fetidă atestau murdăria lui Satan care o locuia și că nu ar fi ușor să-l alunge dintr-o locuință pe care o posedase atât de mult timp. Întorcându-se spre oamenii care erau prezenți în mulțime, le-a cerut să se roage cu mai multă fervoare și, stând alături de clerici și călugări lângă altar, i-a poruncit femeii să rămână în același loc și să rămână acolo. Aceasta din urmă, într-adevăr, a opus rezistență, mișcată mai mult de o forță diabolică decât de puterea ei naturală și, nu fără a-i răni pe ceilalți, l-a lovit chiar și pe stareț."

„Acesta din urmă era plin de indulgență pentru aceste atacuri diabolice; pregătindu-l pentru expulzare, a invocat cu implorare ajutorul lui

Dumnezeu, nu cu indignare și mânie, ci cu o inimă smerită și liniștită, apoi a procedat la jertfa Ostiei mântuitoare. De fiecare dată când făcea semnul crucii cu Ostia sacră, întorcându-se spre femeie, era ca și cum un atlet puternic ataca spiritul rău. Căci spiritul rău, de câte ori semnul crucii era îndreptat împotriva lui, își mărturisea prin lovituri accesul de furie și își arăta furia în semn de protest rebel împotriva agitației pe care era pus să o îndure." Exorcismul a continuat și spiritului rău i s-a poruncit să iasă din femeie. „După ce diavolul plecase, femeia pe care maleficul torționar o ținuse atât de mult timp în grilajul chinurilor, redeveni stăpână a minții ei și își recăpătase simțul și rațiunea; pe măsură ce limba îi intrase din nou în gură, rosti mulțumiri și, recunoscându-și salvatorul, căzu cu fața la pământ la picioarele lui. Un strigăt imens s-a iscat în biserică, Dumnezeu era pretutindeni binecuvântat, iar omagiul depășea orice limită și, topită de dragoste, națiunea îl venera pe slujitorul lui Dumnezeu, pe care îl punea, dacă se poate spune așa, mai presus de toți oamenii."

„Ceea ce s-a întâmplat printre milanezi s-a răspândit, în toată Italia oamenii vorbeau despre omul lui Dumnezeu și se spunea peste tot că se ridicase un mare profet, puternic în cuvânt și fapte, care în numele lui Hristos avea să vindece bolnavii și să elibereze pe cei posedați de diavol. Vindecările sale de boli îi câștigaseră deja o profundă recunoștință, dar se ivea tot mai des ocazia să alunge demonii, căci erau mai mulți dintre cei chinuiți care recurgeau la ajutorul său iscusit, iar lucrarea puterilor mai mari ascundea lucrările mai mici." (Ernaldus, Vita Bernardi Abbatis Claravallensis, cap. iii, 13–15 în Minge, Patrologoe Cursus Completus, vol. CLXXXV, pp. 276 sq.; Acta Sanctorum, Augusti, vol. IV, p. 282.)

Într-o biografie a Sfântului Francisc scrisă de Toma de Celano există următoarele povești despre persoane despre care se spunea că sunt posedate: „Era un frate care suferea adesea de o boală gravă, oribilă la vedere; și nu știu ce nume să-i dau, deși unii cred că era cauzată de un diavol malign. Căci de multe ori era prăbușit și, cu o privire îngrozitoare în ochi, se tăvălea spumând; uneori membrele i se contractau, alteori se întindeau, alteori se îndoiau și se răsuceau, iar alteori deveneau tari și rigide. Uneori, încordat și rigid peste tot, cu picioarele atingându-i capul, era ridicat în aer la înălțimea unui bărbat și apoi sărea brusc înapoi la pământ. Sfântul Părinte Francisc, compătimit de boala lui gravă, s-a dus la el și, după ce s-a rugat, l-a însemnat cu crucea și l-a binecuvântat. Și dintr-o dată s-a vindecat și nu a mai suferit niciodată de această boală chinuitoare." (Prima Viață, Partea I, Cap. XXV, Viețile Sfântului Francisc de Assisi, de Toma de Celano, trad. de AG Reffers Howell, Londra, 1908, p. 66.)

Cea mai veche biografie a Sfântului Francisc de Assisi, de la începutul secolului al XIII-lea, relatează: „În orașul Fulgineus trăia un bărbat pe nume Petru. Pe atunci, se îndrepta spre locuința Sfântului Mihail, fie în urma unui jurământ, fie a unei penitențe autoimpuse pentru păcatele sale, și s-a apropiat de fântână. În timp ce, obosit de călătorie, își potolea setea la această fântână, i s-a părut că vede demoni bând acolo, care îl bântuiseră timp de trei ani și care erau oribili de văzut și de auzit. În timp ce se îndrepta spre mormântul Sfântului Părinte (Sfântul Francisc de Assisi), sfâșiat cu cruzime de demoni în furia lor, printr-o minune evidentă a fost izbăvit în mod minunat de ei imediat ce a atins mormântul...”

„... Această femeie fiind adusă din orașul Narnius, într-o stare de mare nebunie și rătăcire a minții, făcând lucruri oribile și rostind cuvinte incoerente, i s-a arătat într-o viziune Preafericitul Sfânt Francisc, spunând: «Fă semnul crucii». Iar ea a răspuns: «Nu pot», Sfântul însuși l-a făcut peste ea și a curățit-o de nebunie și de închipuirile demonice...”

„Mulți bărbați și femei, torturați de diversele chinuri ale diavolilor și înșelați de vrăjile lor, au fost și ei izbăviți prin meritele nespuse ale sfântului și gloriosului Părinte...” (Fratele Toma de Celano, Vita prima et secunda S. Francisci Assisiensis, Roma, 1880, cap. iii. De Demoniacis, ed. rom. 1906, 142, trad. AG Reffers Howell, Viețile Sfântului Francisc, Londra, 1908.)

„Și la Citta di Castello era o femeie posedată de un diavol; și când preafericitul Părinte Francisc era acolo, a fost adusă la casa în care stătea. Dar ea a rămas afară și a început să scrâșnească din dinți, să facă grimase și să scoată urlete jalnice, după felul duhurilor necurate; și mulți dintre oamenii acelui oraș, de ambele sexe, au venit și l-au implorat pe Sfântul Francisc pentru femeie; căci acel duh rău o chinuia de mult cu chinurile sale și îi tulburase cu urletele sale. Atunci sfântul părinte a trimis la ea un frate care era cu el, cu intenția de a afla dacă era într-adevăr un diavol sau doar o înșelăciune a unei femei. Când femeia l-a văzut pe frate, a început să-l batjocorească, știind că nu era Sfântul Francisc. Sfântul părinte se ruga înăuntru și, după ce și-a terminat rugăciunea, a ieșit; și atunci femeia a început să tremure și să se rostogolească pe pământ, neputând suporta puterea lui. Sfântul Francisc a chemat-o la el și i-a spus: «În virtutea ascultării ȚI PORUNCESC să ieși din ea, duh necurat» și „a părăsit-o imediat, fără să-i facă niciun rău și a plecat foarte plin de mânie.” (Ibid., pp. 68–69.)

O altă poveste despre posedare a apărut în Fioretti ceva mai târziu și este legată de Sfântul Francisc de Assisi: „Cum demonii nu au putut suporta puritatea inocenței și profunda umilință a fratelui Juniper, reiese devreme

aici. Cândva, un om posedat de un diavol, împotriva tuturor nevoilor sale și cu niște năzbâtiile cele mai ciudate, a sărit din calea pe care mergea și, dintr-o dată, a pornit la fugă și a fugit pe diverse căi de acces șapte mile. Și fiind întrebat de rudele sale, cu o mare chin sufletesc, de ce fugise cu niște năzbâtii atât de ciudate, le-a răspuns: «Motivul: pentru că acel nebun Juniper trecea pe acolo: neputând suporta prezența lui și nici să-l privesc, am fugit de acolo», au aflat că fratele Juniper venise pe acolo, așa cum spusese diavolul. De aceea, Sfântul Francisc, când i-au adus pe cei posedați pentru a fi vindecați, dacă diavolii nu plecau imediat la porunca lui, spunea: «Dacă nu ieși imediat din această creatură a lui Dumnezeu, voi trimite chemarea prezenței»". „...al fratelui Juniper și neputând îndura virtutea și smerenia Sfântului Francisc, pleca imediat." (Florițele Sfântului Francisc de Assisi, trad. de TW Arnold, Londra, 1899, pp. 234–235.)

Sfântului Norbert de Magdeburg (d. 1134) i se atribuie exorcizarea unei femei posedate. Cazul ei pare să fi fost foarte încăpățânat: „La început, diavolul a râs de el. Cu toate acestea, omul lui Dumnezeu nu și-a permis în niciun fel să renunțe și a continuat să poruncească duhului necurat să se îndepărteze de creatura lui Dumnezeu. Astfel, împins la extrem, diavolul a strigat: «Dacă vrei să ies de aici, dă-mi voie să intru în acel călugăr din colțul de acolo», și l-a numit pe nume. Dar Norbert le-a spus oamenilor: «Ascultați ce vă spune și observați răutatea lui: pentru a-l indigna pe slujitorul lui Dumnezeu, acest demon cere să-l posede ca pe un păcătos vrednic de chinul său. Dar nu vă indignați. Este doar viclenia lui să-i chinuie pe cei buni și să caute să-i indigneze cât poate mai bine»." Atunci s-a aruncat cu și mai multă seriozitate asupra dușmanului rău, care l-a întrebat: „Ce vrei atunci? Pentru tine, nici pentru altul nu voi ieși astăzi. Iată. Dacă te chem, legiunile întunecate vin în ajutorul meu. Eia, sus, la luptă! Aceste arcade și bolți sunt pe cale să cadă asupra ta!" La aceste cuvinte, oamenii au luat-o la fugă, dar preotul a rămas curajos și neînfricat la locul său. Apoi, mâna posedatului i-a apucat stola ca să-l stranguleze cu ea. Și când cei care stăteau acolo s-au grăbit să o frustreze, el a spus: „Lăsați-o! Dacă Dumnezeu i-a dat putere, poate face ce vrea." La aceste cuvinte, toată uimită, ea și-a retras mâinile de bunăvoie. Cu toate acestea, fiindcă cea mai mare parte a zilei a petrecut-o, Norbert a fost decizia ca ea să fie scufundată în apă exorcizată, ceea ce s-a și întâmplat. Deoarece avea părul blond, preotul s-a temut că acest lucru i-ar putea permite diavolului ei să-și păstreze stăpânirea asupra ei și, prin urmare, a tuns-o. Atunci demonul a izbucnit în furie și a strigat: „Străin din Franța, străin din Franța, ce ți-am făcut de nu mă lași în pace? Tot răul și nenorocirea să fie asupra ta pentru că m-ai chinuit așa!"

„Între timp, se lăsase noaptea și, când Norbert văzuse că demonul nu plecase încă, porunci cu o oarecare tristețe să fie dusă înapoi la tatăl ei. În dimineața următoare, ea a fost adusă din nou la slujbă. Când și-a scos alba și celelalte veșminte, demonul, văzând aceasta, a bătut din palme și a strigat: «Ah, ah, ah! Acum faci bine! Ziua a trecut netulburată și nu ai realizat nimic!»” Nemulțumit, Norbert s-a întors acasă și a hotărât să nu mănânce nimic până când bolnava nu se va vindeca. De fapt, și-a petrecut restul zilei și al nopții în post. De îndată ce s-a luminat de ziuă, s-a pregătit să spună liturghia. Fata a fost adusă din nou, iar oamenii s-au grăbit să asiste la lupta dintre preot și demon. Imediat, Nobert a ordonat la doi frați să țină postul posedatului nu departe de altar; iar când a ajuns la Evanghelie, ea a fost condusă chiar la altar și mai multe pasaje din Evangheliile au fost citite deasupra capului ei. Demonul a izbucnit din nou în râs la auzul acestor cuvinte, iar când preotul a ridicat ulterior Ostia, a strigat: „Vezi cum își ține micul dumnezeu în mâini!” Aceasta l-a făcut pe preotul lui Dumnezeu să tremure și, puternic în mijlocul Duhului, s-a apucat să atace demonul prin rugăciune și să-l chinuie. Apoi, acesta din urmă, plin de durere, a strigat prin gura fetei: „Ard! Ard!” Din nou vocea a urlat: „Mor! Mor!” „Pentru a treia oară a scos strigăte puternice și a repetat de nenumărate ori: «Voi ieși! Voi ieși! Lăsați-mă să plec!» Cei doi frați au ținut-o strâns, dar spiritul rău nu s-a lăsat înfrânat. Lăsând în urmă o dâră de urină urât mirositoare, a scăpat, abandonând vasul pe care îl poseda. Ea s-a prăbușit, a fost dusă înapoi la casa tatălui ei, a mâncat și s-a însănătoșit curând.” (J. von Görres, Die Christliche Mystik, Regensburg, 1842, Vol. IV, Partea 1, p. 332, din Acta Sanctorum, iunie, c. viii, p. 834.)

În următoarele povești despre posedări este evident că a prevalat ideea că, chiar și după moarte, sfinții îi puteau vindeca pe cei posedați. În Miracula Împăratului Henric cel Sfânt (d. 1024) sunt citate cazuri de vindecare a persoanelor posedate atribuite corpului său: „Trei demonizați, un bărbat și două femei... au fost vindecați, care nu au încetat să blasfemieze numele lui Henric și, în cele din urmă, cu strigăte oribile, au părăsit locurile pe care le ocupau. Unul dintre ei, mai încăpățânat decât ceilalți, s-a opus mult timp invocării sfântului nume, când știa că rămășițele urmau să fie aduse lângă el. Apoi, dacă Henric venea în persoană, spunea că nu poate rămâne. Imediat, cu un mare strigăt, l-a părăsit pe omul pe care îl poseda. Aceste lucruri s-au întâmplat după liturghie, chiar în ziua în care au sosit rămășițele. Miracula S. Henrici Imperatoris (supliment la Viața), Acta Sanctorum, 3 iulie, vol. iii, p. 767.)

Un alt exemplu de exorcism, preluat din secolul al XIII-lea, este legat de sfântul spaniol Petrus Gonzalez (1190–1246). „Pedro Perez de Villela... avea un fiu obsedat de un demon care timp de unsprezece zile consecutive nu a

mâncat, nu a băut și nu a dormit. Îndemnat prin exorcizări, demonul a răspuns că nimeni nu-l va face să plece, cu excepția fratelui Pedro Gonzalez. Adolescentul a fost condus la mormântul sfântului Părinte cu mâinile legate (altfel furia ar fi împiedicat-o). După ce cei care stăteau în jurul lui au rostit rugăciuni, demonul s-a retras. Marie Gonzalez a fost extrem de chinuită de un demon. Timp de patru zile a rămas fără să mănânce, să bea sau să vorbească. Când a fost dusă la mormântul sfântului, demonul a fost expulzat și ea și-a revenit complet la sănătate. Fiica lui Juan Palaez din Tobellum a fost posedată timp de doi ani de un demon și torturată aproape în fiecare zi. După ce a făcut un jurământ omului lui Dumnezeu, a fost imediat eliberată. Soția lui Pedro Juan din Paramos a fost demonizată timp de doi ani și a fost chinuită cu cruzime de două, trei sau chiar cinci ori pe zi. Familia după ce a făcut un jurământ Sfântului Pedro, demonul a părăsit-o imediat." (supliment la Viața), Acta Sanctorum, 3 iulie, vol. III, p. 768 și sq.

În secolul al XV-lea există un caz de exorcizare care se leagă de Sfântul Francisc de Paule (1416–1508). Acesta arată cum se practica exorcizarea și rezultatele obținute. „Antonius Mirenus spune că atunci când a sosit, o femeie din Anzitola era chinuită de un spirit rău. Era înconjurată, așa cum se obișnuiește, de o mulțime de bărbați. Atunci demonizatul a început să spună: «Iată dușmanul meu». Martorul și mulți alții s-au întors și l-au văzut venind pe fratele Francisc, care a intrat în sacristie fără să dea atenție. Iar a doua zi, când demonizatul era în biserică, unii dintre frații Sfântului Francisc au decis să invoce spiritul rău, care a răspuns: «Nu-mi pasă de nimeni dintre voi, în afară de Sfântul Francisc»." În ultimă instanță, ea a fost condusă în sacristie, unde Sfântul Francisc se afla cu anumiți nobili, și anume același martor și alții. El a început să conjure spiritul și să-i poruncească să părăsească trupul bietei creaturi, spirit care i-a răspuns Sfântului Francisc cu multe cuvinte și s-a încăpățânat. El a spus că era spiritul unei femei care murise în timpul războaielor ducelui Ioan, adică cu douăzeci de ani înainte, și că la început fusese o prostituată și o femeie cu o viață rea. Francisc a răspuns: „De ce nu te-ai spovedit? Acum nu mai puteai fi condamnată." În cele din urmă, după numeroase discuții, același martor a văzut-o pe femeie ieșind la sacristie eliberată. Apoi s-a întors acasă." (Acta Sanctorum, Aprilis, vol. ii, p. 399.)

Prevalența posesiunii este ilustrată în continuare în acest extras din secolul al XVI-lea. „Aceasta din urmă (o fată) era posedată de demon, care o arunca adesea la pământ ca și cum ar fi avut o boală secetă. Curând, demonul a început să vorbească cu gura ei și să spună lucruri inumane și minunate, care nu se pot repeta... Fata se dăduse întotdeauna drept răbdătoare, se rugase adesea lui Dumnezeu. Dar când a invocat numele lui Isus să o elibereze, duhul rău s-a manifestat din nou, i-a pus stăpânire pe ochi, pe

care i-a făcut să iasă din cap, i-a răsucit limba și a scos-o mai mult de 20 de centimetri din gură și i-a întors fața spre spate cu o expresie atât de jalnică încât ar fi topit o piatră. Toți preoții locului și din împrejurimi au venit și i-au vorbit, dar diavolul le-a răspuns cu un dispreț care a depășit orice limită, iar când a fost întrebat despre Isus, a dat un răspuns atât de batjocoritor încât nu poate fi pus pe seama lui...” (J. Kerner, Geschichten Besessener neuerer Zeit, Stuttgart, 1834, p. 112.)

Posedare la Loudun

O relatare foarte detaliată și convingătoare despre exorcisme a fost lăsată de Părintele Surin. El a fost un iezuit de o evlavie eminentă și o simplitate perfectă a inimii, care a scris o serie de cărți și a compus mai multe cântece edificatoare. Richelieu l-a trimis la Mănăstirea Ursulinelor din Loudun pentru a exorciza demonii care o posedaseră. A intrat într-un conflict cu puterile răului, care a durat câțiva ani, iar relatarea extraordinară a aventurilor sale, scrisă de el însuși, este, ce-i drept, impresionată de un accent foarte pronunțat de adevăr.

Surin a avut predecesori în sarcina sa dificilă, dar aceștia au alungat doar trei demoni care au ales să locuiască în corpurile celor trei călugărițe. Père Jean Baptiste Gault, de la Oratoriu, l-a alungat pe demonul Asmodeus pe 29 mai 1629 și a luat măsura de precauție semnalată de a-l pune pe demon să scrie și să semneze un act în forma cuvenită care să ateste evenimentul. El, Père Gault, Sieur Martin de Laubardemont și Monseniorul Henry Loys Chasteigner de la Roche-Pozay, episcop de Poitiers, au semnat cu toții pe aceeași pagină. Acest document este înregistrat la Biblioteca Națională sub fondul de manuscrise francez nr. 7618, f. 20, verso. Următorul este conținutul acestui document: „Promit să ies din corpul acestei creaturi să fac o fantă de lungimea unui ac sub inima ei și prin cămașă, corsaj și sutană împreună, fantă prin care va sângera, și aceasta mâine, sâmbătă, pe douăzeci (? treizeci) mai, la ora cinci după-amiaza; și promit, de asemenea, că Gresil (un demon) și Amand (un alt demon) își vor face fiecare deschizătura în același mod, deși mai mică, și ratific ceea ce Leviathan, Behemoth și Beherie (demonii) au promis să facă, ei și tovarășul lor, ca semn al ieșirii lor, pe baza acestei înregistrări făcute pe douăzeci și nouă mai 1629, în Biserica Sfintei Cruci. Asmodeus.”

Expulzările menționate, însă, au decurs prea lent. Așadar, Père Lactance, care i-a succedat lui Père Gault ca exorcist, a încercat fără succes să alunge demonii în următorii trei sau patru ani. Cea mai grea parte a muncii

rămânea de făcut, căci niciun demon care o poseda pe Maica Priore nu consimțise să o părăsească. Era nevoie de ceva mai mult pentru a alunga demonii, așa că Père Surin, care fusese recent ales în acest scop, a început să-i alunge unul câte unul. Se spune că și-a atins scopul după o luptă încăpățânată și în ciuda numeroaselor riscuri pe care le-a asumat din mâna puternicilor săi dușmani nevăzuți. El ne spune: „Așa că am intrat în exercitarea responsabilității mele, în ziua Sfântului Toma Apostolul, în anul 1634." Rezultatul a devenit curând evident. Pe 23 iunie 1635, un nou diavol a fost alungat, conform aceluiași manuscris, nr. 7618 al Bibliotecii Naționale. Foliul 56, deși deteriorat, conține acest jurământ: „Astăzi, 23 iunie, promit, eu, dușmanul jurat al Fecioarei, că părăsind acest trup, voi face ca semn al fugii mele o deschizătură pe mâna dreaptă, de o lățime de deget, care va apărea în două săptămâni." Iar demonul anonim s-a semnat „Un dușman al Fecioarei". Șapte zile mai târziu, demonul Nephtali a semnat înregistrarea expulzărilor: „Promit, eu, Nephtali, să fac acest lucru părăsind acest trup ca un semn veritabil al fugii mele. Promit, și anume, cu mare regret, să sparg amvonul catedralei Vicarului din Loudun, unde își predică toate legile eretice confuze, și să iau amvonul respectiv din acel loc, spărgând o cale prin acoperișul acestuia. Drept care, eu, Nephtali, am executat acest act la 30 iunie 1634."

La aproximativ un an după această întâmplare, Père Surin i-a scris Părintelui d'Attichy, un iezuit din Rennes, următoarele: „Sunt într-o continuă relație cu demonii. Timp de trei luni și jumătate nu am fost niciodată fără un demon care să lucreze din greu lângă mine. Când vreau să vorbesc, vorbirea mea se oprește; la Liturghie sunt blocat; la masă nu pot pune nicio îmbucătură de mâncare în gură; și îl simt pe Diavol venind și plecând în jurul meu ca și cum ar fi în propria lui casă."

Demonii care o posedau pe Maica Priore i-au dezvăluit lui Surin că erau serafimi, heruvimi și tronuri căzute. Aceștia aveau numele de Leviathan, Balam, Isacaron și Behemoth. Isacaron se lupta cu Priore, Balam o făcea să râdă în timpul slujbelor și rugăciunilor și, mai grav, Behemoth o stârnea la gânduri nepotrivite. Un alt demon, Zabulon, o poseda pe Sora Claire; acesta rezistase exorcismelor predecesorului lui Père Surin, Père Lactance, căruia Episcopul de Poitiers îi încredințase sarcina de a-l expulza.

Părintele Surin a trebuit să îndure niște atacuri violente în campania împotriva acestor adversari misterioși; de mai multe ori a fost el însuși posedat. Odată, spune el, „demonii au născocit o vrajă oribilă prin puterea căreia Maica Priore a devenit cu totul altceva decât era în realitate pentru o perioadă de opt zile; chipul ei a devenit de o frumusețe rară." El adaugă că „Într-o altă zi, demonul, luând forma mea, a intrat în salon și cu o voce

blândă, ca a mea, a vorbit cu Maica cu intenția de a o induce în rătăcire." După aceasta a avut loc o serie interminabilă de aventuri, uneori grotești, alteori tragice și agitate. Uneori le acordau darul vorbirii în limbi străine, iar atunci cei mai neștiutori vorbeau în latină.

„Într-o zi, când exersam asupra lui Behemoth", conform lui Surin, „a intrat brusc într-o furie uimitoare, cea mai mare pe care l-am văzut vreodată, într-un asemenea fel încât am crezut că va ieși afară. Mi-a mărturisit că păzea trei ostii consacrate pe care trei magicieni, doi la Loudun și unul la Paris, reușiseră să le păstreze pentru ei în timpul Împărtășaniei. Am avut o dorință puternică de a poseda aceste ostii și astfel i-am cerut lui Isacaron să meargă imediat la Paris, la fel și lui Balam. După cină, Isacaron s-a întors într-o furie imensă și a fost urmat imediat de Balam, care s-a arătat sub chipul Mamei. L-am întrebat dacă a făcut ce i-am poruncit; a răspuns că da și că adusese ostiile."

Primul dintre demonii pe care Părintele Surin i-a alungat cu succes din corpul Mamei a fost Leviathan. În timp ce fugea, i-a lăsat o cruce roșie pe frunte, așa cum îi promisese Episcopului de Poitiers. Apoi a venit rândul lui Balam, iar după aceea Isacaron a fugit în 1636, lăsând pe mâna Mamei, în văzul tuturor, numele sacru al Mariei, scris cu litere romane. Acestea erau gravate adânc în carne, iar numele Sfântului Iosif le însoțea cu caractere mai mici. Behemoth a rezistat mai mult timp și nu a părăsit-o pe pacientă decât pe 15 octombrie 1637. După toate aceste evenimente de la Loudun, lucrurile au mers în ordine, iar Părintele Surin și Priorea au făcut un pelerinaj împreună la mormântul Sfântului Francisc de Sales, pentru a-i mulțumi Domnului pentru această eliberare anevoioasă de demoni. (Grollot De Givry, Vrăjitorie, magie și alchimie, Trad. J. Courtenay Locke, New York: Bonanza Books, fără ed.; Aldous Huxley, Diavolii din Loudun, New York: Harper and Row (Perennial Library) 1971.)

Acesta este probabil cel mai faimos caz din istoria secolului al XVII-lea care a avut loc în Franța. Cardinalul Richelieu, așa cum am menționat anterior, a fost impresionat de întâmplările ciudate și de afirmațiile despre posedarea demonică de la mănăstirea din Loudun și a căutat să alunge spiritele rele.

Un caz de posedare din secolul al XVIII-lea poate fi ilustrat în acest extras: „La zvonul neașteptat că două femei posedate fuseseră aduse în azilul de povară din acel loc, am urmat dictatele conștiinței mele de pastor și m-am dus la azil în seara zilei de 14 decembrie 1714. După ce... paroxismul a început la una dintre femeile posedate, iar Satana și-a aruncat brusc invectiva asupra mea prin gura ei: «Prostule, ce faci în acest azil? O să faci păduchi aici» etc. I-am dat acest răspuns: «Prin sângele, rănile și martiriul

lui Isus Hristos, vei fi învins și expulzat!» Atunci a spumat de furie și a strigat: «Dacă am avea puterea diavolului, am întoarce pământul și cerul cu susul în jos etc... Ceea ce Dumnezeu nu vrea este al nostru!»”

„Dimineața, spre ora 11, această femeie posedată a venit la cererea mea, dar nu de bunăvoie, în biserica locului. Acolo, pentru a mă informa despre starea ei jalnică, am început să cânt imnul: «Dumnezeu Tatăl să fie cu noi» și, după pregătirile pe care le-am considerat necesare, am citit de la amvon cele două pasaje remarcabile despre posedare din capitolele al cincilea și al nouălea ale Sfântului Marcu, atât de serios și atât de mult timp încât Satana, care era în posedat, mi-a strigat de sub amvon: «Nu vei termina curând?» După ce am răspuns: «Când va fi de ajuns pentru Dumnezeu, îți va fi de ajuns și ție, demone!», Satana a izbucnit în plângeri împotriva mea: «Cum mă asuprești, cum mă chinui! De-aș fi fost suficient de înțelept să nu intru în biserica ta!» În timp ce striga cu obraznicie: «Creatura mea trebuie să sufere acum ca exemplu!»” I-am închis gura cu aceste cuvinte: „Demone! creatura nu este a ta, ci a lui Dumnezeu! Ceea ce este al tău este murdărie și lucruri necurate, iad și condamnare pentru toată veșnicia!” Când, în sfârșit, i-am adresat cele mai violente îndemnuri în numele lui Isus, el a strigat: „O, ard, ard! Oh, ce tortură! Ce tortură!” sau m-a încărcat cu invective furioase: „Ce te doare de vorbești în felul acesta?”

„În timpul tuturor acestor rugăciuni, strigăte și dispute, Satana a torturat-o oribil pe biata creatură, a urlat pe gura ei într-un mod înspăimântător și a trântit-o la pământ atât de rigidă, atât de insensibilă, încât a devenit rece ca gheața și a zăcut ca moartă, moment în care nu am mai putut percepe nici cea mai mică respirație până când, în cele din urmă, cu ajutorul lui Dumnezeu, și-a revenit…”

„Deși posedata și-a recăpătat din nou mințile cu această ocazie, fără a putea, trebuie menționat, să-și amintească ce-i spusese Satan prin gura ei, nu a lăsat-o mult timp în pace după plecarea mea; a chinuit-o ca și înainte…” (M. Hartmann, SM Andrea Hartmanns Hauspostill, 1745, citat de J. Kerner, Geschichten Besessener neuerer Zeit, Stuttgart, 1834, p. 107.)
În analele Vieților Sfinților (hagiografie) există numeroase exemple de posedare. O monografie elaborată și erudită pe această temă apare sub titlul „La Réalité des Apparitions Demoniaques”, de Dom Bernard-Marie Marechaux, Olivetan, OSB, Paris, Tequi, 1899.

Se spune că Sfântul Benedict s-a confruntat cu manifestări extraordinare ale unor spirite rele care s-au opus construirii mănăstirii sale pe creasta Monte Cassino, unde odinioară se practica satanismul. Au existat o succesiune de accidente, incidente anormale și alarme constante, care au

fost interpretate ca indicii că Benedict se lupta împotriva unor obstacole mari. De mai multe ori a trebuit să exorcizeze unii dintre călugării săi. Una dintre frescele deosebite ale Sodomei de la Monte Oliveto (Sienne) înfățișează un exorcism efectuat de Benedict. Triumful său asupra unor astfel de forțe distructive i-a făcut pe alții să-l venereze ca fiind cel mai „effugator daemonum" și este invocat cu încredere ori de câte ori există un semn de pericol spiritual și atac mortal. O mare credință a fost centrată în Medalia Sfântului Benedict. Această medalie, care inițial reprezenta o cruce, este dedicată devoțiunii și onoarei lui Benedict. O parte a medaliei poartă figura Sfântului ținând o cruce în mâna dreaptă și Sfânta Regula în stânga. Nu există dovezi concludente cu privire la momentul în care Medalia Sfântului Benedict a intrat în uz, dar este larg acceptată. (Montague Summers, Istoria vrăjitoriei, (Dell) Secaucus, New Jersey, 1956, p. 221.)

Cazul lui John Darrell

În 1598, John Darrell de la St. Mary's din Nottingham (Biserica Anglicană) a fost adus la Londra pentru a fi judecat în fața unei instanțe ecleziastice la palatul Lambeth. Lucrase în nordul și în centrul țării timp de mai multe luni ca exorcist. Faima sa crescuse până când arhiepiscopul de York a fost forțat să ia măsuri, după ce a investigat activitățile lui Darrell. Alături de Darrell era judecat un alt cleric, George More din Calke, Derbyshire, care mersese cu Darrell să vadă cum a gestionat un caz și care ulterior și-a făcut publice observațiile într-o carte. Episcopul Londrei, Richard Bancroft, a oficiat procesul, asistat de secretarul său, Samuel Harsnet, care era procurorul-șef. Curtea i-a găsit vinovați pe Darrell și More, le-a retras statutul de preot și a ordonat ținerea lor în izolare. Darrell a fost închis în Gate House din Westminster, iar More în închisoarea din Southwork, așteptând decizia Curții de pronunțare a sentinței - o sentință care nu a fost niciodată pronunțată. Conform unui studiu atent al cazului realizat de Corinne Holt Richert, The Case of John Darrell, Minister and Exorcist, Gainesville, Florida, 1962, p. 1 și următoarele, acuzațiile specifice pentru care Darrell și prietenul său au fost judecați, precum și natura și amploarea acestor acuzații nu sunt cunoscute. Ea a constatat că înregistrările procesului, inclusiv trei volume legate cu depoziții ale martorilor, lipsesc. Bibliotecara de la palatul Lambeth a informat-o că înregistrările au fost distruse din neglijență sau din rea intenție de către trupele lui Cromwell când palatul a fost transformat într-o sală de recreere în timpul Războiului Civil. Cazul împotriva lui Darrell și More sugerează cu tărie că aceștia erau acuzați de fraudă. Al șaptezeci și al doilea canon al bisericii prevede: „Niciun ministru

nu va încerca, fără o licență a episcopului diecezei, obținută mai întâi și folosită sub mâna și sigiliul său, să pretindă orice pretext, fie de obsesie, fie de posesie, prin post și rugăciuni, să alunge vreun diavol sau diavoli; sub sancțiunea imputării de impostură sau co-familiaritate și de demitere din slujire."

Întrucât Darrell nu avea o astfel de licență pentru exorcizare, este de înțeles de ce Biserica Anglicană a luat măsuri împotriva lui. Este demn de remarcat faptul că o serie de cărți și pamflete au fost scrise în timpul și după proces, unele luând partea lui Darrell, iar altele condamnându-l. Implicația acestor scrieri este clară. Biserica a susținut că Darrell a fost implicat direct sau a fost complice la o fraudă, în timp ce Darrell și apărătorii săi și-au bazat cazul pe sinceritatea sa, eficacitatea sa ca exorcist, inocența sa în orice tentativă de înșelăciune și adevărul diagnosticului pacienților săi ca fiind posedați.

John Cotta, în lucrarea sa din 1616, „Tryal of Witchcraft", „Doctor in Physikike", se ocupa de persoane posedate care pretindeau că sunt clarvăzătoare, spunând ce se spunea și se făcea de la distanță și vorbind limbi pe care în mod obișnuit nu le înțelegeau. Acest dar al limbilor a fost una dintre trăsăturile proeminente ale lui Will Sommers și ale altor persoane exorcizate de John Darrell. Întregul caz, așa cum s-a menționat anterior, a fost investigat de Dr. Harsnet, care își câștigase deja faima de iconoclast în aceste chestiuni și era considerat de unii „vânător de exorciști". A True Relation of the Gravious Handling of William Sommers (Londra: T. Harper, 1641); The Trial of Maister Darrell, 1599.

Înainte de începerea procesului au fost publicate trei cărți despre activitățile lui Darrell și aproximativ paisprezece publicații conexe după proces. Există multe speculații cu privire la faptul dacă a fost sau nu eliberat vreodată din închisoare. (Pentru alte detalii despre acest caz, vezi Lewis Spence (ed.) An Encyclopedia of Occultism. New York: Strathmore Press, 1959, p. 154.)

Clopote și exorcizare

Folosirea clopotelor pentru a alunga diavolii din atmosfera în care pândesc pentru a crea furtuni sau pentru a captura suflete este legată de exorcizare. Legenda de Aur susține că spiritele rele din regiunea aerului se îndoiesc mult ori de câte ori aud clopotele bisericilor sunând; astfel, clopotele sunt trase când tună sau când se produc furtuni mari și uragane. Acest lucru se

face pentru a alunga spiritele rele și pentru a le împiedica să miște furtunile.

Durandus, în lucrarea sa „Raționament”, povestește despre clopotele bisericilor care bat la apropierea unei furtuni, pentru ca diavolii, auzind trâmbițele Regelui Veșnic, să fugă de frică și să înceteze să mai stârnească furtuna. Clopotele erau folosite în acest scop, iar dovada acestui lucru poate fi văzută chiar prin conservarea lor. Oficiul pentru botezul și binecuvântarea clopotelor a fost alcătuit având în vedere acest lucru. În cazul incendiului Bisericii Sf. Paul din Londra, se spune că se respecta obiceiul de a „trage clopotul sfânt în timpul furtunilor și fulgerelor mari”. Cea de-a cincizeci și una Centum Gravamina oferită de Papa Adrian în 1521 de către Prinții Germaniei are următoarea notație: „sufraganii obișnuiau să boteze clopotele sub pretextul că alungă diavolii și furtunile”.

Utilizarea clopotelor de bronz datează de multe secole. Strabon a menționat că păstorii romani puneau clopote în jurul gâtului turmelor lor pentru a ține departe spiritele rele și animalele sălbatice. Ovidiu și alții povestesc despre oameni din vremea lor care obișnuiau să bată vase de bronz în timpul eclipsei și la moartea unui prieten pentru a speria demonii.

Așa-numitul clopot de moarte, care în mod obișnuit era tras la moartea unui creștin, era folosit pentru a-i chema pe credincioși la rugăciune pentru trecerea în siguranță a sufletului care pleca; pentru a ține departe spiritele rele de trup. După momentul trecerii în neființă, clopotul nu trebuia să sune mai mult de o dată scurt, conform instrucțiunilor din anunțurile din al șaptelea an al Elisabetei. Dovezi ale faptului că clopotul era tras noaptea și ziua pentru o persoană pe moarte se găsesc în conturile paznicului bisericii pentru parohia Wolchurch din 1526: „Item, funcționarul să aibă pentru datul clopotului de moarte, pentru bărbat, femeie sau copil, dacă este ziua a viijd. Item, dacă este noaptea, pentru același viijd.”

Conform lui Durandus, s-a sugerat că trebuie tras un clopot în timp ce cadavrul este dus la biserică și din biserică la mormânt. Acest lucru este ilustrat în înmormântarea Sfântului Eduard Mărturisitorul de pe Tapiseria Bayeux, unde doi băieți mici însoțesc sicriul cu clopotele lor. Originea obiceiului s-a pierdut, iar clopotul funerar, în Anglia, devine acum un clopot funerar pentru a anunța parohiei înmormântarea trupului, fie creștin, fie necreștin. Apa sfințită și lumânările aprinse sunt folosite pentru a alunga spiritele rele din vecinătatea cadavrului.

Conform lui Moresinus, „Diavolul detestă sarea pentru motivul întemeiat că este emblema eternității și a nemuririi.” Într-o parte a Angliei există și

astăzi obiceiul de a pune o farfurie cu sare pe corpul unei persoane decedate.

Practica folosirii clopotelor ca mijloc de exorcizare oferă astfel o perspectivă asupra trecutului și aruncă lumină asupra utilizării lor bisericești actuale. (J. Charles Wall, Devils. Londra: Methuen and Company, 1904, pp. 140–142.)

Exorcismul și Botezul

Într-o perioadă relativ timpurie, candidații la botez din biserică trebuiau să renunțe la orice supunere față de spiritele rele. Nu este greu de înțeles cum a ajuns biserica să folosească exorcismul în legătură cu cathe-chumens-urile sale. Isus vindecase demonizați în vremea sa și, treptat, a devenit o practică vindecarea prin exorcizare a unui număr mare de afecțiuni umane considerate a fi de origine diabolică.

Prima dovadă clară a utilizării exorcismului în cazul catehumenilor este oferită de Ciprian în 256; se găsește aici în uz atât în Biserica Romano-Catolică, cât și printre eretici, așa că se pare că nu este un lucru nou. Cel mai probabil, utilizarea exorcismului a fost inițial limitată la persoanele care intrau în biserică din păgânism, dar cel puțin din secolul al IV-lea a fost constant invocată ca dovadă că biserica afirma prezența păcatului originar la prunci. Optatus (c. Donatir IV, cp 75) insistă că nimeni, chiar dacă este născut din părinți creștini, nu poate fi lipsit de duhuri rele care trebuie alungate înainte de a ajunge la izvorul mântuirii. Aceasta este lucrarea exorcismului. Papa Celestinus (Ad. Episcop. Gale c. 12) spune că nimeni nu poate veni la botez, fie prunci, fie „juvenes”, până când duhul rău nu a fost alungat din ei prin exorcisme și insuflări ale clericilor. Exorcismul era considerat o anticipare simbolică a unuia dintre principalele efecte ale sacramentului regenerării; și, întrucât era folosit cu copiii care nu aveau păcate personale, Sfântul Augustin putea apela la el împotriva pelagienilor, ca implicând în mod clar o doctrină a păcatului originar. (Ep cxciv, n. 46, PL xxxii, 890; c. Jul. iii, 8; PL xxxiv, 705.) Sfântul Chiril al Ierusalimului (Pracatechesis, c. 9, p. 7; catheh, c. 1, 5, p. 18) le spune catehumenilor săi să fie serioși în primirea exorcismelor lor, indiferent dacă au fost insuflați sau exorcizați. Și din nou (c. 13) spune: „când ați intrat înainte de ceasul exorcismului, fiecare să spună lucruri care conduc la evlavie”, ca și cum exorcismele ar fi fost pentru catehumeni și nu doar pentru cei care veniseră din păgânism. Hrisostom (cateh. 1 și Initian c. 2, p. 227) vorbește despre catehumeni care, după instruire, merg să asculte cuvintele celor care

exorcizează; la acest exorcism mergeau desculți și dezbrăcați de veșmintele de deasupra.

O altă referință la exorcism, posibil mai veche decât referința la Ciprian din 256, este din Canones Hippolyti. Este îndoielnic dacă Tertulian cunoștea această practică sau dacă Omiliile Clementine (111. 73) intenționează să se refere la ea în descrierea punerii zilnice a mâinilor în timpul pregătirii botezului. La Conciliul de la Cartagina din 256, în care este menționată clar pentru prima dată, anumiți episcopi au cerut ca aceasta, împreună cu botezul, să fie folosită la primirea ereticilor în biserică; motivul invocat, că „ereticii sunt mai răi decât păgânii", arată că exorcismul era încă asociat cu păgânismul. Când exorcismul a fost astfel introdus în uz odată cu botezul, acesta a fost aplicat copiilor în același mod ca și alte ceremonii care aparțineau inițial botezului adulților.

Sfântul Chiril al Ierusalimului (procat. 14, col. 355) oferă o descriere detaliată a exorcismului baptismal, din care reiese că ungerea cu ulei exorcizat făcea parte din acest exorcism în Orient. Singura mărturie occidentală care tratează acest aspect al exorcismului baptismal este cea din Canoanele arabe ale lui Ipolit (n. 19, 20). La început exista exsufflatio, sau expirarea demonului de către candidat, în timp ce insufflatis, sau inhalarea Duhului Sfânt de către cler și asistenți, simboliza infuzia harului sfințitor prin sacrament. O respirație repetată de trei ori în fața copilului era însoțită de cuvintele: „Pleacă de la el, duh necurat, și dă loc Duhului Sfânt, Paracletul"; iar după ce se dădea sare, exista un exorcism lung repetat de trei ori, de fiecare dată cu o poruncă diferită adresată diavolului de a se îndepărta de copil. Această practică este în esență aceeași până la sfârșitul Evului Mediu. Ritualul roman din 1614 a condensat considerabil slujba, păstrând utilizarea respirației în fața copilului la început, odată cu ultimul dintre cele trei exorcisme și introducerea acestuia.

Luther nu a obiectat la exorcizarea în cadrul oficiului baptismal. L-a păstrat în propria slujbă din 1523, dar l-a scurtat, fără nicio modificare teologică. În numărul din 1526, a fost prescurtat în continuare, iar respirația în fața copilului a fost omisă. Părți din funcția romano-catolică au fost preluate în majoritatea cărților de slujbă luterană și au provocat controverse aprinse mai târziu în cadrul Bisericii Luterane, ajungând să fie subiectul reproșurilor din partea calviniștilor. În timp, teologii luterani au recunoscut liber că nu era esențial, așa că, la conferința de la Cassel din 1661, și-au exprimat dorința de a schimba practica într-o rugăciune pentru eliberarea de sub puterea lui Satan. În perioada rațională a secolului al XVIII-lea, practica a cedat în cele din urmă și a dispărut din cărțile de slujbă. [William Smith și Samuel Cheetham (Eds.) A Dictionary of Christian Antiquities.

Hartford: JB Burr Publishing Company, 1880, pp. 650–651; Samuel M. Jackson (Ed.) The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge]. Grand Rapids: Baker Book House, vol. IV, 1952, p. 250.]

Ritul antic al exorcismului în legătură cu botezul este încă păstrat în Ritualul Roman. Exorcistul semnează persoana posedată cu figura crucii, o roagă să îngenuncheze și o stropește cu apă sfințită; după care exorcistul îl întreabă pe diavol care este numele ei și îl abjură pe sfintele mistere ale religiei creștine să nu-l mai asuprească pe posedat. Apoi, punându-și mâna dreaptă pe capul demonizatului, repetă forma exorcismului după cum urmează: „Te exorcizez, duh necurat, în numele lui Isus Hristos; tremură, Satan, dușman al credinței, dușman al omenirii, care ai adus moartea în lume, care i-ai lipsit pe oameni de viață și te-ai răzvrătit împotriva dreptății, seducătorul omenirii, rădăcina răului, izvorul lăcomiei, al discordiei și al invidiei.” Exorcismul în slujba de botez romano-catolică de astăzi nu înseamnă că biserica îi consideră pe candidații la botez victime ale posedării demonice. Mai degrabă, înțelegerea este că exorcismul servește ca mijloc de a înlătura impedimentele în calea harului rezultate din efectele păcatului originar și ale puterii lui Satan asupra naturii decăzute. Într-un mod analog, lucrurile neînsuflețite, cum ar fi apa, sarea și uleiul, destinate utilizării în botez, primesc un exorcism înainte de a fi binecuvântate sau consacrate.

În conformitate cu biserica medievală, oficiul baptismal din prima carte de rugăciuni a lui Eduard al VI-lea (1549) din Anglia conținea o formă scurtă de exorcizare, care a fost omisă în revizuirea din 1552, la cererea lui Bucer. Canonul 72 (1603) al Bisericii Anglicane interzice exorcizarea spiritelor rele fără permisiunea episcopală expresă. O astfel de permisiune este, de asemenea, stipulată în Ritualul Roman.

Noile instrucțiuni din Manualul Bisericii Anglicane din 1973 declară că, atunci când un preot anglican alungă un demon din cineva, persoana posedată „ar putea sta așezată într-un fotoliu adânc pe tot parcursul slujbei”. Acest lucru este pentru a evita „posibilitatea de autovătămare” a persoanei, care „ar trebui să fie ferm ținută jos dacă, așa cum se întâmplă ocazional, există reacții fizice oarecum violente”.

Exorciștii

Exorciștii sunt menționați o singură dată în Noul Testament (Faptele Apostolilor 19:13), și atunci fără nicio referire la puterea dată primilor ucenici de a scoate draci. (Hastings, Dicționar al Bibliei.) În primele două

secole AD, puterea de a face exorcisme era considerată un dar special care putea fi acordat oricui, laic sau cleric. Acest lucru devine evident în relatări precum acestea: Justin Martyr, Apol. 6, PG VI, 453; Dial. 30, 85, 537, 676 sq.; Minucius Felex, Octav. 27, PL III; Tertullian, Apol. 22, 23, PLI, 404 și Del Idol II; Origen, Contra Celsum, I, 25; VII, 4, 67; PG XI, 705, 1125, 1516. Cei mai simpli dintre credincioși, potrivit lui Origen, uneori alungau demonii printr-o rugăciune de îndemnare (Marcu 15:17) și el insistă asupra acestui fapt ca dovadă a puterii harului lui Hristos și a incapacității demonilor de a-i rezista. În Biserica Răsăriteană, nu a fost niciodată stabilit un ordin specific hirotonit de exorciști (sau de acoliți sau portari), dar în Biserica Apuseană, aceste trei ordine (cu cel al lectorilor ca al patrulea) au fost instituite cu puțin timp înainte de mijlocul secolului al III-lea. (Bingham, Antichități ale Bisericii Creștine.)

Biserica avea o clasă de oficiali puși deoparte pentru funcția de exorcizare, deși inițial nu prin vreo formă de hirotonire. Constituțiile Apostolice (VIII, c. 26) afirmă că un exorcist nu este hirotonit, deoarece puterea exorcizării este un dar gratuit al harului lui Dumnezeu, prin Hristos, și că oricine a primit acest dar va fi manifestat în exercitarea lui. Acest lucru ar părea să indice că astfel de persoane posedau un „dar al vindecării”, iar munca lor era considerată exercitarea unui dar mai degrabă decât o funcție. Cu toate acestea, se recunoaște, de asemenea, că poate fi util pentru un exorcist să fie hirotonit episcop, preot sau diacon. Eusebiu îl menționează pe un anume Romanus, ca diacon și exorcist în biserica din Cezareea Palestinei (De Martyr, Palest. c. 2). Exorciștii nu sunt numiți printre cei care au primit stipendii ecleziastice și nici nu sunt menționați în Canoanele Apostolice, deși s-ar putea face aluzie la funcția lor în sensul că un convertit neevreu care are un duh rău nu poate fi primit în biserică până când nu a fost purificat (Can. 70).

În jurul anului 250 a apărut o clasă specială a clerului inferior, numită exorciști, căreia i-a fost încredințată această funcție specială a exorcizării. Papa Cornelius (251–252) menționează în scrisoarea sa către Fabius că există în Biserica Romano-Catolică cincizeci și doi de acoliți și cincizeci și doi de exorciști, cititori și portari (Eusebiu, Hist. Eccl. VI, 43, PG XX, 621), iar instituțiile acestor ordine și organizarea funcțiilor lor au fost foarte probabil opera predecesorului său, Papa Fabian (231–251). Ciprian (Ep. 69, Mag. Fil.) vorbește despre exorciști ca alungând demonii prin cuvântul omului și puterea lui Dumnezeu, iar în epistola sa către Firmilian (Ep. 75) povestește că unul dintre exorciști, inspirat de harul lui Dumnezeu, a alungat un anumit duh rău care pretindea că este sfințen. Epifanie (Expos. Fid. c. 21) menționează exorciștii printre clerici, clasându-i printre hermeneuți, imediat după diaconițe, Paulinus din Nola (De S. Felix Natal,

corm. 4) povestește despre Sfântul Felix ca fiind promovat de la ordinul lectorilor la funcția de exorcist. Conciliul de la Laodiceea (c. 24) îi menționează printre clericii minori, plasându-i între cântăreți și portari și, într-un alt canon (c. 26) interzice oricui să exorcizeze fie în biserică, fie în case private, dacă nu a fost numit în această funcție de către episcopi.

Sinodul de la Antiohia (c. 10) îl plasează pe exorcist după subdiaconi, printre clericii care puteau fi numiți de chorepiscopi. Al patrulea Sinod de la Cartagina (256, c. 7) prevede o funcție pentru hirotonirea unui exorcist. Astfel, devine clar că formele scrise de exorcizare erau folosite în bisericile din secolul al IV-lea. (Statuta Antiqua, Sinodul de la Cartagina IV.) Exorcistul trebuia să primească din mâinile episcopilor la hirotonire o carte „în care sunt scrise exorcismele, primind puterea de a pune mâinile peste energumeni, fie ei botezați, fie cei catehumeni". Același conciliu a prevăzut, de asemenea, că exorciștii își puteau pune mâinile peste un energumen în orice moment (c. 90 și c. 92), dându-le sarcina de a le oferi energumenilor hrana zilnică în timp ce rămâneau în biserică. (William Smith și Samuel Cheetham, A Dictionary of Christian Antiquities. Hartford: JB Burr Publishing Company, 1880, p. 653.)

Într-un interviu recent pe care William Wolf l-a avut cu John J. Nicola, care a investigat timp de douăzeci de ani pentru Biserica Romano-Catolică posibilitatea ca oamenii să fie posedați de diavol, Nicola este citat spunând: „Probabil 98% din situații se vor dovedi a fi cazuri de fraudă, înșelăciune sau imaginație. Deseori scriu și sugerez cuiva să consulte un psihiatru. Cu toate acestea, acele câteva cazuri selectate care merită investigate sunt urmărite mai în detaliu. Dacă este indicată o posedare demonică, procedura este de a recomanda un act oficial de exorcizare."

Când a fost întrebat dacă a descoperit vreodată lucrarea lui Satan, răspunsul a fost: „Nu am folosit niciodată ritul de exorcizare de 40 de pagini pentru o persoană posedată de diavol, dar am folosit, cu permisiunea cuvenită, un rit informal mai scurt de trei pagini pentru infestarea diabolică a unui loc în două ocazii. Părintele Nicola a raportat, cu prudență: „Biserica nu-i place să vorbească despre exorcismele pe care le desfășoară. Situația este oarecum similară cu relația dintre medic și pacient. Exorcismele sunt efectuate cât mai discret posibil. Doi preoți vor merge la o casă sau la un spital în haine simple, pentru a nu jena persoana implicată." (Cleveland Plain Dealer, 24 iunie 1973, p. 11.)

Cele mai vechi exorcisme liturgice de care se poate face referire sunt cele ale candidaților la inițierea creștină, specificate în Tradițiile apostolice ale lui Hippolytes. În acest rit particular, candidații sunt exorcizați frecvent de

către nașii lor, la sfârșitul fiecărei instrucțiuni săptămânale date de învățător, precum și imediat înainte de botezul dat de episcop. Nu există forme de exorcizare în Tradiția apostolică.

Dom Robert Petitpierre, în volumul al cărui editor este, oferă următoarele informații suplimentare despre practica liturgică timpurie a Bisericii creștine: „Tradiția liturgică din perioada timpurie nu arată o distincție clară între harurile «diferite» și efectele sacramentelor «diferite». Abia la scolastica timpurie s-a făcut o astfel de distincție. Până în secolul al VIII-lea, cel puțin rugăciunile pentru ungere, penitență, binecuvântarea bolnavilor, exorcizare și sfânta împărtășanie, pe lângă cele de la mâncare și băutură, au toate același tip de limbaj și așteptare, adică eliberarea creației de dezordine și distorsiune. Exorcismele sunt considerate a fi una dintre modalitățile prin care Isus, prin Biserică, realizează eliberarea creației de puterile lui Satan.” [Dom Robert Petitpierre (Ed.) Exorcism. Londra: SPEK, 1972, p. 18 și următoarele].

Exorcizarea persoanelor posedate este reglementată cu atenție de dreptul canonic al Bisericii Romano-Catolice (Can. 1151–52). Un preot trebuie să aibă permisiunea expresă a episcopului și trebuie să efectueze ritul exorcizării așa cum este prevăzut în Rituale Roman (Ritualul Roman). Autorizația este acordată unui cleric remarcabil pentru evlavia, prudența și integritatea sa morală. Înainte de a proceda la un exorcism, preotul trebuie să facă o investigație atentă și amănunțită pentru a stabili dacă are sau nu de-a face cu un caz de posesie reală.

Se pare că exorciștii au exercitat o mare putere asupra persoanelor posedate sau asupra celor despre care se pretindea că sunt posedați. Sfântul Ieronim (348–420) descrie un incident legat de Ilarion erhaoretul, care apare într-o biografie extrem de apocrifă a acestuia din urmă. Faptele prezentate nu depășesc limitele posibilității. „Nici nu trebuie să omitem să spunem că Orion, un om de frunte și cetățean bogat din Aira, pe coastele Mării Roșii, fiind posedat de o legiune de demoni, i-a fost adus. Mâinile, gâtul, coastele, picioarele erau încărcate cu fier, iar ochii lui strălucitori prevesteau un exces de nebunie furioasă. În timp ce sfântul se plimba cu frații și explica un pasaj din Scriptură, omul s-a smuls din mâinile păzitorilor săi, l-a prins din spate și l-a ridicat în sus. S-a auzit un strigăt din partea tuturor, căci se temeau că i-ar putea zdrobi membrele, sleite cum erau de post. Sfântul a zâmbit și a spus: «Liniștește-te și lasă-mă să-mi am rivalul în meciul de lupte singur».” Apoi și-a îndoit mâna peste umăr până când a atins capul omului, l-a apucat de păr și l-a tras în jurul lui astfel încât să fie picior lângă picior cu el; apoi și-a întins ambele mâini în linie dreaptă și i-a călcat pe ambele picioare cu ambele ale sale, în timp ce striga iar și iar. „Să

mă chinuiesc cu voi. Ceată de demoni, să mă chinuiesc.” Cel care suferea a strigat tare și și-a îndoit gâtul până când capul i-a atins pământul, în timp ce sfântul spunea: „Doamne, Iisuse, eliberează-l pe acest nenorocit, eliberează-l pe acest captiv. Este treaba Ta să cucerești pe mulți, nu mai puțin de unul.” Ceea ce relatez acum este fără egal: de pe buzele unui om s-au auzit voci diferite și, cum ar fi fost, strigătele confuze ale unei mulțimi. Ei bine, și el s-a vindecat și nu după mult timp a venit cu soția și copiii săi la mănăstire, aducând multe daruri care exprimă recunoștința sa...” (Ieronim, Viața Sfântului Ilarion, 18. Biblioteca Părinților Niceeni și Post-Niceeni, Seria a Doua, Vol. V, 91, VI, pp. 306–307.)

Posesiunea a existat nu doar în provinciile Imperiului Roman, ci, conform lui Iustin Martirul, chiar și în Roma. Există dovezi că numărul energumenilor a devenit foarte mare, deoarece multe cazuri sunt menționate de Părinții Bisericii și, de asemenea, existau reguli generale pentru tratarea posesiei. De exemplu, la Dionisie Areopagitul este prezentată ideea că persoanele posedate ar trebui excluse de la sfintele sacramente și hirotonii, dar admise la internări. (Iustin Martirul, Apol. ii. 6.)

Sulpicius Severus atestă, de asemenea, faptul că exista un număr mare de persoane posedate. El relatează despre un călugăr care a avut un succes deosebit în exorcizare: „Prin urmare, el era vizitat într-o măsură minunată de oameni care veneau la el din toate părțile lumii. Nu spun nimic despre cei de rang mai umil; dar prefecți, curteni și judecători de diferite ranguri îi veneau adesea la uși. Și cei mai sfinți episcopi, lăsându-și deoparte demnitatea preoțească și implorându-l cu umilință să-i atingă și să-i binecuvânteze, crezând pe bună dreptate că erau sfințiți și iluminați cu un dar divin, de fiecare dată când atingeau mâna și veșmântul său.” (Sulpicius Severus, Dialoguri, i. 20. O bibliotecă selectă a părinților niceeni și postniceeni ai Bisericii Creștine, Seria a doua, Oxford, 1894, Vol. XI, p. 33.) Ultima propoziție din afirmația de mai sus pare să ridice o oarecare întrebare dacă persoanele la care se face referire erau cu adevărat posedate în adevăratul sens al cuvântului.

Se pare că au fost cunoscute cazuri de posesie multiplă la una și aceeași persoană. Grigore cel Mare (540–604) oferă un exemplu al unui astfel de caz în episodul următor: „... Și pentru că era chinuită continuu și crud de vrăjmaș, rudele ei, care o mișcau trupește și o prigoneau cu dragostea lor, au dus-o după ajutor la niște vrăjitoare; astfel încât să-i lepădeze sufletul, al cărui trup îl eliberau prin vrăjitorie. Venind în mâinile lor, a fost adusă de ei la un râu și acolo spălată în apă, vrăjitorii trudind mult timp prin farmecele lor să alunge diavolul care îi posedase trupul; dar prin judecata minunată a Dumnezeului Atotputernic, s-a întâmplat că, în timp ce cineva era expulzat

printr-un act ilegal, dintr-o dată a intrat o legiune întreagă. Și din acel moment a început să fie zdruncinată cu atâtea felurite mișcări, să țipe în atâtea melodii diverse, câți diavoli erau în trupul ei. Apoi părinții ei, sfătuindu-se între ei și mărturisindu-și propria lor răutate, au dus-o la venerabilul episcop Fortunatus și au lăsat-o cu el: care, după ce au dus-o la..." „...în grija sa, i s-a îndreptat spre rugăciuni multe zile și nopți, și s-a rugat cu atât mai stăruitor, cu cât avea împotriva lui, într-un singur trup, o întreagă armată de diavoli; și nu au trecut multe zile până când a făcut-o atât de teafără și nevătămată, ca și cum diavolul nu ar fi avut niciodată vreo putere sau interes asupra trupului ei." (Grigore cel Mare, Dialoguri, i, c. 10. Dialogurile Sfântului Grigore. Londra: EG Gardner, 1911, p. 39.)

Se relatează un episod despre infectarea unui preot cu un demonizat. „Și iată, chiar în momentul în care moaștele Sfântului Sebastian martirul au fost aduse în oratoriu, un duh rău a posedat-o pe nora matroanei menționate și a chinuit-o cu jale în fața întregului popor. Preotul oratoriului, văzând-o atât de cumplit chinuită și înfuriată, a luat o pânză albă de in și a aruncat-o peste ea; și îndată a intrat și diavolul în el și, pentru că s-a încumetat mai presus de puterile sale, a fost forțat și de propria-i supărare să știe ce este." (Grigore cel Mare, loc. cit. c. 10. Dialoguri, pp. 38–39.)

Un alt caz este relatat de Sulpicius Severus. Un călugăr cunoscut ca exorcist a fost el însuși posedat. „Dar, între timp, pe măsură ce onoarea creștea asupra omului sfânt datorită excelenței sale, tot așa vanitatea a început să-l cuprindă, onoarea care i se aducea. Când a perceput pentru prima dată că acest rău creștea asupra lui, s-a luptat mult și cu ardoare să-l scuture, dar nu a putut scăpa complet de el prin toate eforturile sale... Prin urmare, îndreptându-se către Dumnezeu cu rugăciuni fierbinți, se spune că s-a rugat ca, dându-i diavolului putere asupra lui timp de cinci luni, să devină asemenea celor pe care el însuși îi vindecase... Acel om cel mai puternic - el, la pragul căruia se adunaseră mulțimi și la ușa căruia se prosternaseră cei mai înalți demnitari ai acelei epoci - prins de un demon, a fost ținut în lanțuri. Abia după ce a suferit toate aceste lucruri pe care posedații obișnuiesc să le îndure, în cele din urmă, în a cincea lună, a fost eliberat nu numai de demon, ci (ceea ce era pentru el mai util și mai de dorit) de vanitatea care locuise în el." (Sulpicius Severus, loc. cit., i, c. 20, p. 34.)

Mărturiile creștine timpurii trebuie, ca întotdeauna, luate cu o anumită rezervă. Nu este foarte probabil ca toate bolile să fi fost considerate forme de posesiune demonică, totuși se pare că a existat o tendință de a include o varietate de condiții umane în conceptul de posesiune.

Un alt aspect interesant al creștinismului este că, în lupta cu posedarea, se pretindea că are o putere mai mare de a o depăși decât exorciștii oricărei alte convingeri din acea vreme. Adolph Harnack scrie: „Creștinii și-au făcut apariția în întreaga lume ca exorciști ai demonilor, iar exorcismul era o armă misionară și propagandistică foarte puternică. Ei erau preocupați nu doar de exorcizarea demonilor care locuiesc în om, ci și de curățarea lor din atmosferă și din întreaga viață publică. Căci secolul (al doilea) era sub stăpânirea spiritului întunericului și a legiunilor sale... Întreaga lume și atmosfera din jurul ei erau populate de diavoli; toate formalitățile vieții - nu doar închinarea la idoli - erau guvernate de ei. Aceștia ședeau pe tronuri și înconjurau leagănul pruncului. Pământul, deși este creația lui Dumnezeu acum și pentru totdeauna, a devenit în realitate un iad." (Adolph Harnack, Die Mission, Vol. I, p. 141, cf. H. Achelis, Das Christentum in den ersten drei Jahrhunderten. Leipzig, 1912, Vol. I, pp. 132–147.)

Indiferent de situație, primii creștini par să fi avut certitudinea victoriei bazată pe credința lor în Hristos. Erau preocupați de bolnavi și de cei asupriți, iar acest lucru le conferea o valoare morală în gestionarea posedării. Mai mult, cel puțin în primele două generații, amintirea lui Hristos era un lucru viu. Succesul exorciștilor, chiar și al celor care nu erau urmași ai lui Isus, cum este cazul anumitor evrei, este recunoscut de conjurările lor în numele lui Isus. (Harnack, loc. cit., p. 142; vezi Marcu 9:38.)

Cea mai detaliată expunere a posesiei și a tratarii acesteia în biserica primară, precum și a exorcismului, este cea a lui Anton Josef Binterim în lucrarea sa, Die vorzuglichsten Denkwurdigkeiten der christkatholischen Kirche aus den ersten, mittleren und letzten Zeiten, Vol. VIII, Partea 1, cap. 5, Mainz, 1831.)

Ritualul exorcismului

Câteva exemple de rituri de exorcizare pot fi date pentru a arăta că practica actuală este în mod evident legată de exorcismele antice folosite în biserică. Primul exemplu este legat de o persoană posedată de spirite rele, iar slujba este următoarea, potrivit lui Frank J. MacHovec.

Ritual de exorcizare pentru o persoană posedată de spirite rele

Toți: Nu-Ți aduce aminte, Doamne, de greșelile noastre sau ale părinților noștri și nu Te răzbuna pentru păcatele noastre. Tatăl nostru (continuă în tăcere până la).

Exorcistul: Și nu ne duce pe noi în ispită.

Toți: Ci izbăvește-ne pe noi de cel rău.

Exorcistul: (Psalmul 53): Dumnezeule, prin Numele Tău mă mântuiește, (+) și prin puterea Ta apără-mi cauza. (+ Stropește cu apă sfințită).

Toți: Doamne, ascultă rugăciunea mea. (+) Ia aminte la cuvintele gurii mele.

Exorcistul: Căci oameni trufași s-au ridicat împotriva mea și oameni nemiloși vor să-mi ia viața; (+) nu-L pun pe Dumnezeu înaintea ochilor lor.

Toți: Iată, Dumnezeu este ajutorul meu; (+) Domnul îmi susține viața.

Exorcistul: Întoarce răul asupra vrăjmașilor mei; (+) în credincioșia Ta, nimicește-i.

Toți: Îți voi oferi jertfă de bunăvoie; (+) Voi lăuda Numele Tău, Doamne, pentru bunătatea Lui.

Exorcistul: Căci din orice necaz m-ai izbăvit, (+) și ochii mei privesc spre vrăjmașii mei.

Toți: Slavă Tatălui.

Exorcistul: Precum a fost la început. Mântuiește-l pe robul Tău.

Toți: Cine se încrede în Tine, Dumnezeul meu.

Exorcistul: Să găsească în Tine, Doamne, un turn fortificat.

Toți: În fața inamicului.

Exorcistul: Să nu lase inamicul să aibă nicio putere asupra lui (ei).

Toți: Și fiul nelegiuirii nu va putea să-i facă rău.

Exorcistul: Doamne, trimite-i ajutor din locul Tău cel sfânt.

Toți: Și păzește-l (pe ea) din Sion.

Exorcistul: Doamne, ascultă-mi rugăciunea.

Toți: Și fie auzită strigătul meu de Tine.

Exorcistul: Domnul să fie cu voi.

Toți: Fie ca El să fie și cu voi.

Exorcistul: Să ne rugăm. Dumnezeule, a cărui fire este mereu milostivă și iertătoare, primește rugăciunea noastră ca acest slujitor al tău, legat de lanțurile păcatelor, să fie iertat prin bunătatea ta iubitoare.

Doamne Sfinte, Părinte Atotputernic, Dumnezeu veșnic și Tată al Domnului nostru Iisus Hristos, care ai aruncat odată pentru totdeauna pe acel tiran căzut și apostat în flăcările iadului, care L-ai trimis pe singurul Tău Fiu în lume ca să zdrobească leul acela care răcnește; grăbește-te la strigătul nostru de ajutor și smulge din ruină și din ghearele diavolului de amiază pe această ființă umană făcută după chipul Tău și via Ta. Îngrozește, Doamne, fiara care acum distruge acel dragon ticălos, ca să nu disprețuiască pe cei ce își pun încrederea în Tine și să spună împreună cu Faraonul cel vechi: „Nu cunosc pe Dumnezeu și nici nu voi elibera Israelul”. Mâna Ta cea puternică să-l arunce din robul Tău (numește-l și fă semnul crucii deasupra lui), ca să nu mai țină captiv această persoană pe care Ți-a plăcut să o faci după chipul Tău și să o mântuiești prin Fiul Tău; care trăiește și domnește cu Tine, în unitatea Duhului Sfânt, Dumnezeu, în vecii vecilor.

Toți: Amin.

Exorcistul: Îți poruncesc ție, duh necurat, oricine ai fi, împreună cu toți slujitorii tăi care atacă acum acest slujitor al lui Dumnezeu, prin tainele întrupării, patimilor, învierii și înălțării Domnului nostru Iisus Hristos, prin venirea Domnului nostru pentru judecată, să-mi spui prin vreun semn numele tău, ziua și ceasul plecării tale. Îți poruncesc, de asemenea, să mă asculți întocmai, eu, care sunt slujitor al lui Dumnezeu, în ciuda nevredniciei mele; și să nu te lași îndemnat să faci vreun rău acestei făpturi a lui Dumnezeu, nici celor care sunt acolo, nici vreunui dintre bunurile lor.

(Exorcistulule, vorbește despre posedați; semnează-ți numele și pe cel posedat pe frunte, pe buze și pe piept; apoi, după cum îți citești, una, mai multe sau toate Evangheliile următoare peste posedați):

Ioan 1.1-14 Când a început vremurile, Cuvântul era acolo, și Cuvântul era față în față cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. Acest Cuvânt, când a început vremurile, era față în față cu Dumnezeu. Toate lucrurile au venit prin El și nimic din ce a venit n-a fost fără El. În El era viața și viața era lumina oamenilor. Lumina luminează în întuneric și întunericul n-a cuprins-o. Și a venit un om, un mesager de la Dumnezeu, al cărui nume era Ioan. Omul acesta a venit să mărturisească despre lumină, pentru ca toți să creadă prin El. El nu era Lumina, ci trebuia să mărturisească despre lumină. Între timp, adevărata lumină, care luminează pe orice om, își făcea intrarea în lume. El era în lume și lumea a venit prin El, și lumea nu L-a cunoscut. El a intrat în casa Lui, și ai Lui nu L-au primit. Dar tuturor celor ce L-au primit, le-a dat puterea să se facă copii ai lui Dumnezeu, adică celor ce cred în Numele Lui. care nu s-au născut din sânge, nici din poftă trupească, nici din voia omului, ci s-au născut din Dumnezeu.

(Îngenuncheat). Și Cuvântul S-a făcut om și a locuit printre noi; și noi am privit slava Lui - o slavă care se cuvine Fiului singur-născut al Tatălui - plin de har și de adevăr.

Toți: Slavă Domnului.

Exorcistul: Marcu 16.15-18. În vremea aceea, Isus a zis ucenicilor Săi: „Duceți-vă în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura. Cine crede și se botează va fi mântuit, iar cine nu crede va fi condamnat. Iată ce vor însoți pe cei ce cred: în Numele Meu vor scoate draci; vor vorbi în limbi noi; vor lua șerpi în mâini; chiar dacă vor bea apă de moarte, nu-i va vătăma; își vor pune mâinile peste bolnavi, și aceștia se vor vindeca.”

Toți: Slavă Domnului.

Exorcistul: Luca 10.17-20. În vremea aceea, cei șaptezeci și doi s-au întors veseli.

„Învățătorule”, le-au zis ei, „chiar și demonii ne sunt supuși pentru că ne folosim de Numele Tău!” „Da”, le-a zis El, „Mă uitam la Satana căzând ca un fulger din cer. Dar luați aminte că Eu v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpioni și să zdrobiți stăpânirea vrăjmașului în toate părțile; nimic nu vă poate vătăma. Totuși, nu vă bucurați de faptul că duhurile vă sunt supuse, ci bucurați-vă de faptul că numele voastre sunt săpate în ceruri.”

Toți: Slavă Domnului.

Exorcistul: Luca 11.14-22. În vremea aceea, Isus scotea un demon, iar demonul acesta era mut. Demonul a fost scos afară, mutul a vorbit și mulțimile au fost cuprinse de încântare. Dar unii dintre oameni au zis: „El este o unealtă a lui Beelzebul și așa scoate demonii!” Un alt grup, intenționând să-L pună la încercare, I-a cerut o dovadă a afirmațiilor Sale care să fie arătată în cer. El le cunoștea gândurile cele mai profunde. „Orice împărăție sfâșiată de război civil”, le-a zis El, „este pusă în ruine și casă peste casă se prăbușește. Tot așa, dacă Satana se răzvrătește împotriva lui însuși, cum poate dăinui împărăția lui, din moment ce ziceți că Eu scot demonii ca unealta lui Beelzebul? Și, în plus: dacă Eu scot demonii ca unealta lui Beelzebul, ale cui unelte sunt ucenicii voștri când îi scot? Așadar, judecați de ei, trebuie să fiți condamnați. „Dar dacă, dimpotrivă, Eu scot dracii cu degetul lui Dumnezeu, atunci prin aceasta Împărăția lui Dumnezeu a ajuns la voi. Cât timp un domn puternic, îmbrăcat în armură, își păzește proprietatea, mai puternic decât el, atacându-l și învingându-l, îl va dezbrăca de armura în care s-a bizuit și va împărți prada luată de la el.”

Toți: Slavă Domnului.

Exorcistul: Doamne, ascultă rugăciunea mea.

Toți: Și fie auzită strigătul meu de Tine.

Exorcistul: Domnul să fie cu voi.

Toți: Fie ca El să fie și cu voi.

Exorcistul: Să ne rugăm: Doamne Atotputernic, Cuvântul lui Dumnezeu Tatăl, Iisuse Hristoase, Dumnezeu și Domn al întregii creații; care ai dat sfinților tăi apostoli puterea de a călca în picioare șerpi și scorpioni; care, împreună cu ceilalți poruncitori, ai binevoit să faci minuni să le dăruiești autoritatea de a spune: „Pleacă, dracilor!” și prin a cărui putere a fost făcut Satana să cadă din Cer ca fulgerul; chem cu smerenie numele tău sfânt, cu frică și cutremur, rugându-te să-mi dăruiești mie, vrednicului tău slujitor, iertare pentru toate păcatele mele, credință statornică și puterea - susținută de brațul tău cel puternic - de a înfrunta cu încredere și hotărâre acest demon crud. Cer aceasta prin tine, Iisuse Hristoase, Domnul și Dumnezeul nostru, care vii să judeci atât pe cei vii, cât și pe cei morți și lumea prin foc.

Toți: Amin.

(Exorcistule, fă semnul crucii peste tine și peste cel posedat, apoi atinge stola de gâtul posedatului, mâna dreaptă de fruntea posedatului, rostește cu credință și încredere):

Vedeți crucea Domnului; plecați, puteri vrăjmașe!

Toți: Tulpina lui David, leul din seminția Iudeii, a cucerit.

Exorcistul: Doamne, ascultă rugăciunea mea.

Toți: Și fie auzită strigătul meu de Tine.

Exorcistul: Domnul să fie cu voi.

Toți: Fie ca El să fie și cu voi.

Exorcistul: Să ne rugăm: Dumnezeule, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, mă adresez sfântului Tău nume, implorând cu umilință bunătatea Ta să-mi ajuți împotriva acestei necazuri și împotriva oricărui duh necurat care chinuie acum această făptură a Ta; prin Hristos, Domnul nostru.

Toți: Amin.

Exorcism

Exorcistul: Te izgonesc, duh necurat, împreună cu orice putere satanică a vrăjmașului, orice fantomă din iad și toți tovarășii tăi; în numele Domnului nostru Isus Hristos (fă semnul crucii peste posedat). Pleacă și stai departe de această făptură a lui Dumnezeu. Căci El este (fă din nou semnul crucii peste el/ea) Cel care îți poruncește. El care te-a aruncat cu capul înainte din înălțimile cerului în adâncurile iadului. El este Cel care îți poruncește, El care a potolit odată marea, vântul și furtuna. Ascultă, așadar, și tremură de frică, Satan, dușmanul credinței, dușmanul neamului omenesc, zămătorul morții, tâlharul vieții, corupătorul dreptății, rădăcina tuturor relelor și viciilor; seducătorul oamenilor, trădătorul națiunilor, instigatorul invidiei, izvorul lăcomiei, incitătorul discordiei, autorul durerii și al întristării. De ce, atunci, stai și reziști, știind, așa cum trebuie, că Hristos, Domnul, îți zădărnicește planurile? Temeți-vă de El, care în Isaac a fost adus jertfă, în Iosif a fost vândut în robie, junghiat ca mielul pascal, răstignit ca om, dar triumfător asupra puterilor iadului. Plecați, așadar, în numele Tatălui (faceți o cruce pe fruntea lui/ei) și al Fiului (din nou cruce pe frunte) și al Sfântului

Duh (crucea a treia oară pe frunte). Faceți loc Sfântului Duh prin acest semn al Sfintei Cruci (faceți o cruce peste el/ea) Domnului nostru Iisus Hristos, care trăiește și domnește împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Dumnezeu, în vecii vecilor.

Toți: Amin.

Exorcistul: Doamne, ascultă rugăciunea mea.

Toți: Și fie auzită strigătul meu de Tine.

Exorcistul: Domnul să fie cu voi.

Toți: Fie ca El să fie și cu voi.

Exorcistul: Să ne rugăm: Dumnezeule, Creatorul și apărătorul neamului omenesc, care ai făcut omul după chipul și asemănarea Ta, privește cu milă spre acest slujitor (numește-l/o), aflat acum în vrăjile duhului necurat, acum prins în amenințările înfricoșătoare ale vechiului dușman al omului, dușman jurat al neamului nostru, care încurcă și amețește mintea omenească, o aruncă în teroare, o copleșește cu frică și panică. Respinge, Doamne, puterea diavolului, sfărâmă cursele și cursele lui, pune pe fugă pe ispititorul nelegiuit. Prin semnul (fă-i o cruce pe frunte) numelui Tău, fă ca slujitorul Tău să fie ocrotit în minte și trup. Păzește-i cele mai adânci ascunzișuri ale inimii lui (fă-i o cruce pe pieptul său); stăpânește-i emoțiile (fă-i o cruce din nou pe pieptul său); stăpânește-i emoțiile (fă-i o cruce din nou pe pieptul său); întărește-i voința (fă-i o cruce a treia oară pe pieptul său). Fă să dispară din sufletul lui ispitele puternicului potrivnic. Doamne, îngăduie cu bunăvoință ca, atunci când chemăm numele Tău cel sfânt, duhul rău, care până acum ne-a terorizat, să se retragă el însuși îngrozit și învins, pentru ca acest slujitor al Tău să-Ți poată aduce cu sinceritate și statornicie slujba care ți se cuvine; prin Hristos, Domnul nostru.

Toți: Amin.

Exorcism

Exorcistul: Îți poruncesc, șarpe străvechi, în numele lui Dumnezeu, pe judecătorul celor vii și al morților, pe Creatorul tău, pe Creatorul întregului univers, pe Cel care are puterea să te condamne la iad, să pleci imediat cu frică, împreună cu slujitorii tăi sălbatici, de acest slujitor al lui Dumnezeu

(numește-l/o), care caută refugiu în turma Bisericii. Îți poruncesc din nou, în numele lui Dumnezeu (fă-i o cruce pe frunte), nu pe slăbiciunea mea, ci pe puterea Duhului Sfânt, să te îndepărtezi de acest slujitor al lui Dumnezeu (numește-l/o) pe care Dumnezeu atotputernic l-a făcut după chipul Său. Cedați, așadar, nu cedați propriei mele persoane, ci slujitorului lui Hristos. Căci puterea lui Hristos este cea care vă constrânge, care v-a smerit prin crucea Sa. Tremurați înaintea acelui braț puternic care a dărâmat zidurile întunecate ale închisorii și a condus sufletele la lumină. Fie ca tremurul care afectează această făptură umană (fă-i o cruce pe frunte), să se pogoare asupra voastră. Nu opune rezistență și nu întârzia în a te îndepărta de această persoană, căci lui Hristos i-a plăcut să locuiască în om. Nu te gândi să disprețuiești porunca mea pentru că mă știi a fi un mare păcătos. Dumnezeu Însuși te mângâie; Hristos cel mai măreț (cruce din nou) îți poruncește. Dumnezeu Tatăl (cruce din nou) îți poruncește; Dumnezeu Fiul (cruce din nou) îți poruncește; Dumnezeu Duhul Sfânt (cruce din nou) îți poruncește. Taina crucii (cruce din nou) îți poruncește. Credința sfinților apostoli Petru și Pavel (cruce din nou) și a tuturor sfinților îți poruncește. Sângele martirilor (cruce din nou) îți poruncește. Continența mărturisitorilor (cruce din nou) îți poruncește. Rugăciunile evlavioase ale tuturor sfinților, bărbați și femei (cruce din nou) îți poruncesc. Tainele mântuitoare ale credinței noastre creștine (cruce din nou) îți poruncesc.

Pleacă, așadar, călcătorule. Pleacă, seducătorule, plin de minciuni și viclenie, dușmanul virtuții, persecutorul celor nevinovați. Cedați locul, creatură abominabilă, cedați locul, monstru, cedați locul lui Hristos, în care nu ați găsit nicio lucrare a voastră. Căci El v-a deposedat deja de puterile voastre și v-a pustiit împărăția, v-a legat prizonier și v-a jefuit armele. V-a aruncat în întunericul din afară, unde vă așteaptă pe voi și pe complotitorii voștri ruina veșnică. Cu ce scop vă opuneți cu insolență? Cu ce scop refuzați cu nerușinare? Căci sunteți vinovați înaintea Fiului Său, Domnul nostru Iisus Hristos, pe care ați îndrăznit să-l ispitiți, pe care îndrăzniți să-l pironiți pe cruce. Sunteți vinovați înaintea întregii omeniri, căreia i-ați oferit paharul otrăvit al morții prin ispitele voastre.

De aceea, îți poruncesc ție, dragon desfrânat, în numele Mielului fără pată, care ai călcat în picioare aspida și vasiliscul și ai biruit leul și dragonul, să te îndepărtezi de acest bărbat (femeie) (fă cruce pe fruntea lui/ei), să te îndepărtezi de Biserica lui Dumnezeu (fă cruce peste adunare). Tremură și fugi, în timp ce chemăm numele Domnului, înaintea căruia se înfricoșează locuitorii iadului, căruia îi sunt supuse virtuțile, puterile și stăpânirile cerești, pe care heruvimii și serafimii îl laudă cu strigăte neîncetate, cântând: Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Dumnezeul oștirilor. Cuvântul întrupat îți poruncește; Fiul Fecioarei îți poruncește, care odată, când i-ai disprețuit

pe ucenicii Lui, te-a silit să fugi într-o înfrângere rușinoasă de un om; și după ce te-a alungat, nici măcar nu ai îndrăznit, decât cu voia Lui, să intri într-o turmă de porci. Și acum, așa cum îți poruncesc în numele Lui (cruce din nou), pleacă de la acest bărbat (femeie) care este făptura Lui. Este zadarnic să te împotrivești voinței Sale (cruce din nou). Îți este greu să dai cu piciorul împotriva țepușei (cruce din nou). Cu cât întârzii mai mult, cu atât pedeapsa ta va fi mai grea; căci nu disprețuiești oamenii, ci pe Cel ce stăpânește peste vii și peste morți, care vine să judece prin foc pe cei vii și pe cei morți și lumea.

Toți: Amin.

Exorcistul: Doamne, ascultă rugăciunea mea.

Toți: Și fie auzită strigătul meu de Tine.

Exorcistul: Domnul să fie cu voi.

Toți: Fie ca El să fie și cu voi.

Exorcistul: Să ne rugăm: Dumnezeul cerului și al pământului, Dumnezeul îngerilor și al arhanghelilor, Dumnezeul proorocilor și al apostolilor, Dumnezeul martirilor și al fecioarelor, Dumnezeule, care ai puterea să dăruiești viață după moarte și odihnă după osteneală; căci nu este alt Dumnezeu afară de Tine și nici nu poate fi un alt Dumnezeu adevărat afară de Tine, Creatorul cerului și al pământului, care ești cu adevărat Împărat, a cărui Împărăție este fără sfârșit; cu smerenie te rog pe slăvita Maiestate a Ta să izbăvești pe acest slujitor al Tău de duhurile necurate; prin Hristos, Domnul nostru.

Toți: Amin.

Exorcism

Exorcistul: De aceea, vă poruncesc vouă, fiecărui duh necurat, fiecărei fantome din iad, fiecărei puteri satanice, în numele lui Iisus Hristos din Nazaret (cruce peste posedat), care a fost condus în deșert după botezul Său de către Ioan pentru a vă învinge în cetatea voastră, să încetați atacurile voastre împotriva creaturii pe care El a format-o din mâzga pământului spre propria Sa onoare și glorie; să vă înfiorați în fața omului nenorocit; văzând în el chipul Dumnezeului atotputernic, mai degrabă decât

starea sa de fragilitate omenească. Cedați-vă atunci lui Dumnezeu (cruce din nou), care, prin slujitorul Său Moise, v-a aruncat pe voi și răutatea voastră în persoana faraonului și a armatei sale, în adâncurile mării. Cedați-vă atunci lui Dumnezeu (cruce din nou), care, prin slujitorul Său Moise, v-a aruncat pe voi și armata voastră în adâncurile mării. Cedați-vă lui Dumnezeu (cruce din nou), care, prin cântarea cântărilor din partea lui David, slujitorul Său credincios, v-a alungat din inima regelui Saul. Cedați-vă lui Dumnezeu (cruce din nou), care vă biciuiește cu biciuirile Sale divine (cruce din nou), El în fața căruia voi și legiunile voastre ați strigat odată: „Ce avem noi a face cu tine, Isuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt? Ai venit să ne chinuiești înainte de vreme?” Acum vă împinge înapoi în focul veșnic. El, care la sfârșitul timpurilor va spune celor răi: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul veșnic care a fost pregătit diavolului și îngerilor lui.” Pentru tine, o, cel rău, și pentru urmașii tăi, vor fi viermi care nu mor niciodată. Un foc nestins este pregătit pentru tine și pentru slujitorii tăi, tu, prinț al ucigașilor blestemați, părinte al desfrânării, instigator la sacrilegii, model de josnicie, promotor de erezii, inventator al obscenității. Pleacă, așadar (cruce din nou), nelegiuitule, pleacă (cruce din nou), blestematul, pleacă cu toate înșelăciunile tale, căci Dumnezeu a voit ca omul să fie templul Lui. De ce mai zăbovești aici? Dați slavă lui Dumnezeu Tatăl (cruce din nou) atotputernic, înaintea căruia orice genunchi trebuie să se plece. Dați loc Domnului Iisus Hristos (cruce din nou), care a vărsat sângele Său cel mai scump pentru om. Dați loc Duhului Sfânt (cruce din nou), care prin fericitul Său apostol Petru v-a lovit deschis în persoana lui Simon Magul; care a blestemat minciunile voastre în Ana și Safira; care v-a lovit în regele Irod pentru că nu dăduse slavă lui Dumnezeu; care prin apostolul Său Pavel v-a lovit cu noaptea de orbire în magiciana Elima și prin gura aceluiași apostol v-a poruncit să ieșiți din Pitonissa, ghicitoarea.

Pleacă acum (cruce din nou)! Pleacă, seducătorule (cruce din nou)! Locul tău este în singurătate; sălașul tău este în cuibul șerpilor; coboară și târăște-te cu ei. Această problemă nu îngăduie întârziere; căci iată, Domnul, conducătorul, vine repede, aprinzând foc înaintea Lui, și acesta va alerga înaintea Lui și va înconjura dușmanii Săi în flăcări. Poți să-l amăgești pe om, dar pe Dumnezeu nu-L poți batjocori. El este Cel care te izgonește, de a cărui vedere nimic nu este ascuns. El este Cel care te respinge, a cărui putere toate lucrurile sunt supuse. El este Cel care te izgonește, El care a pregătit focul veșnic al iadului pentru tine și pentru îngerii tăi, din gura căruia va ieși o sabie ascuțită, care vine să judece prin foc atât pe vii, cât și pe morți și lumea.

Toți: Amin.

(Repetați toate cele de mai sus până când exorcismul este complet. Rugăciunea pentru cei posedați ajută și ea, iar Tatăl Nostru, Ave Maria, Crezul, Cântarea Maicii Domnului, Cântarea lui Benedict și Cântarea lui Zaharia sunt recomandate în mod special.)

Crezul Atanasian

Exorcistul: Oricine vrea să fie mântuit (+) trebuie înainte de toate să țină cu tărie credința catolică.

Toți: Dacă cineva nu își păstrează această credință întreagă și nepătată (+), fără îndoială, va pieri pentru totdeauna.

Exorcistul: Cum este aceasta credința catolică: (+) că ne închinăm unui singur Dumnezeu în Treime și Treimii în unitate;

Toți: Nici confundarea Persoanelor una cu cealaltă, (+) nici distincția dintre ele.

Exorcistul: Căci Tatăl este necreat, Fiul este necreat, (+) Duhul Sfânt este necreat.

Exorcistul: Tatăl este infinit, Fiul este infinit, (+) Duhul Sfânt este infinit.

Toți: Tatăl este veșnic, Fiul este veșnic, (+) Duhul Sfânt este veșnic.

Exorcistul: Totuși, nu sunt trei veșnici, (+) ci un singur Dumnezeu veșnic.

Toți: Așa cum nu sunt trei necreați sau trei infinități (+), ci un Dumnezeu necreat și un Dumnezeu infinit.

Exorcistul: Tot așa și Tatăl este atotputernic, Fiul este atotputernic, (+) și Duhul Sfânt este atotputernic.

Toți: Totuși, ei nu sunt trei atotputernici, (+) ci ei sunt unicul Atotputernic.

Exorcistul: Astfel, Tatăl este Dumnezeu, Fiul este Dumnezeu, (+) Duhul Sfânt este Dumnezeu.

Toți: Totuși, nu sunt trei dumnezei, (+) ci un singur Dumnezeu.

Exorcistul: Astfel, Tatăl este Domnul și Fiul este Domnul, (+) Duhul Sfânt este Domnul.

Toți: Totuși, nu sunt trei Domni, (+) ci un singur Domn.

Exorcistul: Căci, așa cum adevărul creștin ne obligă să mărturisim că fiecare Persoană este în mod individual Dumnezeu Domnul (+), tot așa religia catolică ne interzice să susținem că există trei zei sau domni.

Toți: Tatăl nu a fost creat prin nicio putere, (+) El nu a fost nici creat, nici zămislit.

Exorcistul: Fiul este numai de la Tatăl, (+) nici creat, nici făcut, ci zămislit.
Toți: Duhul Sfânt este de la Tatăl și de la Fiul, (+) nici făcut, nici zidit, nici zămislit, ci purcede.

Exorcistul: Deci este un singur Tată, nu trei; un singur Fiu, nu trei; (+) un singur Duh Sfânt, nu trei.

Toți: Și în această Treime, o Persoană nu este anterioară sau ulterioară, nici mai mare sau mai mică; (+) ci toate cele trei Persoane sunt coeterne și coegale.

Exorcistul: În orice mod, așa cum s-a afirmat deja, (+) unitatea în Treime și Treimea în unitate trebuie venerate.

Toți: Oricine, așadar, vrea să fie mântuit (+) trebuie să fie de acord cu această doctrină a Preasfintei Treimi.

Exorcistul: Dar este necesar pentru mântuirea veșnică (+) ca cineva să creadă cu tărie și în întruparea Domnului nostru Iisus Hristos.

Toți: Adevărata credință ne cere, așadar, să credem și să mărturisim (+) că Domnul nostru Isus, Fiul lui Dumnezeu, este atât Dumnezeu, cât și om.

Exorcistul: El este Dumnezeu, născut din substanța Tatălui din veșnicie; (+) El este om, născut în timp și din substanța Mamei Sale.

Toate: El este Dumnezeu perfect și om perfect (+) subzistând într-un suflet rațional și un corp omenesc.

Exorcistul: El este egal cu Tatăl în natura Sa divină, (+) dar mai mic decât Tatăl în natura Sa umană ca atare.

Toți: Și deși El este Dumnezeu și om, (+) totuși El este singurul Hristos, nu doi;

Exorcist: Unul, însă, nu prin vreo schimbare a divinității în trup, (+) ci prin actul lui Dumnezeu asumându-și o natură umană.

Toți: El este unul singur, nu printr-un amestec de substanță, (+) ci prin unicitatea Persoanei Sale.

Exorcistul: Căci, oarecum așa cum sufletul rațional și trupul alcătuiesc un singur om, (+ tot așa Hristos este o singură Persoană care este atât Dumnezeu, cât și om;

Toți: Care a pătimit pentru mântuirea noastră, care s-a pogorât în iad, (+) care a înviat a treia zi din morți;

Exorcistul: Care S-a suit la ceruri și șade de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl atotputernic, (+) de acolo va veni să judece viii și morții.

Toți: La venirea Lui, toți oamenii vor învia din nou în trupurile lor (+) și vor da socoteală de faptele lor.

Exorcistul: Și cei ce au făcut binele vor intra în viața veșnică; (+) iar cei ce au făcut răul în focul veșnic.

Toți: Toate acestea sunt credința catolică, (+) și dacă cineva nu o crede cu adevărat și cu tărie, nu poate fi mântuit.

Exorcistul: Slavă Tatălui.

Toți: Așa cum era la început.

(Oricare sau toți psalmii următori pot fi citiți acum, la discreția exorcistului: 3, 10, 13, 21, 30, 34, 67, 90 și 117, sau oricare dintre psalmii sau Evangheliile deja incluse în acest ritual.)

Rugăciunea după eliberare

Exorcistul: (sau toți): Dumnezeule Atotputernic, Te rugăm să împiedici duhul rău să-l mai tulbure pe acest slujitor al Tău și să-l ții departe, ca să nu se mai întoarcă niciodată. La porunca Ta, Doamne, Mântuitorul nostru, ia în

stăpânire acest bărbat (pe această femeie). Fie ca să nu ne mai temem de niciun rău, căci Domnul este cu noi; care trăiește și domnește cu Tine, în unirea Duhului Sfânt, Dumnezeu, în vecii vecilor.

Toți: Amin.

AȘA SE ÎNCHEIE RITUALUL EXORCISMULUI

(Frank J. MacHovec, cercetător) Exorcismul. (Mount Vernon, New York: The Peter Pauper Press, 1973, pp. 15–43.)

De-a lungul anilor, s-au făcut numeroase încercări diferite de a analiza și înțelege posedarea demonică și exorcismul. Nu există nicio îndoială că oamenii din perioada pre-Noului Testament, din vremurile Noului Testament și mai târziu din biserică au acceptat lumea ca fiind pătrunsă de spirite rele care au ajuns să posede oameni și lucruri. De asemenea, este evident că s-au făcut distincții în anumite cazuri în care cauzele naturale au fost responsabile pentru condiții umane neobișnuite. „Dar”, așa cum susține Montague Summers, „atunci când s-a ținut cont de diagnosticele incorecte pentru atribuirile prost informate ale unor forme rare și obscure de boli atât fizice, cât și mentale, de credulitate, greșeli sincere și exagerări de tot felul, va rămâne totuși o cotă foarte considerabilă care pare imposibil de explicat și explicat decât prin prisma posedării de către o inteligență malefică și ostilă. Însă nimănui nu i se cere să accepte toate cazurile de posedare diabolică înregistrate în istoria bisericii și nici măcar să își formeze o opinie definitivă pe baza dovezilor istorice în favoarea unui caz particular. Aceasta este în primul rând o chestiune care ține de știința istorică și medicală și, poate, chiar și în zilele noastre și printre rasele civilizate, acest fenomen nu este atât de rar pe cât se presupune în mod popular.” (Montague Summers, The History of Witchcraft. Secaucus, New Jersey: Lyle Stuart, Inc. 1956 (Dell), pp. 220–221.) Unii au tratat posedarea pe baza unor simptome precum transa hipnotică, hipersugestibilitatea, distorsiunile perceptive, hiperventilația, energia psihokinetică și parapsihologia. Alții au încercat să relege ideea despre persoane posedate lumii superstițiilor și unei culturi stranii a trecutului.

Poate că religiile occidentale care propovăduiesc dualismul au inevitabil problema teodiceei, o problemă a binelui și răului. Atâta timp cât răul a fost o forță sau o putere, nepersonalizată, a existat o problemă mai mică decât

după aceea. Dacă binele pătrunde în om, de ce nu și spiritul răului? mai ales dacă răul este reprezentat de Satana și demoni.

Dr. Keller este membru al corpului profesoral al Universității de Stat din Cleveland, Departamentul de Studii Religioase.

Despre autor

St. Elmo Nauman Jr., doctor în filosofie, a obținut o licență în arte de la Universitatea din Chicago în 1954 și un master în teologie de la Berkeley Baptist Divinity School, acum Berkeley School of Theology, în 1957. A obținut o diplomă suplimentară în 1959 de la Andover Newton Theological School din Massachusetts, iar zece ani mai târziu a obținut un doctorat în filosofie de la Universitatea din Boston. Înainte de pensionarea sa în 1985 și 1986, Dr. Nauman a fost profesor la Universitatea Baylor, bazându-se pe aproape douăzeci de ani de experiență ca membru al facultății la Rutgers, College of William & Mary și Universitatea George Washington. Pentru eforturile sale educaționale remarcabile, a fost numit Profesorul Anului de către Colegiul William & Mary în 1980 și a primit un Premiu Civic din partea filialei Iota Pi a Alpha Kappa Psi în 1978. În plus, Dr. Nauman a fost hirotonit cu onoruri în slujire în 1957, oferind ulterior serviciile sale religioase Bisericii Comunitare Alpine, Bisericii Congregaționale Newport, Bisericii Congregaționale Heritage din Berea și Bisericii Baptiste Chelmsford St.

În afara carierei sale didactice și religioase, Dr. Nauman a servit ca și comandant în Rezerva Marinei SUA din Washington, DC, din 1973 până în 1995. În 1991, a fost comandantul Aripii a Treia de Avioane ale Marinei de la Stația Aeriană a Corpului Pușcașilor Marini El Toro, înainte de a se muta la Stația Aeriană Navală Lemoore în 1992. În timpul remarcabilei sale cariere militare, Dr. Nauman a fost numit capelan al Marinei de către Asociația Capelanilor Militari. Scriitor prolific, este autorul cărților „Treasury of Philosophy, Fallacies and Logic: The Secret World of Evil Arguments”, „Dictionary of Asian Philosophies”, „Exorcism Through the Ages”, „Dictionary of American Philosophy” și „The New Dictionary of Existentialism”. Cel mai recent, Dr. Nauman a lucrat ca ofițer de azil în cadrul Serviciului de Imigrare și Naturalizare al SUA din 1992 până în 2001 și ca martor expert în instanța de imigrare pentru Specialiștii în Imigrare din 2001 până în 2004. Ca o mărturie a moștenirii sale, Dr. Nauman a fost prezentat în cea de-a șaptezecia ediție a revistei Who's Who in America.